

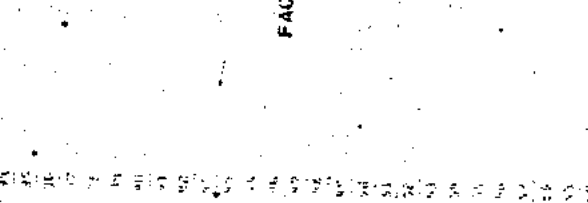
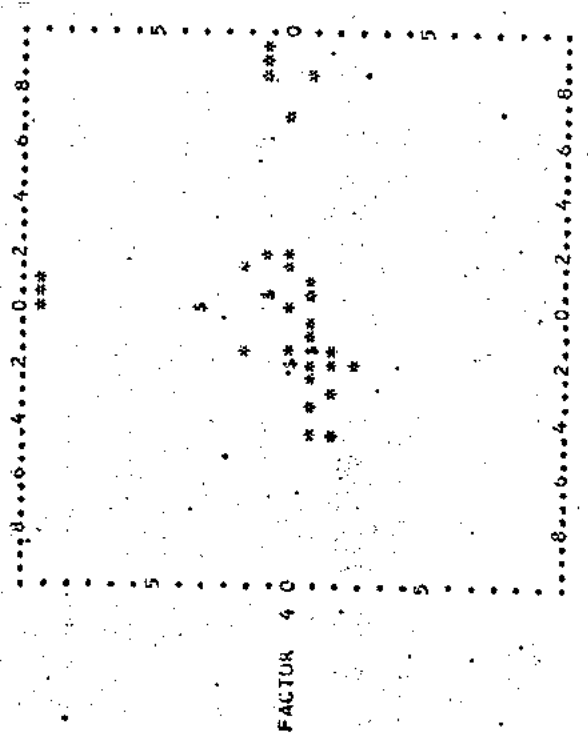
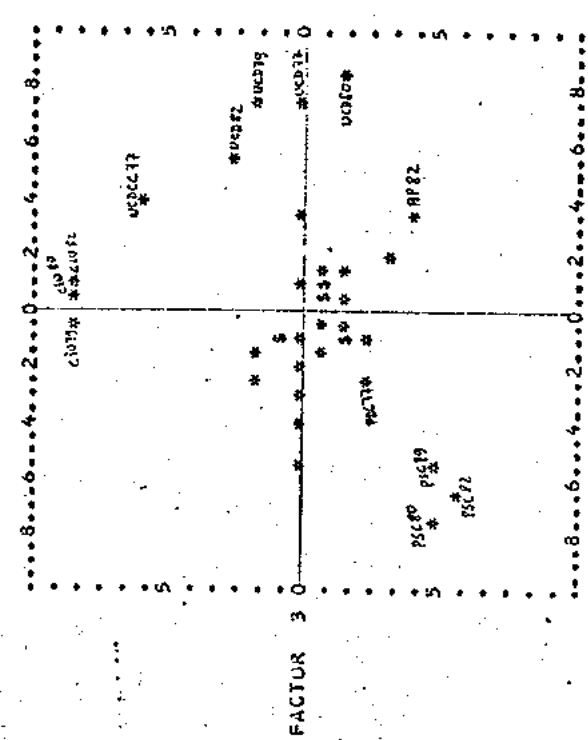
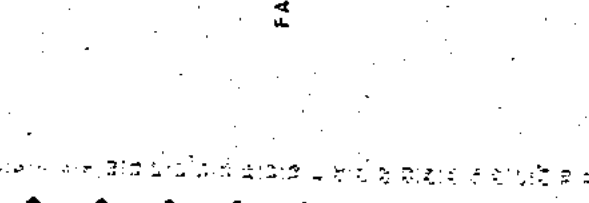
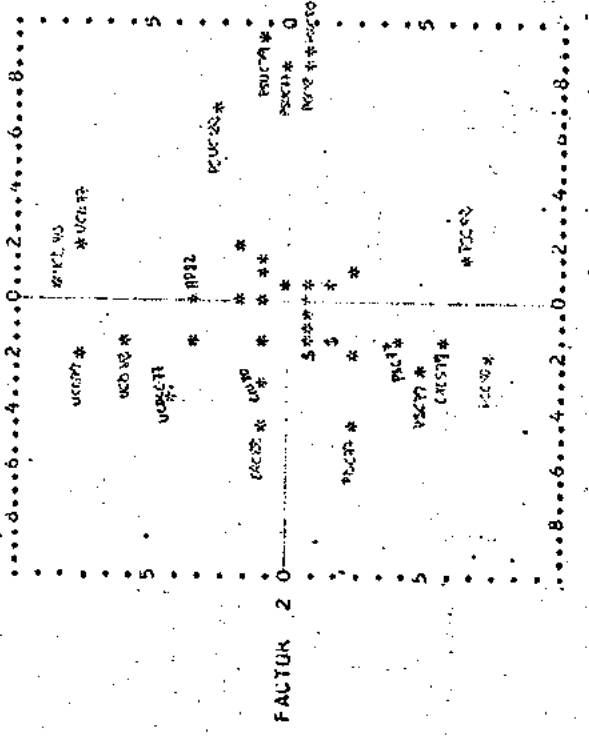
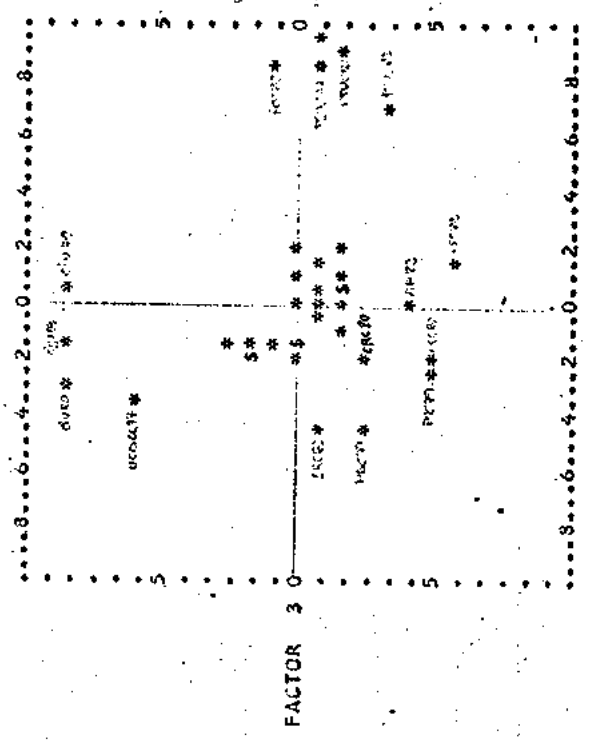
FACTOR	VARIANCE EXPLAINED	CUMULATIVE PROPORTION OF TOTAL VARIANCE
1	6.550210	0.167954
2	5.972431	0.321093
3	4.955170	0.425072
4	3.116894	0.505044
5	2.899219	0.579333
6	2.524508	0.644114
7	2.171042	0.699797
8	1.557587	0.742299
9	1.400458	0.779747
10	1.351085	0.814390
11	1.140721	0.843793
12	1.062508	0.871037
13	0.858842	0.893058
14	0.785533	0.913200
15	0.641244	0.929642
16	0.513569	0.942811
17	0.502870	0.955705
18	0.387294	0.965635
19	0.271548	0.972598
20	0.197910	0.977673
21	0.189839	0.982540
22	0.157297	0.986574
23	0.143052	0.990242
24	0.125538	0.993480
25	0.088671	0.995734
26	0.069959	0.997528
27	0.044784	0.998676
28	0.026556	0.999357
29	0.020341	0.999879
30	0.004732	1.000000
31	0.000000	1.000000
32	0.000000	1.000000
33	0.000000	1.000000
34	0.000000	1.000000
35	0.000000	1.000000
36	0.000000	1.000000
37	-0.000000	1.000000
38	-0.000000	1.000000
39	-0.000000	1.000000

THE VARIANCE EXPLAINED BY EACH FACTOR IS THE EIGENVALUE FOR THAT FACTOR.
 TOTAL VARIANCE IS DEFINED AS THE SUM OF THE DIAGONAL ELEMENTS OF THE
 CORRELATION MATRIX.

QUADRE - G - 58

SORTED ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

		FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5
PSJC79	41	0.942	0.0	0.0	0.0	0.0
PSJC80	29	0.877	0.0	0.0	0.0	0.0
PSJC77	52	0.861	0.0	0.0	0.0	0.0
PCC82	20	0.851	0.0	0.0	0.0	0.0
PSUC82	11	0.707	0.0	-0.320	0.0	0.0
UCD80	25	0.0	0.846	0.0	0.0	0.0
UCJ79	37	0.0	0.757	0.0	0.0	0.0
UCD77	49	0.0	0.756	0.0	0.0	0.0
PSC80	28	0.0	-0.728	-0.472	0.0	0.0
PSC82	10	0.0	-0.628	-0.604	0.0	0.0
EXES79	43	0.0	-0.567	0.0	0.0	0.0
UCD82	7	0.0	0.565	0.0	0.0	0.0
PSC79	40	0.0	-0.533	-0.515	0.0	0.0
CIJ82	8	0.0	0.0	0.804	0.0	0.0
CIJ79	38	0.0	0.0	0.816	0.0	0.0
CIJ80	26	-0.318	0.0	0.806	0.0	0.0
UCDC77	54	-0.350	0.401	0.542	0.0	0.0
EXDR80	30	0.0	0.0	0.0	0.939	0.0
EXDR82	57	0.0	0.0	0.0	0.912	0.0
EXDR79	42	0.0	0.0	0.0	0.909	0.0
ERC79	39	0.0	0.0	0.0	0.0	0.848
ERC80	27	0.0	0.0	0.0	0.0	0.818
EC77	51	0.0	-0.286	0.0	0.0	0.750
UTL77	56	0.0	0.339	0.0	0.0	0.560
EXES82	58	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
RSC77	55	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
NAC82	13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
NAC79	44	0.0	-0.262	0.0	0.0	0.0
EXES80	31	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
NAC80	32	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
CD79	36	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ERC82	9	-0.425	0.0	0.0	0.0	0.0
ALT80	33	0.0	0.0	0.0	0.0	0.254
CDS82	12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ALT79	45	0.0	0.0	0.0	0.0	0.251
AP77	48	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
PSC77	52	0.0	-0.377	0.0	0.332	-0.370
AP82	6	0.0	0.361	-0.399	0.0	0.0
PDC77	50	-0.428	0.0	0.0	0.310	-0.296
					0.0	0.0

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

de similitud amb l'estructura "tradicional" del PSUC.

- Per altra banda, sobre l'eix-2, s'observa com AP-82 se situa aprop de l'espai centrista, i en especial d'UCD-80, essent un altre indicador del fort desplaçament d'electorat centrista cap a AP-82.

- Finalment, UCDC-77 se situa entre els espais de CIU i d'UCD, indicant així la posterior evolució de l'electorat democristià.

En l'anàlisi per tendències el "model" és fonamentalment més explicatiu, tant pel nombre molt més reduït de variables -ara 12 i per partits 39- com pel superior nivell d'estabilitat d'aquestes darreres, tal com hem vist més amunt. Només els 2 primers factors ja expliquen el 73% de la variança

Factor 1 (37,5 % variança) : expresa la "competència" territorial entre l'espai de la Dreta (77, 79, 80, 82) i el de l'Esquerra (79, 80, 82), quedant lleugerament més apartada l'Esquerra-77 per les raons que ja coneixem.

Factor 2 (34,2 % variança) : amb semblant capacitat estructuradora que l'anterior, expresa el contrast entre la implantació territorial del Catalanisme de Centre (CAT-MOD en els llistats i gràfiques) i de l'Esquerra a partir de 1979.

Factor 3 (15 % variança) : és complementari de l'anterior expressant "l'oposició" entre el Catalanisme de Centre-77 i l'Esquerra del mateix any. El fet de no incloure's en el Factor 2 indica que l'estructura territorial de la competència entre ambdues és molt diferent de la que es definirà a partir de 1979.

Ajudats per les gràfiques adjuntes (G-5) podem fer les següents deduccions:

- Cada tendència mostra una estructura d'implantació molt consolidada i clarament diferenciada de les altres, complementant així el que ja indicava l'anàlisi de les correlacions.

- Les eleccions de 1979 presenten una especificitat pròpia, sobre tot pel que fa al Catalanisme de Centre i a l'Esquerra. La posterior reestructuració d'espais i la seva consolidació n'es l'eix d'explicació. (55)

- L'Esquerra, tendència majoritària, se situa com a "centre" del joc polític en definir-se en relació a ella els espais d'implantació del Catalanisme de Centre i de la Dreta.

- Si bé els espais d'aquestes darreres tendències són ben diferenciats i consolidats, les relacions entre ells no mostren una "lògica" estable d'estructuració del comportament (a nivell territorial), tan aviat establint entre ambdues una relació d'equilibri com polaritzant-se en una de elles l'oposició a l'Esquerra. (així pot acabar de veure's en la Gràfica G-6 representant les unitats territorials).

- El fet que a nivell de tendències apareixi un eix D-E com el de més potència estructuradora no formant-se, en canvi, agrupacions d'opcions en el mateix sentit que l'anàlisi per partits. Això és degut a que les estructures d'implantació partidista dins d'una mateixa tendència no van associades a unes característiques ecològiques diferencials a nivell territorial. L'eix urbanització/ruralitat, que és la darrera de l'eix Esquerra/Dreta en contextes diversificats socio-econòmicament, és inexistent a les Garrigues (56).

La gràfica de representació de les unitats territorials en funció dels 2 factors principals ens permet establir una tipologia de les estructures de competitivitat, malgrat les limitacions del "model" (57):

- La correlació de forces més favorable a L'Esquerra es presenta, sobre tot a Arbeca, però també al Cogull i, ja amb presència més important de les altres tendències, a la Granadella i a la Pobleta de la Granadella.

+ Tendeixen cap a una bipolarització entre el Catalanisme de Centre i la Dreta: Tarrès, la Floresta i el Vilosell.

+ Una bipolarització entre l'Esquerra i el Catalanisme de Centre només s'observa al Soleràs.

+ S'ha mantingut un marc de bipolarització entre l'Esquerra i la Dreta a: Castellldans, l'Albagés, Torregrossa (sobre tot la secció 1ª) i l'Albi.

+ A la resta de municipis s'ha desenvolupat un "joc" de forces més equilibrat podent destriar les següents situacions:

- La situació de màxim equilibri de forces s'observa a l'Espluga Calba, Bovera, els Torms, els Omellons i la Pobla de Cérvoles.

- Predomina la "lluïta" entre l'Esquerra i el Catalanisme de Centre a: Juncosa, Juneda, Puig-gròs, les Borges, Vinaixa, Cervià i també, però en menor grau, a Granyena i Fullea.

QUADRE - 59

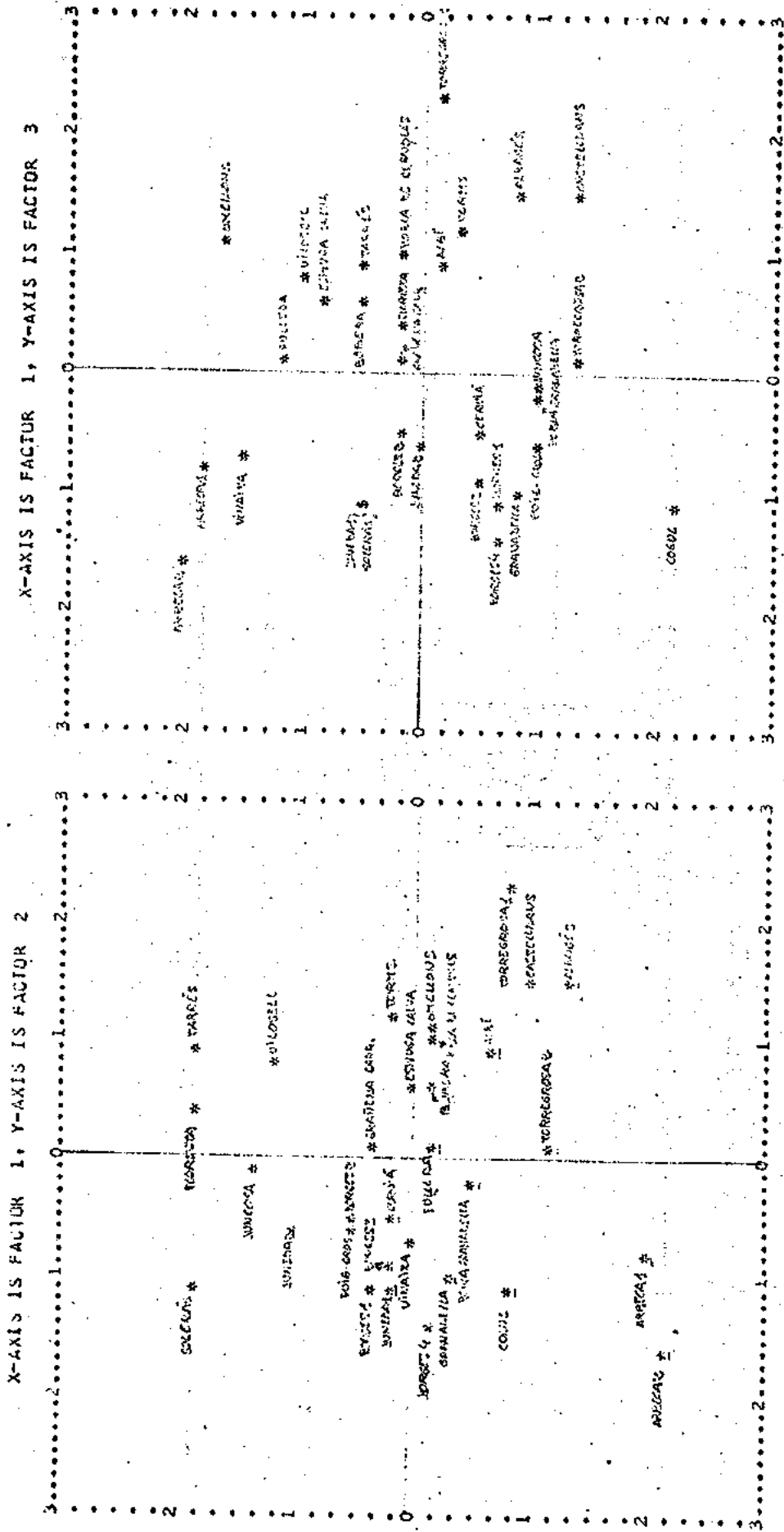
ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3
DRETA77 57	0.919	0.003	-0.209
CATMOD77 58	-0.200	0.079	0.953
ESQUE77 59	-0.354	-0.158	-0.889
DRETA79 60	0.890	0.256	0.147
CATMOD79 61	-0.172	0.793	-0.031
ESQUE79 62	-0.633	-0.713	-0.060
DRETA80 63	0.944	-0.075	0.117
CATMOD80 64	-0.068	0.916	0.055
ESQUE80 65	-0.578	-0.758	-0.122
DRETA82 66	0.889	-0.071	0.052
CATMOD82 67	-0.052	0.896	0.143
ESQUE82 68	-0.505	-0.791	-0.168

VP 4.508 (37,5%) 4.079 (34,2%) 1.851 (15,-%)

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

FACTOR SCORES

GRAFICA - G -

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

3.3.4.2.- Les estructures de variació

a) L'anàlisi conjunta de les variacions de les principals opcions als diferents processos electorals, aporta poques precisions importants al que ja hem vist en l'anàlisi individualitzada per opcions, donant però una visió sintètica de conjunt.

El model és complexe i els 5 Factors més "potents" expliquen tot just el 67% de la variança. El percentatge explicat per cada factor és bastant baix, indicant així que no existeixen estructures territorials de variació estables i que els canvis de comportament van afectant a diferents sectors d'electorat en funció d'elements conjunturals palesant així, des d'una perspectiva territorial, la gran manca de consolidació existent en la relació entre elector i opció concreta de vot.

La interpretació del 5 Factors principals és la següent:

Factor-1 (18 % de la variança) : Defineix una estructura territorial a on es produeix un doble tipus de traspass: Per una banda, el desplaçament del PSUC cap al PSC l'any 82, indicant al mateix temps que aquest desplaçament és tendencialment més fort a on va avançar el PSUC l'any 80 i més fluix a on va retrocedir.

Per altra, relaciona les variacions d'UCD de 1977 a 1980 amb els avenços de CIU l'any 80. Als municipis on creix més UCD l'any 79 perd més l'any 80 existint una certa tendència a augmentar-hi més CIU aquest mateix any, indicant així l'itinerari d'un ampli sector d'electorat demo-cristià-77, tal com ja hem vist anteriorment.

La coincidència, sobre una mateixa estructura

QUADRE - G - 60

4 15 200P44 TOTES ELECCIONS. SECCIONS COMARQUES DE LLEIDA. VARIACIONS GARRIGUES

100 ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7
PSUS2 72	0.809	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
PSUG0 67	-0.785	0.251	0.253	0.0	0.0	0.0	0.0
UCD79 55	0.779	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
UCJ80 63	-0.683	0.275	-0.373	0.0	0.0	0.0	-0.428
PSC79 61	0.0	0.855	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
P5C80 60	0.0	-0.831	0.0	0.297	0.0	0.0	0.0
MC80 59	0.0	-0.729	0.0	0.0	-0.498	0.0	0.0
CIU79 59	0.0	-0.650	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
J2 90	0.0	0.0	-0.906	0.0	0.0	-0.487	0.0
JC82 68	0.0	0.0	0.796	0.0	0.0	0.0	0.0
AP79 57	0.0	0.0	0.712	0.0	0.0	-0.290	0.0
CIU82 69	0.0	0.0	0.0	0.922	-0.315	0.0	0.0
CIU80 64	0.458	0.0	0.317	-0.634	0.0	0.0	0.0
INC82 70	0.0	0.0	0.0	-0.351	0.312	0.0	0.0
PSU82 71	-0.555	0.0	0.0	0.0	0.725	0.0	0.0
IRC79 60	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.629	0.0	-0.296
PSU79 62	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.248	0.0
VP	3.061 18%	2.747 16%	2.353 14%	1.710 10%	1.604 9%	1.429	1.298

ABOVE FACTOR LOADING MATRIX HAS BEEN REARRANGED SO THAT THE COLUMNS APPEAR IN DECREASING ORDER OF VARIANCE. THE ROWS HAVE BEEN REARRANGED IN DECREASING ORDER OF VARIANCE. LOADINGS GREATER THAN 0.5000 APPEAR FIRST. LOADINGS LESS THAN 0.2500 HAVE BEEN REPLACED BY ZERO.

territorial, d'ambdues "relacions d'intercanvi" (PSC-PSUC i UCD-CIU) sembla producte de la casualitat per raó del reduït nombre d'unitats territorials -31 entre municipis i seccions- que intervenen en l'anàlisi.

El Factor-2 (16 %) expressa l'itinerari d'un sector d'electorat de centre-esquerra i catalanista qua va votar PDC l'any 77, passant al PSC l'any 79 i a l'ERC a les autonòmiques del 80.

El Factor-3 (14 %) expressa fonamentalment el desplaçament d'electorat d'UCD cap a AP-PDP l'any 1982, desplaçament que tendeix a ésser més important a on millor implantació havia tingut AP l'any 77 (i que va perdre l'any 79); és a dir, AP-82 sembla recuperar aquell electorat que ja l'havia votat l'any 77.

El Factor-4 (10 %) expressa l'evolució "molt particular" de CIU entre 1980 i 1982, indicant que l'any 82 recupera espai a on menys va avançar a les autonòmiques, mentre que el seu avenç és més suau, o fins i tot retrocedeix, a on més va guanyar llavors. Aquests moviments no mostren una relació preferent amb una opció (només molt lleugerament, i lògicament en sentit invers, amb les de l'ERC) tal com ja ho hem vist en estudiar la implantació de CIU i la seva evolució.

El Factor-5 (9 %) indica que l'ERC tendeix a retrocedir més l'any 82 a on més va avançar ella mateixa l'any 80 i a on més avança el PSC l'any 82, completant així l'explicació de l'evolució d'aquest darrer partit que com mostra el F-1 també recull les pèrdues del PSUC-82.

b) L'anàlisi per tendències és formalment més explicatiu (58 %): entre els 4 primers factors expliquen el 81 % de la varianza:

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	
/ARDRE79	09	-0.155	0.826	-0.140	-0.286
/ARCAM79	70	0.887	-0.295	0.005	0.101
/ARESQ79	71	-0.931	-0.169	-0.209	-0.031
/ARDRE80	72	-0.185	-0.903	-0.030	-0.099
/ARCAM80	73	-0.128	0.642	0.382	0.380
/ARES480	74	0.684	0.132	-0.404	-0.333
/ARDRE82	75	0.001	-0.017	-0.066	0.897
/ARCAM82	76	0.011	-0.077	-0.682	-0.586
/ARES282	77	0.064	0.001	0.921	-0.146

VP 2.201 2.049 1.690 1.528

25% 22% 18% 16%

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

El Factor-1 (25 % de la variança) expressa el desplaçament del Catalanisme de Centre cap a l'Esquerra l'any 79, indicant al mateix temps que les pèrdues d'aquesta l'any 80 tendeixen a ésser més fortes a on més havia guanyat a les eleccions anteriors.

El Factor-2 (22 %) expressa el desplaçament de la Dreta cap al Catalanisme de Centre l'any 80, indicant que les pèrdues de la Dreta aquest any són més fortes a on més havia avançat l'ant 79.

El Factor-3 (18 %) i el Factor-4 (16 %) expressen també realiniaments entre el Catal. Centre-Esquerra i Catal. Centre-Dreta, respectivament, però ara referits a les variacions entre l'any 80 i el 82. El fet que les relacions entre 2 mateixes tendències originin factors diferents (1-3, 2-4) indica que aquestes variacions es produeixen sobre una estructura territorial diferent, és a dir, afecten a un electorat diferent. S'ha de tenir en compte, però, que l'any 82 els desplaçaments entre tendències semblen ésser molt menys importants que els produïts a l'interior d'elles, essent només rellevants a un petit nombre de municipis.

Cal remarcar l'absència d'una estructura de relació entre les variacions de la Dreta i de l'Esquerra, la qual cosa confirma com a "centre" de la permeabilitat electoral del sistema al Catalanisme de Centre, en relació al qual modifiquen els seus espais d'implantació tan la D. com l'E.

c) Per altra banda la representació de les unitats territorials (municipis i seccions) sobre els Factors-eixos (gràfica G-7) ens permet determinar la geografia de les "estructures" de variació (59):

Així, la gràfica sobre els Factors 1 i 2 -que expliquen gairebé en la seva totalitat les variacions entre el 77 i el 80- expressa l'estructura territorial d'intercanvi en aquests processos electorals com a síntesi de les variacions en la inclinació del vot (per tendències) que s'hi produeixen. (Les variacions de l'Esquerra i del CC l'any 80 són les que queden pitjor explicades per aquests Factors).

La visió general de la gràfica indica que no existeix una gran dispersió de comportaments territorials malgrat existir clares diferències entre ells, sobre tot en alguns casos particulars.

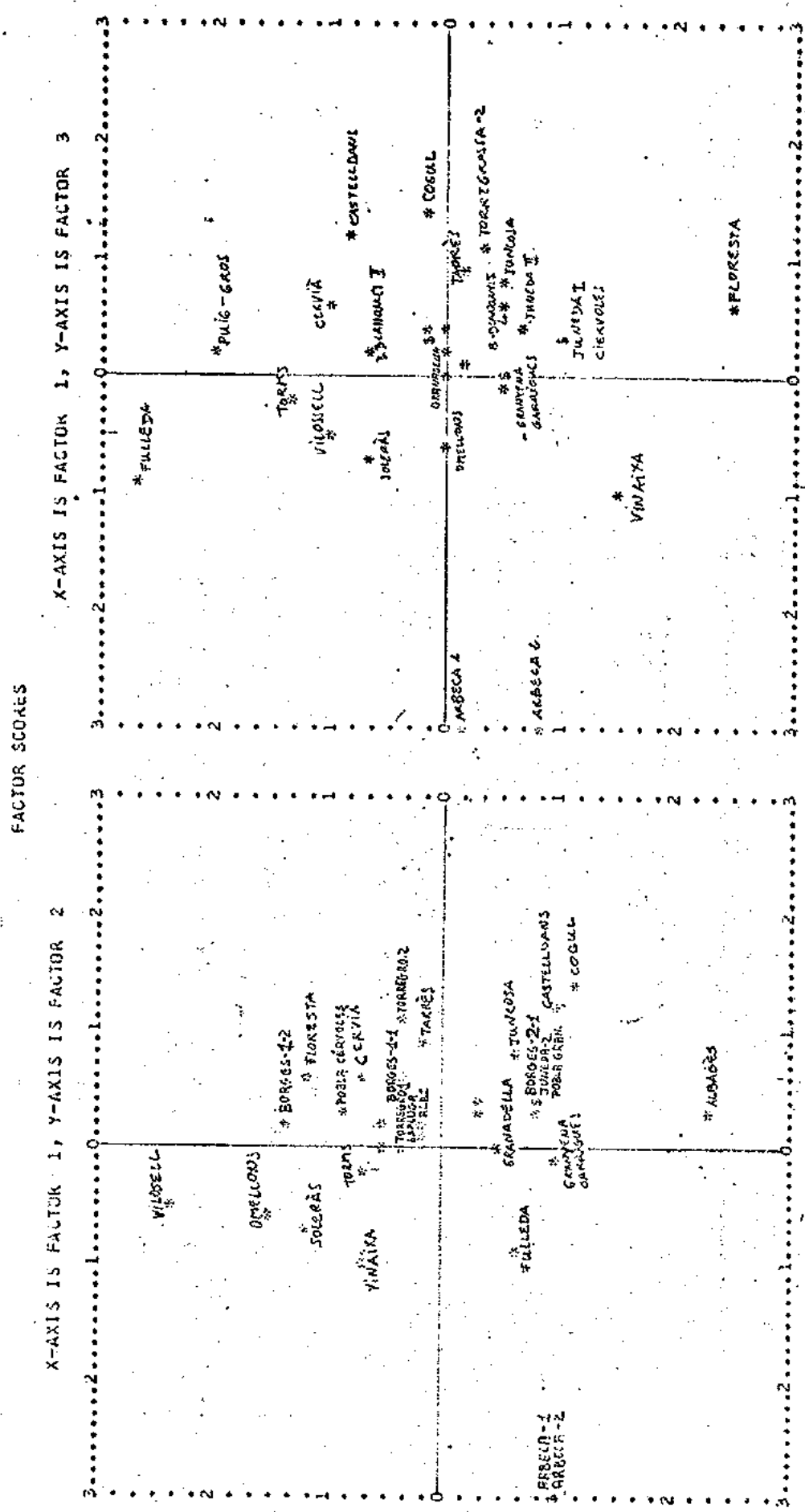
Arbeca és el municipi a on l'Esquerra ha estat més inestable, tot el contrari que el Cogull.

En canvi el Vilosell és el municipi a on l'avenç de la Dreta-79 i el desplaçament cap al CC l'any 80 han estat més forts, mentre que l'Albagés és on hi ha una major estabilitat en aquest sentit.

A un nivell més general, i no oblidant les limitacions del "model", podem establir la següent tipologia municipal en funció de l'estabilitat/inestabilitat del seu comportament entre 1977 i 1980:

- Els municipis del quadrant superior dret són els que mostren una inestabilitat de la Dreta i una estabilitat de l'Esquerra superiors a la del "municipi mig", amb unes característiques més semblants a les d'aquest com més aprop del "Centre" se situï el municipi, i predominant la 1ª o la 2ª de les característiques segons que sigui més aprop de l'eix vertical o de l'horizontal. Així, per exemple, a les Borges (1-2ª) i a la Floresta la caracte-

GRAFICA G-7

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

rística principal és la inestabilitat de la Dreta i el desplaçament cap al CC-80. mentre que a Torregrossa (2ª) i a Tarrés la inestabilitat de la Dreta és molt semblant a la del "municipi mig" i en canvi l'Esquerra hi mostra un nivell d'estabilitat sensiblement més alt.

- El quadrant superior esquerre engloba els municipis a on la inestabilitat de la Dreta i de l'Esquerra és superior a les del "municipi mig". Vinaixa i el Soleràs presenten de manera bastant equilibrada, però moderada, ambdues característiques mentre que a els Omellons i, sobre tot, a el Vilosell predomina clarament la inestabilitat de la Dreta.

- El quadrant inferior esquerre determina els municipis a on la inestabilitat de l'Esquerra i l'estabilitat de la Dreta són superiors a les dels "municipis mig": Fullella -que presenta de manera equilibrada i moderada ambdues característiques-, Granyena -a on només sobresurt l'estabilitat de la Dreta-, i el cas totalment atípic d'Arbeca -del que hem parlat- són els únics municipis situats en aquest quadrant.

- Finalment, el quadrant inferior dret defineix la zona de "major estabilitat" amb els municipis a on la variabilitat de la D. i de l'E. és menor que la del "municipi mig". El Cogull i Castellans són els que presenten un nivell d'estabilitat més alt en ambdós sentits, Juncosa presenta també, equilibradament, ambdues característiques però de manera més moderada, mentre que a l'Albagés l'única característica remarcable és l'alt nivell d'estabilitat de la Dreta.

La Gràfica sobre els factors 1 i 3 és la que expressa millor l'estructura d'intercanvi entre l'Esquerra i el Catalanisme de Centre, 1977 a 1982, és a dir, a tots

els processos electorals celebrats fins ara (60).

La lògica d'interpretació és, amb les adequacions pertinents, la mateixa d'abans. En aquest sentit, la gràfica és prou clara i només cal remarcar que entre els municipis amb una variabilitat de l'Esquerra superior a la del "municipi mig" fins l'any 80, només el Soleràs el Vilosell, Torms i sobre tot, Fullella continuen mostrant la mateixa tònica de comportament l'any 82, ara amb un sensible increment de l'Esquerra, i retrocés del CC. En canvi a Arbeca i, sobre tot, a Vinaixa l'Esquerra perd ritme de recuperació. Per altra banda, entre els municipis a on l'Esquerra havia mantingut un nivell d'estabilitat superior al "municipi mig" fins l'any 80 només cal remarcar el fort avenç d'aquesta en detriment del CC a Puig-gròs i el fenòmen totalment invers a la Floresta, continuant el Cogull dins de la seva tònica d'estabilitat.

NOTES

- 1) A. Rodríguez - R. d'Alós op. cit. pàg. 357.
- 2) Dades CJDC
- 3) Veure Enciclopedia Catalana, "Garrigues", vol. 7, pàgs. 830-32.
- 4) Elaboració pròpia sobre dades del CIDC.
- 5) Veure l'estructura per municipis i seccions a F. Pallarés op. cit. pàgs. 239-269.
- 6) Cal recordar el problema de figurar censades com a Mestresses de casa moltes dones que participen plenament en l'activitat productiva familiar.
- 7) A. Lancelot op. cit. pàg. 133-144.
- 8) Cal tenir en compte que la mitjana catalana es troba decisivament condicionada per Barcelona i el seu Cinturó Industrial. Igualment la mitjana de la circumscripció ho està per Lleida-ciutat.
- 9) J. L. Parodi - O. Duhamel: "Sondages et municipales" pàg. 170 "Pouvoirs" nº 24, 1982, Paris.
- 10) A. Lancelot op. cit. pàgs. 133-144.
- 14) Les excepcions són: El fort increment de l'abstenció a Fullella, el relativament baix a Tarrés, l'Albi, l'Albagés i Torregrossa, i l'increment de la participació a Arbeca.
- 15) A 18 dels 25 municipis l'increment oscil·la entre el 9 - 18 %.
- 16) Definida en base al percentatge total de participació de cada municipi a totes les eleccions i a la posició del percentatge de participació a cada elecció en relació a la corresponent mitjana.
- 17) Les úniques són els Torms, la Floresta, i Fullella que a les 79M presenten un augment de la participació malgrat no existir competència electoral; segurament com a ratificació pública de la candidatura s'ha de dir, però, que el comportament a Els Torms a les 79L va ésser anormalment abstencionista i que l'increment de la parti-

- icipació a la Floresta s'inscriu en un procés continuat des de 1977.*
- 18) *Increment de l'abstenció que no es pot identificar amb desinterès polític o "desvinculació" de la candidatura, ja que aquesta ha estat elaborada, la majoria de les vegades, a partir d'assemblees populars prèvies, reunions, converses, etc...*
 - 20) *Pot observar-se la seva incidència a nivell municipal a altres comarques de la circumscripció (Pallars Jussà, Alt Urgell,...). Per altra banda es prou indicatiu que les Garrigues i el Segrià, les comarques amb menys "dispersió" poblacional", siguin les més participatives de la circumscripció. L'alt nivell de participació de la Vall d'Aran (excepte a les autonòmiques) és degut, malgrat l'existència d'agregacions poblacionals, a la instal·lació de Meses Electorals a la majoria de "nuclis" amb un mínim nombre d'habitants.*
 - 21) *Determinat per la diferència entre els percentatges de "Pagesos i Obrers + Empleats" a cada municipi. Veure Quadre G-5.*
 - 22) *Veure Quadre G-1*
 - 23) *També l'ERC "capitalitza" part de les pèrdues del PSC.*
 - 24) *En realitat els avenços de l'Esquerra representen, a nivell quantitatiu, els guanys del PSC, indicant una tendència a la recuperació prioritària per aquest partit de l'electorat abstencionista-80 que ara participa.*
 - 26) *Després del Pallars Sobirà és la comarca de la circumscripció on obté un percentatge més elevat aquesta opció.*
 - 27) *Dades ESE-CIDC. "Resultats de les eleccions del 15-J-77 a Catalunya".*
 - 28) *Elaboració pròpia sobre dades publicades per la Junta Electoral Provincial.*
 - 29) *Obtingudes sobre les 35 seccions electorals. En el quadre he limitat les correlacions inferiors a 0,50 per ésser poc significatives.*
 - 30) *Es impossible, en el marc d'aquest treball, seguir la posterior evolució d'aquest electorat, però hi ha elements -com veurem- que avalen la hipòtesi de la seva reincorporació l'any 80 votant a CiU.*

- 31) Això no vol dir que no existeixi un petit desplaçament cap a CiU. A Granyena i Juneda, per ex., les pèrdues d'UCD semblen capitalitzades preferentment per CiU.
- 32) Probablement aquest desplaçament hagi estat, en realitat, molt més "perfecte" del que expressa el coeficient de correlació, degut a que els guanys d'AP incorporen també un conjunt electors que s'havien abstingut en el 80; el coeficient per tant no relaciona únicament pèrdues d'UCD i guanys d'AP.
- 33) El valor dels coeficients de correlació no és gaire alt. (De la matriu de correlacions entre UCD i la resta d'opcions només he escollit les que superaven /0,50/).
- 34) A Puig-gròs sembla captar també electorat que havia votat CiU l'any 80. Cal recordar que en aquest municipi CiU experimenta el seu màxim creixement i UCD un substancial retrocès a les eleccions autonòmiques de 1980.
- 35) L'única excepció és Tarrés, a on havia obtingut un "baix" percentatge el 1977 i a on UCDCCC havia obtingut, amb molta diferència, el millor resultat. CiU-79 sembla incorporar una part de l'electorat democristià.
- 36) La relació entre guanys i pèrdues d'UCD, UCDCCC i CiU sembla indicar que la importància quantitativa d'aquest desplaçament és equivalent al 5% de l'electorat total. Possiblement aquest desplaçament inclogui també a un reduït sector d'electorat UCD-79, sensible a la problemàtica autonòmica, que havia votat probablement PDC-77 o potser a la mateixa UCD-77.
- 37) L'increment més fort l'experimenta a PUIG-GRÓS, amb baixa implantació d'UCDCCC-77, on sembla absorbir un important sector d'electorat socialista.
- 38) A la majoria dels municipis on millora la seva correlació de forces retrocedeixen la Dreta i l'Esquerra, de manera diversa segons l'especificitat de cada lloc.
- 39) Només sembla haver-hi un moviment rellevant de "retorn" cap a la Dreta al Soleràs, els Omellons i, potser, a Puig-gròs.

- 40) Excepte a l'Espluga Calba a on el seu percentatge és lleugerament inferior a la mitjana.
- 41) Cal tenir en compte la tradició esquerrana de la comarca, la gran proximitat a Lleida dels nuclis més importants de la comarca i l'existència d'un "diputat-local".
- 42) Així cal interpretar el fet que les correlacions entre dos eleccions consecutives (79-80 i 80-82) siguin bastant més altes que la correlació entre 1979-82.
- 43) Al Pallars Sobirà l'efecte de la remodelació de les al·liances, i en especial la desaparició del PDC, és diferent, produint-se un fort increment tant del PSC com de l'ERC. J.Arana s'incorpora a una "opció menor", l'ERC, no poguent evitar que un ampli sector de la seva antiga àrea d'influència es decanti cap al PSC que ja havia començat a "treballar" intensament la zona amb propostes adequades a la realitat muntanyenca comarcal.
- 44) S'ha de tenir en compte que l'ERC només capta 1/3 de les pèrdues socialistes, la resta sembla dirigir-se cap a NE i l'abstenció.
- 45) L'alcalde havia ingressat poc temps abans al PSC.
- 46) El manteniment, l'any 82, dels trets essencials de la "tradicional" estructura del vot, tal com ho indica l'existència d'un cert nivell de correlació, expressa les arrels profundes d'aquesta, que sembla definir-se al voltant d'un vot molt ideològic. El bon nivell de correlació també existent entre el vot PSUC (77,79,80,82) i el vot PCC-82 també sembla indicar-ho així.
- 47) És el lloc de residència del que era nº 2 a la llista del PSUC, Ventura Martí.
- 48) Excepte a l'Albi on a partir d'una bona implantació inicial experimenta un continuat procés de decreixement.
- 49) Hem observat també una lleugera correlació negativa del PDR amb el vot PSC-82.
- 50) F. Gauguier "Religion et Politique en France: A propos de 2 livres récents" RFSP nº 16, Décembre 1966, pàg. 1174-80. Paris.

- 51) El "màxim" anterior a Catalunya són les eleccions de 1977, amb un cens electoral més reduït.
- 52) No tenint en compte les eleccions de 1977.
- 53) Utilitzo com a base els resultats per seccions expressats en % sobre votants ja que l'anàlisi de les relacions entre les estructures d'implantació sembla més adient fer-la sobre la correlació de forces. S'ha de dir, no obstant, que l'anàlisi realitzada en % sobre el cens dóna uns resultats molt semblants.
- 54) A més de la limitada capacitat d'explicació de la varianza per part dels factors, hem de tenir en compte la distorsió deguda a la projecció sobre un espai bidimensional d'unes variables determinades en un espai multidimensional.
- 55) La proximitat d'aquestes 2 tendències-77 a la 1ª gràfica no indica similitud d'implantació sinó que és conseqüència d'establir la seva relació sobre un "cleavage" territorial diferent del posteriorment consolidat.
- 56) La relació entre "urbanització/ruralitat" i "Esquerra/Dreta" es posa clarament en evidència en l'estudi de Rosa Viròs: "Anàlisi estadística del comportament electoral a Catalunya" Estudi electorals-2, pàgs. 122-189 i Apendix. Barcelona, 1981.
- 57) Limitacions derivades: del percentatge de varianza sense explicar (30 %), de la projecció sobre un espai bidimensional, de la utilització de les dades 1977 -que com hem vist representen una situació particular-, i de la determinació de les variables (tendències) a cada unitat territorial en funció de la seva mitjana a les 4 eleccions (que "amaga", moltes vegades, moviments diversos en la correlació de forces deguts a les oscil·lacions en el nivell de vot, aportant-nos només una visió "tendencial" en el temps sense tenir en compte la regularitat o irregularitat d'evolució.
- 58) No es pot establir una comparació entre el percentatge de varianza explicada en l'anàlisi per tendències i en l'anàlisi per opcions de vot degut al menor nombre de variables que intervenen en aquell. Per altra banda les tendències són variables electorals construïdes

a "posteriori" i per això malgrat que resultin indicatives sempre poden incorporar un biaix.

59) Am les limitacions derivades de la capacitat explicativa del model i de les "distorsions de projecció" ja esmentades.

60) Cal tenir en compte que les variacions del CC-82 i, sobretot, del CC-80 queden poc recollides en aquests factors degut a la seva relació, especialment l'any 80, amb les variacions de la Dreta.

4.- L'URGELL

4. L'URGELL

4.1. DESCRIPCIÓ SÒCIO-ECONÒMICA

4.1.1. Geografia econòmica.

Situada a la part sud-oriental de la circumscripció comprén bona part de la anomenada "Plana d'Urgell" i té una extensió de 682 Km.² (1).

En general, el relleu és poc accidentat excepte a la part més meridional, la més "alta", on la topografia es presenta més irregular.

Un factor artificial, el Canal d'Urgell, estructura l'activitat agrària de l'Urgell permetent importants conreus de regadiu a la part centre-occidental de la comarca. A la resta tots són de secà.

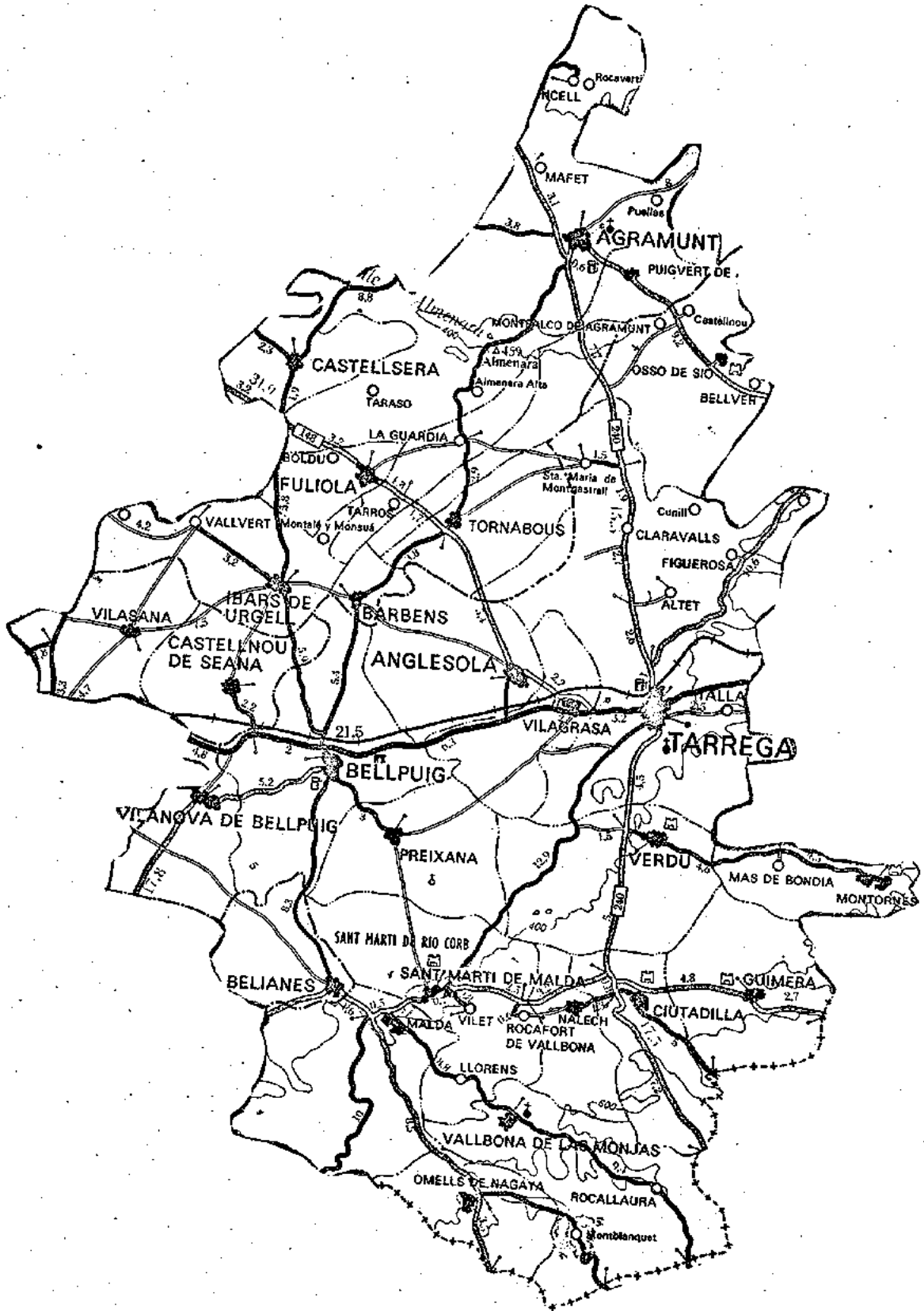
Les condicions naturals i artificials han afavorit la progressiva desaparició del "minifundi" -encara important això no obstant- augmentant el nombre d'explo^utacions de tipus "mitjà" i la dimensió de les petites (2). L'explo^utació és, normalment, de tipus familiar portada directament pel propietari o bé per masovers, règim de tinença de la terra bastant comú a la comarca (3).

L'activitat industrial i de serveis es concentra a Tàrrrega -"centre" comarcal i tercera ciutat de la circumscripció- quedant en segon terme Agramunt i Bellpuig.

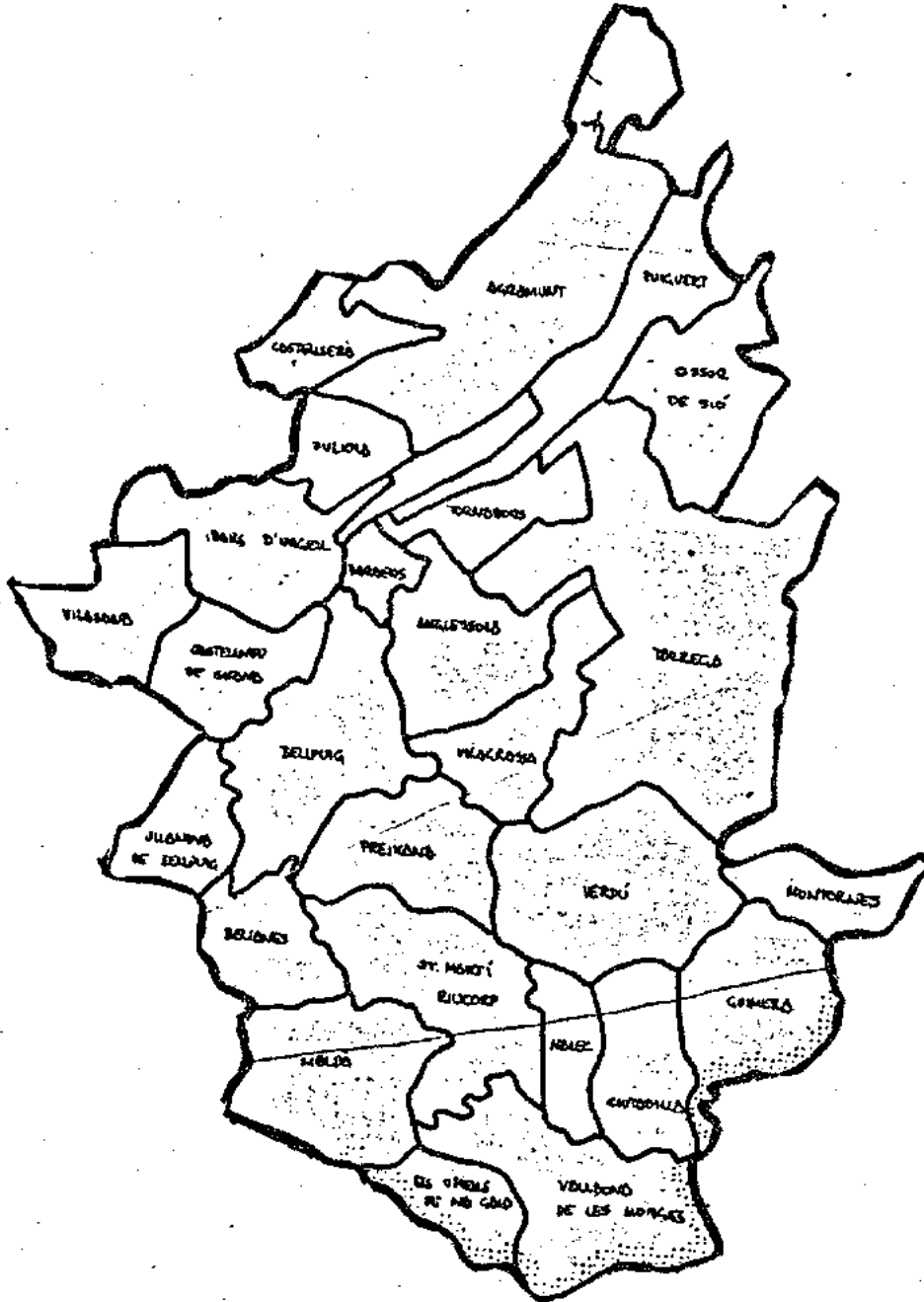
Finalment cal dir que, afavorida per la seva situació geogràfica i per la regularitat del relleu, l'Urgell gaudeix d'una relativament bona xarxa de comunicacions -més deficient, lògicament a la part més "alta"- que permet un fàcil desplaçament entre les municipis de la comarca i cap a l'exterior.

MAPA: U-1

L'URGELL

DIVISIÓ MUNICIPAL

QUADRE - U - 1Població per municipis i evolució (1975-81)

	<u>nº habitants 1981</u>	<u>evolució (%)</u>
Agramunt	4.649	6,1
Anglesola	1.349	-5,1
Barbens	794	2,6
Belianes	638	-10,9
Bellpuig	3.684	2,3
Castellnou de Seana	812	-0,2
Castellsera	1.256	-0,4
Ciutadilla	289	-6,5
Fuliola	1.323	2,2
Guimerà	502	-13,2
Ibars d'Urgell	1.865	-2,9
Maldà	376	-15,7
Montornes	149	-9,1
Nalec	115	0
Els Omells de Na Gaia	178	-8,2
Osso de Sió	242	-12,0
Preixana	486	-7,2
Puigvert d'Agramunt	260	-13,3
Tarrega	11.046	4,3
Tornabous	958	-5,4
Vallbona Monges	275	-14,6
Verdú	954	-7,6
Vilagrassa	460	-1,5
Vilanova de Bellpuig	1.273	-2,4
Vila-sana	556	1,8
S. Martí de Riucorb	854	-9,6
TOTAL URGELL	<u>35.342</u>	<u>0,1</u>

4.1.2. La població.

La comarca de l'Urgell tenia 35.306 habitants l'any 1975 i 35.342 l'any 1981. El màxim de població comarcal se situa en els anys 1950. Comença a partir de llavors una lenta però continuada regressió poblacional (-8,6% entre 1950-75).

Aquesta dada és un reflex de la poca importància quantitativa que han tingut a la comarca els moviments de població tant d'emigració com de recepció d'immigració provinent de fora de Catalunya (10,4%).

QUADRE - U -2

Població nascuda fora de Catalunya (%) (4)

<u>Immigració %</u>		<u>Immigració %</u>	
Agramunt	16,-	Anglesola	9,2
Barbens	6,4	Belianes	1,5
Bellpuig d'Urgell	12,5	Castellnou Seana	7,3
Castellserà	8,	Ciutadilla	1,3
La Fuliola	9,3	Guimerà	0,8
Ivars d'Urgell	6,	Maldà	0,9
Montornés	12,7	Nalec	0,
Els Omells Na Gaia	0,	Ossó de Sió	2,9
Preixana	0,	Puigvert d'Agramunt	12,6
Tàrrega	16,6	Tornabous	8,5
Vallbona Monges	1,2	Verdú	5,6
Vilagrassa	4,2	Vilanova Bellpuig	1,1
Vila-sana	9,2	S. Martí de Riucorb	2,4
<u>TOTAL COMARCAL</u>	<u>10,4</u>		

Com es pot observar en el quadre, l'arribada d'immigració ha estat pràcticament nul·la als pobles més petits. La "màxima" concentració d'immigració es dona a Tàrrega i Agramunt, 16%, proporció realment baixa si la comparem amb la dels "centres" d'altres comarques.

4.1.2.1. La població electoral.

La comarca de l'Urgell tenia 27.255 electors l'1-M-79, que representaven el 10,2% de l'electorat de la circumscripció, i 27.145 (10,1%) el 28-0-82, la qual cosa suposa una pèrdua del 0,5%, gairebé insignificant, en la seva població electoral, indicant la continuació del lent procés de despoblament abans esmentat.

L'electorat de l'Urgell és més aviat "gran": les mitjanes de "joves" (36'4%) "grans" (28'1%) són inferior/superior, respectivament, a la mitjana provincial.

Per altra banda, com a conseqüència d'un procés de despoblament molt més suau que a altres comarques, s'ha mantingut una composició per sexe molt "normal": 50,8% de Dones i 49,2% d'Homes, amb lleugera majoria d'Homes en les edats "jove" i "mitjana", i de Dones entre els majors de 60 anys.

A nivell de categoria socio-professional, presenta una estructura "mixta", molt semblant a la del conjunt de la circumscripció, tot i que són una mica més nombrosos els Obrers i Empleats (22,7%) que els Pagesos (15,5%). Com a totes les comarques, però, la categoria més nombrosa és la de les "Mestresses de casa" (39,1%). (5)

Com pot observar-se en el quadre U-4 el 50% de la població electoral de la comarca es concentra en els 3 nuclis principals: Tàrrega (29,-%), Agramunt (12'5%) i Bellpuig (10,2%), la resta de nuclis tenen un volum censal força menor distribuïnt-se el 50'-% restant de l'electorat entre els altres 23 municipis, en un esglaonat molt regular que va del 5,5% d'Ivars d'Urgell al 0,3% de Nalec.

QUADRE - U - 3Estructura social de la població electoralTotal Comarcal (6)

<u>Edats</u>	<u>HOMES</u>		<u>DONES</u>		<u>TOTAL</u>	
	<u>Nº Abs.</u>	<u>% Tot.</u>	<u>Nº Abs.</u>	<u>% Tot.</u>	<u>Nº Abs.</u>	<u>% Tot.</u>
17 a 20 anys	959	3,51	935	3,43	1894	6,94
21 a 29	2198	8,06	2122	7,78	4320	15,85
30 a 39	1855	6,80	1862	6,83	3717	13,63
40 a 49	2400	8,80	2362	8,66	4762	17,47
50 a 59	2400	8,80	2499	9,16	4899	17,97
60 a 69	1899	6,96	2140	7,85	4039	14,81
70 a 79	1222	4,48	1448	5,31	2670	9,79
80 i més	482	1,76	472	1,73	954	3,50
TOTAL	13415	49,22	13840	50,77	27255	100

Categoria socio-professional

Obrer	3825	14,12	860	3,17	4685	17,30
Empleat	994	3,67	466	1,72	1460	5,39
Quadre Mig	299	1,10	206	0,76	505	1,86
Quadre Sup.	164	0,60	30	0,11	194	0,71
Prop. Indus. o Serveis	1283	4,73	337	1,24	1620	5,98
Pagès	4150	15,32	56	0,20	4206	15,53
Clerge	42	0,15	98	0,36	140	0,51
Militar-FOP.	61	0,22	1	-	62	0,22
Estudiant	714	2,63	602	2,22	1316	4,85
Jubilat	1777	6,56	518	1,91	2295	8,47
Feines de casa	-	-	10596	39,12	10596	39,12
	13309	49,14	13770	50,85	27079	100

Per altra banda la pèrdua d'un 0,5% d'electorat comarcal és un reflex d'una tònica bastant generalitzada a nivell municipal amb l'excepció fonamental del "centre" -Tàrrrega- que incrementa la seva població electoral en un 5,5%, a més de La Fuliola, Castellserà, Castellenou de Seana i d'alguns pobles petits (Osso de Siò, Nalec, Vilasana).

QUADRE - U - 4

Població electoral per municipis i evolució

	1979		1982		Variac.(%)
	nº	%	nº	%	
Agramunt	3.410	12,51	3.412	12,56	0
Anglesola	1.103	4,06	1.072	3,94	-3,4
Barbens	604	2,21	602	2,21	-0,4
Belianes	568	2,08	525	1,93	-7,6
Bellpuig	2.772	10,17	2.746	10,11	-1,
Castellnou de S.	614	2,25	623	2,29	1,4
Castellserà	959	3,51	963	3,56	1,04
Ciutadilla	252	0,92	233	0,85	-7,6
La Fuliola	1.014	3,72	1.040	3,83	2,5
Guimerà	472	1,73	410	1,5'	-13,2
Ibars d'Urgell	1.486	5,45	1.424	5,24	-4,2
Maldà	359	1,31	319	1,17	-11,2
Montornés	134	0,49	123	0,45	-8,3
Nalec	93	0,34	97	0,35	4,3
Omells de Na Gaia	148	0,54	142	0,52	-4,1
Osso de Siò	210	0,77	213	0,78	1,4
Preixana	441	1,61	398	1,46	-3,8
Puigvert d'Agr.	241	0,88	216	0,79	-10,4
S. Martí Riuc.	776	2,84	696	2,56	-10,4
Tàrrrega	7.893	28,95	8.331	30,69	5,5
Tornabous	786	2,88	771	2,84	-2,
Vallbona de les M.	271	0,99	223	0,82	-17,8
Verdú	821	3,01	768	2,82	-6,5
Vilagrassa	367	1,34	359	1,32	-2,2
Vilanova de B.	1.041	3,81	1.011	3,72	-2,9
Vila-sana	414	1,51	422	1,55	1,9
Total Comarca	27.255	100,-	27.145	100,-	-0,5

Les poblacions més grans, Tàrrrega, Bellpuig i Agramunt, són, lògicament, aquelles que concentren més electorat "jove" i menys electorat "gran". També poden considerar-se més aviat "joves" (en el contexte comarcal), -malgrat que en menor grau que els anteriors- els electorats de Vilagrassa, Ivars d'Urgell i Anglesola, poblacions que segueixen en importància demogràfica a les 3 principals. En canvi els electorats amb major/menor proporció d'electors "grans"/"joves", respectivament, són els de: Nalec, Maldà, Puigvert d'Agramunt, Vallbona de les Monges, Montornés i Osso de Sió, tots ells municipis amb molt baix nombre d'habitants.

A nivell de composició per sexe, les estructures municipals no s'aparten gaire de la mitjana comarcal, i s'observa una tendència al predomini de l'electorat masculí als municipis més petits (7) malgrat que també sigui majoritari en alguns municipis de tipus mig (La Fuliola, Tornabous, S. Martí de Riucorb).

Pel que fa a la categoria sòcio-professional l'estructura "mixta", que pren formes diverses, amb presència rellevant tant d'Obrers i Empleats com de Pagesos, és la tònica general a gairebé a tots els municipis. Les úniques excepcions són: Tàrrrega, i Agramunt, on la presència de "pagesos" és molt marginal, i Montornés i Vallbona de les Monges, gairebé exclusivament pagesos.

QUADRE - U - 5

Població electoral per edat i sexe (%)

	<u>"jove"</u> <u>18 - 39</u>	<u>"mitjana"</u> <u>40 - 59</u>	<u>"grans"</u> <u>60 i més</u>	<u>Difer.</u> <u>Hom-Don.%</u>
Agramunt	38,05	36,09	25,82	-1,2
Anglesola	35,88	34,52	29,56	-1,4
Barbens	33,93	34,43	31,61	-1,3
Belianes	17,10	35,91	36,95	0
Bellpuig	42,09	33,82	24,05	0,1
Castellnou S.	34,20	35,51	30,30	-2,6
Castellsera	32,73	35,97	31,27	-1,2
Ciutadilla	32,13	30,55	37,28	1,6
Fuliola	32,72	37,47	29,76	2,4
Guimerà	26,47	32,19	40,20	-0,4
Ibars d'Urgell	35,45	28,48	26,03	-2,7
Maldà	25,61	37,31	37,04	1,4
Montornes	26,16	39,54	34,31	3,
Nalec	27,94	32,24	39,78	-1,
Omells Na Gaia	31,73	36,48	31,74	1,4
Osso de Sio	29,04	36,66	24,27	3,9
Preixana	29,92	33,10	26,94	-1,2
Puigvert d'A.	25,71	38,17	36,08	-3,7
S. Martí Riuc.	32,33	33,63	34,	2,8
Tarrega	40,38	34,88	27,71	-3,4
Tornabous	33,83	33,63	29,50	3,
Vallbona M.	23,98	41,69	34,30	-12,2
Verdú	30,44	36,29	33,23	-4,5
Vilagrassa	36,77	37,32	25,87	-4,1
Vilanova Bell.	34,85	35,92	29,18	-1,2
Vila-sana	<u>35,49</u>	<u>34,29</u>	<u>28,1</u>	<u>-1,5</u>
Comarca	36,4	35,4	28,1	-1,5

QUADRE - U - 6

POBLACIÓ ELECTORAL: Principals categories
sòcio professionals (5)

	<u>Obr+Empl.</u>	<u>Pagesos</u>	<u>Diferènc.</u>
Agramunt	32,71	6,79	25,92
Tàrrega	31,55	4,6	26,95
Bellpuig	25,50	9,81	15,63
Anglesola	20,08	17,46	2,62
Vilagrassa	19,33	17,16	2,17
Verdú	19,24	24,48	-5,24
Vilanova de B.	18,61	23,33	-4,72
Castellserà	17,97	23,97	-6,
Preixana	17,07	24,37	-7,3
Ivars d'Urgell	17,05	24,	-6,95
La Fuliola	16,58	24,58	-8,
Puigvert d'Agr.	14,33	28,27	-13,94
Nalec	13,97	31,18	-17,21
Ciutadilla	12,40	20,4	-8,
Omells de Na Gaia	12,15	32,43	-20,28
Barbens	11,42	25,49	-14,07
Maldà	11,04	24,92	-13,88
Belianes	10,73	25,35	-14,62
Vila-sana	9,79	33,08	-23,29
Tornabous	9,51	28,18	-18,67
Guimerà	9,48	27,8	-18,32
Osso de Siò	9,03	32,38	-23,35
Castellnou de Seana	8,14	28,5	-20,36
S. Martí Riuc.	7,37	33,03	-25,66
Montornés	5,22	32,83	-27,61
Vallbona de les M.	0,37	37,17	-36,8

S'ha de fer, però, una diferenciació més operativa, que ens permet diferenciar 3 tipus d'estructures en funció de la categoria sòcio-professional de l'electorat:

a) Amplia majoria d'Obrers i Empleats: Tàrrega, Agramunt i Bellpuig.

b) Proporció bastant equilibrada d'Obrers+Empleats i de Pagesos: Anglesola, Vilagrassa, Vilanova de Bellpuig,

Verdú, Castellserà, Ivars d'Urgell, Preixana, Ciutadilla i la Fuliola.

c) Àmplia majoria de pagesos: la resta de municipis.

Aquesta diferenciació pot incorporar també a les altres variables, la qual cosa ens permet definir una tipificació global dels municipis en funció de l'estructura del seu electorat: 1) Tàrrega, Agramunt i Bellpuig on predomina l'electorat vinculat a activitats industrials o de serveis, són els municipis més grans, i amb l'electorat més jove, definint una "zona urbana". 2) Per altra banda, als municipis menys poblats i amb electorat més "gran" és on hi ha una àmplia majoria de pagesos, definint una "zona rural". 3) Finalment, tot un conjunt de municipis, normalment de mida intermitja presenten una estructura d'edats i una estructura socio-professional "mixta", força semblants a la del conjunt comarcal, definint una "zona semi-rural".

A N N E X U-1

Parcel.lació i règim de tinença de la terra

	<u>Index de parcel.l.</u>	<u>Conreu en Propiet.</u>	<u>Conreu Arrend.</u>	<u>Conreu Masov. altr.</u>	<u>I P M for.</u>
Agramunt	2,04	79,	16,	5,	0,
Anglesola	6,27	64,	5,	31,	0
Barbens	3,85	67,	7,	0	26
Belianes	6,68	55,	1	10	34,
Bellpuig	3,61	72	5	23	0
Castellnou S.	4,72	75	9	16,	0
Castellsera	5,87	71	4	25	0
Ciutadilla	6,11	73	0	27	0
Fuliola	4,72	74	5	21	0
Guimerà	5,74	62	0	28	0
Ibars d'Urgell	6,30	79	6	15	0
Maldà	4,71	76	0	21	0
Montornes	8,61	79	2	19	0
Nalec	6,01	65	0	35	0
Omells Na Gaia	6,79	49	2	49	0
Osso de Sio	7,93	73	2	25	0
Preixana	9,79	69	7	22	4
Puigvert d'A.	3,36	100	0	0	0
S. Martí Riuc.	8,67	69	5	26	0
Tarrega	4,86	76	1	22	1
Tornabous	3,09	78	3	19	0
Vallbona M.	3,05	81	0	19	0
Verdú	7,21	82	1	17	0
Vilagrassa	7,17	79	2	19	0
Vilanova Bell.	4,61	75	4	21	0
Vila-sana	<u>3,51</u>	<u>78</u>	<u>8</u>	<u>14</u>	<u>0</u>
	5,5	73,1	2,9	20,9	3

Font: Elaboració pròpia sobre dades del Cens Agrari 1972.

4.2. LA PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ.

4. 2. 1. - Aspectes generals

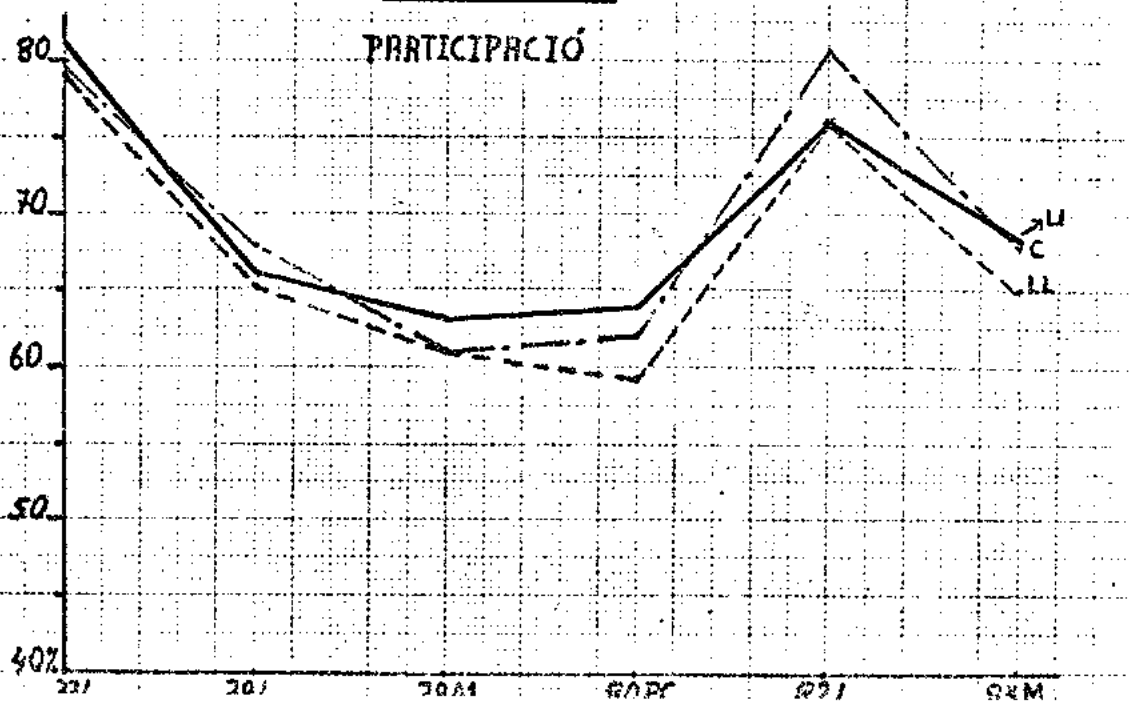
Continuant la seva tradició de comportament, l'Urgell mostra a totes les eleccions un percentatge de participació lleugerament superior al del conjunt de la circumscripció, superant també el de Catalunya excepte a les legislatives de 1979 i 1982 (veure quadre U-7 i Gràfica U-1).

QUADRE - U - 7

L'Urgell: Nivell de participació (%)

	<u>Urgell</u>	<u>Circums- cripció</u>	<u>Catalu- nya</u>
Legislatives estatals 1977	81,-	78,8	79,4
Referèndum constitució 1978	65,4	66,9	68,8
Legislatives estatals	66,-	65,4	68,4
Municipals 1979	63,1	60,7	60,9
Referèndum Estatut Autonomia 1979	62,4	58,2	60,4
Parlament de Catalunya 1980	64,-	59,4	62,2
Legislatives estatals 1982	76,-	75,8	80,2
Municipals 1983	68,-	65,2	67,8

GRÀFICA U-1

A nivell general, s'observen a l'Urgell les mateixes característiques que a d'altres comarques de la circumscripció, amb algunes especificitats pròpies:

1) La mitjana de participació comarcal a les eleccions municipals és sempre superior a la dels altres dos àmbits territorials (amb més "pes Urbà") i decreix més suaument en relació a les legislatives anteriors, la qual cosa sembla indicar que als petits i mitjans municipis de les zones rurals es concedeix més importància a les eleccions locals que als grans municipis urbans.

2) El descens de la participació a les autonòmiques és més suau a l'Urgell que a nivell general, fenomen que s'ha de situar en el marc d'una característica genèrica a les comarques rurals, amb menys població immigració i millor implantació de les opcions catalanistes en comparació a les zones urbanes (que pesen decisivament en les mitjanes de la circumscripció i de Catalunya) amb més alt percentatge d'immigració i millor implantació de les forces obreres.

A més a més s'observa:

a) El nivell de participació a les legislatives estatals és tendencialment superior al dels altres tipus d'eleccions tal com es dedueix de la comparació dels nivells de participació global.

QUADRE - U - 8

Mitjanes Globals de participació (%)

	<u>Urgell</u>	<u>Circumscripció</u>	<u>Catalunya</u>
Municipals	65,6	63,	64,4
Legis. Estatals	71,7	69,9	72,5
Legis. Autonòm.	64,	59,4	62,2

b) Als 3 àmbits territorials, el nivell de participació a les eleccions municipals oscil·la menys que a les eleccions legislatives; això indicaria que l'àmbit municipal de l'elecció esmorteix la incidència dels factors conjunturals generals.

QUADRE - U - 9L'Urgell : Nivell d'abstenció per municipis (%)

	<u>77L</u>	<u>79L</u>	<u>79M</u>	<u>80PC</u>	<u>82L</u>	<u>83M</u>
Agramunt	21,47	35,-	39,62	39,60	27,67	32,1
Anglesola	13,34	32,4	46,17	33,87	20,43	44,5
Barbens	20,77	38,6	49,01	37,62	23,26	23,8
Belianes	19,3	31,1	24,12	30,16	24,58	14,9
Bellpuig	17,05	33,3	36,15	33,94	19,74	29,6
Castellnou S.	18,52	48,-	56,50	49,68	29,38	56,3
Castellsera	21,58	36,4	40,46	37,89	27,35	-
Ciutadilla	23,71	37,3	66,67	42,37	31,34	58,9
Fuliola	25,64	41,3	27,02	40,16	26,83	18,6
Guimerà	18,71	35,6	63,35	40,61	24,4	62,2
Ibars d'Urgell	24,9	33,5	16,82	36,24	19,81	15,8
Maldà	44,8	60,4	55,71	46,20	42,01	61,
Montornes	20,33	42,5	45,52	26,12	37,49	49,6
Nalec	15,39	33,3	39,79	25,	18,56	24,
Els Omells Na Gaia	18,12	28,4	18,24	31,41	15,50	16,4
Oso de Sio	26,81	41,4	14,29	28,32	28,17	59,9
Preixana	18,92	37,4	32,88	31,32	21,86	48,9
Puigvert d'A.	21,65	34,	49,79	34,63	25,	38,4
S. Martí Riuc.	26,16	38,9	32,99	39,58	30,46	40,1
Tarrega	15,68	30,5	35,54	32,18	22,87	30,2
Tornabous	18,04	32,1	41,22	38,93	21,79	24,9
Vallbona M.	22,49	46,1	69,74	55,52	26,46	59,3
Verdú	13,79	26,9	31,67	32,21	22,27	38,4
Vilagrassa	12,54	32,7	30,25	39,35	22,29	14,3
Vilanova Bell.	16,72	29,7	41,31	30,46	21,86	19,1
Vila-sana	18,35	35,	36,72	51,42	26,31	58,3

4. 2. 2.- Distribució territorial.-

4. 4. 2. 2.- A) Homogeneïtat.

Tal com expressen els coeficincts de variació, l'abstenció és l'opció de comportament amb una distribució territorial més homogènia, tot i la seva irregularitat; indicaria així la seva determinació per factors de caràcter més aviat genèric tot mostrant-se menys subjeta a les especificitats locals que el nivell d'implantació d'un determinat partit.

QUADRE - U - 10

Estructura territorial del comportament abstencionista

<u>Homogeneïtat</u>			<u>Estabilitat</u>					
(Coeficients de Variació)			(Coeficients de correlació)					
Opció de vot								
<u>Abstenció més homogènia</u>								
77 L	0,31	0,32 (PDC)	77 L					
79 L	0,24	0,32 (UCD)	<u>79 L</u>	0,71	79 L			
79 M	0,36	-	<u>79 M</u>	0,06	0,37	79 M		
80 PC	0,19	0,31 (CiU)	<u>80 PC</u>	0,46	0,55	0,43	80 PC	
82 L	0,26	0,26 (CiU)	<u>82 L</u>	0,62	0,60	0,34	0,44	82 L
83 M	0,45	-	<u>83 M</u>	0,34	0,60	0,54	0,55	0,57

Les eleccions municipals són, un cop més, les que presenten una distribució més irregular, ja que posen en primer pla les especificitats locals.

B) Estabilitat.

Tal com es dedueix de la matriu de correlacions, no es pot dir que existeixi a l'Urgell una estructura

territorial del comportament participatiu/abstencionista que mantingui un bon nivell d'estabilitat, ni tan sols entre eleccions de un mateix tipus.

Un nivell més relatiu d'estabilitat existeix entre les legislatives estatals -presenten els nivells de correlació més alts- quedant més "desmarcades" la resta, sobretot les municipals de 1979.

C) Evolució :

El baix nivell d'estabilitat ens porta a l'anàlisi de les variacions produïdes d'elecció en elecció diferenciant entre les d'àmbit més general (legislatives estatals i autonòmiques) i les municipals.

Entre el 77 i el 79, el fort descens de la mitjana comarcal de participació és reflex d'una evolució molt homogènia de la gran majoria de municipis (a 20 dels 26 municipis comarcals el descens de la participació oscil·la entre el 12-19 %). A la resta dels municipis -alguns amb percentatges de variació no gaire allunyats dels esmentats- s'observa un descens més fort de la participació on havia obtingut millors resultats UCDCC (a l'Urgell van ésser bastant alts). Indicaria així el desplaçament cap a l'abstenció d'un sector de l'electorat democristià.

Els increments més fort de l'abstenció i els millors resultats d'UCDCC coincideixen a Montornès, Castellnou de Seana, Nalec, Vallbona de les Monges, Guimerà i Vilagrasa. Contràriament, l'increment més "suau" de l'abstenció es produeix a Ibars d'Urgell, coincidint amb els resultats més baix d'UCDCC.

En definitiva, però, hi ha una estabilitat general de l'estructura tal com ja indicava el bon nivell

de correlació, no observant-se tampoc cap relació entre l'increment del cens i l'increment de l'abstenció.

A les autonòmiques de 1980 l'evolució ja és més heterogènia. A la meitat dels municipis el nivell de participació es manté estable (La variació oscil·la entre +1,7% i -1,0%) sense que l'àmbit autonòmic de l'elecció incideixi, al menys visiblement, sobre aquest comportament. En canvi hi ha un increment de l'abstenció bastant important a Vila-sana, sobretot, així com a Vallbona, Vilagrassa, Tornabous, Verdú, Ciutadilla, Guimerà i Agramunt, coincidint amb pèrdues d'UCD i del PSC superiors a la mitjana corresponent. Geografia que no té res a veure amb la del percentatge d'immigració sobre el cens electoral, i sí en canvi amb el fort increment que van experimentar aquestes opcions a la majoria d'aquests municipis i on ara perdrien, doncs, vot "d'aluvió".

Finalment, existeix una important recuperació en el nivell de participació a Maldà, Montornès i Nalec (8), tots ells amb un alt percentatge de vot UCDC-77 i un increment de l'abstenció-79 superior a la mitjana, prou indicatiu. Molt possiblement l'augment de la participació a les eleccions de 1980 es basa en el "retorn" d'una bona part de l'electorat demo-cristià que va abstenir-se l'any 1979 (9) decantant-se ara cap CiU que experimenta en aquests municipis el seus més forts increments (10).

L'espectacular increment de la participació a les legislatives estatals de 1982 és un fenomen generalitzat a la pràctica totalitat dels municipis i amb nivells quantitativament bastant homogenis (11).

Això no obstant, els increments més forts es produeixen a on més va disminuir la participació l'any 80 (Vallbona, Vilassana, Tornabous, Vilagrassa i Guimerà)

(12) mentre que es manté més estable o bé presenta increments inferiors a la mitjana allà on va augmentar també llavors (Montornès, Maldà, Nalec, Preixana, Belianes, Osso de Sió).

En relació a les autonòmiques es produeixen, doncs, uns moviments de "compensació" que indiquen un retorn cap a l'estructura de les anteriors estatals, encara que incorporen canvis importants (13).

En conjunt, s'observa una incidència més homogenia dels factors conjunturals a les eleccions d'àmbit estatal que a les autonòmiques, cosa que indica un cert grau d'especificitat d'aquest tipus d'elecció en funció de la seva incidència sobre el comportament participatiu/-abstencionista a un bon nombre de municipis.

4.2.2.2.-Les eleccions municipals.

Tal com es pot deduir del quadre U-11, el superior nivell d'irregularitat i d'inestabilitat que hem observat anteriorment en l'estructura territorial de la participació/abstenció a les eleccions municipals, troba el seu eixcardinal d'explicació en les condicions de la competència electoral a cada municipi, especialment en l'existència o no de competència.

Com es pot observar els increments de l'abstenció més forts en relació a les legislatives anteriors es produeixen en aquells municipis on es presenta una única candidatura (14), mentre que tendeix a augmentar el nivell de participació o a mantenir-se estable allà on 2 o més candidatures es disputen les places de conseller i l'alcaldia. (15).

Les diferències en les variacions entre els

QUADRE - U - 11
Variacions abstenció

<u>79L-79M</u>		<u>83M-82L</u>	
Ciutadilla	29,4 CU	Guimerà	38,8 CU
Guimerà	27,8 CU	Vallbona de les M.	32,9 CU
Vallbona de les M.	23,6 CU	Vila-sana	32, CU
Puigvert d'Agr.	15,8 CU	Osso de Siò	31,7 CU
Anglesola	13,8 CU	Ciutadilla	27,6 CU
Vilanova de B.	11,6 CU	Castellnou de S.	27, CU
Barbens	10,4 CU	Preixana	27, CU
Tornabous	9,1 CU	Anglesola	24,1 CU
Castellnou de S.	8,5 CU	Maldà	19, CU
Nalec	6,5 CU	Verdú	16,1 CU
Tarrega	5,	Puigvert d'Agr.	13,4 CU
Verdú	4,8	Montornès	12,2 CU
Agramunt	4,6	Bellpuig	9,9
Castellsera	4,1	S. Martí Riuc.	9,6
Montornès	3, CU	Tàrrega	7,3
Bellpuig	2,9	Nalec	5,4
Vila-sana	1,7	Agramunt	4,4
Vilagrassa	-2,5	Tornabous	3,1
Preixana	-4,5	Els Omells	0,9 CU
Maldà	-4,7 CU	Barbens	0,6
S. Martí Riuc.	-5,9	Vilanova Bellp.	-2,7
Belianes	-7,	Ibars d'Urgell	-4,
Els Omells Na G.	-10,2 CU	Vilagrassa	-8,
La Fuliola	-14,3	La Fuliola	-8,2
Ibars d'Urgell	-16,7	Belianes	-9,7
Osso de Siò	-27,1	Castellserà	-

(CU = Candidatura única)

municipis amb semblant nivell de competitivitat (pluralitat de candidatures o candidatura única) cal atribuir-les: 1) Al nivell d'abstenció de cada municipi a les legislatives anteriors: amb algunes excepcions, s'observa una certa tendència -en els 2 processos- a incrementar menys/més l'abstenció aquells municipis amb C U que havien presentat un nivell d'abstenció més/menys alt a les legislatives anteriors; un fenomen de sentit paral·lel s'observa entre els municipis amb competència electoral. 2) Al nivell de "competència real" (expressada a posteriori pels resultats electorals) existent entre les candidatures: als municipis amb competència electoral s'observa una certa tendència a presentar increments de participació més alts aquells on existeix un major equilibri de forces entre 2 (ó 3) candidatures (16). És una relació menys marcada que la indicada en primer lloc però que es dibuixa tendencialment, sobretot a les 83 M. 3) A la incidència d'altres factors de tipus específicament local (personalitat dels candidats, existència d'algun problema molt punyent, etc...)

4.2.2.3.-Tipologia municipal.-

Malgrat el grau d'instabilitat que he assenyalat més amunt, es pot establir una tipologia municipal del comportament participatiu/abstencionista que cal interpretar amb les lògiques precaucions (17).

- Mostren un nivell de participació sempre superior a la mitjana, i normalment amb clara diferència: els Omells, Nalec, Bellpuig, Anglesola, Vilanova de Bellpuig, Verdú, Tarrega i Vilagrassa.

- Presenten un nivell de participació sempre (o gairebé sempre) molt proper a la mitjana (per sobre o per sota): Ibars d'Urgell, Tornabous, Preixana, Barbens, Guimerà, Belianes, Puig vert d'Agramunt, Agramunt, Castellserà

i Vilasana.

- Presenten un nivell de participació sempre inferior a la mitjana, i normalment amb clara diferència: Maldà, Montornès, Ciutadilla, S. Martí de Riucorb, Castellnou de Seana, Osso de Sió, La Fuliola i Vallbona de les Monges.

Tal com es pot observar en el mapa U-3, els municipis més participatius són els de la zona central de la comarca, dibuixant el que sembla un àrea d'influència de Tàrraga, que és també la més ben comunicada pels eixos que atravessen la comarca d'Est a Oest i de Nord a Sud.

L'abstencionisme es "concentra" fonamentalment a la part meridional de la comarca -la més "alta" i de relleu més irregular- que mostra els índex més elevats de regressió poblacional i de presència d'electorat "Pages" i "Gran" en el cens. Cal observar, en aquesta part de la comarca, que els municipis més "allunyats" de Tàrraga i que presenten un comportament participatiu (Els Omells, Nalec) o semblant a la mitjana (Belianes, Preixana, Guimerà) són aquells on més de la tercera part dels "Pagesos" són masovers i, dins d'aquesta zona, els de més tendència esquerrana (18). És molt possible que la voluntat d'impulsar reformes que facilitin el seu accés a la propietat de la terra porti els masovers cap a un comportament participatiu i de tendència esquerrana.

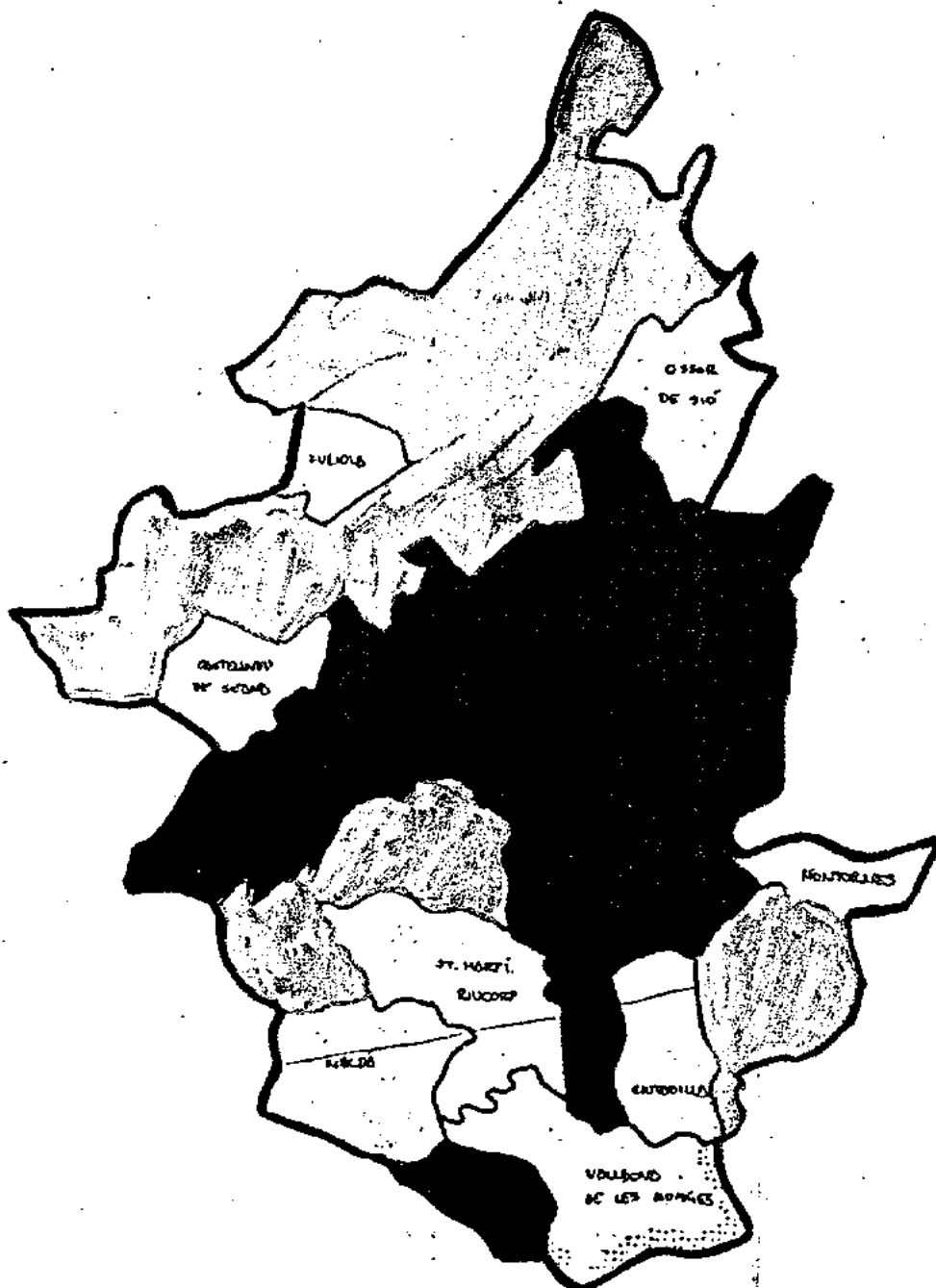
Als municipis de la part Nord -subcomarca d'Agramunt- i als de la zona centre-occidental -situada al bell mig del Pla d'Urgell- predomina un nivell de participació molt proper a la mitjana (19).

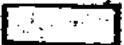

Finalment, s'ha d'assenyalar que la dispersió

MAPA: U-3

L'URGELL

Tipologia de la participació

- Municipis participatius
- Nivell de participació/abs-
tenció proper a la mitjana
i/o oscil.lant.
- Municipis abstencionistes

poblacional -molt poc important a la comarca- sembla incidir també en el nivell de participació: els municipis on hi ha més volum de població dispersa -Ibars, la Fulio-la i, sobretot, Tornabous i S. Martí de Riucorb (20) - presenten un nivell d'abstènció semblant o superior a la mitjana (21). En tot cas, la proximitat dels nuclis a la capital del municipi i la facilitat de desplaçament no sembla que otorgui a aquest factor la mateixa incidència que a les zones muntanyenques.

4.3. LA INCLINACIÓ DEL VOT.

4. 3. 1.- Aspectes generals

Paral·lelament a les reestructuracions d'al·liances, variacions en el marc conjuntural i canvis en l'oferta electoral, l'estructura electoral de l'Urgell va experimentant modificacions alhora que manté uns trets bàsics, essencials.

L'estructura de 1977 presenta un lleuger predomini del PDC dins de un marc de relatiu equilibri de forces entre 5 opcions, a causa sobretot dels bons resultats obtinguts per UCDCC i ERC, que marca la nota diferencial de la comarca en relació a la resta de la circumscripció.

A les legislatives del 79 la bipolarització estatal i la reestructuració de les aliances afavoreix una situació d'hegemonia d'UCD, bastant per sobre de CiU i PSC que equilibren les seves forces.

El marc autonòmic de les eleccions de 1980 produeix a l'Urgell les mateixes tendències que arreu, CiU es converteix així en la força àmpliament hegemònica afavorida pel fort descens d'UCD i el PSC.

Finalment l'any 82, i no obstant el marc estatal de l'elecció, CiU consolida aquesta posició d'hegemonia malgrat el fort avenç experimentat pel PSC.

Els percentatges sensiblement superiors/inferiors que obtenen CiU / PSUC a la comarca en relació a la circumscripció són les principals diferències entre les estructures d'ambdós àmbits. En canvi els percentatges molt més alts que hi obtenen UCD, CiU i l'ERC i els molt baixos de PSC i PSUC en relació al conjunt de Catalunya indiquen

QUADRE - U - 12

Resultats comarcals eleccions legislatives estatals
i autonòmiques (% V.)

<u>1977(23)</u>		<u>1979 (24)</u>		<u>1980 (24)</u>		<u>1982 (24)</u>	
AP	4,96	CD	2,23	-	AP-PDP	13,30	
UCD	19,28		33,36	23,3		5,33	
PDC	24,36	CiU	21,45	36,3		37,75	
EC	13,21	ERC	9,81	14,3		7,03	
PSC	14,02		21,84	15,8		28,69	
PSUC	6,55		4,64	5		1,20	
RSC	0,47		-	-		-	
UCDCC	15,18		-	-		-	
UTL	0,59	ORT	0,21	-		-	
		UN	0,82	FN	0,98	0,50	
		EC	0,28		-	-	
		MCC-OEC	0,41		-	-	
		OCE-BR	0,41		-	-	
		PTC	0,62	UPS	0,47	0,09	
		LCR	0,13		-	-	
		PCC	0,13		-	-	
		IR	0,53		-	PCE(M-L)	0,13
		BEAN	0,82		0,5	-	
		ULE	0,06		-	-	
				PSA	0,38	-	
				UC	0,48	-	
				NE	1,3	1,04	
				FET-JONS	0,14	-	
						PCC	0,47
						PST	0,57
						UCE	0,07
						LC	0,00
						CDS	2,5

QUADRE - U -13
Resultats comarcals eleccions legislatives i
autonòmiques (% C.)

<u>1977 (24)</u>		<u>1979 (25)</u>		<u>1980 (25)</u>		<u>1982 (25)</u>	
AP	4,02	CD	1,48	-	-	AP-PDP	9,90
UCD	15,62		22,19	14,5			4,05
PDC	19,74	CiU	14,26	23,2			28,70
EC	10,70	ERC	6,52	9,5			5,35
PSC	11,36		14,52	10,1			21,81
PSUC	5,31		3,08	3,2			0,91
RSC	0,38		-	-			-
UCDCC	12,30		-	-			-
UTL	0,48	ORT	0,14	-			-
		UN	0,54	FN	0,63		0,38
		EC	0,19		-		-
		MCC-DEC	0,27		-		-
		OCE-BR	0,27		-		-
		PTC	0,41	UPS	0,30		0,07
		LCR	0,08		-		-
		CCC	0,09		-		-
		IR	0,35		-	PCE(ML)	0,10
		BEAN	0,55		0,32		-
		ULE	0,04		-		-
				PSA	0,24		-
				UC	0,31		-
				NE	0,84		0,79
				FET-JONS	0,09		-
						PCC	0,36
						PST	0,43
						ULE	0,05
						LC	0,00
						CDS	1,90

indiquen la gran diferència que existeix entre l'estructura comarcal i la catalana.

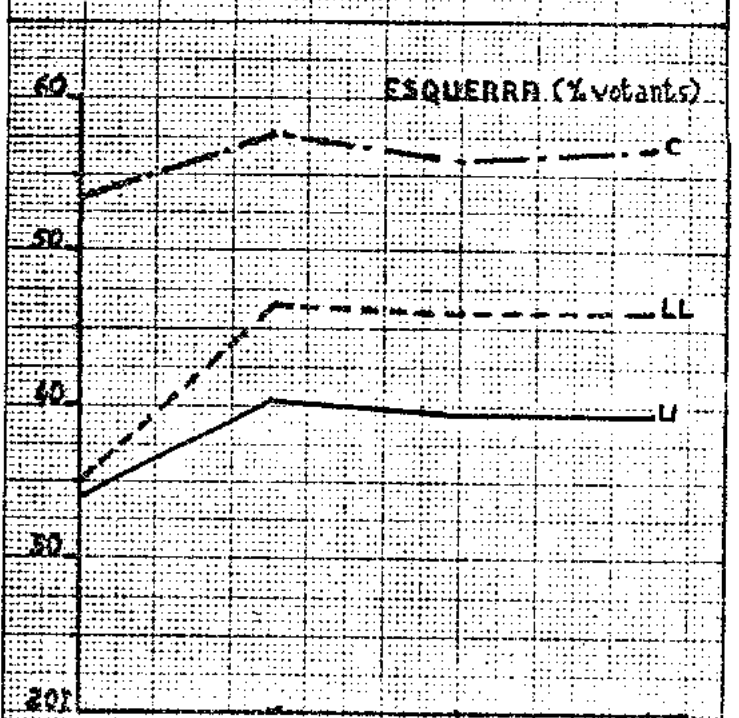
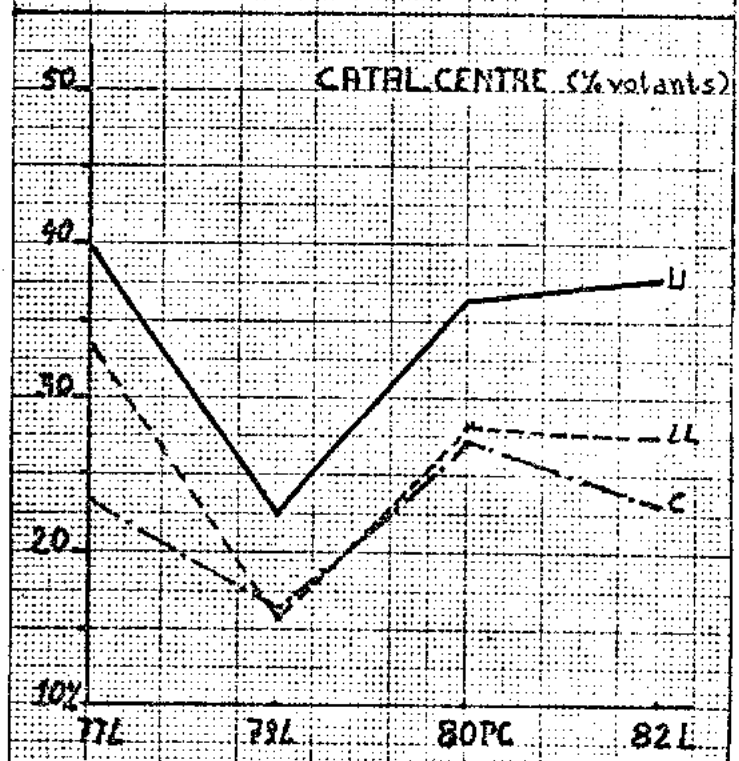
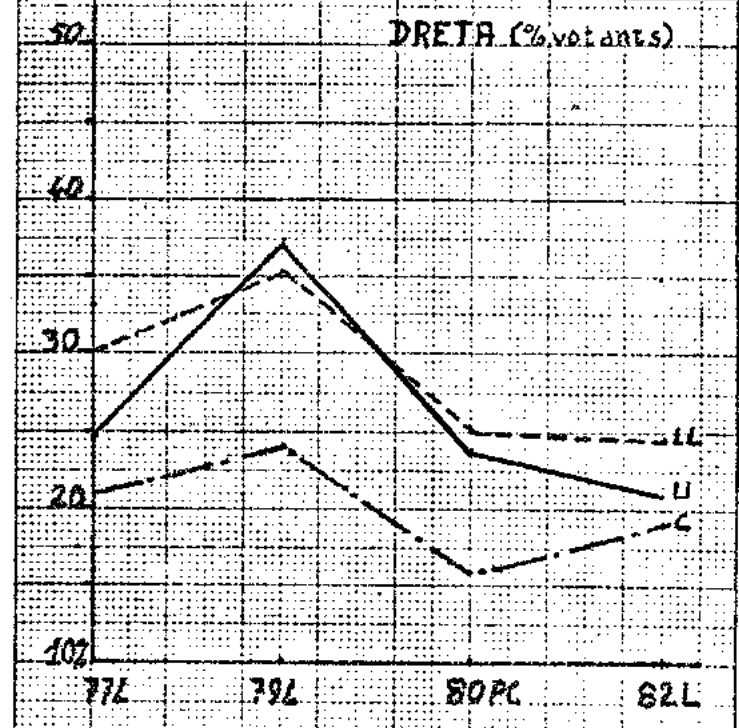
Per tendències l'Esquerra és la majoritària però amb un marge molt reduït en relació a la Dreta-79 i al Catalanisme de Centre 80 i 82. Això fa que, en conjunt, predomini a la comarca una inclinació "conservadora" (CC + D) seguint el fil del seu comportament durant la II^a República (22).

QUADRE - U - 14
Resultats per tendències

	<u>% votants</u>			<u>% cens</u>		
	<u>Urgell</u>	<u>Circr.</u>	<u>Catal.</u>	<u>Urgell</u>	<u>Circr.</u>	<u>Catal.</u>
Dreta	24,77	30,	21	19,64	23,6	16,7
77 Catal. Centre	<u>39,6</u>	34,4	23,3	32,05	26,3	18,4
Esquerra	34,19	34,9	53,6	27,86	27,5	42,5
Dreta	37,12	35,3	24,	24,22	23,2	16,2
79 Catal. Centre	22,38	16,	16,7	14,26	10,	11,1
Esquerra	<u>40,36</u>	46,4	57,2	26,33	30,4	39,2
Dreta	24,05	25,	16,1	15,63	14,8	10,2
80 Catal. Centre	36,6	28,2	27,2	23,24	16,9	17,3
Esquerra	<u>39,30</u>	46,2	56,	24,56	27,3	35,2
Dreta	21,36	24,7	19,2	16,26	20,5	15,6
82 Catal. Centre	37,75	27,6	23,	28,70	20,9	19,1
Esquerra	<u>39,29</u>	46,2	56,8	29,9	34,8	45,1

Com a trets més remarcables observem que el Catalanisme de Centre obté sempre a la comarca uns nivells d'implantació real i de correlació de forces clarament superiors als dels altres àmbits. Tot el contrari succeeix amb l'Esquerra. La Dreta per la seva banda, obté sempre resultats superiors als de Catalunya i, excepte l'any 79, lleugerament inferiors als de la circumscripció, clara conseqüència de la millor implantació del CC que li arrabassa -i cada cop més, segons que semblen indicar els resultats de 1982- l'espai electoral de concurrència.

GRÀFICA U-2

4.3.2. Distribució territorial del vot.

4.3.2.1. Aspectes generals: Homogeneïtat i Estabilitat.

Tal com es pot deduir del quadre de Coeficients de variació el nivell d'implantació de les diferents opcions de vot és bastant irregular. CiU és l'opció que presenta una capacitat de penetració més homogènia als diferents municipis de la comarca; gairebé el mateix es podria dir d'UCD fins que s'ensorra a les eleccions de 1982. En canvi l'ERC i el PSUC -aquest partit amb molt baixa implantació a la comarca- són els que tenen una implantació més irregular, indicant la seva major dependència de factors específicament municipals.

QUADRE - U - 15

Homogeneïtat de l'estructura d'implantació territorial (% V.)
(Coeficients de variació)

	<u>77</u>	<u>79</u>	<u>80</u>	<u>82</u>
AP	0,78	0,61	-	0,40
UCD	0,40	0,32	0,36	0,70
PDC/CiU	0,32	0,40	0,31	0,26
EC/ERC	0,60	0,70	0,56	0,97
PSC	0,72	0,42	0,57	0,39
PSUC	1,15	0,99	1,18	0,72
Dreta	0,40	0,28	0,35	0,33
Catal. Centre	0,29	0,37	0,28	0,26
Esquerra	0,40	0,28	0,32	0,28

L'anàlisi per tendències mostra unes estructures d'implantació relativament més homogènies que per partits -especialment pel que fa a l'Esquerra que indicaria una certa complementarietat d'implantació entre les opcions que les formen-. El CC és la tendència normalment, amb una implantació més regular (excepte a les legislatives estatals de 1979).

Per altra banda, la matriu de correlacions (quadre U-16) ens indica la relativa estabilitat de les estructures territorials d'implantació. El PSC és el partit que mostra unes característiques d'implantació més estables. Pel que fa a la resta d'opcions l'ERC i el PSUC mantenen un bon nivell d'estabilitat fins que la davallada de 1982 altera substancialment la seva estructura.

QUADRE - U - 16

Estabilitat de l'estructura d'implantació territorial (% V.)

	<u>77-79</u>	<u>77-80</u>	<u>77-82</u>	<u>79-80</u>	<u>79-82</u>	<u>80-82</u>
AP	0,50	-	-	-	0,56	-
UCD	0,57	-	-	0,71	0,69	0,54
PDC/CiU	0,50	-	-	0,63	0,53	0,61
EC/ERC	0,67	0,74	-	0,74	0,50	0,56
PSC	0,85	0,67	0,57	0,73	0,55	0,73
PSUC	0,73	0,74	-	0,88	-	-
Dreta	0,69	0,63	0,71	0,77	0,77	0,84
Catal. Centre	0,65	0,70	0,58	0,64	0,53	0,61
Esquerra	0,76	0,81	0,67	0,87	0,85	0,84

Per tendències, l'Esquerra presenta el millor nivell d'estabilitat, sobretot a partir de 1979 després dels realiniaments electorals resultants de la remodelació de les aliances. El mateix podríem dir de la Dreta però amb un nivell d'estabilitat més baix. El Catalanisme de Centre és la tendència que presenta una estructura més inestable tot conservant, però, uns trets "essencials".

En conjunt, i resumint el que hem dit fins aquí, els factors que determinen les diferències de comportament inter-municipal són bastant importants i bastant estables, tot determinant així unes estructures de vot sobre les quals els factors conjunturals -que semblen incidir molt homogèniament a nivell municipal- acaben de fixar el nivell de vot a cada elecció.

QUADRE - U - 17

Resultats municipals principals opcions (% V.) (1977)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>UCDCC</u>	<u>PDC</u>	<u>EC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Agramunt	3,89	19,97	17,10	24,67	12,44	14,75	4,83
Anglesola	3,03	15,61	15,05	17,86	9,88	7,30	28,65
Barbens	2,42	26,87	7,04	29,07	9,03	12,33	11,23
Belianes	5,05	30,57	8,04	29,65	2,06	17,24	5,97
Bellpuig	6,89	13,70	10,74	30,90	25,20	6,89	3,
Castellnou S.	0,84	9,12	45,52	23,35	13,80	3,60	1,69
Castellsera	1,97	21,01	8,32	30,88	24,82	9,02	1,97
Ciutadilla	6,21	23,72	10,73	28,81	6,21	9,60	12,42
Fuliola	2,13	31,05	5,98	14,10	8,26	31,76	5,41
Guimerà	16,43	16,43	28,76	20,27	4,10	4,93	3,01
Ibars d'Urgell	2,24	22,70	4,58	16,08	13,54	7,69	31,09
Maldà	3,66	33,50	14,13	26,17	10,99	5,75	2,09
Montornes	1,92	16,32	45,91	31,63	1,02	1,02	2,04
Nalec	14,28	15,58	13,76	11,68	9,09	11,68	2,59
Omells Na Gaia	0	9,73	8,84	11,50	25,66	38,05	4,42
Osso de Sio	12,67	42,95	12,67	11,97	7,04	0,70	9,85
Preixana	11,21	30,60	6,66	22,72	14,94	5,75	4,24
Puigvert d'A.	1,65	20,44	6,07	33,14	20,99	8,83	6,07
S. Martí Riuc.	13,83	34,68	14,35	24,33	4,05	4,24	2,21
Tarrega	5,24	13,95	19,07	24,05	10,61	22,51	3,31
Tornabous	0,16	21,33	18,83	23,61	17,	13,83	5,66
Vallbona M.	4,	24,50	23,50	19,	10,50	9,	3,50
Verdú	12,10	25,56	18,83	23,65	6,87	6,12	3,80
Vilagrassa	4,09	27,64	16,72	11,94	18,77	12,62	3,41
Vilanova Bell.	1,11	25,65	12,76	21,80	24,53	7,93	5,32
Vila-sana	1,58	28,48	7,27	43,03	6,32	4,74	6,01

QUADRE - U - 18

Resultats municipals principals opcions (% V.) (1979)

	<u>CD</u>	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Agramunt	3,16	36,43	19,36	11,06	20,45	3,97
Anglesola	1,06	35,59	16,26	12,13	23,06	4,26
Barbens	1,88	35,30	10,78	10,78	18,32	18,05
Belianes	1,79	37,08	22,25	0,51	24,52	0,70
Bellpuig	2,85	27,73	19,70	22,07	16,63	3,55
Castellnou S.	2,46	25,61	27,46	24,07	6,79	3,39
Castellsera	1,47	26,72	24,91	22,62	14,59	3,93
Ciutadilla	1,89	31,01	13,92	12,02	24,05	5,69
Fuliola	1,	38,65	9,41	6,72	33,94	3,19
Guimerà	1,97	57,56	20,72	3,28	12,82	0,98
Ibars d'Urgell	1,61	27,57	14,34	12,62	16,36	16,68
Maldà	2,81	42,95	16,19	3,52	25,35	1,40
Montornes	2,59	46,75	31,16	3,89	7,79	1,29
Nalec	3,22	27,45	17,74	14,51	30,64	1,65
Omells Na Gaia	0,94	47,16	0,94	7,54	34,90	0,99
Osso de Sio	5,65	58,53	8,13	9,75	8,13	1,62
Preixana	3,26	33,69	15,94	16,30	15,57	5,43
Puigvert d'A.	3,14	35,84	26,41	13,20	7,54	5,03
S. Martí Riuc.	4,85	50,21	14,97	3,79	14,76	1,47
Tarrega	1,96	28,64	27,92	4,37	27,28	3,53
Tornabous	0,74	28,55	28,41	8,59	22,05	3,55
Vallbona M.	3,42	28,08	29,45	8,90	16,43	4,10
Verdú	3,66	46,16	19,	6,50	15,63	4,16
Vilagrassa	2,02	36,84	26,72	7,69	20,64	2,42
Vilanova Bell.	0,95	43,16	10,38	11,20	23,49	3,96
Vila-sana	2,23	34,94	31,59	2,97	19,23	4,83

QUADRE - U - 19

Resultats municipals principals opcions (% V.) (1980)

	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Agramunt	27,21	30,03	21,42	10,33	4,64
Anglesola	21,49	34,05	14,46	15,95	3,38
Barbens	21,15	25,33	12,27	26,37	10,70
Belianes	31,88	30,59	1,29	32,13	1,03
Bellpuig	23,7	31,3	24,64	9,57	5,77
Castellnou S.	14,97	44,27	21,66	8,92	6,37
Castellsera	17,48	40,50	23,36	12,10	2,92
Ciutadilla	16,18	42,65	18,38	11,76	5,15
Fuliola	22,91	13,91	13,42	40,92	5,36
Guimerà	25,09	53,45	5,82	8,36	1,45
Ibars d'Urgell	24,42	19,05	12,32	16,	24,74
Maldà	18,32	57,59	9,95	9,42	0,52
Montornes	33,33	53,93	4,04	2,02	-
Nalec	10,14	50,72	21,74	13,04	2,90
Omells Na Gaia	24,30	21,49	31,78	14,92	1,87
Osso de Sio	42,73	24,24	18,18	1,51	1,51
Preixana	39,19	35,13	8,11	11,49	3,38
Puigvert d'A.	30,46	30,46	24,5	7,27	3,97
S. Martí Riuc.	31,25	34,05	7,33	12,72	2,37
Tarrega	19,7	44,95	8,54	18,43	3,56
Tornabous	17,82	38,78	17,92	19,5	3,77
Vallbona M.	23,14	44,63	16,53	8,26	-
Verdú	27,99	36,48	13,97	12,70	4,36
Vilagrassa	24,89	36,44	19,11	8,89	1,33
Vilanova Bell.	27,12	31,99	14,74	16,69	3,76
Vila-sana	24,76	46,12	9,71	11,16	2,43

QUADRE - U -20

Resultats municipals principals opcions (% V.) (1982)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>CDS</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Agramunt	14,42	5,59	2,06	33,79	10,61	27,87	1,17
Anglesola	10,08	6,56	1,75	33,64	7,26	28,37	1,87
Barbens	18,18	2,16	1,73	33,98	6,49	33,33	2,16
Belianes	21,71	6,81	2,02	26,26	1,01	37,12	0,25
Bellpuig	11,52	3,62	6,03	35,57	12,47	24,81	1,08
Castellnou S.	5,	2,5	1,81	60,68	9,54	16,71	0,68
Castellsera	10,51	5,53	0,99	39,48	10,93	28,69	0,85
Ciutadilla	16,87	0,62	1,87	29,37	10,	35,62	1,87
Fuliola	13,66	3,81	4,07	20,76	8,27	42,83	1,31
Guimerà	9,67	8,70	0	60,32	3,54	14,51	0,32
Ibars d'Urgell	15,58	3,76	2,97	23,46	4,11	45,79	1,98
Maldà	17,29	8,10	1,62	44,86	8,10	10,27	1,08
Montornes	29,97	10,38	0	37,66	7,79	14,28	0
Nalec	15,18	0	1,26	24,95	41,77	16,45	0
Omells Na Gaia	5,	20,83	0,83	28,33	8,33	34,16	0
Osso de Sio	29,41	8,49	1,96	38,96	6,53	13,72	0
Preixana	18,	5,46	8,36	30,54	4,82	23,15	1,60
Puigvert d'A.	8,64	9,25	2,46	47,53	7,40	19,13	2,46
S. Martí Riuc.	27,52	15,49	1,65	26,23	3,92	21,69	1,85
Tarrega	10,97	4,77	1,92	42,93	4,09	29,90	1,32
Tornabous	5,14	3,15	2,15	47,09	6,13	32,	1,32
Vallbona M.	18,90	6,70	2,43	44,51	6,70	19,51	0,60
Verdú	20,43	6,19	1,17	40,70	2,17	24,28	0,83
Vilagrassa	20,78	5,01	1,07	28,67	13,97	23,65	0
Vilanova Bell.	11,64	9,24	2,49	41,13	8,35	21,89	1,01
Vila-sana	18,	3,85	1,28	43,40	4,82	23,79	0,32

4.3.2.2 Els partits i coalicions.

AP/ CD/ AP - PDP.

Aquesta opció de caràcter clarament dretà sempre ha tingut dificultats d'implantació a la comarca, obtenint resultats inferiors a la mitjana provincial i, des de 1979, a la catalana. La seva posició és completament marginal fins que a les eleccions de 1982 afavorida per la crisi d'UCD experimenta un fort avenç que la situa com a 3ª força de la comarca molt lluny però del PSC i sobretot, de CiU.

QUADRE - U - 21

AP / CD / AP-PDP - Urgell - Resultats comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	4,9	4,0	2,2	1,5	-	-	13,	9,9
Circumscrip.	5,3	4,2	3,1	2,1	-	-	15,6	11,9
Catalunya	3,5	2,7	3,6	2,4	2,3	1,5	14,5	11,5

Osso de Siò, Verdú, S. Martí de Riucorb i Preixana -a tots ells va obtenir molt bons resultats l'any 77- juntament amb Belianes, Montornès i Vilagrassa, són els municipis on ara presenta millor implantació. Per altra banda els Omells, Tornabous i Castellnou de Seana són, tant a les eleccions de 1977 com a les de 1982, els municipis on obté els pitjors resultats.

Fora d'aquests casos la seva implantació s'estructura bastant regularment oscil.lant entre 7-14% (17 municipis).

El seu electorat-82 procedeix, molt majoritàriament dels rengs d'UCD ($r = -0,62$) semblant obtenir també importants "beneficis" de l'increment de la participació,

especialment a Vallbona, Nalec i S. Martí de Riucorb.

U C D .

Presenta un nivell d'implantació força proper a la mitjana de la circumscripció, i només queda clarament per sota l'any 77, pels bons resultats d'UCDCC. En canvi, com és norma a totes les comarques de la circumscripció, els seus percentatges són sensiblement superiors a la mitjana de Catalunya. L'evolució de la mitjana comarcal és paral·lela a la dels altres àmbits; la incidència determinant dels factors conjunturals d'àmbit general quedaria així indicada.

QUADRE - U - 22

UCD : Resultats comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	19,3	15,6	33,4	22,	23,4	14,5	5,3	4,1
Circumcr.	24,-	18,9	31,2	20,4	23,3	13,8	5,6	4,3
Catalunya	16,8	13,3	19,-	13,-	10,5	6,5	2,-	-

Dins de la irregularitat general presenta, juntament amb CiU, l'estructura d'implantació municipal més "homogènia" de la comarca fins que el fort descens de 1982 li produeix grans desequilibris inter-municipals i la situa, a més, en el llindar de la marginalitat (veure quadre U-15).

Aquesta estructura d'implantació, com hem vist, es bastant inestable excepte a les legislatives estatals de 1979 i a les autonòmiques de 1980, a les quals, malgrat la diferència de nivell de vot, sembla que defineix una

"personalitat territorial" que queda molt més difuminada a la resta d'eleccions (veure quadre U-16).

A les eleccions legislatives de 1979, UCD experimenta a la comarca un increment molt més fort que a nivell de la circumscripció i de Catalunya. Fenomen clarament lligat, com he dit, als bons resultats que va obtenir UCDCC-77 a la comarca, bona part de l'electorat de la qual és ara "capitalitzat" per UCD (i també per l'abstenció). Guimerà, Agramunt, Anglesola, Vilanova de Bellpuig, Tàrrega, S. Martí, Bellpuig i Osso de Sió són els municipis on l'absorció d'electorat democristià per UCD-79 sembla que sigui més important; per altra banda, els municipis on UCD presenta avenços més petits en la correlació de forces són també, en general, aquells a on pitjors resultats va obtenir UCDCC-77. Molt menys rellevant és el desplaçament d'AP cap a UCD que només a Nalec, Guimerà, Osso, Verdú, Preixana i Tàrrega sembla tenir certa importància. Tot plegat produeix variacions bastant heterogènies en els percentatges municipals de vot UCD, amb forts increments d'implantació real a Els Omells (25), Guimerà, Montornès i Verdú. En canvi, Vallbona i Preixana són els llocs on obté menys guanys a nivell de correlació de forces experimentant només lleugeres pèrdues en la implantació real malgrat el fort increment de l'abstenció.

El canvi que suposa el plantejament autonòmic de l'elecció de 1980 es reflecteix, en el descens del seu nivell de vot paral·lelament, ara sí, als altres àmbits. Els moviments municipals són ara també més homogenis tot i mantenir un bon nivell d'irregularitat. El retrocès, tant a nivell de correlació de forces com d'implantació real, és generalitzat a tots els municipis (excepte a Preixana). Aquest descens, però, tendeix a ésser més fort on més va millorar la seva correlació de forces l'any

79 ($r = -0,57$); és el cas de: Els Omells, Guimerà, Verdú, S. Martí de Riucorb, Vilanova de Bellpuig. En canvi a Vallbona, Preixana (26), Ibars, Belianes, municipis on va avançar molt poc o va recular l'any 79, també es manté ara molt més estable (27). Tot indica, doncs, que el component principal d'aquestes pèrdues és l'electorat democristià-77 que va votar UCD l'any 79.

Per altra banda aquestes variacions presenten, en conjunt, un bon nivell de correlació ($r = -0,66$) amb els guanys de CiU, que indicaria un desplaçament preferencial d'electorat en aquesta direcció. Després ho veurem amb més detall.

La crisi interna d'UCD produeix un important retrocès d'aquesta opció a les legislatives estatals del 82; retrocès més fort a la comarca i a la circumscripció que a nivell de Catalunya a causa de la millor implantació que tenia en aquells àmbits.

A l'interior de la comarca el descens és generalitzat i amb una distribució més homogènia que a les eleccions anteriors (28).

Les pèrdues més importants les experimenta a Preixana, Osso, Montornés i Belianes, així com també a Vila-sana, Agramunt, Verdú, Puigvert, Ivars, Vilagrassa, Bellpuig, la Fuliola i Barbens; a tots elles AP-PDP obté percentatges superiors a la mitjana excepte a Puigvert i a Bellpuig. En canvi a Castellnou, Tornabous, Castellserà, Els Omells, i Guimerà, on les pèrdues d'UCD son més suaus AP-PDP obté els pitjors resultats. El coeficient de correlació entre les pèrdues d'UCD i els guanys d'AP essent també significativa ($r = -0,62$), i no observant-se cap índex de recuperació per part d'UCD d'aquell electorat que va perdre l'any 80 en benefici de CiU, és pot concloure que en el marc estatal de les legislatives-82, una

part important de l'electorat centrista -la més dretana i la menys sensible a la qüestió autonòmica- es desplaça ara cap una opció estatal i més conservadora (el desplaçament cap al CDS és pràcticament irrellevant).

Aquest conjunt de variacions són les que produeixen la inestabilitat detectada anteriorment en l'estructura territorial del vot UCD. Malgrat tot, l'acceptable nivell dels coeficients de correlació a partir de 1979 ens permet establir una tipologia municipal del vot UCD que cal interpretar amb les precaucions derivades d'una certa manca d'estabilitat:

- Els municipis on UCD ha obtingut sempre percentatges superiors a la mitjana (i gairebé sempre clarament superiors) són: S. Martí de Riucorb, Ossó de Sió, Vilanova de Bellpuig, Puigvert d'Agramunt, Belianes i Verdú.

- Els municipis on UCD obté percentatges propers a la mitjana però normalment superiors a ella són: Els Omells, Montornés, Guimerà, Maldà, Agramunt, Preixana, Vilagrassa i Fuliola.

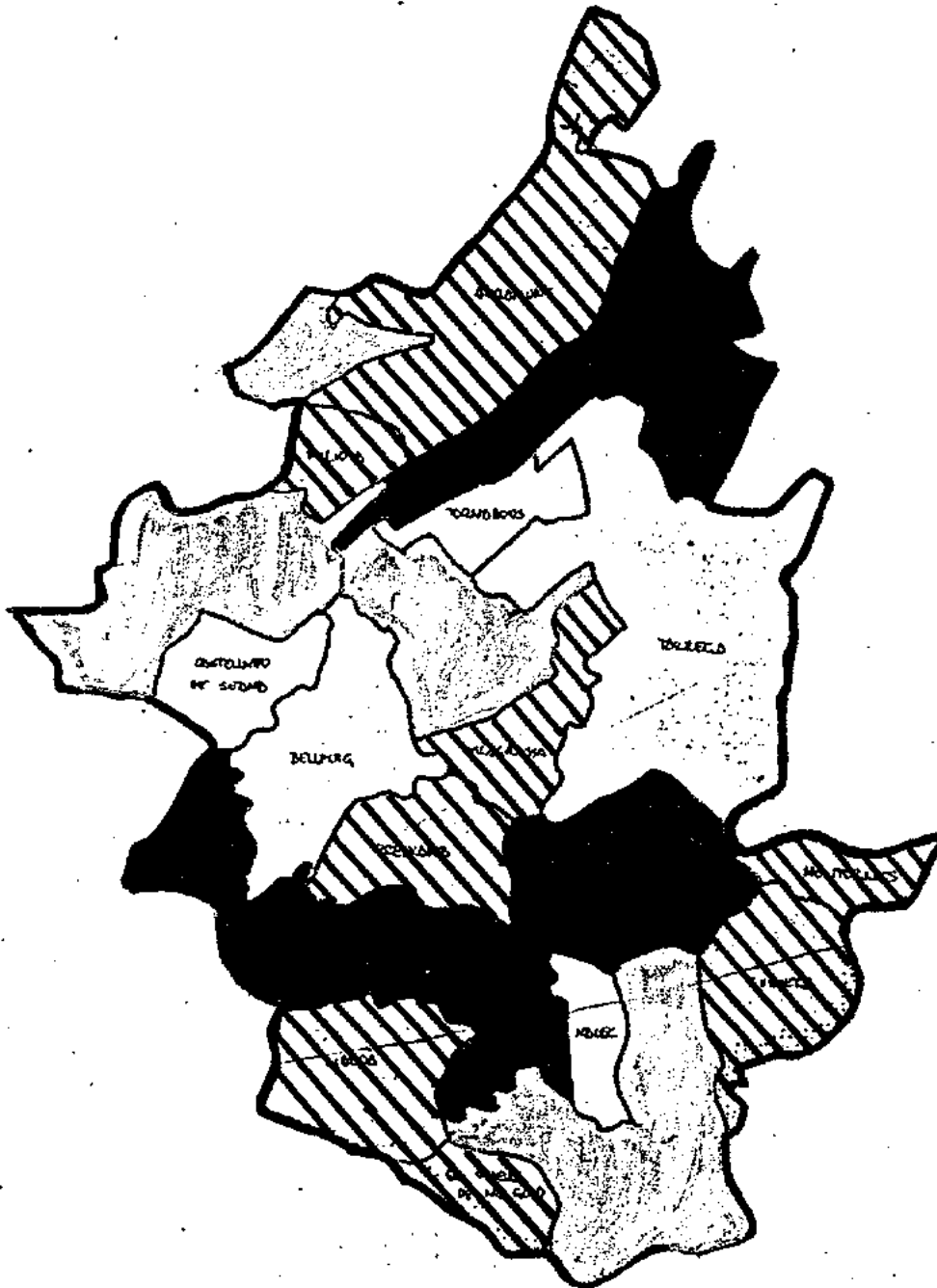
- Els municipis on UCD obté percentatges propers a la mitjana però normalment inferiors a ella són: Vallbona de les Monges, Anglesola, Castellserà, Vila-sana, Ibars d'Urgell, Barbens i Ciutadilla.

- Els municipis on UCD obté sempre resultats clarament inferiors a la mitjana són: Tárrega, Bellpuig, Tornabous, Castellnou de Seana i Nalec.

La distribució geogràfica del vot UCD és bastant indicativa mostrant millor implantació a la zona d'Agramunt, la part més "segarrenca" de la comarca, així com a la part Sud, la zona més regressiva (excepte a la "bossa" Nalec-Ciutadilla-Vallbona). En canvi és a la zona central,

MAPA: U-4

U C D (1979-82)

- Nivell d'implantació més alt.
- Implantació superior a la mitjana.
- Implantació inferior a la mitjana.
- Nivell d'implantació més baix

la més rica i dinàmica, amb els conreus de regadiu i la capital, on menys facilitat d'implantació ha trobat.

L'anàlisi estadística no mostra correlacions suficientment altes amb cap variables socio-econòmica que ens permeti aportar nous elements. Només s'observa una molt lleugera correlació negativa amb l'index de parcel·lació (-0,47) els anys 79, 80. Això indica una certa tendència, per part d'UCD, a obtenir millors resultats als municipis amb més dispersió parcel·laria a les explotacions, que són de la part sud (29), la més "alta" i de relleu més irregular, coincidint amb el que hem observat en el mapa.

La crisi d'UCD, en definitiva, sembla que té 2 etapes: 1) L'any 1980 amb el desplaçament cap a CiU d'aquell electorat centrista-79 (una part d'ell democristià-77) més sensible a la qüestió autonòmica, 2) L'any 82 amb el desplaçament cap a AP/PDP de l'electorat "més dretà i menys autonòmicista".

Cal pensar, però, que a l'Urgell com a la resta de comarques de la circumscripció, UCD ha mostrat sempre una capacitat d'implantació als municipis més rurals i aïllats, on ha estat més fàcil "l'actuació" a través dels aparells oficials o para-oficials. En aquest sentit tot sembla indicar que a les zones rurals una bona part del vot UCD és un "vot desinformat" canalitzat cap al partit del Govern per algunes de les persones que disposen d'aquests mecanismes d'influència.

Així doncs, només futures eleccions -sobretot les properes autonòmiques- ens podran indicar si aquest desplaçament d'electorat "centrista" cap a AP-PDP és degut al "vot útil" en el marc estatal de l'elecció o bé es tracta d'una actitud més profunda, decididament conservadora i gens catalanista.

U C D C C -

Juntament amb Osona, l'Urgell és la comarca de Catalunya on aquesta opció obté millors resultats, els quals lògicament, són també els més alts de la circumscripció de Lleida.

QUADRE - U - 23

1977

	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	15,2	12,3
Circumscripció	9,3	7,3
Catalunya	5,6	4,5

A l'interior de la comarca, tal com pot es deduir del mapa U-5 la seva implantació és força irregular (Coeficient de variació = 0,63) i molt localitzada a la part sud-est (Montornès, Guimerà, Nalec, Vallbona) així com també a Castellnou de Seana (al Pla d' Urgell) i, en menor grau, a Tàrrega i Verdú. En canvi al Pla d'Urgell és on en general, obté els percentatges més baixos.

L'existència d'una xarxa organitzativa i d'influència d'Unió Democràtica explica, essencialment, la bona implantació d'UCDCC a la comarca (30), i sobretot a uns municipis en especial, capitalitzant tot un ampli sector d'electorat de centre-dreta catalanista en detriment del PDC i la UCD. Per altra banda la seva estructura de vot presenta una correlació positiva, malgrat que baixa ($r = 0,48$), amb l'índex de pràctica religiosa dominical. Aquest fet sembla indicar el caràcter confesional d'Unió Democràtica tendeix a afavorir la seva implantació als llocs amb més influència ideològica i/o social de

l'Esglesia.

La reestructuració de les aliances entre el 77 i el 79 provoca una situació de desconcert al si d'aquest electorat que sembla optar en el marc de la bipolarització estatal de les legislatives-79, per votar UCD, abstenir-se o bé, a un nivell més reduït, donar suport a la nova coalició CiU.

PDC / CiU .-

Inicialment aquesta opció troba a l'Urgell més dificultats d'implantació del que la tradició de vot i la configuració social podien fer pensar. Això es degut a l'existència de xarxes organitzatives i d'influència de partits "històrics" com Unió Democràtica i ERC que competeixen pel centre-dreta i el centre-esquerra, respectivament, sobre l'ampli espai que intenta abastar el PDC. A partir de 1979 presenta un percentatge comarcal clarament superior a la mitjana de la circumscripció i de Catalunya, experimentant una evolució que tot englobant-se en els trets generals de la circumscripció - diferents com sabem dels de Catalunya- presenta unes característiques pròpies.

QUADRE - U - 24PDC / CiU: Resultats comparats

	<u>77</u>		<u>79</u>		<u>80</u>		<u>82</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	24,3	19,7	21,4	14,3	36,3	23,2	27,8	28,7
Circumscripció	24,1	19,-	15,7	10,2	28,2	16,7	27,6	20,9
Catalunya	16,8	13,3	16,1	11,-	27,7	17,2	22,2	18,-

A l'interior de la comarca és l'opció de vot amb una implantació territorial més homogènia indicant que el relativament alt nivell de la mitjana comarcal és representatiu d'una bona implantació a la majoria de municipis. La seva estructura d'implantació, però, és bastant inestable i només manté un "esquema bàsic" a partir de 1979, experimentant algunes variacions significatives d'elecció en elecció (veure quadres U-15 i 16).

L'any 1977 presenta un percentatge comarcal idèntic a la mitjana provincial, valor relativament baix si comparem la relació entre ambdues mitjanes a partir de 1979. Això és degut a què en aquelles eleccions capta un sector molt reduït d'electorat "progressista d'esquerreres" com ho indiquen els comparativament alts nivells d'implantació comarcal de l'ERC i el PSC; el mateix succeeix a la seva dreta, amb el bon nivell de vot d'UCDCC.

Tot plegat explica que a les legislatives de 1979 el seu percentatge només sigui lleugerament inferior al de 1977. A nivell municipal, les variacions són força heterogènies: des d'increments bastant importants en la correlació de forces com a Vilagrassa, Vallbona, Nalec, Castellnou de Seana o Tàrrega, fins a fortes pèrdues com és el cas de S. Martí, Maldà, els Omells, Bellpuig, Vilanova, Ciutadilla i Barbens. Cal dir que al primer grup de municipis UCDCC havia obtingut molt bons resultats, i són el únics on sembla evident l'absorció per CiU d'un sector rellevant d'electorat demo-cristià-77. En canvi les pèrdues de CiU no es produeixen als municipis amb menys implantació d'UCDCC, la qual cosa indicaria que el desplaçament d'electorat de UCDCC-77 cap a CiU-79 no és un fenomen generalitzat, si no localitzat fonamentalment en aquells municipis on de bon començament la "xarxa" militant/simpatitzant democristiana es va integrar en la nova coalició, CiU. Les pèrdues de PDC/CiU tot i no tenir una direcció molt marcada són normalment més fortes on millors resultats va obtenir l'any 77, i sembla que tendeixin a beneficiar al PSC (sobretot a S. Martí, Maldà i Bellpuig) (31).

Les eleccions autonòmiques de 1980 marquen una forta recuperació de CiU paral·lelament al que succeeix a nivell de Catalunya i de la circumscripció. A l'interior de la comarca l'increment és generalitzat però quantitati-

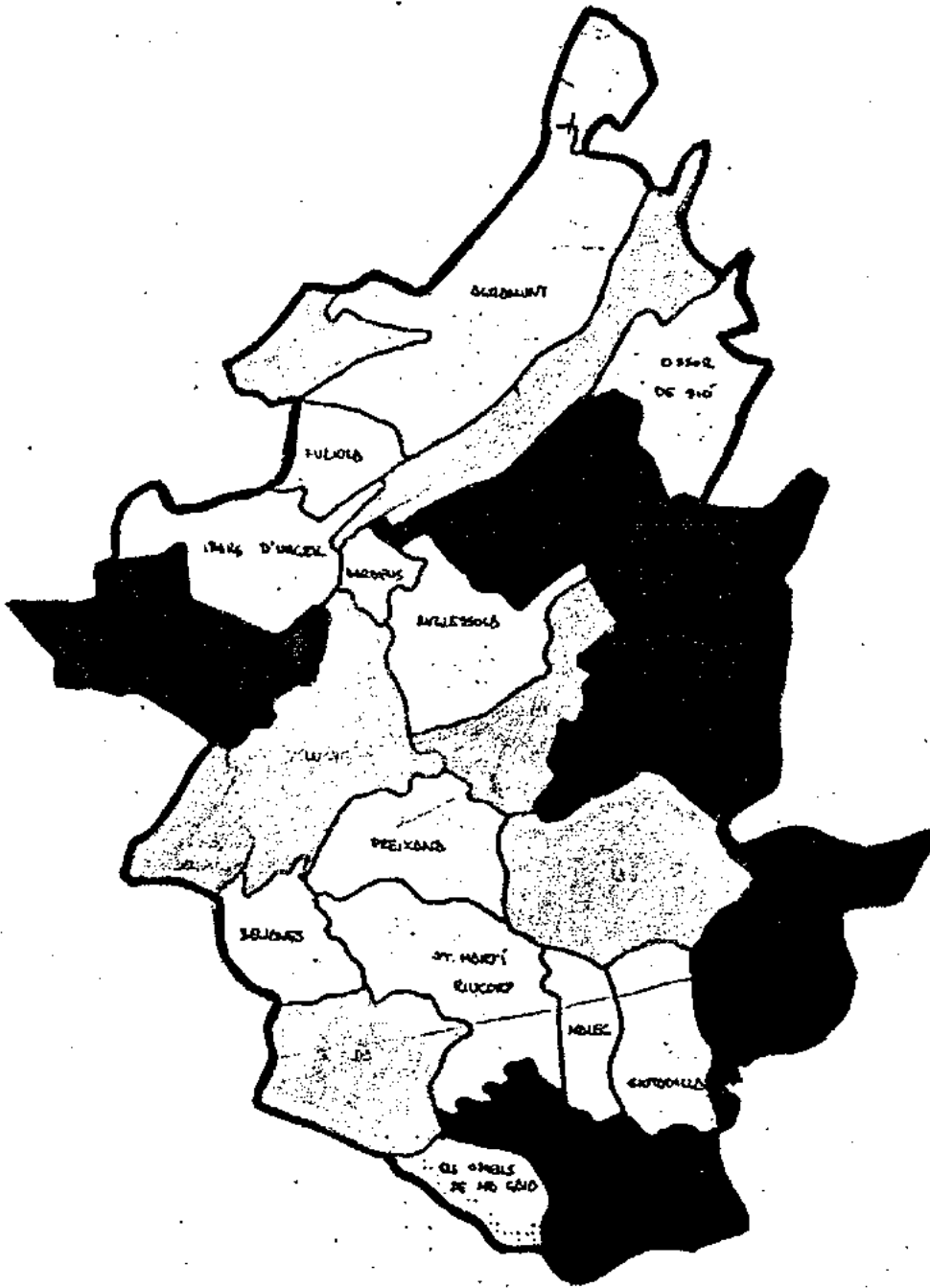
vament bastant heterogeni : molt fort a Nalec, Guimerà, Montornès, Ciutadilla i Maldà, i molt suau a Puigvert, La Fuliola i Ibars. Aquesta diversitat de variacions s'articula fonamentalment, però no únicament, entorn de la "recuperació" de l'electorat democristià-77 (32), tant el que havia optat per votar UCD-79 (33) -es el cas exemplificat per Guimerà, S. Martí, Anglesola, Verdú, Castellnou- com el que havia optat per l'abstenció -comportament que sembla majoritari a Montornès, Maldá, Nalec.- Al mateix temps, però de manera més localitzada, també sembla que CiU recuperi electorat PDC-77 que s'havia decantat cap a UCD-79 (els Omellons, Vilanova) o PSC-79 (Bellpuig, Ciutadilla, Maldá). En definitiva, però, tot indica que la conjuntura autonòmica i la progressiva definició de CiU com a opció de centre aplega cap a aquesta opció fonamentalment el gruix d'aquell electorat que l'any 77 ja va votar una opció de centre-dreta catalanista en front de l'opció de centre-esquerra que presentava el PDC.

Les legislatives de 1982 suposen per a CiU la consolidació com a opció dominant a la comarca, i malgrat el plantejament estatal de l'elecció millora lleugerament el nivell de correlació de forces tot incrementant sensiblement la seva implantació real al beneficiar-se també de l'augment generalitzat de la participació. Moviments, tots ells, força paral·lels (34) als que es produeixen a nivell de la circumscripció, però diferents als generals de Catalunya on el plantejament estatal de l'elecció fa retrocedir CiU en la correlació de forces (malgrat que manté el seu nivell d'implantació real a causa de l'augment en la participació), fenomen que té especial relleu a les zones urbanes o amb menys "consciència catalanista". (35).

Continuant la "tradició", a l'interior de la comarca les variacions són bastant heterogènies: des de

MAPA: U-6

C i U (1979-82)

- Nivell d'implantació superior a la mitjana.
- Implantació al nivell de la mitjana.
- Implantació inferior a la mitjana.

forts increments (a tots nivells) a Ossó, Castellnou, Puigvert, Barbens, Tornabous, etc..., fins a importants retrocessos: Nalec, Montornés, Ciutadilla, Maldà.

La bona correlació que existeix entre les variacions de l'ERC i CiU ($r = -0,70$) no crec que expressi però, un desplaçament d'electorat entre ambdues opcions de manera generalitzada, malgrat que puntualment pugui ésser així (36). Conclusió que resulta de la comparació de les variacions de les diferents opcions a cada municipi. Les variacions de CiU tindrien molts altres components, alguns tan importants, almenys, com aquell: 1) recolliria bona part de les pèrdues centristes a Puigvert, Tornabous, Castellnou, Guimerà i, en menor grau, a Ossó i Agramunt, presentant a tots ells increments clarament superiors a la mitjana (37). 2) Mitjançant l'increment de la participació "recupera" electorat en aquells municipis on millors van ésser els resultats d'UCDCC-77 i més fort l'increment de l'abstenció-79: Guimerà, Castellnou, Vallbona. 3) Per altra banda es produeixen desplaçaments de CiU cap a AP/-PDP a Maldà i Nalec, i en direcció al PSC a Ciutadilla, S. Martí i Montornès.

Del que hem vist fins aquí es dedueix que el conjunt de variacions que presenta CiU (i també UCD) a l'Urgell, sobretot fins el 1980, s'estructuren al voltant de l'electorat UCDCC-77 que en successives etapes i per diferents vies va integrant-se a CiU; però no sense "problemes", com a reflex de les tensions que han existit entre UCD -amb bona implantació a la comarca- i CDC a l'interior de la coalició CiU tant a l'Urgell com a nivell general. La resta de variacions es podrien atribuir a factors purament locals i tenen una importància més puntual tot posant de relleu la manca de consolidació de les estructures d'implantació com ja es feia palès al quadre U-16.

Això no obstant, el valor dels coeficients de correlació (quadre U-16) indiquen un mínim nivell d'estabilitat (a partir de 1979) de l'estructura de vot de CiU, cosa que ens permet establir una tipologia municipal de la seva implantació malgrat lògiques limitacions:

- Els municipis on presenta regularment uns percentatges superiors a la mitjana són: Castellnou de Seana, Guimerà, Vallbona de les Monges, Vila-sana, Tàrrega, Montornès.

- Resultats molt propers a la mitjana, malgrat alguna oscil.lació els presenta a : Verdú, Bellpuig, Castellserà, Vilagrassa.

- Resultats inferiors a la mitjana presenta normalment a: Agramunt, Anglesola, Beixana, Barbens, San Martí, i, sobre tot a: Ossó, els Omellons, Ibars i la Fuliola.

- Queden finalment com a municipis de més difícil ubicació per les importants oscil.lacions que hi experimenta CiU: 1) Puigvert d'Agramunt, Maldà i Vilanova de Bellpuig, on tendencialment presenta una implantació superior a la mitjana; 2) Nalec, Ciutadilla i Belianes, amb tendència a obtenir-hi resultats inferiors a ella.

Territorialment la seva implantació és molt diversa i no presenta cap relació estadística amb les variables socio-econòmiques (38), mostrant una millor capacitat que UCD i UCDC per implantar-se a les zones més riques i dinàmiques de la Plana d'Urgell tot i que troba dificultats a la "bossa" formada per Ibars-Barbens-la Fuliola -amb forta implantació de l'Esquerra- i la part nord i més "segarrenca" de la comarca -amb bona implantació d'UCD (39)-.

Això no obstant, el seu alt nivell de vot i

la relativament homogènia estructura d'implatació municipal, indiquen una gran capacitat de "penetració" al conjunt de la comarca, matisada pel joc de concurrència amb altres opcions a través de factors de tipus local o zonal (presència de militants, xarxes d'influència, prestigi personal de simpatitzants,...).

ERC .-

A la comarca de Companys l'ERC presenta, l'any 77, el percentatge més alt de la circumscripció i de Catalunya, posició que l'any 79 li arrabassa el Pallars Sobirà a causa del descens que experimenta a l'Urgell -a diferència de l'estabilitat que mostra als altres àmbits-, mantenint a partir de llavors un percentatge comarcal lleugerament superior al provincial i sensiblement més alt que el català, amb un ritme d'evolució paral·lel al d'aquests 2 àmbits.

A l'interior de la comarca, la distribució territorial del seu vot és força irregular, indicant així grans diferències entre els municipis amb alt i baix nivell de vot (quadre U-15); les pèrdues de l'any 82 encara incrementen aquesta irregularitat. Aquestes pèrdues fan trontollar també la seva estructura d'implantació que fins llavors es mantenia bastant estable (quadre U-16).

L'existència de militants/simpatitzants és al darrera de l'alt percentatge que obté l'any 77 a els Omellons, Bellpuig, Vilanova de Bellpuig, i Castellserà (40).

La remodelació de les aliances, la consolidació socialista i el plantejament estatal de l'elecció, condicionen el retrocés de l'ERC l'any 79.

QUADRE - U - 25ERC: Resultats comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	13,2	10,7	9,8	6,5	14,3	9,5	7,-	5,4
Circumscrip.	7,5	5,9	7,6	5,-	12,2	7,2	5,8	4,3
Catalunya	4,5	3,6	4,1	2,8	8,9	5,5	4,-	3,2

A l'inrevés d'altres comarques, aquí no es podia beneficiar -excepte de manera molt localitzada- del desplaçament d'electorat de centre-esquerra catalanista que havia absorbit el PDC l'any 77. Ocupat llavors aquest espai per l'ERC, els factors esmentats anteriorment determinen el desplaçament de bona part d'aquell electorat cap al PSC (i marginalment cap al PTC).

A nivell municipal el retrocés no és generalitzat ja que recupera "espai" (41) a Ciutadilla, Nalec, Ossó de Sió i sobretot, a Castellnou de Seana a partir, segurament, de votants PDC-77 (42). Les pèrdues més rellevants les presenta a Tàrrega, Puigvert, Tornabous, Vilagrassa i, sobretot, a Vilanova de Bellpuig i els Omells, tots ells municipis on havia obtingut percentatges superiors a la mitjana (43). Aquestes pèrdues sembla que són capitalitzades, en la seva immensa majoria, pel PSC (44). A la resta de municipis el retrocés de l'ERC és més suau, però tot sembla indicar que el beneficiat és també el PSC. La inexistència d'una correlació estadística entre les pèrdues de l'ERC i els guanys del PSC és deguda a que els guanys socialistes tenen orígens diversos i també a la relativa heterogeneïtat, tal com hem observat, de les variacions de l'ERC.

El conjunt de factors conjunturals que incideixen sobre les eleccions autonòmiques de 1980 afavoreixen la recuperació de l'ERC que experimenta un fort avenç i es torna a situar al nivell de 1977. Aquest avenç és general a tots els municipis i amb molt poques excepcions (45).

Aquesta recuperació tendeix a fer-se fonamentalment, però no exclusivament, sobre les pròpies pèrdues de 1979 ($r = -0,52$) i les del PSC-80 ($r = -0,50$) indicant així la recuperació preferent de l'electorat que va perdre

l'any 79 en benefici del PSC per raons de "vot útil" estatal. Així doncs, a Els Omells, Puigvert d'Agramunt, Tornabous i Vilagrassa, com a casos més significatius, experimenta forts increments i sembla que recupera tot, o bona part, d'aquell electorat. Però al mateix temps també recuperaria electorat de centre-esquerra catalanista que l'any 77 havia votat PDC i per la mateixa raó de vot útil estatal s'havia desplaçat cap al PSC l'any 79; aquest seria el cas fonamentalment, d'Agramunt, Verdú, Vallbona de les Monges, ..., de tota manera l'ERC no és l'única opció que absorbeix electorat PSC-79, sinó que també l'abstenció i CiU com hem vist, la qual cosa impideix que la correlació estadística sigui més alta.

La bipolarització estatal de les legislatives-82, el suport de l'ERC al govern de CiU a la Generalitat i l'expectativa del "canvi" socialista són els factors que determinen ara el fort retrocés de l'ERC, a la comarca i arreu, tant en termes de correlació de forces com a nivell d'implantació real malgrat el fort increment de la participació.

A l'interior de la comarca el retrocés també es generalitza (46) malgrat que heterogeni. El PSC és el principal "capitalitzador" d'aquestes pèrdues especialment als municipis on anteriorment havien detectat desplaçaments entre ambdós partits, és a dir: els Omells, Puigvert d'Agramunt, Tàrrega, Vallbona, Vilagrassa, Vilasana, Ciutadilla i la Fuliola.

La correlació entre els guanys del PSC i les pèrdues de l'ERC ($r = -0,43$) és baixa ja que els avenços del PSC es basen fonamentalment en l'antic electorat del PSUC, a més a més d'absorbir molt puntualment (Ciutadilla, S. Martí i Montornés) electorat de CiU. Per altra banda

també es produeixen desplaçaments, com hem vist en parlar de CiU, entre aquesta opció i l'ERC. Tot plegat, doncs, difumina l'esmentada correlació.

Les pèrdues de l'ERC l'any 82 van, però, més enllà d'un electorat oscil·lant -existent en major grau a gairebé tots els municipis- doncs afecta també a electorat que fins llavors havia estat "fidel" a l'ERC. Aquesta "erosió" no és homogènia, però, a nivell municipal sinó que es concentra especialment a Puigvert, Bellpuig i Castellserà i, en menor grau, a Verdú, Ibars, Anglesola i Castellnou. Aquesta és la principal causa de la pèrdua d'estabilitat en la seva estructura d'implantació que s'havia mantingut bastant constant fins llavors (quadre U-16). (47).

Aquesta estructura, tenint en compte el que hem dit, s'articula de la següent manera:

- Els municipis on obté regularment els millors nivells d'implantació són: Bellpuig, Castellserà, Castellnou, Puigvert d'Agramunt i Nalec.

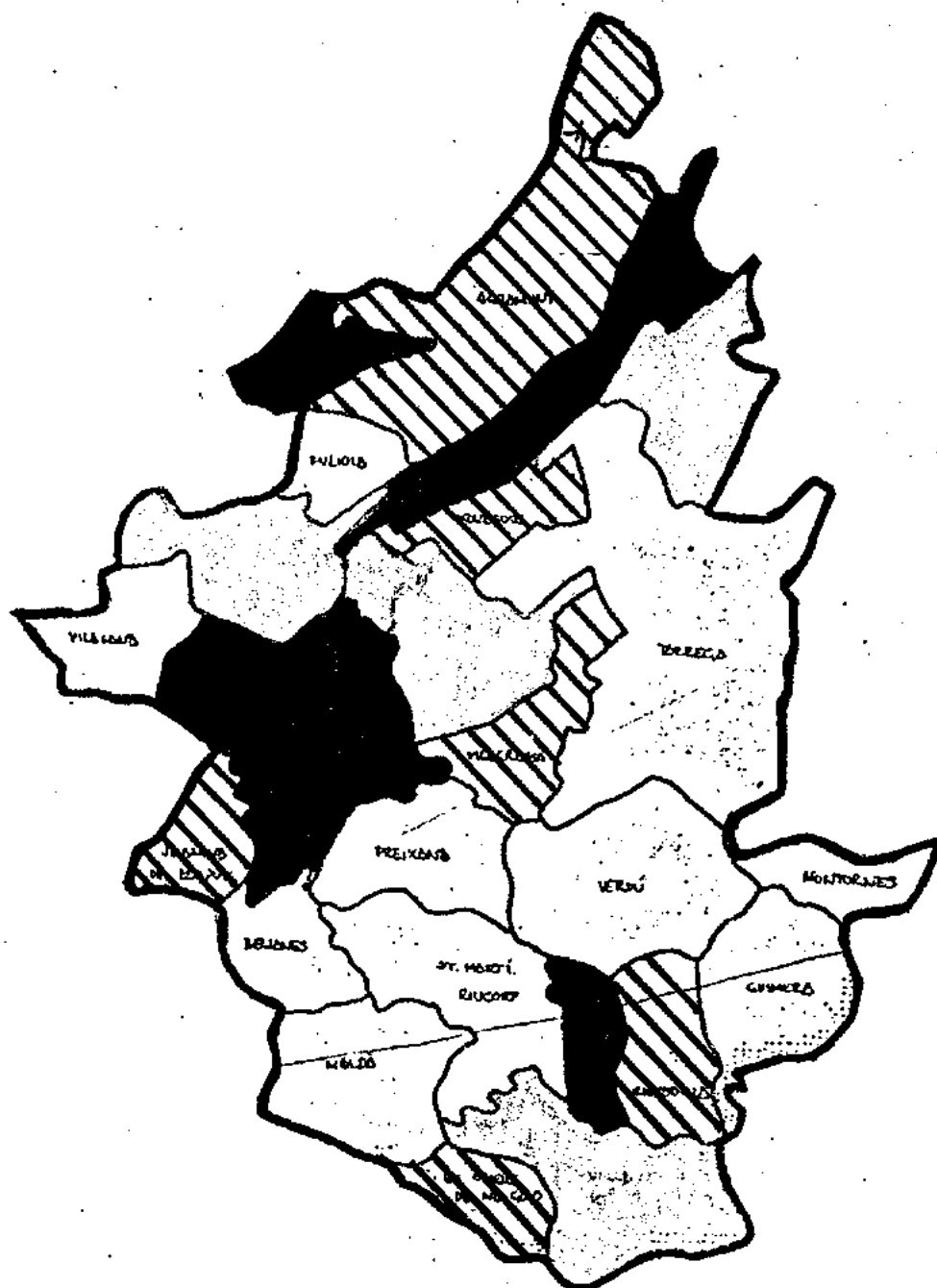
- Un nivell de vot més baix que als municipis del 1er. grup, però també sempre superior a la mitjana, i alguns cop amb escreix, el presenta a: els Omells, Agramunt, Tornabous, Ciutadilla, Vilagrassa i Vilanova.

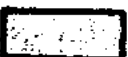

- Obté normalment resultats molt propers a la mitjana, per sobre o per sota, a: Ossó de Sió, Barbens, Anglesola, Vallbona i Ibars d'Urgell.

- Els municipis a on la seva implantació és sempre bastant inferior a la mitjana són: la Fuliola, Vila-sana, Tàrrega, Verdú, Belianes, S. Martí, Guimerà i Montornés. (Maldá, i Preixana presenten una evolució molt irregular,

MAPA: U-7

ERC (1977-82)

- Més alt nivell d'implantació
- Implantació superior a la mitjana.
- Implantació a nivell de la mitjana.
- Implantació inferior a la mit-

amb tendència a la baixa implantació).

Com es pot veure al mapa U-7, l'estructura d'implantació de l'ERC té un perfil geogràfic molt ben definit: la sub-comarca d'Agramunt, la Plana d'Urgell i els municipis de l'extrem-sud, palesant així l'existència de xarxes organitzatives i d'influència d'abast zonal originades, ben segur, en una solida i elevada implantació de l'ERC durant la III^a República a la majoria d'aquests municipis.

Geografia que sembla relacionada a més a més:
 1) Pel que fa a la sub-comarca d'Agramunt, amb la bona implantació de l'ERC als municipis veïns de la Segarra (Plans de Sió, Guissona, Torrefló) tot i existir una dinàmica diferent a cada zona. 2) Pel que fa a l'extrem-sud, amb l'existència d'un alt percentatge de masovers, en el sentit exposat en parlar del seu comportament participatiu.

(No existeix cap tipus de correlació amb les variables socio-econòmiques).

P S C :

L'any 77 presenta un nivell de vot molt proper a la mitjana de la circumscripció i és, després del Segrià, la comarca amb millor implantació socialista (48), però mostra més dificultats per creixer que a nivell de la circumscripció (49), tal com ho suggereix l'evolució comparativa de les mitjanes de ambdós àmbits.

QUADRE - U - 26PSC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% V.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	14,-	11,1	21,8	14,5	15,8	10,1	28,7	21,8
Circumscri.	14,7	11,6	24,6	16,1	19,2	11,4	34,8	26,4
Catalunya	28,2	22,5	29,2	20,-	22,3	13,9	45,2	36,-

En canvi la implantació del PSC a l'Urgell és sempre força inferior a la que presenta a nivell de Catalunya, situant-se una mica més aprop l'any 79 -en recuperar el PSC comarcal electorat de l'ERC-77 i una petita part del PDC (50), mentre que a nivell de Catalunya és manté estable- i a les autonòmiques de 1980 -a causa del més fort increment de l'abstenció a les zones urbanes- i eixamplant-se altre cop la diferència a les legislatives estatals de 1982, per la diferent incidència que ha tingut als 2 àmbits tant l'increment de la participació com la "capitalització" pel PSC de les pèrdues del PSUC.

A l'interior de la comarca la seva implantació és bastant irregular, sobretot l'any 77, d'aquí que presenti importants diferències entre els llocs de millor i pitjor implantació.

Per altra banda l'estructura d'implantació territorial dibuixada l'any 77 és manté bastant estable, tot i produir-se d'elecció en elecció algunes modificacions (51). En general, però, es l'opció que presenta una estructura de vot més consolidada. (veure quadre U-16).

L'any 77 presenta els seus millors resultats a: Els Omells, La Fuliola i Tàrrega, tot coincidint amb la implantació militant, i els pitjors a la meitat sud de la comarca (52) i els municipis més propers al Segrià.

El plantejament estatal i bipolar UCD-PSOE de les eleccions de 1979 juntament amb la consolidació organitzativa i política del PSC es tradueixen en un fort increment del vot socialista. Aquest increment és pràcticament generalitzat a tots els municipis de la comarca (53) però amb diferències importants entre alguns d'ells; heterogeneïtat que sembla relacionada amb diversos factors de tipus local (54). Per altra banda presenta forts increments a Maldà i Vila-sana -amb molt baixa implantació l'any 77- i molt suaus a Fuliola i Tàrrega -amb molt bons resultats l'any 77-. Finalment hi ha una quinzena de municipis que varien molt homogèniament (entre el 5-10 %).

Així doncs, els factors d'àmbit general són els que defineixen l'evolució socialista a la comarca explicant els "factors locals" les diferències intermunicipals. I és en funció també d'aquests factors locals que cal explicar l'origen divers dels guanys socialistes: PDC (S. Martí, Maldá, Bellpuig, Agramunt, Vallbona, Verdú,..), ERC (Tàrrega, Tornabous, Vilagrassa,...), PSUC (Anglesola, Ibars).

Les eleccions autonòmiques del 1980 marquen, com a tot arreu, un retrocés del PSC que a l'interior

de la comarca també és generalitzat (tant a nivell de correlació de forces com d'implantació real) i bastant homogeni (55), tot i que alguns municipis presenten variacions molt diferenciades. Així doncs, els factors conjunturals d'àmbit general són els que marquen la pauta de la variació. En aquest marc s'observa una tendència a mantenir estable la implantació, o fins i tot millorar-la (56), a aquells municipis on més estable va mantenir-se també l'any 79 (Barbens, Fuliola, Castellnou, Castellserà, Puigvert). Igualment municipis com Nalec, Maldà, Ciutadilla o Vila-sana on va experimentar un fort avenç l'any 79, se situen ara entre els municipis on les seves pèrdues són més grans. Tot plegat indica l'existència d'un "electorat flotant", més o menys important segons els municipis, que és el principal "agent" de la variació. En conjunt el vot d'aquest electorat no pren una direcció única sinó que es divideix fonamentalment entre l'ERC, CiU i l'abs-tenció com ja hem vist (57).

Les legislatives estatals de 1982 assenyalen un nou punt d'inflexió en l'evolució del vot socialista que experimenta un fort increment afavorit pel conjunt de circumstàncies polítiques que envolten aquesta elecció. Aquest increment és també generalitzat a tots els municipis però amb diferències quantitatives relativament importants entre ells.

En general s'observa una certa tendència a què els guanys socialistes siguin més importants als municipis on més fortes havien estat les seves pèrdues l'any 80 (Els Omells, Ciutadilla, Agramunt, Vilagrassa, Vila-sana, Anglesola) (58), i més suaus on més estable s'havia mantingut aquell any (Belianes, Fuliola, Castellnou, S. Martí, Puigvert, Barbens, Preixana) (59). S'observa, doncs, la persistència d'unes mateixes zones d'estabilitat/inestabilitat del vot socialista al llarg de les diferents elec-

cions. La inestabilitat es basa en l'existència d'un electorat de centre-esquerra catalanista -desigualmente repartit a nivell municipal- que tendeix cap al PSC a les eleccions estatals amb plantejament bipolar, i cap al PDC/CiU o l'ERC quan aquest factor no és present (autonòmiques-80 i estatals-77) (60). En aquest sentit el PSC sembla capitalitzar bona part de les pèrdues de l'ERC ($r = -0,43$) que com hem vist més amunt ara van més enllà de "l'electorat oscil·lant". En el mateix marc sembla que cal situar l'absorció, molt puntual (Ciutadilla, S. Martí, Montornés), d'electorat CiU-80.

A més a més, però, el PSC també absorbeix les pèrdues del PSUC ($r = -0,63$), però per la baixa implantació d'aquest partit a l'Urgell els desplaçaments de vot en aquest sentit només són rellevants a Ibars, sobretot, i a Barbens (61).

Finalment, un element capital en la recuperació socialista és l'increment de la participació com mostra la comparació dels seus guanys en implantació real amb les variacions de les altres opcions.

Aquesta evolució es realitza sobre una estructura de vot bastant estable, com hem vist, que s'articula de la següent manera:

- Els municipis on presenta millor implantació, gairebé sempre amb percentatges clarament superiors a la mitjana comarcal són: la Fuliola i Belianes, sobretot, així com a els Omells, Barbens, Tornabous, Tàrrrega i Ciutadilla.

- Amb un nivell d'implantació normalment molt proper a la mitjana: Anglesola, Agramunt i Nalec.

- Els municipis on la seva implantació és més feble, amb percentatges sempre inferiors a la mitjana, són: Castellserà, Vilanova de Bellpuig, Verdú, S. Martí, Vilasana, Vilagrassa i, especialment: Bellpuig, Preixana, Vallbona de les Monges, Puigvert d'Agramunt, Castellnou

de Seana, Guimerà, Montornés i Ossó de Sió.

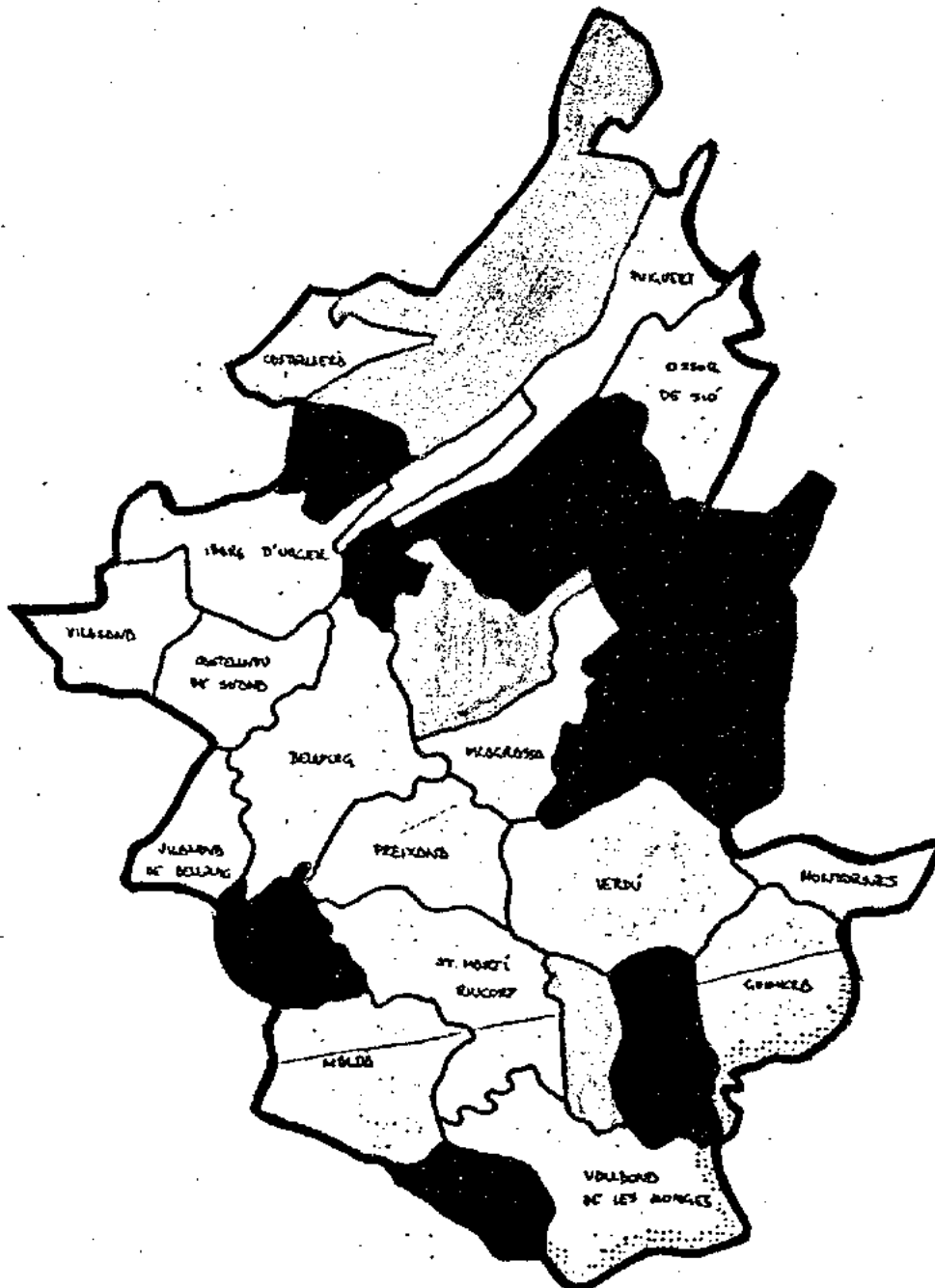
Lògicament aquesta estructura està condicionada per l'alt nivell d'implantació del PSC a Tàrrrega, on habita gairebé 1/3 dels electors de la comarca. Així doncs, també a l'Urgell l'opció socialista troba millor acollida al "centre" urbà que a la generalitat de municipis rurals. Implantació "urbana" que es complementa amb altres bons resultats en alguns municipis rurals -desigualment repartits, però dibuixant petites àrees d'influència- com a conseqüència d'una presència militant.

Excepte aquesta gran diferenciació entre "zona rural" i "zona urbana", la seva implantació no presenta correlació amb cap variable de l'estructura socio-econòmica, mostrant així la superior incidència del "medi" (rural/urbà) i de factors de tipus local sobre la pertinença a aquesta o aquella categoria socio-professional o grup d'edat.

En canvi, a partir de 1979, presenta una lleugera correlació negativa (-0,40, -0,41, -0,47, per les successives eleccions) amb l'índex de pràctica dominical religiosa, tal com també hem observat a altres comarques. Tornaré sobre aquest aspecte a les conclusions.

MAPA: U-8

P S C (1977-82)

Implantació superior a la mitjana.

Implantació al nivell de la mitjana.

Implantació inferior a la mitjana.

PSUC .-

L'Urgell és una de les comarques de la circumscripció -i de Catalunya- amb més baixa implantació comunista. Els seus percentatges equivalen normalment a la meitat o a la 3ª part de les mitjanes provincial i Catalana, respectivament. De fet, la seva posició a l'estructura electoral de l'Urgell és marginal.

QUADRE - U - 20PSUC : Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Urgell	6,6	5,3	4,8	3,1	5,1	3,2	1,2	0,9
Circumscr.	12,-	9,5	10,5	6,9	10,6	6,3	2,8	2,-
Catalunya	18,2	14,4	17,1	11,7	18,7	11,6	4,6	3,7

Per altra banda la seva evolució comarcal segueix la mateixa tònica que a nivell general: estabilitat - amb un cert retrocès l'any 79- fins que la davallada de 1982 l'esborra pràcticament del mapa polític comarcal i, gairebé, de la circumscripció.

La seva implantació territorial és molt desigual (quadre U-15) però manté una estructura molt estable fins la crisi de 1982 (quadre U-16).

En general l'evolució a nivell municipal és molt homogènia i doncs semblant a la indicada per la mitjana comarcal, sempre dins d'una tònica de variacions bastant suaus.

Les variacions quantitativament rellevants i diferents de la mitjana són excepcions produïdes per factors d'àmbit local. Així, l'any 1979 experimenta pèrdues impor-

tants a la zona d'Ibars-Anglesola en no presentar-se el candidat local de 1977 (V. Valentines), i a Belianes per la pèrdua de presència militant. En ambdós casos l'electorat que perd el PSUC es dirigeix preferentment cap al PSC. L'any 1982 presenta pèrdues importants als municipis que fins llavors havien estat els seus "reductes": Ibars i Barbens. A la resta el retrocés és molt més suau -tot i que és més fort que mai- a causa de la baixa implantació del Partit. En general també sembla que és el PSC qui "capitalitza" aquestes pèrdues ($r = -0,63$).

L'estructura d'implantació territorial, que com hem vist és manté essencialment estable fins l'any 1980, s'articula doncs entorn dels relativament molt bons resultats que obtenia a Ibars i Barbens, especialment al primer on recollia la 1/4 part dels seus vots a la comarca (veure annex). A la resta dels municipis, com es pot veure als quadres de resultats, la seva implantació és inferior al 4% dels electors (i el 6% dels votants), excepte l'any 1977.

Aquesta estructura de vot tan particular només s'explica a través de la "bona imatge" dels militants/simpatitzants "locals" als 2 municipis esmentats (62). Per altra banda, cap variable "ecològica" presenta una relació mínimament significativa amb el vot comunista.

4. 3. 2. 3.- La relació entre els espais electorals.

La tècnica del factorial aplicada a l'anàlisi conjunta de les 4 eleccions ens presenta un model bastant complex, i es necessiten 9 Factors de baixa "potència" per a explicar el 75% de la variança, la qual cosa ja indica una gran heterogeneïtat en les estructures d'implantació.

Referint-nos només als principals factors:

- El Factor-1 (12%) es defineix en base a la implantació del PSC a totes les eleccions oposada a les opcions de centre i dreta: CiU (80; 82) UCD (79, 80), UCDCC 77, CD 79.

- El Factor-2 (12%) definit fonamentalment en base a "l'espai comunista tradicional", representa per l'estructura d'implantació del PSUC /77, 79, 80/ i del PSC i del PSUC l'any 82, en oposició a diverses opcions de centre i dreta: CiU (80; 82), UCD 82, UCDCC.

- El Factor-3 (10) expressa "l'oposició" entre els espais de les opcions de dreta (UCD a totes les eleccions i AP-82) i CiU a partir de l'any 79 (quan estableix la seva pròpia personalitat).

- El Factor-4 (9%), s'articula sobre la implantació de l'ERC, en oposició sobretot a CiU (79; 80).

La capacitat explicativa de la resta de Factors és encara és baixa.

El fet que cada Factor s'articuli fonamentalment al voltant d'un sol partit en oposició relativament feble a d'altres, indica que no existeixen estructures d'implantació amb elements comuns a vàries opcions ni tampoc radicalment oposades.

El fet que sí s'observa, però, és la relativa estabilitat de les estructures d'implantació de les diferents opcions al llarg de les eleccions, com es dedueix tant de la pròpia articulació dels factors com de la representació gràfica de les opcions sobre aquests factors (veure gràfiques adjuntes).

Les gràfiques expressen d'una manera més clara i matisada el que hem dit més amunt en relació a l'estabi-

PAGE 10 BMDP4M TOTES ELECCIONS. SECCIONS COMARCALS.

COMMUNALITIES OBTAINED FROM 12 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

THE COMMUNALITY OF A VARIABLE IS ITS SQUARED MULTIPLE CORRELATION WITH THE FACTORS.

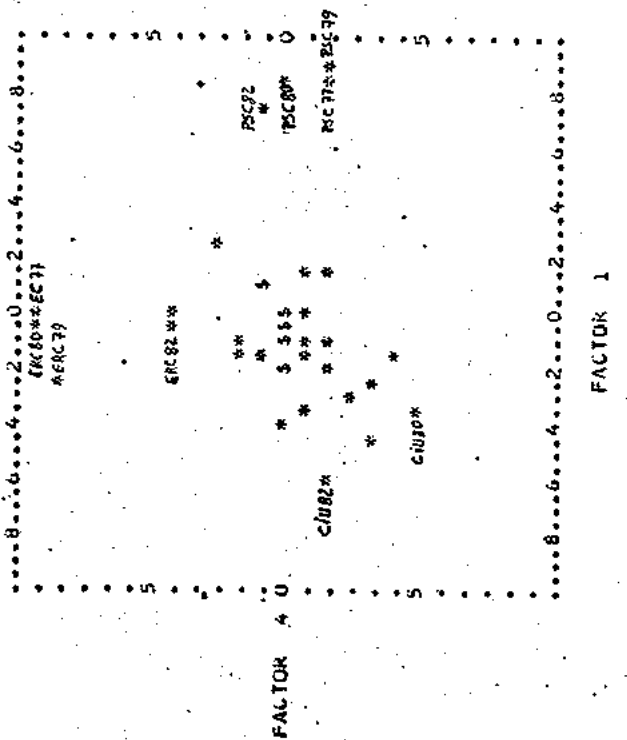
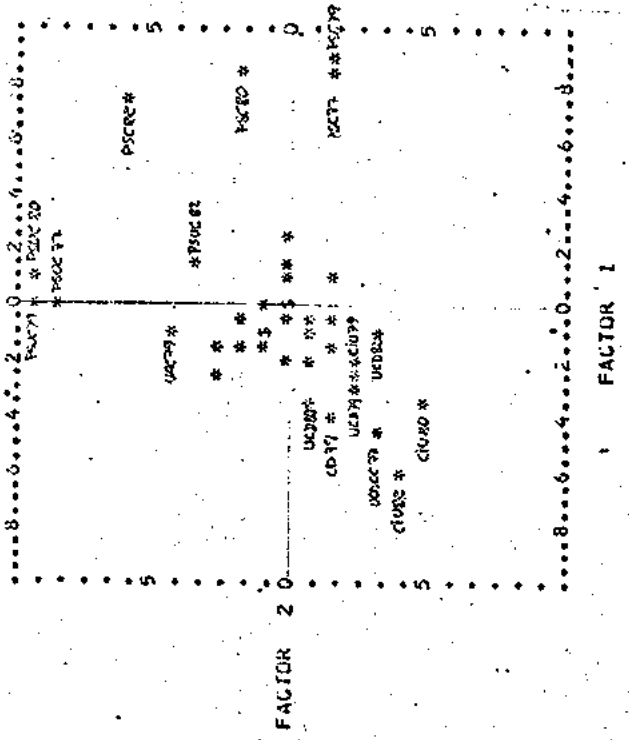
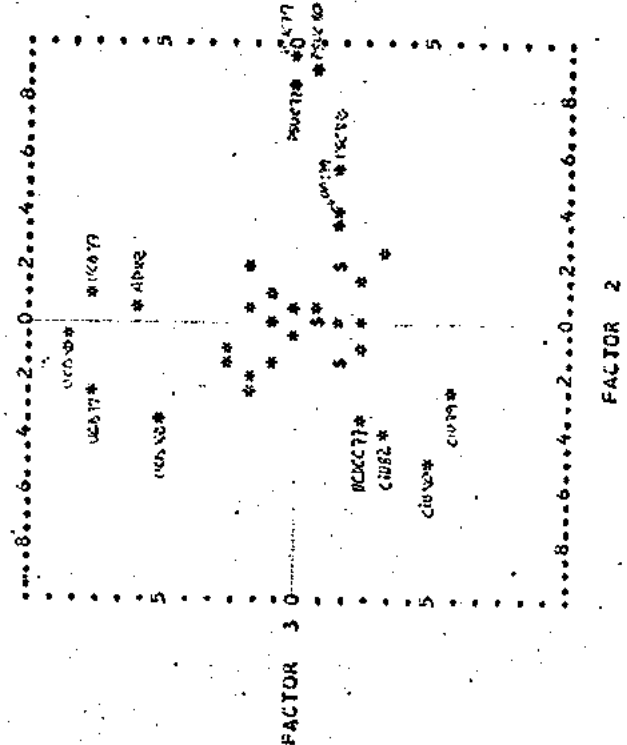
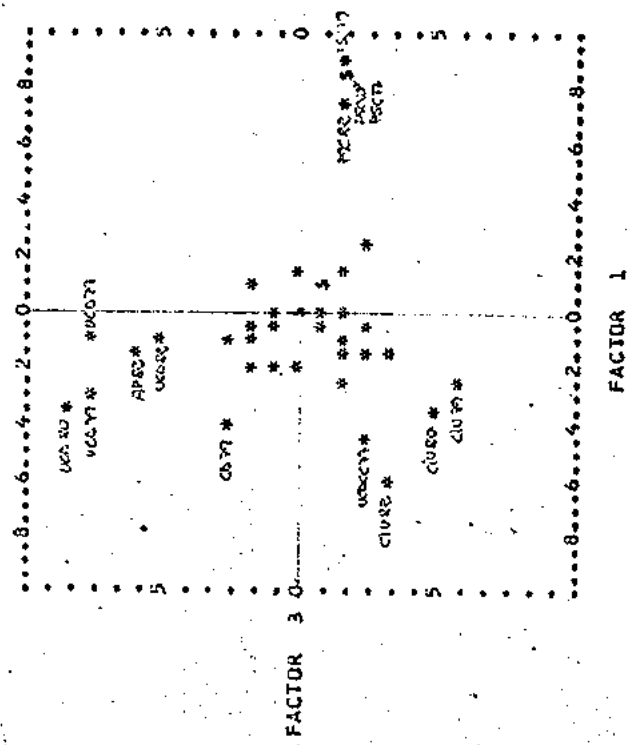
6	AP82	0.8372
7	UCD82	0.8550
8	CIU82	0.9035
9	ERC82	0.8579
10	PSC82	0.9378
11	PSUC82	0.8518
12	CDS82	0.7517
20	PCC82	0.8550
18	NAC82	0.8801
57	EXDR82	0.8691
58	EXES82	0.7924
25	UCD80	0.8808
26	CIU80	0.8782
27	ERC80	0.9510
28	PSC80	0.8787
29	PSUC80	0.8896
30	EXDR80	0.8925
31	EXES80	0.8391
32	NAC80	0.8813
33	ALT80	0.8887
36	CD79	0.8433
37	UCD79	0.9384
38	CIU79	0.9061
39	ERC79	0.9165
40	PSC79	0.9280
41	PSUC79	0.9312
42	EXDR79	0.8937
43	EXES79	0.7036
44	NAC79	0.8424
45	ALT79	0.7617
48	AP77	0.7010
49	UCD77	0.7643
50	PDC77	0.8508
51	EC77	0.9528
52	PSC77	0.9071
53	PSUC77	0.9087
54	UCDC77	0.7774
55	RSC77	0.7248
56	UTL77	0.8181

QUADRE - U - 31SORTED ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

		FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5
PSC79	40	0.901	0.0	0.0	0.0	0.0
PSC80	28	0.849	0.0	0.0	0.0	0.0
PSC77	52	0.830	0.0	0.0	0.0	0.0
PSC82	10	0.734	0.555	0.0	0.0	0.0
CIU82	8	-0.593	-0.392	-0.307	0.0	0.0
PSUC79	41	0.0	0.944	0.0	0.0	0.0
PSUC80	29	0.0	0.923	0.0	0.0	0.0
PSUC77	53	0.0	0.870	0.0	0.0	0.0
CIU80	26	-0.336	-0.511	-0.471	-0.494	0.0
UCD80	25	-0.370	0.0	0.838	0.0	0.0
UCD79	37	-0.321	0.0	0.732	0.0	0.0
UCD77	49	0.0	0.0	0.714	0.0	0.349
AP82	6	0.0	0.0	0.613	-0.375	0.0
CIU79	35	0.0	-0.262	-0.575	-0.341	0.0
UCD82	7	0.0	-0.329	0.523	0.0	0.0
ERC80	27	0.0	0.0	0.0	0.910	0.0
EC77	51	0.0	0.0	0.0	0.890	0.0
ERC79	39	-0.252	0.0	0.0	0.795	0.0
EXDR79	42	0.0	0.0	0.0	0.0	0.876
EXDR82	57	0.0	0.0	0.0	0.0	0.864
EXDR80	30	0.0	0.0	0.200	0.0	0.842
PDC77	50	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
EXES82	58	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
CDS82	12	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ERC82	9	0.0	0.0	0.0	0.398	0.0
AP77	48	0.0	0.0	0.0	0.458	0.0
EXES80	31	0.0	0.0	0.0	0.0	0.340
PCC82	20	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ALT80	33	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
NAC80	32	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
NAC79	44	0.0	0.411	0.0	0.0	0.0
NAC82	18	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
UTL77	56	0.0	0.256	-0.336	0.0	0.0
RSC77	55	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
PSUC82	11	0.0	0.346	0.0	0.0	0.0
EXES79	43	0.0	0.0	0.0	0.274	0.0
UCDCC77	54	-0.455	-0.350	-0.291	-0.323	0.0
CD79	36	-0.410	0.0	0.0	0.0	0.308
ALT79	45	0.0	0.0	-0.275	0.0	0.0

GRÁFICA U - 3

ROTATED FACTOR LOADINGS

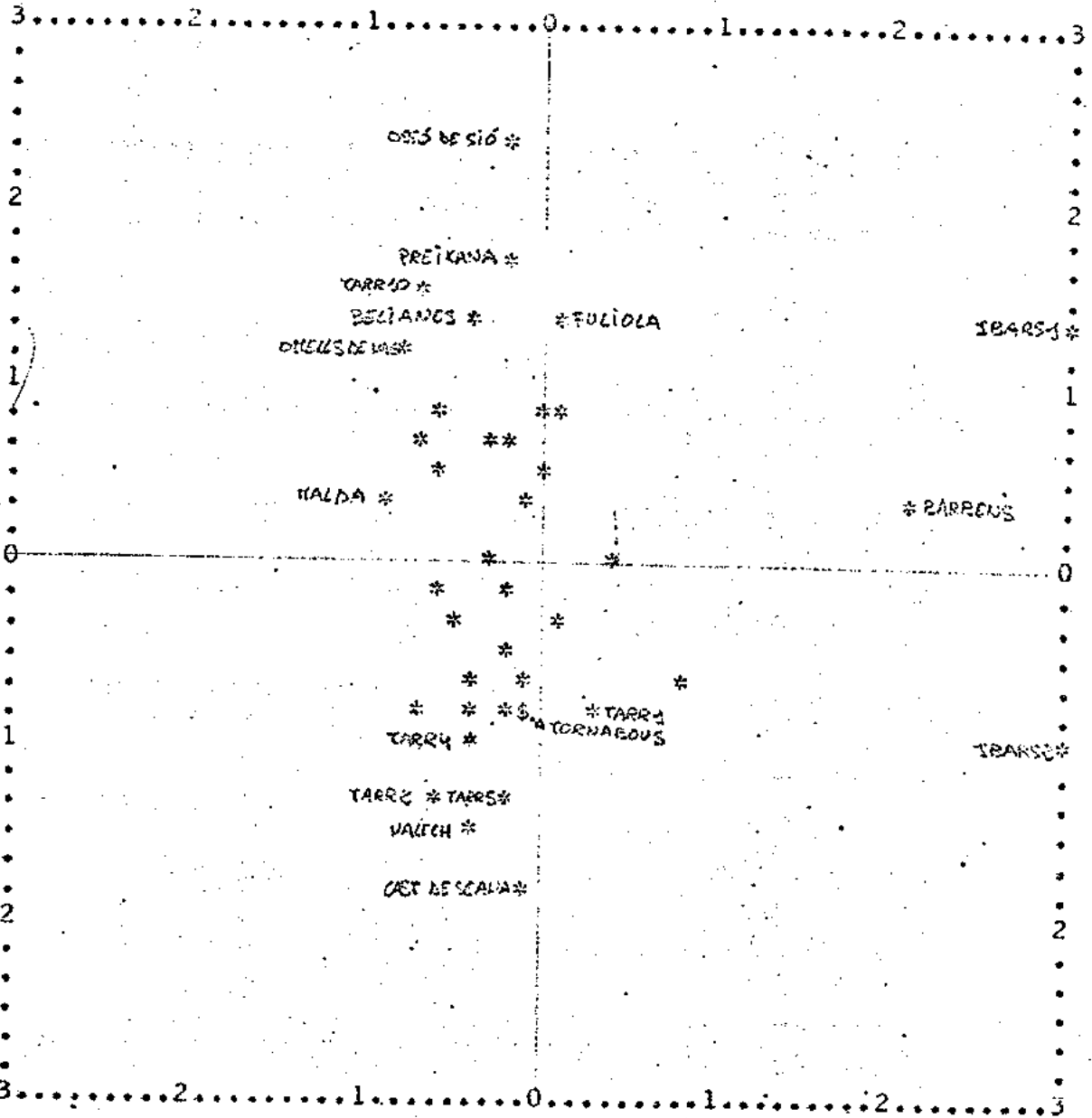

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

GRAFICA U - 5

FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED . 23.832 SECONDS

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

litat de les opcions.

Així s'observa com el PSUC i l'ERC són les que mantenen una estructura més estable des de 1977 a 1980. En canvi CiU mostra una estructura més inestable, més canviant. Podem observar igualment com UCDC tendeix a situar-se prop de CiU (80,82) sobretot, i és un indicador més de l'evolució de l'electorat demo-cristià-77 en el sentit indicat anteriorment.

Per altra banda, en la gràfica definida pels factors 1 i 2 (63), veiem com la implantació del PSC-82 s'apropa a l'àrea comunista (mentre el PSUC-82 se n'allunya) cosa que també és un indicador de l'absorció de les pèrdues comunistes per part del PSC.

Finalment, un fenomen semblant s'observa en el cas d'AP-82 a la gràfica definida pels factors 1 i 3 (64), apropant-se a "l'àrea centrista" mentre se n'allunya relativament UCD-82.

Com a visió complementària, l'anàlisi conjunta de les variacions de les principals opcions en el decurs de les eleccions celebrades fins ara ens presenta un model que necessita 5 Factors que, en realitat, corresponen a correlacions que ja hem esmentat en l'anàlisi opció per opció.

El Factor-1 (18%) es basa en la correlació entre les variacions de l'ERC i CiU l'any 1982 que ja he matisat abans. És un factor de molt complexa interpretació, que crec que es deu a la causalitat estadística, en operar sobre un relativament reduït nombre d'unitats territorials, 40 entre municipis i seccions.

El Factor-2 (15%) expressa d'una manera sintetitzada l'evolució del vot centrista de 1977-1980. Els

9. 000P4M TONES ELECCIONS. SECCIONS COMARQUES DE LLEIDA

QUADRE - U - 32

QUALITAT OBTINGUDA DESPREM 6 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

COMUNALITAT D'UN VARIABLE EN SEU QUADRE MULTIPLE RELACION AMB ELS FACTORS.

7	VARAP70	0.5710	M
8	VARUC070	0.8042	
9	VARCI070	0.8350	
1	VARPSC70	0.7610	
2	VARPSU70	0.5023	M
3	VARUCD10	0.8177	
4	VARCIUS0	0.8434	
5	VARERCE0	0.7807	
6	VARPCC0	0.8267	
7	VARPCUR0	0.6777	M
8	PAP02	0.8102	
9	VARUCU32	0.9047	
1	VARCIUR2	0.8655	
2	VARLRCB2	0.8371	
3	VARPSC32	0.7120	
4	VARPSU32	0.7736	
5	VARERC70	0.6131	M

QUADRE U-33

AGE 15 280P48 10115 ELECCIONS-SECCIONS COMARCUES DE LLEIDA

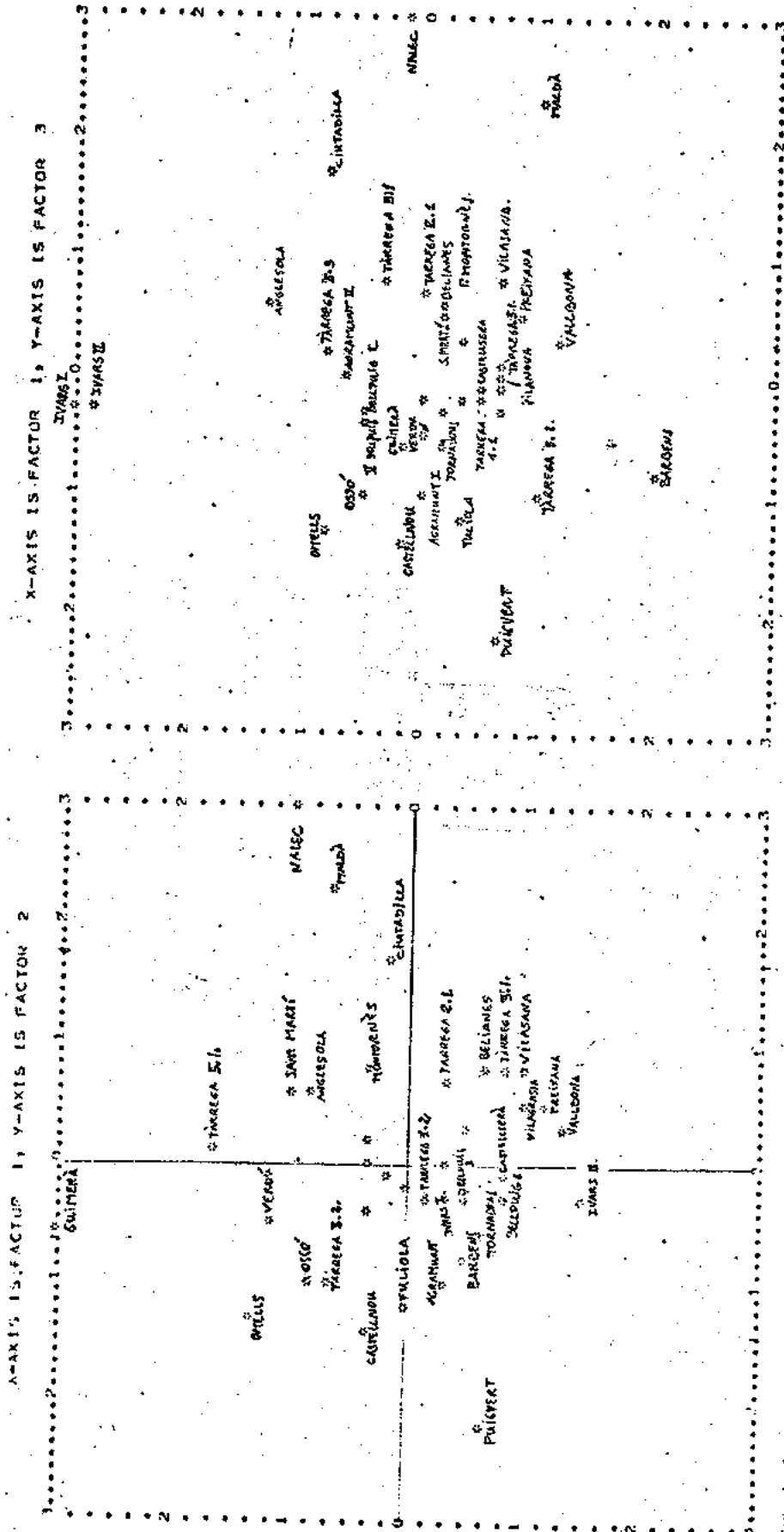
QUADRE - U - 33
RIED ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERNS)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6
RCI082 69	-0.914	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
RPSC70 61	0.743	0.0	0.0	0.0	-0.255	-0.308
REPC82 70	0.745	0.0	0.0	0.325	0.0	0.375
RUC080 63	0.0	-0.436	0.0	0.0	0.0	0.0
RUC073 58	-0.274	0.404	0.0	-0.267	0.0	0.0
RCI090 64	0.571	0.650	-0.255	0.0	0.0	0.0
RAP79 57	-0.256	-0.951	0.0	0.0	0.0	-0.308
RPSC90 67	0.0	0.0	0.790	0.0	0.0	0.0
RPSC82 72	0.0	0.294	-0.744	-0.313	0.0	0.0
RPSC84 71	0.0	-0.336	0.725	0.0	0.0	0.0
RPSC79 62	0.0	0.0	-0.673	0.0	0.0	0.0
REPC80 65	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
RPSC80 66	-0.465	0.0	0.0	-0.930	0.0	0.0
REPC73 60	0.0	0.0	0.0	0.719	0.0	0.0
RUC082 68	0.0	0.0	0.0	0.672	0.0	0.0
REPC 90	0.304	0.0	0.0	0.0	0.871	0.0
RCI079 59	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.842	0.0
VP	2.915	2.402	2.347	2.141	1.005	1.327
	18%	15%	15%	13%	12%	9%

ABOVE FACTOR LOADING MATRIX HAS BEEN REARRANGED SO THAT THE COLUMNS APPEAR IN DECREASING ORDER OF VARIANCE LAINED BY FACTORS. THE ROWS HAVE BEEN REARRANGED THAT FOR EACH SUCCESSIVE FACTOR, LOADINGS GREATER THAN 0.5000 APPEAR FIRST. LOADINGS LESS THAN 0.2500 ARE BEEN REPLACED BY ZERO.

GRAFICA U - 8

FACTOR SCORES

OVERLAP IS INDICATED BY A DOTTED LINE. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

GRAFICA U-8

llocs on més forts van ésser els guanys centristes l'any 79 -que el factor ens relaciona també amb les pèrdues d'AP- són també aquells on es produeixen les pèrdues més importants l'any 80 i on més importants tendeixen a ésser els guanys de CiU aquest mateix any. Evolució que, com ja hem vist, s'articula fonamentalment sobre l'itinerari de bona part de l'antic electorat democristià-77.

El Factor-3 (15%) expressa fonamentalment la relació que existeix entre les pèrdues del PSUC-82 i els guanys del PSC aquest mateix any -segons que ja indicava en l'anàlisi per partits- i sembla que determini al mateix temps una estructura de variació del PSUC al llarg dels processos electorals celebrats fins ara.

El Factor-4 (13%) expressa la capitalització per l'ERC-80 de les pèrdues del PSC a les autonòmiques, indicant al mateix temps que en aquestes eleccions l'ERC tendeix a recuperar l'espai que va perdre l'any 79 en benefici del PSC.

El Factor-5 (12%) se centra exclusivament en el ja esmentat traspàs de la UCD cap a AP-PDP l'any 82.

En general, doncs, l'anàlisi factorial del conjunt de variacions no aporta novetats importants en relació a l'anàlisi bivariant de correlacions. De tota manera, però, ens permet sintetitzar les principals relacions que defineixen la dinàmica del comportament electoral.

Especialment interessant és la representació sobre els eixos 1 i 2 que explica molt bé les relacions d'intercanvi entre UCD i CiU fins l'any 80.

La representació de les unitats territorials sobre els mateixos eixos presenta una forma força compacta al voltant del "municipi mig", indicant així una certa

similitud en els ritmes d'oscil.lació. En general, però, l'any 82 s'observa més diversitat de comportament entre els més oscil.lants fins al '80 (part superior) que entre els més "estables" (part inferior). Sembla, doncs, que l'any 82 malgrat que canvia la tendència i la intensitat de les oscil.lacions els municipis (o seccions) mantenen unes mateixes pautes d'estabilitat/inestabilitat en l'orientació del vot. En aquest sentit, als municipis del quadrant superior esquerre l'oscil.lació es decanta cap a un avenç continuat de CiU des de 1980, mentre que als del superior dret l'oscil.lació, l'any 82, es decanta cap a d'altres opcions.

4.3.2.4. Les tendències.

Tal com es dedueix de la comparació entre els coeficients de variació dels partits/coalicions (quadre U-15) i els corresponents a les tendències político-ideològiques (quadre U-32), la implantació territorial d'aquestes tendències presenta una distribució més homogènia com a conseqüència de la implantació complementària dels partits/opcions que les integren (65). Això no obstant es continua observant un bon nivell d'irregularitat, que és relativament semblant a les 3 tendències, però amb avantatge pel CC.

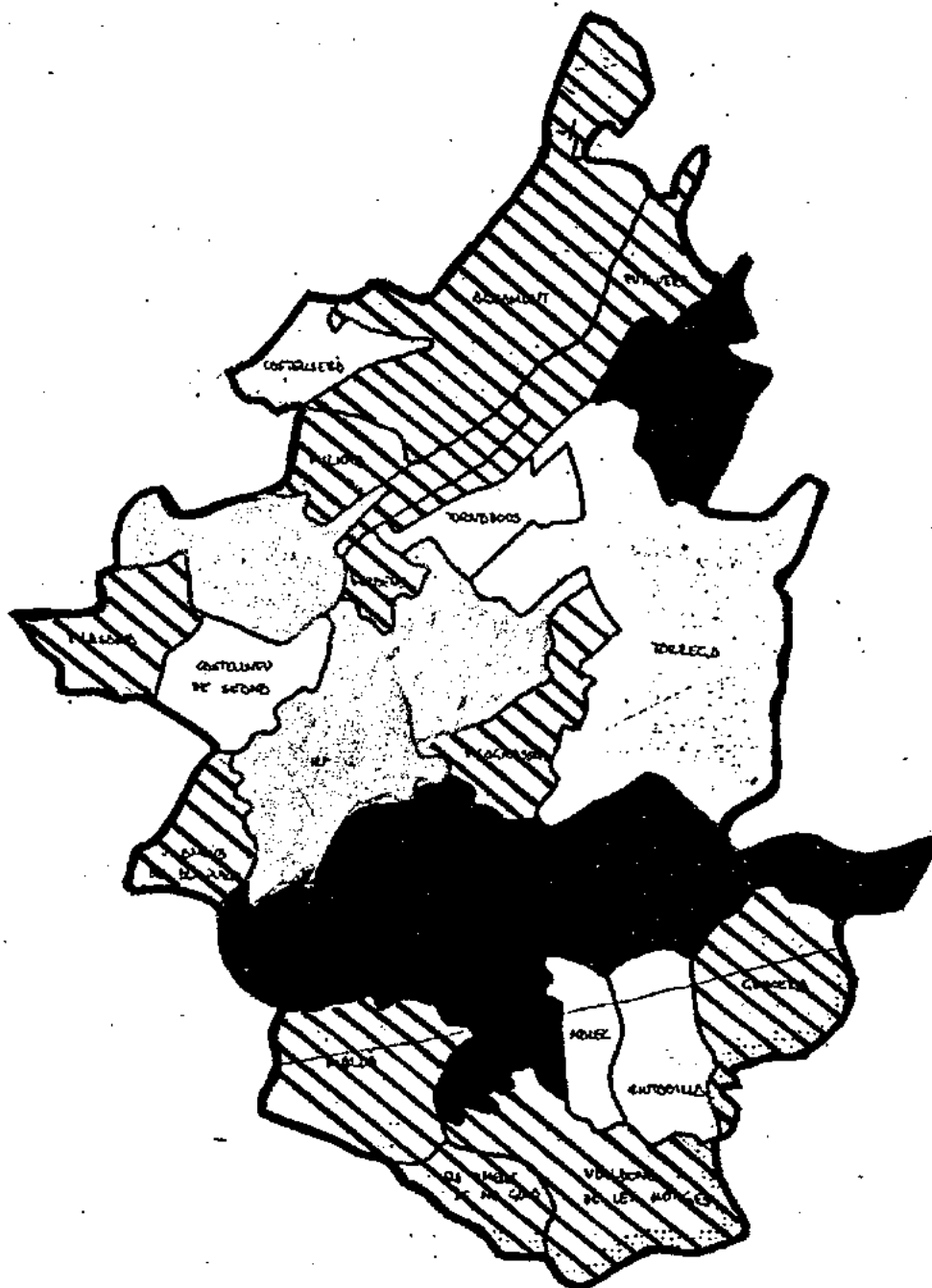
QUADRE - U - 34

Tendències : Coeficients de variació (% vots)

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Dreta	0,40	0,28	0,35	0,33
Catal. Centre	0,29	0,37	0,28	0,26
Esquerra	0,40	0,28	0,32	0,28

Per altra banda aquesta estructura d'implantació es mostra també més estable que en el cas de les opcions "individualitzades" tal i com es dedueix comparant la matriu

MAPA: U-9

DRETA (1977-82)

- Més alt nivell d'implantació.
- Implantació superior a la mitjana.
- Implantació inferior a la mitjana
- Més baix nivell d'implantació.

de correlacions per partits/coalicions (quadre U-16) i la corresponent a les tendències (quadre U-26). És un indicador més del caràcter també complementari de l'evolució dels partits/coalicions agrupats en una mateixa tendència, és a dir, del desplaçament preferent d'electorat entre partits d'una mateixa tendència. Sembla que existeixi doncs, un relativament bon nivell de consolidació de la tendència político-ideològica de l'elector que pren, però, expressions "partidistes" canviants en funció de factors conjunturals i dels canvis en l'oferta electoral.

QUADRE - U - 35

Tendències : Estabilitat implantació territorial
(coeficients de correlació - % vots)

	<u>77-79</u>	<u>77-80</u>	<u>77-82</u>	<u>79-80</u>	<u>79-82</u>	<u>80-82</u>
Dreta	0,69	0,63	0,71	0,77	0,77	0,84
Catal. Centre	0,65	0,70	0,58	0,64	0,53	0,61
Esquerra	0,76	0,81	0,67	0,87	0,85	0,84

El Catalanisme de Centre és la tendència que mostra un nivell més baix d'estabilitat om a conseqüència de la seva "permeabilitat electoral" amb la Dreta i amb l'Esquerra, com hem vist en l'estudi per partits/coalicions. Per altra banda, el fet que el CC presenti ara un nivell significatiu de correlació per l'any 77, a diferència del que succeïa amb PDC/CiU, és un indicador més de la posterior capitalització per CiU de bona part de l'electorat democristià (inclòs en el CC-77).

En general, doncs, existeix un bon nivell de consolidació de les estructures d'implantació territorial per tendències, que en el cas de la Dreta i de l'Esquerra encara millora més a partir de 1979 després de la reestructuració de les aliances i els realiniaments electorals que produeixen.

Basant-nos en aquest nivell d'estabilitat podem definir les següents estructures territorials d'implantació:

D R E T A.

- Els municipis on presenta millor implantació, amb percentatges normalment bastant superiors a la mitjana, són: Ossó de Sió, S. Martí de Riucorb, Preixana, Belianes, Montornés, Verdú.

- Amb un nivell d'implantació normalment al voltant de la mitjana o lleugerament superior figuren: Maldà, Guimerà, Vilagrassa, Vilanova de Bellpuig, Vila-sana, Barbens, Fuliola, Agramunt i Puigvert d'Agramunt. També es poden incloure en aquest grup malgrat que el seu comportament és molt més irregular: Vallbona de les Monges i els Omells.

- Normalment obté percentatges lleugerament inferiors a la mitjana a : Ibars d'Urgell, Bellpuig i Anglesola.

- Gairebé sempre presenta un nivell d'implantació clarament inferior a la mitjana a: Tàrrrega, Castellserà, Nalec, Ciutadilla, Tornabous i Castellnou de Seana.

Com es lògic la seva geografia és molt semblant a la d'UCD i al que he dit allí em remeteixo. En tot cas, la continuïtat de la mateixa estructura l'any 82 és un indicador més de la capitalització preferent per AP de les pèrdues d'UCD.

E S Q U E R R A.

- Els municipis on presenta millor implantació, sempre amb percentatges molt superior a la mitjana, són: la Fuliola, Ibars d'Urgell, els Omells i Barbens.

- Amb un nivell d'implantació més baix però amb percentatges sempre superiors a la mitjana: Ciutadilla, Nalec, Anglesola, Castellserà, Tornabous i Bellpuig. També es

podria classificar en aquest grup Vilanova de Bellpuig malgrat el sensible retrocès que hi experimenta en les darreres eleccions.

- Al nivell de la mitjana se situen gairebé sempre: Agramunt, Belianes i Tàrrrega.

- Implantació inferior a la mitjana però amb percentatges no massa allunyats d'ella: Vilagrassa, Preixana, Puigvert d'Agramunt i Castellnou de Seana.

- Els nivells més baixos d'implantació, sempre amb percentatges bastant inferiors a la mitjana, els presenta a: Vila-sana, Verdú, S. Martí de Riucorb, Vallbona de les Monges, Montornés, Maldà, Ossó de Sió i Guimerà.

CATALANISME DE CENTRE

Em remiteixo al que ja he dit en parlar de PDC/CiU, doncs només l'any 1977 va acompanyada d'una altra opció, UCDC, l'electorat de la qual sembla ja integrat a CiU a partir de les autonòmiques-80. (veure també el mapa corresponent a CiU).

La relació entre aquestes tendències l'observarem a dos nivells.

En primer lloc, en funció del predomini d'una o altra als diferents municipis al llarg de les eleccions. En aquest sentit el mapa U-11 indica la tendència que ha estat majoritària a cada municipi al menys a 3 de les 4 eleccions de tipus legislatiu celebrades fins ara. Els municipis on no es dona aquesta condició els he classificat com a "alternants".

En segon lloc, mitjançant l'estudi de les relacions de "competència territorial" que s'estableixen entre elles.

L'anàlisi conjunta de les 4 eleccions ens planteja un "model" amb 2 Factors principals que expliquen conjuntament el 80% de la variança:

El Factor-1 (41%) és un eix Dreta-Esquerra, i el Factor2 (39%) expressa l'oposició entre Catalanisme de Centre i Esquerra. Aquesta darrera tendència, encara que no és l'opció hegemònica polaritza la relació entre els espais electorals indicant una major "proximitat" entre la D i el CC.

Cada tendència té, però, un espai electoral molt ben diferenciat i, tal com veiem abans, estable. Característiques molt ben expressades per la gràfica U- on es representen les tendències, a les diferents eleccions, sobre el pla determinat pels 2 Factors-eixos.

La representació de les unitats territorials ens complementa l'estructura que hem definit abans, ara articulada sobre els paràmetres de competència.

- Els municipis (o seccions) del quadrant superior dret (des de la nostra posició) són els que al llarg de les eleccions tendeixen a presentar una bipolarització CC-D superior a la del "municipi mig" (i doncs, una implantació de l'Esquerra inferior a aquest). Aquesta bipolarització és més forta com més s'apropa el municipi de l'angle superior dret (ex: Montornés), i més decantada cap a la D o el CC com més s'apropa a l'eix horitzontal o vertical, respectivament.

- Els municipis del quadrant superior esquerre són els que presenten una bipolarització E-CC superior al "municipi mig". Els criteris d'interpretació són els mateixos d'abans adaptats, lògicament, a la nova situació. Així la màxima bipolarització es presenta a Castellnou de Seana.

- Els municipis del quadrant inferior dret són els que mostren una bipolarització D-E superior al

QUADRE U-36

COMMUNALITIES OBTAINED FROM 2 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

QUADRE - U - 36

THE COMMUNALITY OF A VARIABLE IS ITS SQUARED MULTIPLE
CORRELATION WITH THE FACTORS:

57 DRETA77	0.7106
58 CATMUD77	0.7513
59 ESQUE77	0.7059
60 DRETA79	0.8557
61 CATMUD79	0.7152
62 ESQUE79	0.8987
63 DRETA80	0.8170
64 CATMUD80	0.7742
65 ESQUE80	0.9158
66 DRETA82	0.8391
67 CATMUD82	0.6716
68 ESQUE82	0.8359

QUADRE U-37

... ST ... TIONS. SECTIONS. COMARCA. TENDENCIES.

QUADRE U-37
SORTED RELATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

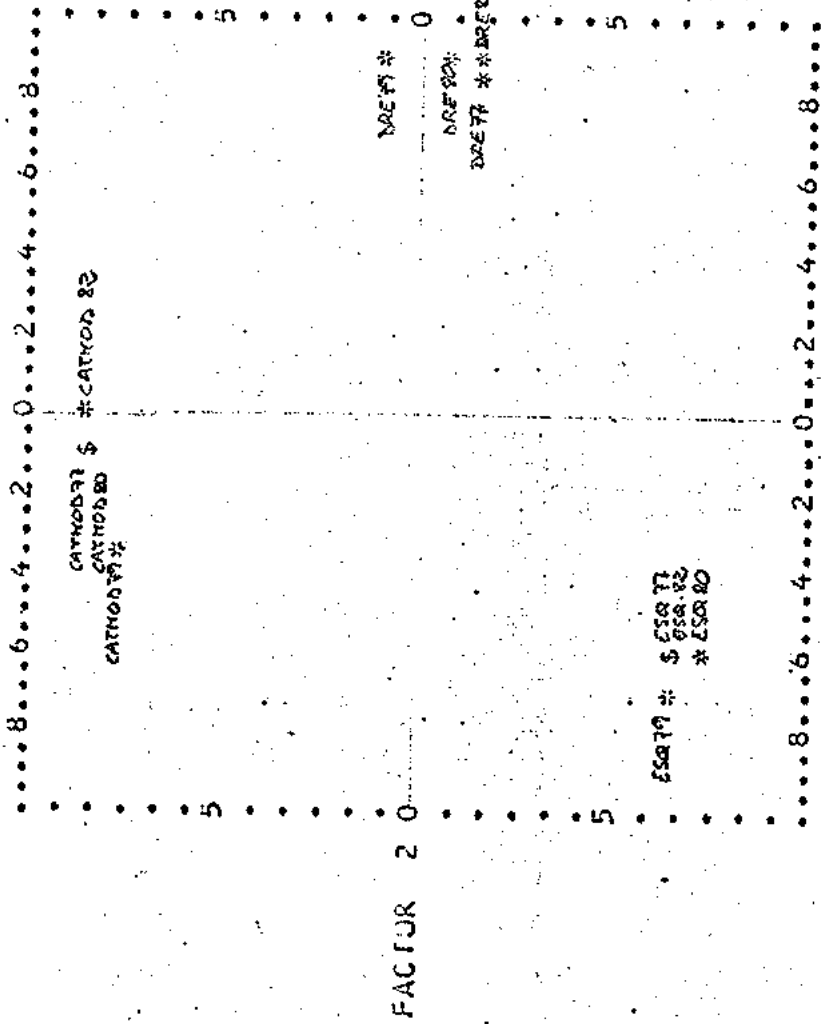
	FACTOR 1	FACTOR 2
DRETA79	60	0.924
DRETA82	66	0.907
DRETA80	63	0.903
DNETA77	57	0.827
ESQUE79	62	-0.711
CATM000	64	0.0
CATM077	53	0.0
CATM082	67	0.0
CATM079	61	-0.350
ESQUE30	65	-0.579
ESQUE82	68	-0.622
ESQUE77	59	-0.578

VP . 4.881 4.670
 D - E CC-E

THE ABOVE FACTOR LOADING MATRIX HAS BEEN REARRANGED SO THAT THE COLUMNS APPEAR IN DECREASING ORDER OF VARIANCE EXPLAINED BY FACTORS. THE ROWS HAVE BEEN REARRANGED SO THAT FOR EACH SUCCESSIVE FACTOR, LOADINGS GREATER THAN 0.5000 APPEAR FIRST. LOADINGS LESS THAN 0.2500 HAVE BEEN REPLACED BY ZERO.

GRAFICA U-8

GRAFICA U - 8 ROTATED FACTOR LOADINGS

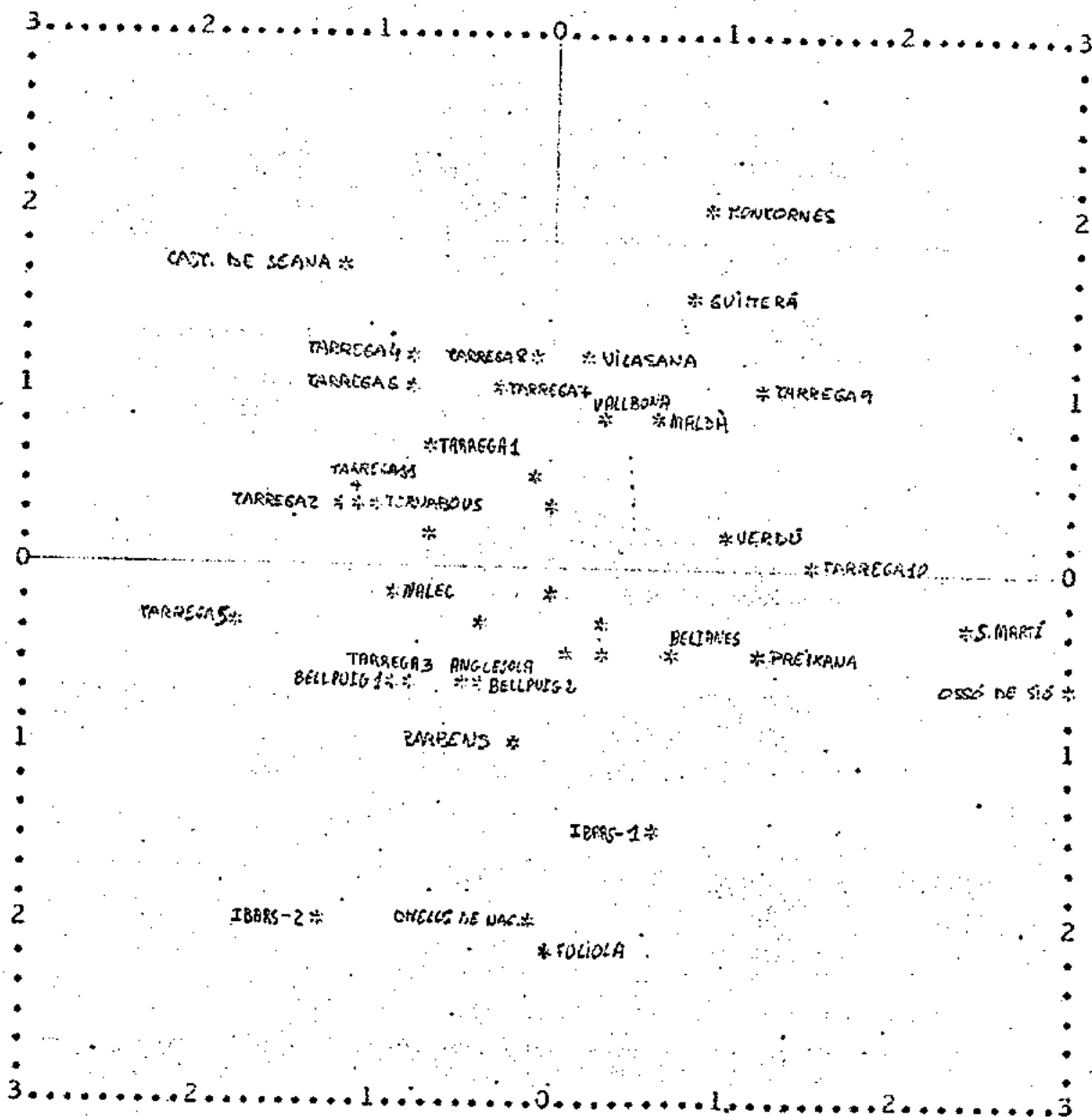

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

PAGE 19 34094 TOTES ELECCIONS.SECIONS COMARCA.TENDENCIES.

GRAFICA U - 9
FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 1, Y-AXIS IS FACTOR 2

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 13.262 SECONDS

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

"municipi mig". - Els municipis del quadran inferior esquerre són aquells on la correlació de forces és més favorable a l'Esquerra, mentre la D i el CC hi tenen una implantació inferior a la del "municipi mig".

L'anàlisi factorial del conjunt de variacions de les tendències des de 1977 ens defineix un "model" en el qual els 3 factors principals expliquen el 75% de la varianza, i la seva interpretació en referma en el que hem dit fins aquí.

El Factor-1 (27% de la varianza) és un eix definit fonamentalment per les successives variacions de l'Esquerra (especialment fins l'any 80) les quals mostren una certa relació continuada amb les variacions del Catalanisme de Centre. Ens confirma l'existència d'uns "espais" d'oscil.lació de l'Esquerra, d'elecció en elecció, que en part es relaciona amb oscil.lacions de signe contrari del Catalanisme de Centre, cosa que indicaria així l'existència d'un electorat "flotant" entre ambdues tendències que tendiria a desplaçar-se cap a l'Esquerra a les eleccions estatals de 1979 i 1982, i cap al CC a les autonòmiques de 1980. Seria el cas, sobretot, a Preixana, Nalec, Ciutadilla, Montornés (66).

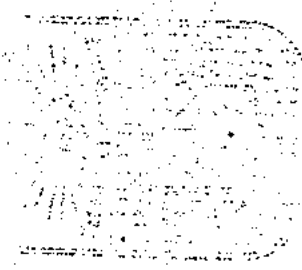
El Factor-2 (24%) expressa, fonamentalment, la relació entre les variacions, en sentit contrari, de la D i el CC entre 1980 i 1982 (67). Així, a Puigvert, Ossò i Castellnou s'observen les variacions més favorables al CC i desfavorables a la D. En canvi a Nalec i a Maldà es produeixen les més favorables a la D i desfavorables al CC. La gràfica sobre els eixos 1 i 2 ens complementa aquesta visió indicant que el CC tendeix a retrocedir l'any 82 on més va avançar l'any 80, pèrdues que capitalitza la D-82. En sentit contrari, tendeix a recuperar terreny

QUADRE U-38

PAGE 9 BMDP4M TOTES ELECCIONS. SECCIONS COMARCA. TENDENCIES
QUADRE U - 38
COMMUNALITIES OBTAINED FROM 3 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

THE COMMUNALITY OF A VARIABLE IS ITS SQUARED MULTIPLE
CORRELATION WITH THE FACTORS.

69	VARORE79	0.7784
70	VARCAM79	0.8900
71	VARESQ79	0.6796
72	VARURE80	0.8569
73	VARCAM80	0.8250
74	VARESQ80	0.7031
75	VARORE82	0.7467
76	VARCAM82	0.9227
77	VARESQ82	0.6654

QUADRE U-39

QUADRE - U - 39

SORTED ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3
VARES079	71	0.820	0.0
VARES080	74	-0.802	0.0
VARES082	77	0.621	0.0
VARDRE82	75	0.0	0.0
VARCAMB2	76	-0.484	0.0
VARDRE80	72	0.0	0.0
VARDRE79	69	-0.261	0.814
VARCAMB79	70	-0.575	-0.794
VARCAMB0	73	0.438	0.714
VP	2.560	2.270	2.238

THE ABOVE FACTOR LOADING MATRIX HAS BEEN REARRANGED SO THAT THE COLUMNS APPEAR IN DECREASING ORDER OF VARIANCE EXPLAINED BY FACTORS. THE ROWS HAVE BEEN REARRANGED SO THAT FOR EACH SUCCESSIVE FACTOR, LOADINGS GREATER THAN 0.5000 APPEAR FIRST. LOADINGS LESS THAN 0.2500 HAVE BEEN REPLACED BY ZERO.

a la D i a l'E on menys va avançar l'any 80.

El Factor-3 (24%) es també un eix de variació D-CC però corresponent al període 1977-80. Sembla que indica l'existència d'un "desplaçament" del CC cap a la D l'any 79, que troba un camí de retorn molt semblant l'any 80, reforçant així les interpretacions plantejades anteriorment en parlar d'UCD, CiU i UCDC. L'extrem positiu d'aquest eix és el "pol" de l'estabilitat" mentre que el negatiu és el "pol" de les variacions més fortes entre les 2 tendències. Els municipis més estables són: Preixana, Ibars, Vilagrassa, Belianes, Verdú, Bellpuig (1a i 3a). En canvi aquells on l'oscil·lació és més gran són: Guimerà, els Omells, Montornés, Maldà.

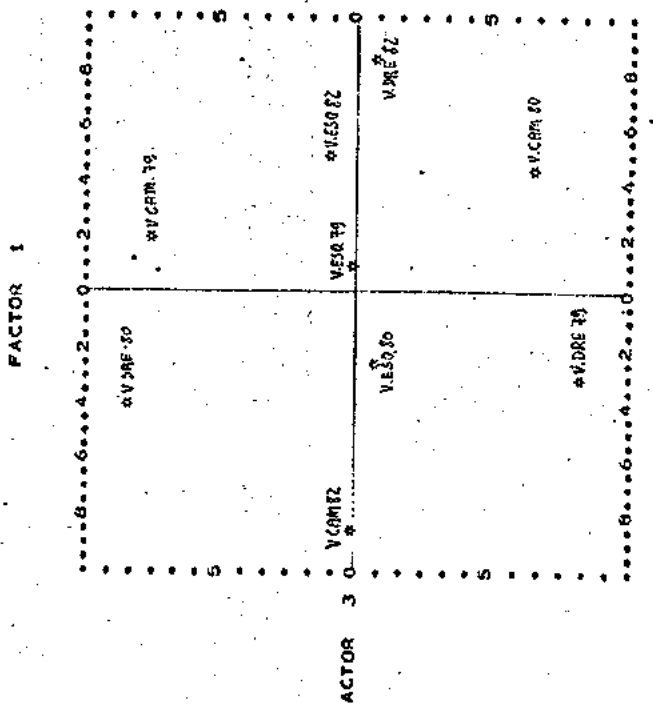
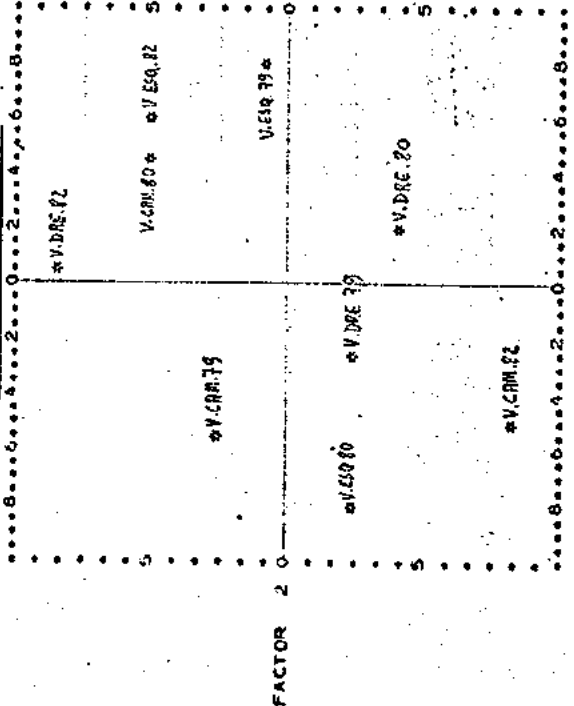
Ara bé, aquest espai d'intercanvi, es completament diferent del de 1982 tal com evidencia la gràfica (2-3) o el mateix fet d'originar factors diferenciats. L'any 80 es clou un cicle en les relacions entre la D i el CC que fins llavors s'havien "articulat" fonamentalment entorn de l'itinerari de l'electorat democristià-77.

L'agrupació "central" (al voltant del centre de coordenades) més aviat reduïda i el considerable grau de dispersió de la resta d'unitats, tal com s'observa a les gràfiques, indica la inexistència de grups de municipis amb característiques de variació homogènies sobre més d'un factor. L'únic grup que es pot definir és el dels municipis "centrals", és a dir, els que sobre els 3 eixos mostren un comportament més proper al "municipi mig". Aquests municipis (o seccions) tal com es pot deduir del valor de les seves coordenades en el quadre adjunt, són: Agramunt (Secció 2), Anglesola, Barbens, Bellpuig (secció 2), Castellserà i de Tàrraga les seccions 1-1, 2-2, 4-1 i 4-2.

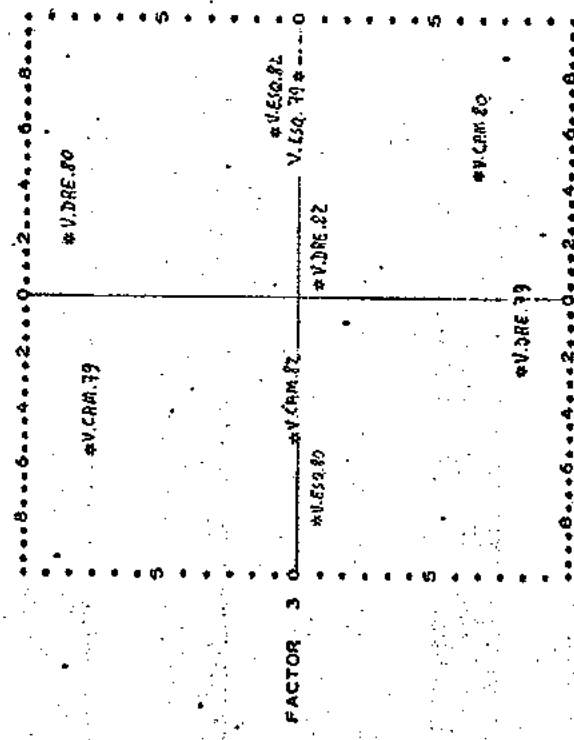
Altrament, la gran dispersió de les unitats territorials ens obligaria a una anàlisi de les característiques de variació gairebé municipi per municipi (o en grups de 2 ó 3 màxim) ja que la major part presenten particularitats diferencials sobre algun dels 3 eixos. Aquesta qüestió, però, queda fora del marc d'aquest estudi. Això no obstant, la situació de cadascún d'ells sobre el pla definit per la intersecció de cada parell d'eixos és de fàcil interpretació. (68).

GRÀFICA U - 10

ROTATED FACTOR LOADINGS

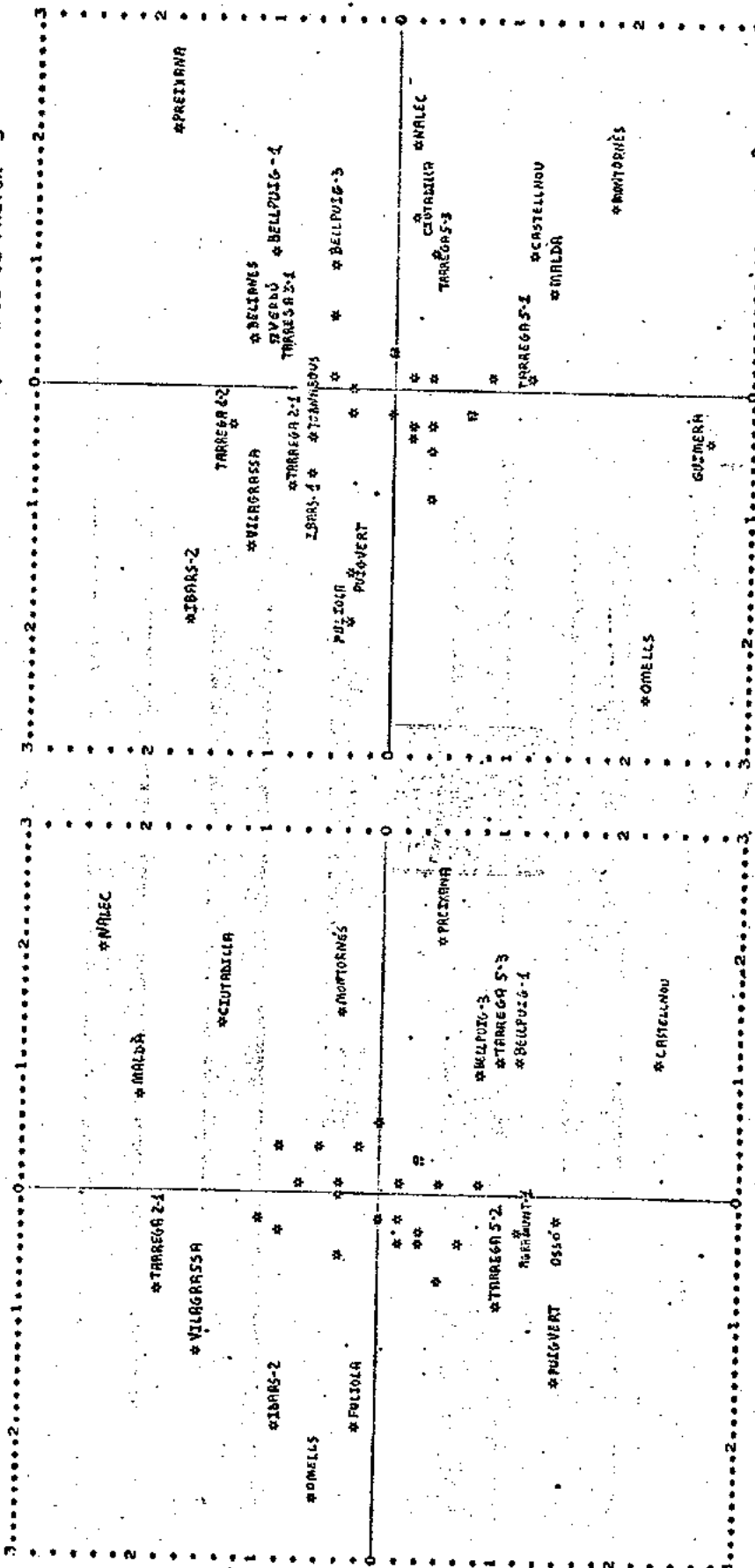
GRÀFICA U-10

GRAFICA U-11

GRAFICA U - 11

X-AXIS IS FACTOR 1, Y-AXIS IS FACTOR 2
 X-AXIS IS FACTOR 1, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

NOTES

- 1) M. A. Vila "Els municipis de Catalunya", Servei de Publicacions de la Generalitat. Barcelona 1982, pàg. 102.
- 2) Enciclopèdia Catalana: Comarca de l'Urgell.
- 3) Segons es dedueix de les dades del Cens Agrari de 1972.
- 4) Dades CIDC corresponents a 1970.
- 5) S'ha de tenir en compte que una part d'elles desenvolupen una activitat productiva en règim d'explotació familiar tant al comerç com al camp.
- 6) L'estructura detallada per municipis i seccions es troba a: F. Pallarès, op. cit. pàgs. 194-238.
- 7) A Vallbona, si no tenim en compte les monges del convent hi ha una lleugera majoria d'electorat masculí.
- 8) També s'observa un augment de la participació a Preixana paral·lelament a un fort increment de CiU i d'UCD. La baixa implantació d'UCDCC-77 i la més forta d'AP al mateix any fa pensar en realiniaments de vot bastant complexos.
- 9) Només a Montornès sembla haver-hi un sector important que es desplaça cap a UCD.
- 10) Res no exclou que aquest itinerari de realiniament d'un important sector d'electorat democristià, es produeixi també a altres municipis.
- 11) A 19 dels 26 municipis l'increment oscil·la entre el 9-17%.
- 12) Excepte a Verdú i Ciutadilla on l'increment-82 és inferior a la mitjana.
- 13) El fet que sigui (més alta la correlació) 79L-82L (0,60) que la

79L-80PC (0,55), però mantenint un baix nivell, també ho expressa.

- 14) Sobre la formació de les Candidatures Uniques veure el que, amb caràcter general, he indicat en el capítol .2.4.3.
- 15) L'increment de la participació-79 a Maldà tot i que existia Candidatura Única sembla degut a l'elevadíssim percentatge d'abstenció d'aquest municipi a les legislatives anteriors. En canvi l'increment en el 79 i l'estabilitat en el 80 del nivell de participació a Els Omells, també amb CU, sembla relacionat amb el seu tradicionalment alt nivell de participació.
- 16) Sembla el cas de Vilagrassa, Belianes; Ibars i la Fuliola l'any 79, i de Vilanova de Bellpuig, Ivars, Vilagrassa, la Fuliola i Belianes l'any 83. Això no obstant, s'observen lleugers increments de l'abstenció a Verdú, Agramunt i Bellpuig, l'any 79, i a Tornabous i Bellpuig, l'any 83, tot i que hi havia en tots ells un gran equilibri de forces.
- 17) Només tinc en compte les eleccions legislatives estatals.
- 18) Sobretot els Omells i Nalec. L'excepció és Guimerà amb molt baixa implantació de l'Esquerra.
- 19) Les úniques excepcions són Oso de Sid, La Fuliola i Castellnou de Seana, amb comportament abstencionista.
- 20) El volum de població dispersa és: La Fuliola (20%), Ivars (13%), Tornabous (40%), S. Martí (40,%). Les dades de Tornabous, la Fuliola i Ivars són de "La renta provincial española en 1978" Servicio de Estudios del Banco de Bilbao. La de S. Martí de Riucorb es dedueix de la població de Rocafort de Vallbona, municipi agregat a S. Martí en base a dades del CIDC: "La población de los municipios i comarcas de Cataluña 1970-75" pàg. 50.
- 21) L'única excepció és Tàrrrega que amb el 15% de dispersió poblacional presenta sempre un nivell de participació superior a mitjana.
- 22) Veure quadre 77-16, en l'estudi introductori sobre les eleccions

del 1977.

- 23) Font: "Resultats a Catalunya de les eleccions al Congrés de Diputats del 15 de juny de 1977". Publicació de l'ESE i del CIDC.
- 24) Font: Elaboració pròpia sobre dades de la Junta Electoral Provincial.
- 25) UCD va obtenir-hi un resultat molt baix l'any 77 i ara totes les altres opcions experimenten pèrdues, realiniaments induïts per factors d'àmbit local.
- 26) Es l'únic municipi on UCD incrementa el seu percentatge de vot.
- 27) Hi ha també excepcions: Bellpuig i Puigvert, on sembla que es consoliden els avenços obtinguts l'any 79; Vila-sana i la Fuliola, on hi ha un fort descens d'UCD malgrat que no havia augmentat a les eleccions de 1979; finalment a Montornès i a Maldà les variacions cal situar-les en el context del fort increment de la participació que s'hi produeix.
- 28) Oscil·la entre -10 i -23% a 22 dels 26 municipis de la comarca.
- 29) A més a més d'Ossó de Sió.
- 30) L'organització d'Unió democràtica se centra a Tàrrrega, impulsada fonamentalment pel farmacèutic Delfi Robinat, candidat per UCDC a les eleccions de 1977.
- 31) També l'ERC a Ciutadilla i l'UCD als Omells i Vilanova semblen beneficiar-se de les pèrdues de PDC/CiU.
- 32) La correlació entre els guanys de CiU-80 i la implantació d'UCDC-77 és bastant indicativa ($r=0,60$).
- 33) La correlació entre els guanys de CiU-80 i les pèrdues d'UCD-80 es força significativa ($r=-0,66$) igualment que l'existent entre aquestes pèrdues i els guanys UCD-79 ($-0,57$). La correlació en tre els guanys d'UCD-79 -la major part democristians- i els de

- CiU-80* ($r= 0,40$) ja queda més difuminada a causa, segurament de la capitalització successiva per UCD d'una bona part de les pèrdues d'AP/CD, importants en alguns municipis, i perquè CiU-80 absorbeix també electorat democristià que en el 79 havia optat per l'abstenció.
- 34) Malgrat que a nivell comarcal millori lleugerament la seva correlació de forces i a nivell provincial retrocedeixi lleugerament, la diferència quantitativa entre ambdós moviments és molt baixa.
- 35) Així es dedueix, a nivell de Catalunya (per comarques), de l'estudi de l'ESE: "Así hemos votado", Cuadernos de La Vanguardia 29/X/82 pàg. 50-62.
- 36) El cas més clar sembla el desplaçament cap a l'ERC de les pèrdues de CiU a Nalec i una part a Montornès. Igualment CiU sembla beneficiar-se de les pèrdues de l'ERC a Castellnou, Barbens, Puigvert, Vilanova i, menys clarament, als Omells.
- 37) L'única excepció és Agramunt, on l'increment de CiU és només lleugerament superior a la mitjana.
- 38) No mostra correlacions significatives amb cap variable.
- 39) A conseqüència de la crisi d'UCD "recupera terreny" als 3 municipis de la zona -Puigvert, Ossó i Agramunt- com ja ho he senyalat abans.
- 40) També és possible que existeixi una certa influència de militants del PTC tal com sembla indicar-ho el fet que l'any 79 aquest partit obtingui els seus millors resultats als esmentats municipis (excepte Castellserà), però amb nivells molt baixos.
- 41) Fins i tot a nivell d'implantació real malgrat l'increment de l'abstenció.
- 42) Malgrat que a Castellnou i Nalec les úniques variacions negatives les presenta UCDCC sembla més lògic pensar que l'electorat d'aquesta darrera opció s'ha distribuït cap a UCD, l'abstenció o CiU i que

votants del PDC s'han desplaçat cap a l'ERC. De tota manera tampoc no hi ha dades per negar el desplaçament directe d'UCDCC cap a l'ERC.

Per altra banda, també experimenta una lleugera recuperació a nivell de correlació de forces a Montornès, Anglesola, Preixana i Barbens.

- 43) Excepte a Tàrrrega que era lleugerament inferior.
- 44) Excepte a els Omells i Puigvert a on la beneficiada sembla que és UCD.
- 45) L'únic retrocès rellevant és el de Preixana, i són molt més suaus a Castellnou de Seana i a Ibars d'Urgell. A tots ells, excepte a Ibars, havia experimentat avenços l'any 79.
- 46) Les úniques excepcions són Montornès i Nalec.
- 47) Això no obstant l'estructura del 82 mostra una correlació mínima significativa amb les dels anys 79 i 80, mostrant diferències molt importants només amb l'estructura de 1977 ($r = 0,27$, no significativa).
- 48) Cal recordar que pel seu "pes demogràfic" el Segrià (i sobretot Lleida-ciutat) condiciona les mitjanes de la circumscripció, i molt més encara en el cas del PSC -i del PSUC- per les seves característiques d'implantació comarcal.
- 49) Segrià, Garrigues, Vall d'Arán i Pallars Jussà fonamentalment.
- 50) En canvi és el PDC la principal "font" de creixement del PSC a la majoria de les comarques de la circumscripció.
- 51) Tal com s'observa al quadre U-16, les correlacions més altes es produeixen entre cada dos eleccions successives, disminuint-se més la correlació quan es comparen eleccions alternes. Això indicaria que les modificacions relativament importants, que experimenta la seva estructura d'implantació entre les primeres

i les darreres eleccions, són fruit de petites variacions d'elecció en elecció tot mantenint però un esquema estructural bàsic.

- 52) *Excepte l'àrea: Omells - Vallbona - Nalec - Ciutadilla.*
- 53) *Les úniques excepcions són: Els Omells on havia obtingut el més alt percentatge l'any 1977, i Puigvert d'Agramunt.*
- 54) *Així per exemple el fort increment a Anglesola sembla degut al desplaçament d'electorat provinent del PSUC per què l'any 79 ja no figurava en la llista comunista un "candidat local" (V. Valentines) que, ben segur, va recollir en el 79 un sector de "vot flotant" que es desplaça cap al PSC l'any 79. En canvi a Vilanova, Belianes i Maldà, confrontants amb Les Garrigues, el fort increment socialista sembla degut a la mateixa lògica d'aquesta comarca, així com també a traspàs de militants del PSUC cap al PSC (Belianes).*
- 55) *A 15 municipis de la comarca oscil·la entre el 2-8% dels votants (1-6% dels censats).*
- 56) *És el cas de Barbens i La Fuliola.*
- 57) *Els coeficients de correlació entre les variacions del PSC, per una banda, i las de CiU i l'ERC per altra (-0,46 i -0,44, respectivament) tot i que no són altes són suficientment indicatives. Cal tenir en compte que les pèrdues del PSC, al no tenir una "direcció" única o molt preferencial, no poden presentar una correlació alta amb les variacions de cap altra variable excepte que es donessin unes determinades coincidències.*
- 58) *A tots ells els guanys-82 i les pèrdues-80 són més forts que els de la mitjana.*
- 59) *A tots ells els guanys-82 i les pèrdues-80 són mes suaus que els de la mitjana.*
- 60) *Es possible que la desaparició del PDC com a opció d'àmpli espectre, inclinada al centre-esquerra i fonamentalment catalanista, hagi*

condicionat el posterior itinerari oscil.lant d'aquest electorat que, no trobant-se identificat amb cap altra opció, acaba decidint la inclinació del seu vot en funció del caràcter autonòmic/estatal de l'elecció.

- 61) Aquesta és la causa del fort increment socialista a Ibars l'any 82, que contrasta amb les variacions sempre inferiors a la mitjana que havia presentat fins llavors el PSC en aquest municipi.
- 62) Existien militants a altres municipis de la comarca (Tarrega,...)
- 63) Són els que expliquen, fonamentalment, la implantació de PSC i PSUC.
- 64) Són els que expliquen, fonamentalment, la implantació d'UCD i AP.
- 65) Així sembla deduir-se del baix valor del coeficient var. de la Dreta l'any 82 en comparació als d'UCD, AP i CDS el mateix any. Encara més clarament s'observa aquest fenomen, tots els anys, a l'interior de l'Esquerra.
- 66) Veure gràfica sobre els Factors 1 i 2, tenint en compte només el Factor-1. En sentit totalment contrari evolucionen Puigvert, la Fuliola i els Omells. Excepcions que cal atribuir a circumstàncies específicament municipals. El següent municipi sobre la part negativa de l'eix, Vilagrassa, ja és expressió de l'estabilitat -segons que es dedueix de l'anàlisi manual de les variacions- com a oposició a la gran inestabilitat dels 4 municipis esmentats en el text.
- 67) L'espai que defineixen és, en part, coincident amb el de les variacions, també inverses, de la D i el CC entre 1979 i 1980. En general indica, per l'any 1982, una tendència a la recuperació de la D i al descens del CC als municipis on va disminuir més aquella i augmentà més aquest any 1980. I paral.lelament en sentit invers. De tota manera, la feble correlació de les variacions de l'Esquerra-80 amb el Factor-2, i la lleugerament més alta correlació de les variacions de l'Esquerra-82 amb aquest mateix Factor, fan bastant més complexa la seva utilització en la representació gràfica

que la interpretació general del seu sentit.

68) *Cal tenir en compte, però, la feble capacitat de "representació" que té el model per a bona part de variables, com ho indiquen les baixes "comunalitats" que presenten (quadre U-28 bis). Aquest fet limita la fiabilitat de les gràfiques de representació.*

5.- LA SEGARRA

5. LA SEGARRA

5.1. DESCRIPCIÓ SOCIO-ECONOMICA

A la part oriental de la circumscripció, la Segarra (juntament amb el Solsonès i el Bages) forma part de l'altiplà Central de Catalunya que marca la separació entre el vessant mediterrani i l'interior essent lloc de pas entre l'àrea barcelonina i Lleida. Té una extensió de 720 Km². i és una zona bastant àrida, amb escasa pluviositat i "regada" per 4 petits rius (Corb, Ondara, Sió i Llobregós). El seu relleu és bastant uniforme amb petites ondulacions.

5.1.1. Estructura territorial i administrativa

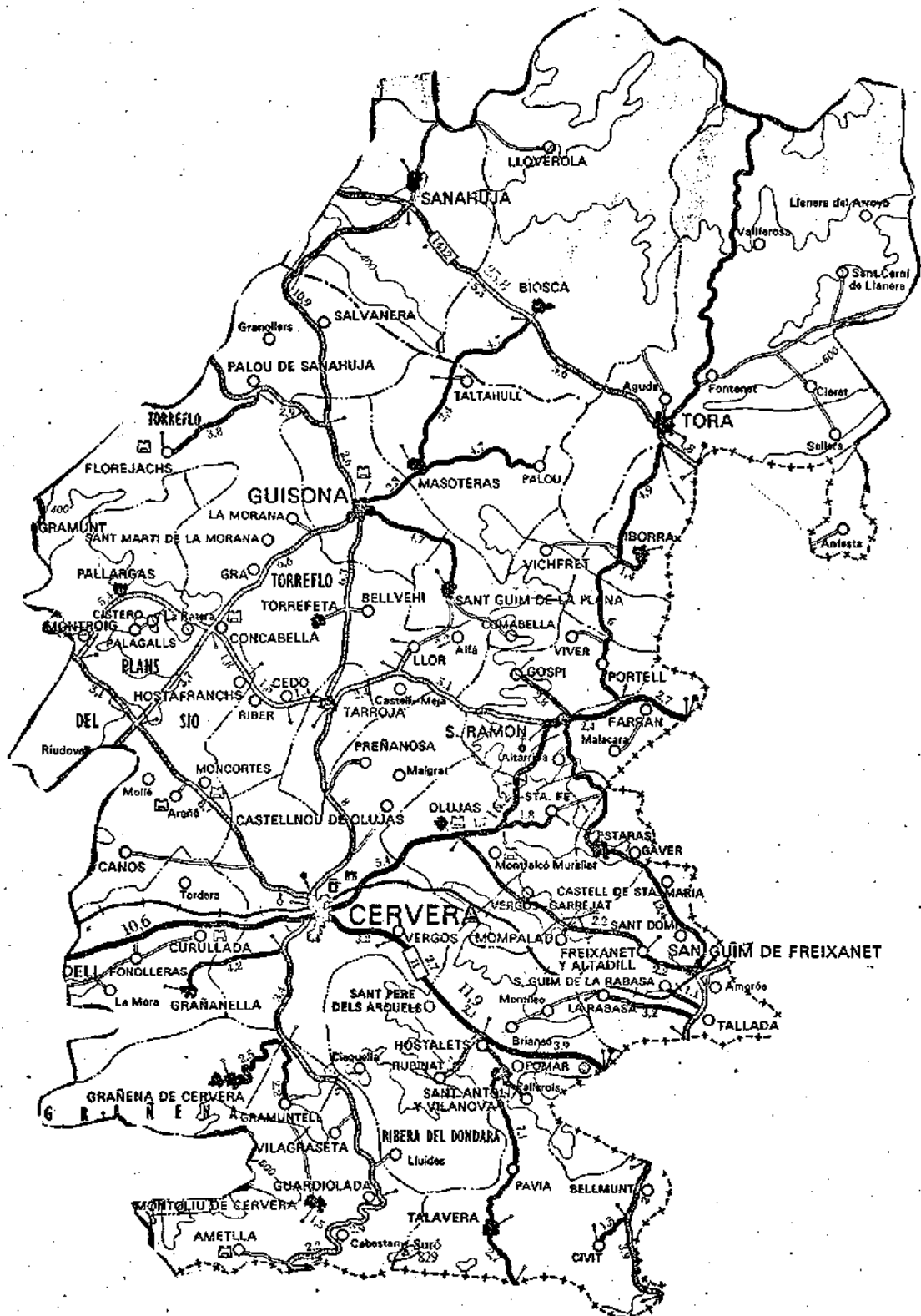
El territori i la població - 17.900 habitants l'any 1968 (1)- de la Segarra s'estructuren actualment en 21 municipis, d'extensió i volum de població diversos, la major part d'ells resultat de diverses concentracions i agregacions de nuclis de població fetes durant els darrers decennis (2). Un d'aquests municipis, Vallfogona de Riucorb, pertany a la circumscripció de Tarragona (3).

Va ésser una comarca de delimitació "conflictiva" en el seu moment no incloent-hi municipis que es consideraven "segarrencs" (situats a les zones confrontants amb l'Urgell, la Garriga, La Conca de Barbera i l'Anoia), incloent-hi en canvi altres municipis que no se'n consideraven (la part nord-occidental a partir de la ribera del Sió).

La capital, i nucli més important, és Cervera (6.240 hab. l'any 1978), seguida d'altres 3 municipis amb més de 1.000 habs; la resta queda, normalment, bastant lluny d'aquesta xifra.

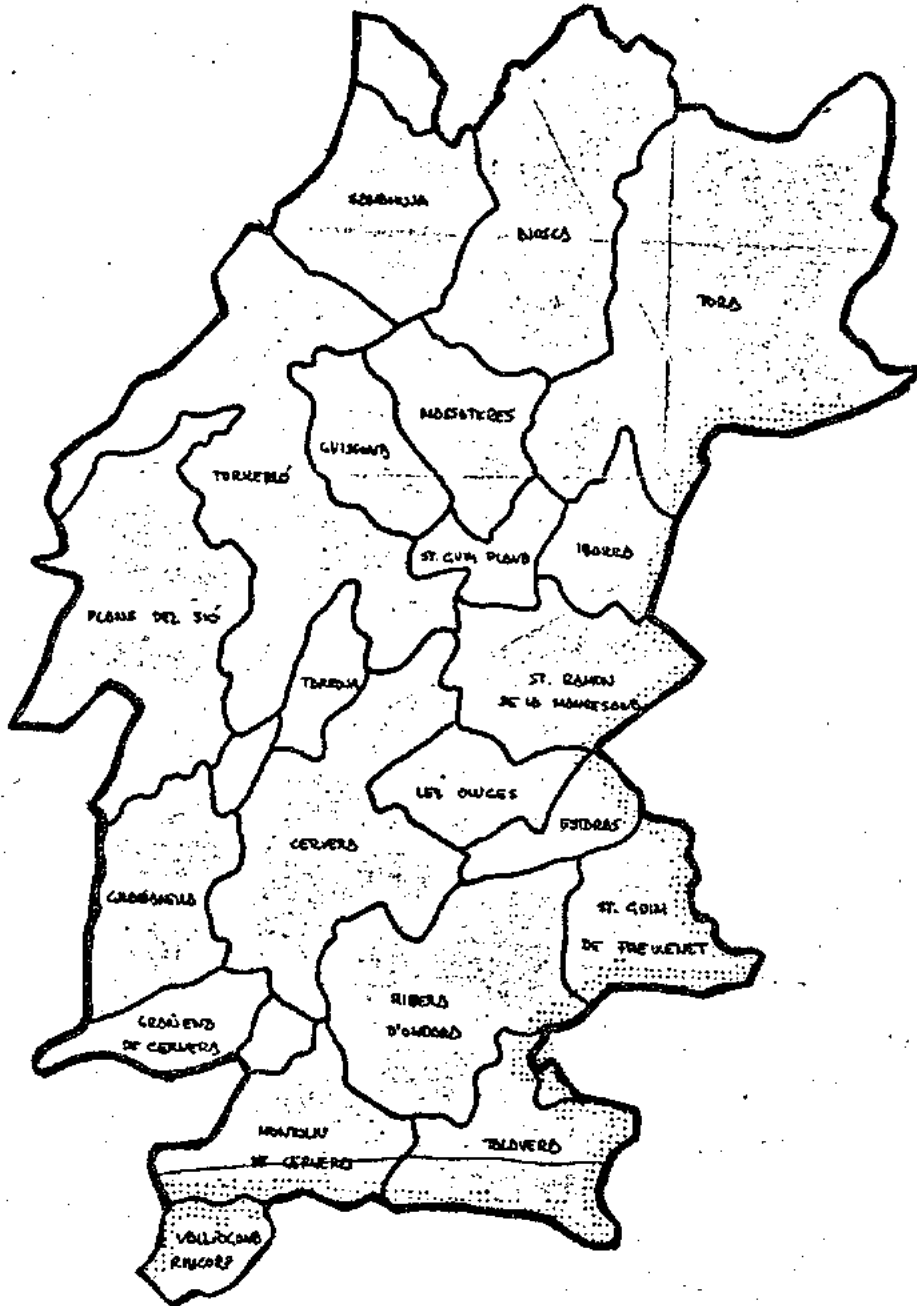
MAPA: S-1

LA SEGARRA

MAPA S - 2

DIVISIÓ MUNICIPAL

5.1.2. L'activitat econòmica

a) **Sector agrari:** Malgrat que en els darrers anys el sector industrial ha desplaçat a l'agrari com a sector que ocupa més percentatge de població activa (4), la Segarra és una comarca fonamentalment agrària i aquest sector té un pés decisiu en la seva economia. Aquesta activitat, per altra part, es veu afavorida pels escassos desnivells del sòl.

A la zona central (Plans del Sió, Tarroja, Les Oluges,..) és on hi ha més extensió de terra conreada mentre que al Nord (Torà, Biosca,..) el terreny més accidental dificulta el conreu, prenent més importància els prats i pasturatges.

Sens dubte el relleu poc accidentat ha facilitat el procés de concentració d'explotacions que des de fa anys s'ha anat produint a la comarca. Avui predomina la de tipus mitja amb monoconreu cerealístic (blat, ordi) obtenint-se elevats rendiments. (5)

Aquesta explotació és, normalment, de tipus familiar existint un considerable percentatge de terra conreada en règim de parceria (22%).(6)

En els darrers anys l'activitat agrícola s'ha anat complementant amb la ramaderia, fonamentalment porcí i aviram en règim de producció integrada.

No es pot dir que hi hagi una estructura coope-
rativista arrelada a la Segarra. De l'incipient moviment de primers de segle en queda ben poca cosa. La Cooperativa Agropequària de Guissona, que funciona en règim empresarial, cal situar-la en un nivell apart. Ha estat la propulsora de la integració ramadera i és avui una de les principals indústries alimentàries d'Espanya i l'empresa més important

de la circumscripció de Lleida.

b) **Sector Industrial.** A partir dels anys 60 la Segarra ha experimentat un notable creixement industrial prenent suport sobre tot en la indústria alimentària (52% de l'ocupació industrial a la comarca) (7) i també, en menor grau, en la de la fusta i mobles, quedant en situació molt més secundària el tèxtil-confecció i la metal·lúrgica.

L'activitat industrial es concentra exclusivament en 5 municipis Cervera (fusta-moble, alimentària, tèxtil, construcció), Guissona (alimentària, tèxtil, metall), Torà de Riubrejós (metall, tèxtil, construcció, alimentària), Sant Guim de Freixenet (tèxtil, alimentària) Plans de Sió (alimentària). (8)

c) **Sector Serveis.** El comerç està concentrat a Cervera, "centre" comarcal a tots nivells de serveis, malgrat que va perdent influència en benefici, sembla, de Lleida (9). Igualment Torà, Guissona i S. Guim de Freixenet són petits centres comercials.

A nivell financer, Cervera també és el principal centre de la comarca quedant Guissona en un segon terme.

El turisme és molt poc important a la comarca i tan sols té una certa incidència, a través de la 2a residència, a S. Guim, Ivorra, Sanaüja i Granyena.

Pel que fa als equipaments socials, la política de concentració escolar ha deixat sense escola a 7 municipis de la comarca (Massoteres, S. Guim de la Plana, Terreflor, Granyena, Montoliu, Estaràs i Talavera). A Cervera hi ha, també, 1 centre de BUP i un de F.P. A diferència de la majoria de comarques l'ensenyament privat hi té poca importància, el 85% dels alumnes assistint a centres estatals. (10)

A nivell universitari, a Cervera existeix una delegació de la Universitat a Distància.

Els serveis sanitaris són fortament deficitaris, no existint a la comarca cap llit hospitalari. Només hi ha un consultori de la SS i 2 mútues privades a Cervera a més dels metges rurals a diferents pobles de la comarca.

Finalment, a nivell de comunicacions, la Segarra està relativament ben comunicada amb l'exterior però és una comarca essencialment "de pas". Es travessada al Sud per la CN-II (Barcelona-Lleida-Madrid) i per la CN-141 (Lleida-Manresa) -ambdues passant per Cervera- i al Nord per la CC-1412 (Barcelona-Andorra) passant per Torà, Sanaüja i Biosca.

A més a més passa per Cervera la línia de Ferrocarril Barcelona-Lleida (Via Manresa).

La xarxa intracomarcal és centrada a Cervera i comunica els principals nuclis, però el seu estat és deficient. Per altre banda la majoria de petits nuclis estan molt mal comunicats contribuint al seu procés de despoblament.

5.1.3 La Població

Amb 17.900 habitants l'any 1978 i 17.359 l'any 1981, la Segarra és una comarca en franca regressió demogràfica (11). Com la majoria de comarques de la circumscripció presenta el seu màxim de població a mitjans del S.XIX entrant a partir de llavors en un procés de pèrdua de població que s'accentua a partir dels anys 50 amb l'impuls de la industrialització a les àrees urbanes i la crisi del model d'agricultura tradicional.

Entre 1950 i 1975 només Cervera, Guissona i

Torà incrementen la seva població, essent molt lleuger el descens a S. Guim de Freixenet (12). Cal remarcar que aquests 4 municipis són els únics que tenen més de 1.000 habitants. Així doncs el procés de despoblament de la Segarra té la forma típica de la "Catalunya pobra": disminució de la població global i augment de la dels seus nuclis principals que no contrarresta, però, el decreixement dels altres nuclis.

Per altra banda, paral·lelament a les primeres instal·lacions industrials, va produir-se a la Segarra una immigració de persones nascudes fora de Catalunya per ocupar els nous llocs de treball creats i que en ésser de baixa qualificació no foren considerats interessants per la població autòctona, la qual emigrà cap a l'àrea de Lleida o la de Barcelona.

QUADRE - S - 1

POBLACIÓ NASCUTA FORA DE CATALUNYA (%) (13)

Biosca	1,2	Sanahüja	3,9
Cervera	17,9	S. Guim de Freixenet	16,-
Estaràs	2,8	S. Ramón	15,4
Granyanella	2,5	S. Guim de la Plana	0,-
Granyena de Seg.	11,4	Talavera	1,-
Guissona (14)	14,-	Tarroja	2,1
Ivorra	0,-	Torà de Riubregós	12,2
Massoteres	1,9	Ribera de Dondara	5,2
Montoliu de Segarra	1,3	Torrefló	2,5
Les Oluges	9,3	Plans de Sió	0,5

COMARCA 10,4

5.1.3.1. La població electoral

L'l-M-79 hi havia censats a la Segarra 13.748 habitants amb dret a vot, representant el 5,2 % dels

electors de la circumscripció, i el 28-0-82 eren 13.544, significat el 5% de l'electorat provincial. En aquest període la comarca experimenta doncs una lleugera pèrdua de "pes electoral" en el conjunt de la circumscripció i, des d'una altra perspectiva, una pèrdua de l'1,5 % de l'electorat en relació a 1979.

Com a conseqüència del procés de despoblament que ha patit la comarca, l'electorat de la Segarra presenta, a nivell d'edats, uns percentatges d'electors "joves" (37,5 %)/"grans" (27 %) que són inferior/superior, respectivament, a les corresponents mitjanes provincials (40,2 % - 24,7%).

Amb molt lleugera majoria femenina en l'electorat (50,4 %), que es fonamenta sobretot en Cervera, presenta una estructura molt semblant a la resta de comarques del sud de la circumscripció on l'emigració femenina no ha estat tant forta i la immigració no tan selectivament masculina com a les comarques muntanyenques.

A nivell de categories socio-professionals mostra una estructura "mixta", molt semblant a la del conjunt de la circumscripció, amb lleugera majoria d'Obrers+Empleats (25,2 %), mentre els "pagesos" representen 15,7 % dels electors.

A nivell municipal, com pot observar-se en el quadre S-3, Cervera concentra el 36,8 % de la població electoral i Guissona el 14,3 %, distribuint-se la resta entre els altres 18 municipis d'una manera bastant regularment escalonada des del 7,4 % de Torà fins al 0,9 % de Granyanella.

Entre 1979 i 1982 s'observa com continua el procés de concentració de població a Cervera i Guissona (els únics municipis on s'incrementa el cens electoral juntament, però a un nivell menys significatiu, amb Plans

del Sió i Estaràs). La resta de municipis presenten una notable pèrdua de població electoral, excepte Torà i S. Ramón que pràcticament es mantenen al mateix nivell.

QUADRE - S - 2

ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ ELECTORAL. TOTAL COMARCAL (15)

EDATS	HOMES		DONES		TOTAL	
	Nº Abs.	% Sec.	Nº Abs.	% Sec.	Nº Abs.	% Sec.
17 a 20 anys	479	3,48	490	3,56	969	7,05
21 a 29 anys	1306	9,50	1133	8,24	2439	17,74
30 a 39 anys	878	6,39	870	6,33	1748	12,71
40 a 49 anys	1208	8,79	1217	8,85	2425	17,64
50 a 59 anys	1220	8,87	1237	9,	2457	17,87
60 a 69 anys	915	6,65	1044	7,59	1959	14,25
70 a 79 anys	624	4,54	709	5,16	1333	9,71
80 i més	183	1,33	235	1,71	418	3,04
TOTAL	6813	49,56	6935	50,44	13748	100,-

Categoria socio-professional

Obrer	2115	15,42	624	4,55	2739	19,97
Empleat	482	3,52	239	1,74	721	5,26
Quadre Mig	135	0,98	136	0,99	271	1,98
Quadre Sup.	88	0,64	20	0,15	108	0,79
Prop. de la Ind. o Serveis	567	4,14	145	1,06	712	5,19
Pagès	2105	15,35	42	0,31	2147	15,66
Clerge	42	0,31	80	0,58	122	0,89
Militar-POP	26	0,19	-	-	26	0,19
Estudiant	389	2,84	362	2,64	751	5,48
Jubilat	839	6,12	407	2,97	1246	9,09
Feines de casa	-	-	4866	35,49	4866	35,49
TOTAL	6788	49,51	6921	50,48	13709	100,-

QUADRE - S - 3

POBLACIÓ ELECTORAL: Distribució Municipal

	<u>1979</u>		<u>1982</u>		<u>Var. (%)</u>
	<u>Nº</u>	<u>%</u>	<u>Nº</u>	<u>%</u>	
Cervera	4.825	35,1	4.989	36,8	3,4
Guissona	1.864	13,6	1.932	14,3	3,6
Torà de Riubregós	1.003	7,3	998	7,4	-0,5
S. Guim de Freixenet	890	6,5	829	6,1	-6,9
Torreflor	754	5,5	617	4,6	-18,2
Plans del Sió	638	4,6	654	4,8	2,5
S. Ramón	531	3,9	528	3,9	-0,6
La Ribera de l'Ondara	483	3,5	453	3,3	-6,2
Sanaüja	446	3,2	428	3,2	-4,1
Talavera	319	2,3	278	2,1	-12,9
Biosca	274	2,-	253	1,9	-7,7
Les Oluges	249	1,8	235	1,7	-5,6
Tarroja	214	1,6	198	1,5	-7,5
Massoteres	203	1,5	161	1,2	-20,7
Granyena de Segarra	199	1,4	184	1,4	-7,5
Montoliu de "	196	1,4	187	1,4	-4,6
Estaràs	179	1,3	182	1,3	1,7
Ivorra	176	1,3	154	1,1	-12,5
S. Guim de la Plana	171	1,2	168	1,2	-1,8
Granyanella	134	1,-	116	0,9	-13,4
COMARCA	13.748	100,-	13.544	100,-	-1,5

Pel que fa a l'estructura d'edats, tal com pot observar-se en el Quadre S-4, Guissona i Cervera són els únics municipis a on el percentatge d'electors "joves/grans" és clarament superior/inferior a la mitjana comarcal.

QUADRE - S - 4

POBLACIÓ ELECTORAL PER EDATS I SEXE (%)

Municipis	"Joves" (18-39)	"Mitjana" (40-59)	"Grans" (60 i més)	Dif. % Hom-Don.
Biosca	36,12	41,24	22,62	8,8
Cervera	40,19	35,50	24,31	-4,4
Estaràs	41,34	30,17	28,49	-0,6
Freix. Segarra	38,32	32,92	28,76	-2,7
Granyena de Seg.	37,69	38,69	24,62	9,5
Granyanella	26,86	38,80	34,32	8,4
Guissona	44,73	32,93	22,30	2,2
Ivorra	31,25	38,06	30,69	-2,2
Massoteres	29,55	39,90	30,54	6,4
Montoliu de Seg.	23,97	36,73	39,28	14,2
Les Oluges	33,33	30,12	36,54	1,2
Plans de Sió	28,05	37,30	34,53	-2,8
Ribera del O.	35,19	37,68	27,12	0,2
Sanaüja	32,73	36,10	31,16	2,7
St. Guim Pla.	32,16	35,67	32,16	4,1
St. Ramón	36,72	37,48	25,89	-2,1
Talavera	35,45	37,92	26,02	-1,6
Tarroja	28,99	35,52	35,51	2,8
Tora	37,59	36,49	25,92	-0,9
Torreflor	28,38	35,54	36,07	-2,7
COMARCA	37,5	35,5	27,--	-0,9

En canvi els municipis amb major/menor presència d'electorat "grans"/"joves" són Montoliu, Granyanella, Torreflor, Tarroja, Plans del Sió, S. Guim

de la Plana, Ivorra i Massoteres, la majoria d'ells en franc procés de despoblament. La resta de municipis també presenta uns percentatges d'electorat "jove"/"gran" respectivament inferior/superior a les mitjanes comarcals corresponents, però amb unes diferències no tan grans com les dels municipis suara esmentats.

La lleugera majoria de dones (50,4%) en l'electorat que encaixa dins els "cànons normals" i és molt semblant a la mitjana de la circumscripció (50,2%), no és una característica homogènia a tots els municipis de la circumscripció sinó només d'uns quants. De fet es basa en Cervera. En canvi, als municipis amb menys de 500 habitants, els més castigats per l'emigració, la tònica general és l'existència d'una sensible majoria d'electorat masculí.

Finalment, tal com pot observar-se en el Quadre S-5, el que fa a la categoria socio-professional l'estructura "mixta" a nivell comarcal és la resultant de 3 tipus d'estructures:

- Els municipis amb àmplia majoria d'Obrers+Empleats i un percentatge molt baix de "Pagesos": Cervera, Guissona i Torà, que també són els que tenen major nombre d'habitants i un electorat més "jove".
- Els municipis amb una composició relativament equilibrada de Pagesos i Obrers+Empleats: Sant Guim de Freixenet, Sanaüja, Tarroja i Sant Ramón, no mostrant entre ells, però, una homogeneïtat d'estructura en funció de les altres variables.
- Els municipis amb un electorat molt majoritàriament Pagés i reduïda presència d'Obrers i Empleats: Granyena, Torreflor, Ribera de l'Ondara, Massoteres, Els Plans del Sió, Granyanella, Montoliu de Segarra, Biosca, Sant Guim de la Plana, Les Oluges, Talavera i, en un menor grau, Ivorra, Estaràs. És a dir, en general i

malgrat alguna excepció, els municipis més petits, amb població més "envellida" i amb electorat majoritàriament masculí.

QUADRE - S - 5

POBLACIÓ ELECTORAL: Principals categories
sòcio-professionals (%)

<u>Municipis</u>	<u>Obr+Empl.</u>	<u>Pagesos</u>	<u>Diferència</u>
Cervera	36,9	4,6	32,3
Guissona	33,6	6,5	27,1
Torà	31,6	9,1	22,5
S. Guim de Freixenet	23,4	15,4	8,-
Sanaüja	21,5	17,7	3,8
Tarroja	15,7	20,-	-4,3
Estaràs	14,5	33,-	-18,5
Ivorra	13,6	27,3	-13,7
Sant Ramón	13,4	20,-	-6,6
Granyanella	9,7	35,8	-26,1
Torre flor	9,6	31,6	-22,-
Granyena	9,-	28,1	-19,1
Massoteres	8,9	35,5	-26,6
Els Plans del Sió	8,-	34,2	-26,2
Montoliu de Segarra	7,7	35,2	-27,5
Ribera de l'Ondara	7,5	32,9	-25,4
Biosca	7,-	37,1	-30,1
Les Oluges	6,4	38,2	-31,8
Sant Guim de la Plana	5,9	36,1	-30,2
Talavera	5,3	40,1	-34,8
<hr/>			
Comarca	25,2	15,7	9,5

A N N E X - 1

Index de Parcel·lació i règim de tinença de la terra

	<u>Index</u> <u>Parcel·l.</u>	<u>Conreu</u> <u>Prop.</u>	<u>Conreu</u> <u>Arrend.</u>	<u>Conreu</u> <u>Masov.</u>	<u>Prop.</u> <u>Col·l.</u>
Biosca	4,54	89	1	10	0
Cervera	3,93	85	2	13	0
Estaràs	9,12	85	5	10	0
Freixenet	6,48	73	1	25	1
Granyanella	6,68	83	0	17	0
Granyena	7,62	84	0	16	0
Guissona	5,55	57	43	0	0
Ivorra	6,67	78	6	16	0
Massoteres	8,59	73	2	25	0
Montoliu	8,58	65	10	25	0
Les Oluges	8,82	66	2	32	0
Plans del Sió	9,69	77	1	22	0
Ribera d'Ondara	6,16	74	6	20	0
Sanaüja	6,99	65	5	29	1
S. Guim	7,23	66	3	31	0
S. Ramón	9,11	73	3	24	0
Talavera	5,17	63	3	20	14
Tarroja	9,58	49	23	28	0
Torà	6,47	74	0	26	0
Torreflor	9,82	65	2	33	0
COMARCA	7,3	72,2	5,9	21,1	0,8

Font: Elaboració pròpia en base a dades del Cens Agrari 1972

A N N E X - 2SEGARRA: Variació del cens electoral 1977-79

<u>Municipis</u>	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>Var. %</u>
Biosca	251	274	9,1
Cervera	4.296	4.825	12,3
Estaràs	166	179	7,8
Freixenet	796	860	8,04
Granyanella	128	134	4,6
Granyena de C.	185	199	7,5
Guissona	1.623	1.864	14,8
Ivorra	161	176	9,3
Massoteres	174	203	16,6
Montoliu de Seg.	185	196	5,94
Les Oluges	246	249	1,2
Plans del Sió	605	638	5,4
Ribera d'Ondara	440	483	9,7
Sanaüja	415	440	6,2
S. Guim de la Plana	161	171	6,2
Sant Ramón	499	531	6,4
Talavera	296	319	7,7
Tarroja	198	214	8,08
Torà	908	1.203	32,4
Torreflor	706	754	6,7
Total SEGARRA	12.439	13.738	10,4

5.2. LA PARTICIPACIÓ / ABSTENCIÓ

5.2.1. Aspectes generals

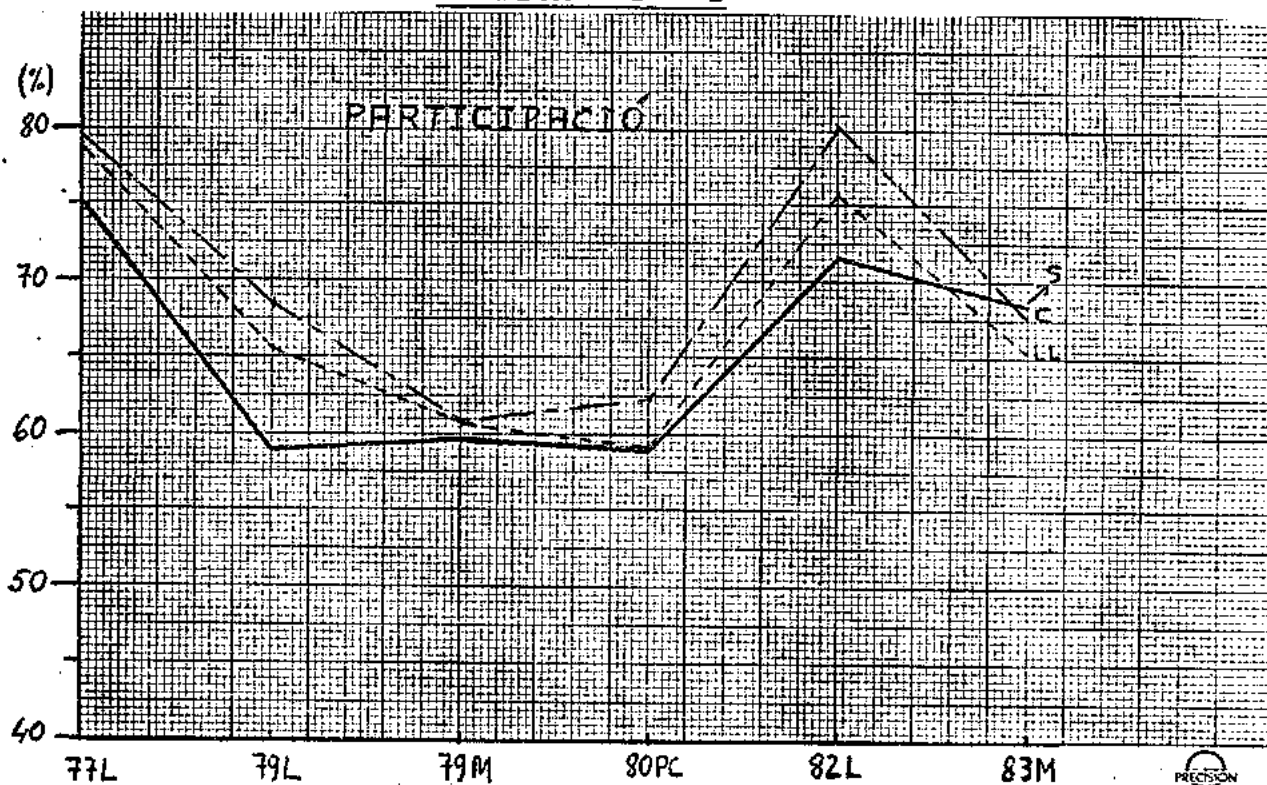
A partir de 1977 relliga amb la seva tradició històrica com a comarca abstencionista, situant-se com una de les comarques menys participativa de la circumscripció i de Catalunya, sobretot pel que fa a les eleccions legislatives.

QUADRE - S - 6

LA SEGARRA: Evolució comparada de la participació (%)

	Segarra	Circumscrip.	Catal.
Legislatives Estatals 77	74,9	78,8	79,4
Referèndum 78	58,2	66,9	68,8
Legislatives Estatals 79	58,8	65,4	68,4
Municipals 79	59,8	60,7	60,9
Referèndum Estatut 79	51,2	58,2	60,4
Legislatives Autònòmiques 80	59,1	59,4	62,2
Legislatives Estatals 82	71,7	75,8	80,2
Municipals 83	68,2	65,2	67,8

GRÀFICA - S - 1

Tal com es pot observar en el Quadre S-6 i en la gràfica S-1 el percentatge de participació comarcal se situa normalment per sota de la mitjana de Catalunya i de la circumscripció amb algunes excepcions, a les municipals i a les autonòmiques, que semblen expressar una diferent percepció d'aquests tipus d'elecció a la comarca.

Així, les característiques diferencials de la participació electoral a la comarca són:

- A les eleccions legislatives estatals el seu nivell de participació es manté clarament per sota del català i del provincial.

- Les eleccions municipals no produeixen a la comarca els efectes fortament depresius de la participació que s'observa a nivell de Catalunya i de la circumscripció, amb més influència urbana, igualant el percentatge de participació dels altres àmbits l'any 79 i superant-lo l'any 83.

- A les autonòmiques de 1980 equipara el seu nivell de participació amb el de la circumscripció apropant-se molt al de Catalunya.

- Finalment, s'observa que a les 79-L el descens de la participació a la comarca (en relació a 1977) és més fort que als altres àmbits, essent bastant paral·lela l'evolució de les 79-L a les del 82.

Continua, doncs, la mateixa tònica observada a altres comarques de la circumscripció i en la sociologia electoral comparada: a les eleccions locals es produeix una major propensió a la participació als municipis petits i mitjans que a les grans ciutats.

En canvi, a diferència de la majoria de les altres comarques, la fluctuació del nivell de participació comarcal, tant a les legislatives com a les municipals, és superior a la que es produeix als altres àmbits, semblant

indicar una especial incidència de factors conjunturals d'àmbit comarcal.

Finalment, cal afeigir 3 remarques genèriques:

1) Els nivells de participació, als 3 àmbits territorials comparats, fluctuen més a les eleccions legislatives que a les municipals (Quadre S-6), indicant així que l'àmbit municipal de l'elecció actua com a factor relativament aïllant de la influència dels factors conjunturals d'àmbit general.

2) Fenòmen comú es també el major nivell de participació a les legislatives estatals que a les municipals (ambdós expressats en promig), Quadre S-7. Fet que sembla inscriure's en el marc general d'una percepció d'aquestes darreres com a eleccions de "2ª categoria", al menys per un sector de l'electorat, sobretot a les grans ciutats i en països, com el nostre, de llarga tradició centralista.

3) Malgrat només disposar d'una elecció cal constatar el baix nivell de participació a les eleccions autonòmiques, que sembla indicar, també en aquest cas, la seva percepció com a eleccions poc importants per part d'un sector de l'electorat. Sector més reduït a la comarca que als altres àmbits com sembla indicar-ho la menor diferència existent entre el nivell de participació a les autonòmiques i a les estatals.

QUADRE - S - 7

Promitjos globals de participació

	<u>Segarra</u>	<u>Circumscr.</u>	<u>Catalunya</u>
Municipals	64,-	63,-	64,4
Legislatives estatals	68,4	73,3	76,0
Legislatives autonòmiques	59,1	59,4	62,2

QUADRE - S - 8SEGARRA: Nivell d'abstenció per municipis (%)

	<u>77 L</u>	<u>79 L</u>	<u>79 M</u>	<u>80 PC</u>	<u>82 L</u>	<u>83 M</u>
Biosca	33,4	49,3	47,8	29,5	28,86	13,4
Cervera	20,5	23,8	33,5	39,1	22,71	29,2
Estaràs	34,3	56,5	67,6	44,2	43,41	69,6
Granyanella	48,4	67,1	53,7	61,-	48,28	58,2
Granyena	37,8	45,7	34,7	40,2	31,53	30,2
Guissona	17,1	33,-	45,6	31,1	22,93	12,1
Iborra	34,1	39,8	35,8	17,4	14,94	60,-
Massoteres	24,1	52,7	36,-	42,8	29,20	29,9
Montoliu	37,8	48,5	50,-	45,-	32,09	24,-
Oluges	42,6	59,-	53,-	63,9	51,92	54,3
Sanahüja	23,4	40,1	61,-	37,5	26,17	19,3
S. Guim Freix.	22,9	35,5	31,3	36,9	23,53	14,4
S. Ramón	31,4	51,9	51,7	45,9	37,69	23,3
S. Guim Plana	26,1	48,5	54,4	45,3	32,74	52,4
Talavera	42,5	65,8	61,4	52,9	30,58	50,8
Tarroja	19,7	37,4	46,7	37,9	19,70	43,3
Torà	26,2	42,1	67,9	45,7	31,07	35,8
Ribera d'Ond.	39,5	50,1	44,5	49,5	38,42	42,5
Torreflor	31,8	62,6	31,3	54,7	46,68	64,6
Plans del Sió	28,1	49,2	64,1	45,2	42,67	68,-

5.2.2. Distribució territorial

La mitjana comarcal que hem utilitzat fins ara és producte, però, de nivells de participació municipals bastant diferenciats i si bé qualitativament la majoria d'ells evoluciona, com veurem, en el mateix sentit que indica la mitjana de vegades existeixen diferències quantitatives importants.

Tal com es pot deduir del valor dels coeficients

de variació i de la "desviació típica" la distribució territorial del nivell de participació/abstenció és relativament irregular, indicant diferències importants entre els municipis més participatius i els més abstencionistes (16). Distribució que malgrat ésser normalment més homogènica que la de totes les opcions de vot presenta un nivell molt semblant a la més regular d'aquestes. (Quadre S-9)

QUADRE - S - 9

Abstenció: Homogeneïtat distribució municipal

	<u>Coefficients de variació</u>	<u>Desviacions estàndar</u>	<u>Op. de vot més homogènia (% c.)</u>
Legislatives 77	0,32	9,2	UCD (0,28)
Legislatives 79	0,23	10,7	UCD (0,26)
Municipals 79	0,24	12,-	-
Autonòmiques 80	0,24	10,-	CiU (0,49)
Legislatives 82	0,31	9,7	CiU (0,35)
Municipals 83	0,47	15,4	-

Per altra banda tal com es pot deduir de la matriu de correlacions (Quadre S-10), a les eleccions legislatives el comportament participatiu/abstencionista presenta una estructura municipal bastant estable, malgrat les variacions de nivell.

QUADRE - S - 10

ABSTENCIÓ: Estabilitat estructura municipal

(Coefficients de correlació) (17)

	77 L				
79 L	0,79	79 L			
79 M	0,22	0,32	79 M		
80 PC	0,59	0,72	0,44	80 PC	
82 L	0,66	0,81	0,36	0,83	82 L
83 M	0,49	0,53	0,25	0,51	0,55

D'elecció en elecció, però, l'estructura inicial de 1977 ha experimentat canvis substancials, en canvi l'estructura dibuixada l'any 79 és manté molt més estable. En general, podem considerar que existeix una estructura bàsica de la participació/abstenció a les legislatives que sembla bastant consolidada.

Altra cosa són les eleccions municipals, sobre tot les de 1979, que presenten correlacions bastant baixes tant amb les legislatives com entre elles, indicant així que aquestes eleccions produeixen unes pautes de comportament diferenciades que després analitzarem.

Analitzant l'evolució de la participació/abstenció a les eleccions legislatives s'observa que l'increment de l'abstenció entre 1977 i 1979 malgrat ésser un fenòmen generalitzat presenta nivells quantitativs bastant diferenciats segons els municipis; tot i que a 12 dels 20 que hi ha a la Segarra l'increment oscil.la només entre el 16-23 %.

L'increment més fort es produeix a l'àrea d'influència de Guissona, i especialment a Massoteres i Torreflor que sembla conseqüència de la no presentació, l'any 79, del "candidat local" de 1977, Rosend Audet (18). Altres municipis propers com S. Guim de la Plana, Tarroja i els Plans de Sió presenten també increments de l'abstenció superiors a la mitjana. Tots aquests són municipis a on l'ERC va obtenir els millors resultats l'any 77 i experimenta un fortíssim retrocès l'any 79.

Per altra banda els increments més suaus es produeixen a Iborra, Granyena, Ribera de l'Ondara i Montoliu, tots ells amb un percentatge d'abstenció bastant superior a la mitjana l'any 77.

S'ha de remarcar, a més a més, que no s'observa cap relació estadística entre l'increment del cens i l'in-

crement de l'abstenció. Fins i tot els 8 municipis on més s'incrementa el cens presenten un augment de l'abstenció inferior a la mitjana.

A les autonòmiques de 1980 la lleu recuperació del nivell de participació comarcal en relació a les 79-L és la resultant de 2 vectors oposats: 1) l'increment de l'abstenció a Cervera i, amb menys importància a les Oluges, Torà, S. Guim de Freixenet i Tarroja (19). 2) L'augment de la participació a la resta de municipis.

L'increment de l'abstenció a Cervera és paral·lel al que es produeix, en aquestes eleccions, a altres capitals de comarca i que reproduïx a "escala menor" el fort increment de l'abstenció que, a nivell català, s'observa a les zones urbanes.

Pel que fa a l'augment de la participació a la resta de municipis, hi ha una clara tendència a ésser més fort als que presentaven un nivell d'abstenció més alt l'any 79 (80). En cap cas, però, -excepte a Biosca i a Iborra- l'increment de la participació l'any 80 arriba a compensar el descens d'aquesta l'any 79. En general els nous participants s'inclinen cap a CiU -que capitalitza també bona part de les pèrdues d'UCD-79-, i només es dirigeix cap a l'Esquerra (gairebé exclusivament a l'ERC) de manera molt minoritària o bé localitzada (es el cas de Torreflor, Massoteres, Guissona, Tarroja, San Guim i els Plans de Sió, en moviment de "retorn").

Finalment, a les legislatives estatals de 1982 es produeix, paral·lelament al marc general, un fort increment de la participació que té un reflexe generalitzat i relativament homogeni (21) a l'interior de la comarca. En general aquest increment és més fort als municipis a on va augmentar l'abstenció, o va disminuir menys l'any 80 (Cervera, Torà, Tarroja, San Guim de Freixenet,...);

i més suau a on més va augmentar la participació llavors (Biosca, Estaràs, Iborra). Com després veurem més matisadament, AP, PSC i CiU són les opcions que absorbeixen aquest "nou electorat", en grau molt divers però.

5.2.2.1. Tipologia municipal de la participació abstenció

L'evolució que hem estudiat s'ha anat desenvolupant sobre una estructura territorial del comportament participatiu/ abstencionista bastant estable -sobretot a partir de 1979-ia la qual ha anat perfilant.

I és sobre la base d'aquest element que podem definir ara una tipologia municipal de la participació/abstenció a la Segarra que sembla tenir unes arrels bastant sòlides.

- Els municipis més participatius, amb percentatges d'abstenció sempre clarament inferiors a la mitjana comarcal són: Guissona, Cervera, Tarroja i S. Guim de Freixenet. També es pot incloure en aquest grup a Iborra que mostra un comportament clarament participatiu des de 1979.

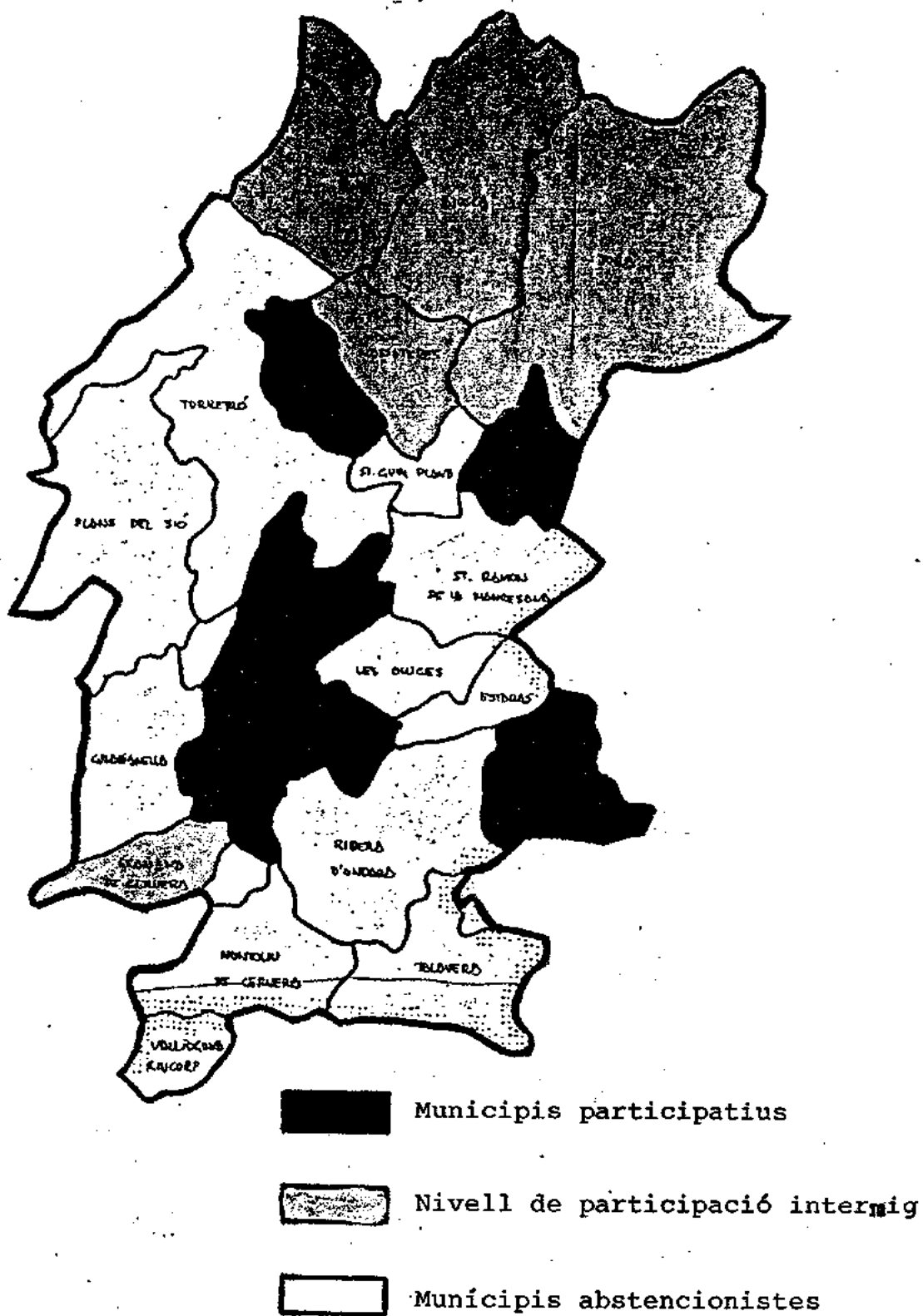
- En un nivell intermig, amb percentatges d'abstenció molt propers a les mitjanes comarcals (22) se situen: Sanaüja Biosca, Massoteres, Torà i Granyena.

- Finalment, els municipis menys participatius, amb percentatges d'abstenció sempre clarament superiors a les mitjanes comarcals, són: les Oluges, la Granyanella, la Ribera de l'Ondara, Torreflor, Estaràs, els Plans del Sió, San Ramón, Montoliu i Talavera.

5.2.2.2. Les eleccions municipals

Com hem vist abans, les eleccions municipals produeixen variacions molt diversificades en el nivell

MAPA S - 3

PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ (1977-82)

de participació/abstenció, alterant substancialment l'estructura territorial d'aquest comportament que és manté bastant estable a les eleccions de tipus legislatiu. Lògicament, en passar a primer pla l'àmbit municipal es potencien els elements propis d'aquest en detriment del d'àmbit general produint-se per tant una gran diversitat de comportaments en relació a les legislatives.

A la majoria de les comarques l'element "clau" per a explicar aquesta diversitat és l'existència o no de competència electoral, és a dir, el fenomen de les candidatures úniques. A la Segarra, però, cal matisar aquesta influència, al menys pel que fa a les municipals de 1979.

En aquestes eleccions la Segarra és la comarca de la circumscripció amb més alt percentatge de municipis amb candidatura única: 80 %. Ara bé, com es pot observar en el Quadre S-11 l'existència o no de competència electoral no sembla tenir gaire relació amb l'evolució del nivell de participació (en relació a les 79-L). L'únic que es pot dir, en tot cas, és que els pocs municipis a on hi ha competència electoral l'abstenció decreix, i que a tots els municipis on augmenta l'abstenció hi ha candidatura única. Però ens trobem també que hi ha molts municipis sense competència electoral a on augmenta considerablement la participació.

Els elements determinants d'aquesta heterogeneïtat semblen ésser: la composició de les llistes i la forma com han estat elaborades (normalment en reunions prèvies entre els veïns). La interpretació més versemblant seria que en alguns municipis, a les primeres municipals democràtiques, s'ha volgut ratificar amb el vot la candidatura prèviament elaborada i la voluntat d'elegir lliurement els Ajuntaments. En altres casos, en canvi, la manca de

competència ja hauria jugat normalment, descoratjant la participació.

QUADRE - S - 11

Municipals-Legislatives: Evolució de l'abstenció (%)

	<u>79-L - 79-M</u>		<u>83-M - 82-L</u>
Torà	25,8 CU	Iborra	45,1 CU
Sanaüja	20,9 CU	Estaràs	26,2 CU
Plans del Sió	14,9 CU	Plans del Sió	25,3 CU
Estaràs	11,2 CU	Tarroja	23,6 CU
Tarroja	9,3 CU	Talavera	20,2 CU
S. Ramón	7,8 CU	S. Guim de la Plana	19,7 CU
S. Guim de la Plana	5,9 CU	Torreflor	17,9 CU
Montoliu	1,5 CU	Granyanella	9,9 CU
Cervera	-0,3	Cervera	6,5
Biosca	-1,5 CU	Torà	4,7
Iborra	4, CU	Ribera de l'Ondara	4,
S. Guim de Freixenet	-4,4	Les Oluges	2,4 CU
Talavera	-4,4 CU	Massoteres	0,7 CU
Ribera de l'Ondara	-5,6 CU	Granyena de Segarra	-1,3 CU
Les Oluges	-6, CU	Sanaüja	-6,8
Granyena de Segarra	-11, CU	Montoliu	-8,1
Granyanella	-13,4 CU	S. Guim de Freix.	-9,1
Guissona	-14,1	Guissona	-10,8
Massoteres	-16,7 CU	S. Ramón	-14,4
Torreflor	-31,3	Biosca	-15,4

Aquesta interpretació pren més cos en analitzar les 83-M a on ja s'observa clarament l'efecte inhibidor de la participació que produeix la manca de competència electoral: l'abstenció disminueix sensiblement als municipis amb pluralitat de candidatures i augmenta als municipis amb candidatura única (23).

5. 2. 3.- Factors de participació/abstenció.-

L'existència d'una distribució territorial del comportament participatiu/abstencionista que s'ha mantingut bastant estable en el curs de les eleccions legislatives celebrades fins ara, indica que té unes arrels profundes, és a dir, el caràcter estructural dels factors que la determinen.

Igualment, el persistent baix nivell de participació a les eleccions legislatives en relació a la circumscripció i, sobretot, a Catalunya indica també que aquest comportament diferencial és degut també a factors de tipus estructural.

1) En primer lloc la dispersió poblacional: a la Segarra, a diferència de les altres comarques de la Plana, són nombrosos els municipis formats per l'agrupació de diferents nuclis poblacionals, instal·lant-se la Mesa electoral en un sol d'aquests nuclis, la "capital" del municipi. Com a les comarques de la muntanya aquesta situació descoratja la participació dels habitants d'aquells nuclis on no hi ha Mesa.

QUADRE - S - 12 DISPERSIÓ POBLACIONAL

<u>Poca o nul.la</u>	<u>Nivell mig</u>	<u>Molta</u>
Cervera (5 %)	Granyena	Estaràs
Granyena (0 %)	Les Oluges	Montoliu
Guissona (0 %)	S.Guim Plana	Plans de Sió
Iborra (0 %)	Biosca	Ribera de l'Ondara
Sanaüja (0 %)	Massoteres	Torreflor
Tarroja (0 %)	Torà	Talavera
	S. Guim de Freixenet (74%)	

Comparant aquest quadre amb la tipologia de la participació/abstenció es fa ben palesa la relació directa que existeix entre més/menys dispersió poblacional i més/menys nivell de participació.

Però aquest no és un factor discriminant només a nivell intern sinó també en relació a altres comarques. En aquest sentit, el relativament alt nivell de dispersió poblacional existent a la comarca constitueix un element fonamental per a explicar el tradicional baix nivell de participació a la Segarra en relació a les altres comarques de la Plana, a la mitjana de la circumscripció i a la de Catalunya.

2) Per altra banda, a l'interior de la comarca el nivell de participació -més alt/baix- és clarament paral·lel a la major/menor presència en el cens d'electorat vinculat a activitats industrials o de serveis (Obrers, Empleats, Quadres mitjos, Comerciants). Així, a més de Cervera i Guissona, Torà, S.Guim Freixenet, Sanaüja, Tarroja i Iborra són els municipis amb més alt percentatge d'Obrers i Empleats en el seu electorat; és a dir, tots els municipis més participatius i alguns amb nivell de la participació intermig.

Tot el contrari succeeix amb l'activitat agrària i la importància dels "Pagesos" en el cens electoral.

El quadre de correlacions (S-13) és, també bona mostra de tot això.

La pèrdua de les correlacions l'any 80 és deguda a que els municipis amb més alt percentatge d'Obrers i Empleats són els que experimenten un retrocès en el nivell de participació en relació a les 79-L (Cervera, Torà, S. Guim i Tarroja) o bé un increment molt suau (Guissona)

QUADRE - S - 13

Abstenció i variables socio-econòmiques
(Coeficients de correlació) (24)

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Obrers	0,66	0,72	-	0,51
Empleats	0,51	-	-	-
Quadres mitjos	0,78	0,55	-	-
Prop. Industries i Serv.	0,67	0,66	-	-
Pagesos	-0,68	-0,80	-	-0,50

mentre l'increment de la participació és més fort a la resta. Com que els esmentats municipis també són els que tenen un percentatge més alt de població immigrada, tot sembla indicar que a la Segarra les eleccions autonòmiques produeixen més desinterès entre la població immigrada que entre l'autòctona, àdhuc produint entre aquesta darrera -al menys allà on la immigració és gairebé inexistent- un increment de la mobilització electoral.

3) La manca d'estructures col·lectives, fonamentalment cooperatives (25), -a diferència del que succeeix a les Garrigues o el Segrià- és un bon indicador del caràcter molt "individualitzat" de les relacions de producció al camp Segarrenc, fenomen sens dubte molt lligat a un índex més elevat de desinterès polític.

4) La regressió demogràfica i l'envelliment -només relativament compensades pel creixement i el rejuveniment de Cervera i Guissona-, la marginació i l'aïllament és la comarca de la Plana més distant del "centre"-, són elements (juntament amb l'elevat índex de dispersió poblacional i la "individualitat" de les relacions de producció) que obstaculitzen la integració i per tant afavoreixen el desinterès polític i l'abstenció electoral.

5) Finalment, com a totes les comarques d'emigració els "errors" en el cens poden produir una certa "abstenció fictícia" degut a que continuen censades al seu municipi d'origen persones que ja no hi viuen.

5. 3.- LA INCLINACIÓ DEL VOT.

5. 3. 1.- Aspectes generals.-

Com a la resta de les comarques, l'estructura electoral de la Segarra ha anat variant d'elecció en elecció tot mantenint, però, uns trets específics que la diferencien.

A les eleccions de 1977 UCD és converteix en el partit ampliament hegemònic a la comarca seguit, molt lluny, per un ampli ventall d'opcions des d'AP fins al PSC en un "bloc" bastant compacte. Hegemonia que encara es força l'any 79 seguint la tendència general d'avenç "centrista" a Catalunya. L'any 80 el marc autonòmic de l'elecció potencia el paper de CIU que es converteix en l'opció dominant passant UCD -amb un retrocés molt més fort que als altres àmbits- a 2ª força. Finalment, les eleccions de 1982 refermen l'hegemonia de CIU, molt per sobre del "revifat" PSC i d'AP que ocupa gairebé totalment l'antic "espai" d'UCD-80. (quadres S-14 i S-15)

En relació als altres àmbits territorials les especificitats més importants de l'estructura electoral de la Segarra son:

- La implantació d'UCD molt superior a la mitjana provincial i, sobretot, Catalana els anys 77 i 79, igualment que de CIU al 80 i 82 i d'AP-82.

- Com a contrapartida, molt baixa implantació de PSC i PSUC a totes les eleccions, mentre l'ERC presenta fortes oscil·lacions.

Així doncs, la Dreta -els anys 77 i 79- i el Catalanisme de Centre -anys 80 i 82- són les tendències ampliament majoritàries a la comarca, mentre que als

altres àmbits l'Esquerra s'imposa sempre clarament (excepte l'any 77 amb equilibri de forces a nivell de la circumscripció). La Dreta comarcal presenta sempre uns percentatges clarament superiors a la mitjana provincial i Catalana, igualment que el Catalanisme de Centre a partir de 1980, en canvi la implantació de l'Esquerra hi és sempre molt inferior. (veure quadre S-16)

Tot plegat permet definir a la Segarra com unes de les comarques més conservadores de la circumscripció -juntament amb el Solsonès- i de Catalunya.

QUADRE - S - 14

LA SEGARRA: RESULTATS COMARCALS (77,79,80,82) (% v.)

<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
AP	7,76	CD	5,		2,--	AP-PDP	21,36
UCD	<u>32,51</u>		<u>43,91</u>		25,2		5,50
PDC	16,62	CiU	17,07		<u>38,6</u>		<u>37,74</u>
EC	11,80	ERC	4,23		13,8		3,64
PSC	10,70		15,89		7,2		22,84
PSUC	4,71		6,52		7,2		1,10
RSC	0,94		-		-		-
UCDCC	12,71		-		-		-
UTL	0,43	ORT	0,09		-		-
		UN	1,67	FN	2,85		0,65
		EC	0,29		-		-
		MCC-DEC	0,37		-		-
		OCE-BR	0,23		-		-
		PTC	0,79	UPS	0,47	FCC	0,17
		LCR	0,19		-		-
		PCC	0,11		-		-
		IR	0,64		-	PCE (M-L)	0,09
		BEAN	0,79		0,50		-
		UCE	0,06		-		-
				PSA	0,46		-
				UC	0,18		-
				N.E.	1,42		0,82
				EE-JONS	0,32		-
						PCC	0,96
						PST	0,48
						ULE	0,12
						LC	0
						CDS	2,75

QUADRE - S - 15

LA SEGARRA: RESULTATS (77,79,80,82) (% c.)

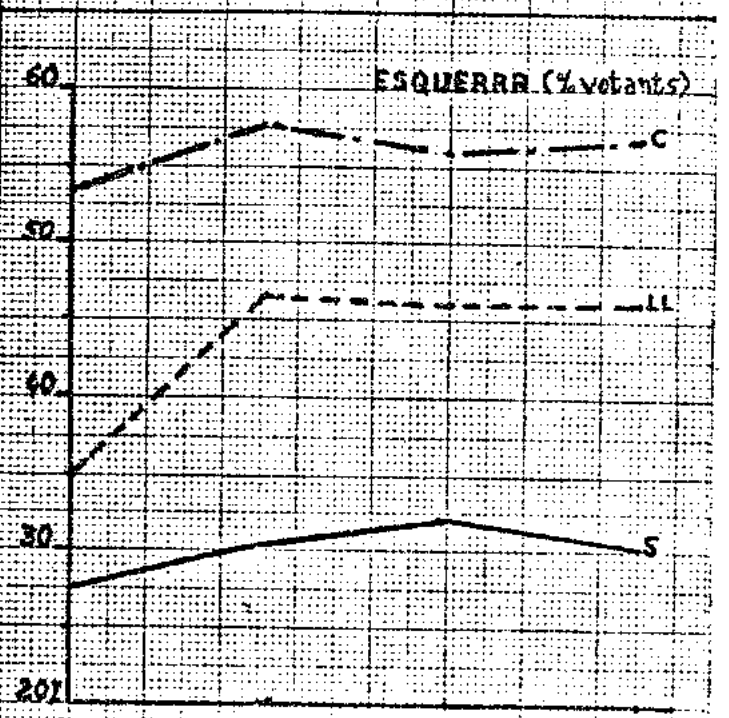
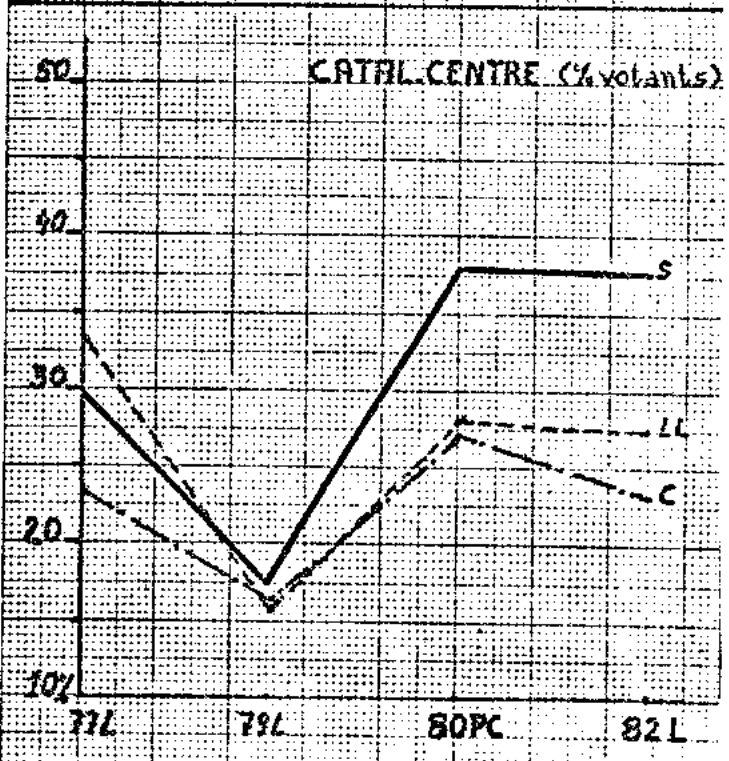
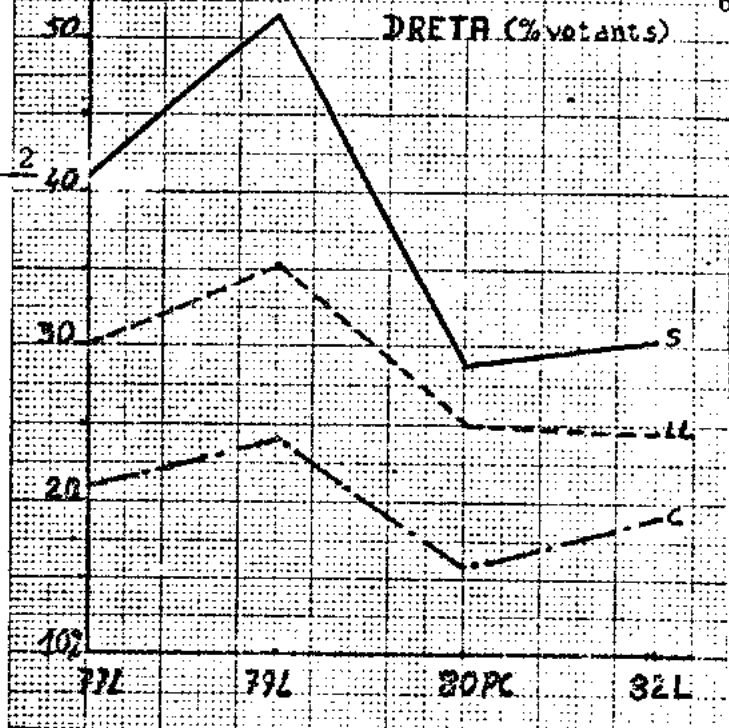
<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
AP	5,78	CD	2,94	-	AP-PDP	15,32	
UCD	<u>24,21</u>		<u>25,82</u>	15,1		3,95	
PDC	12,38	CiU	10,04	<u>22,5</u>		<u>27,07</u>	
EC	8,79	ERC	2,48	8,2		2,61	
PSC	7,97		9,34	4,6		16,32	
PSUC	3,51		3,84	4,3		0,79	
RSC	0,70		-	-		-	
UCDCC	9,47		-	-		-	
UTL	0,32	ORT	0,05	-		-	
		UN	0,98	FN	1,69	0,47	
		EC	0,17		-	-	
		MCC-OEC	0,21		-	-	
		OCE-BR	0,13		-	-	
		PTC	0,46	UPS	0,28	FCC	0,12
		LCR	0,11		-	-	
		PCC	0,06		-	-	
		IR	0,37		-	PCE (M-L)	0,06
		BEAN	0,46		0,29	-	
		ULE	0,03		-	-	
				PSA	0,27	-	
				UC	0,10	-	
				N.E.	0,84	0,59	
				FE-JONS	0,19	-	
						PCC	0,69
						PST	0,34
						UCE	0,08
						LC	0
						CDS	1,97

QUADRE - S - 16

LA SEGARRA: Resultats per tendències

		<u>Segarra</u>	<u>Circumscr.</u>	<u>Catal.</u>
77	Dreta	<u>41,2</u>	30,-	21,0
	Catal. Centre	29,3	34,4	23,3
	Esquerra	27,6	34,9	<u>53,6</u>
79	Dreta	<u>51,5</u>	35,3	24,0
	Catal. Centre	17,4	16,0	16,7
	Esquerra	30,4	<u>46,4</u>	<u>57,2</u>
80	Dreta	28,7	25,0	16,1
	Catal. Centre	<u>38,1</u>	28,2	27,2
	Esquerra	32,7	<u>46,2</u>	56,0
82	Dreta	30,3	24,7	19,2
	Catal. Centre	<u>37,7</u>	27,6	23,0
	Esquerra	30,2	<u>46,2</u>	<u>56,8</u>

GRÀFICA - S - 2

5. 3. 2.- Distribució territorial.-

A la Segarra, el nivell d'implantació de les diferents opcions té una distribució territorial bastant irregular, tal com es dedueix dels alts valors dels coeficients de variació. (quadre S-17)

QUADRE - S - 17

Homogeneïtat implantació territorial principals opcions (coeficients de variació (% votants))

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
AP/DC	0,66	1,03	-	0,33
UCD	0,33	0,25	0,40	1,00
PDC/CiU	0,81	0,50	0,38	0,29
EC/ERC	1,10	0,76	0,64	0,54
PSC	0,58	0,51	0,67	0,46
PSUC	0,49	0,63	0,94	0,93
UCDCC	0,53	-	-	-
CDS	-	-	-	0,76

Com a la majoria de comarques, UCD és l'opció amb una implantació més homogènia fins que a partir de 1980 és substituïda per CiU.

Per tendències (quadres S-18), la implantació territorial ja és més homogènia, tot mantenint encara un bon nivell d'irregularitat. Això indica una certa complementarietat entre els espais territorials de les opcions que les integren. Fenòmen especialment evident en el cas de l'Esquerra a partir de 1979 si comparem els valors dels coeficients de variació de l'ERC, PSC i PSUC amb els corresponents al conjunt de la tendència.

QUADRE - S - 18

Homogeneïtat implantació territorial (tendències)
(Coeficients de variació - % votants)

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Dreta	0,28	0,19	0,38	0,32
Catal. Centre	0,51	0,50	0,38	0,29
Esquerra	0,58	0,37	0,39	0,39

Per altra banda, tal com indiquen els coeficients de correlació (quadre S-19) l'estructura d'implantació territorial de les opcions no es manté gaire estable a les successives eleccions, indicant que els elements conjunturals que determinen les variacions en el nivell de vot tenen una incidència territorial relativament poc homogènia degut a l'acció de "factors locals". (26)

QUADRE - S - 19

ESTABILITAT ESTRUCTURA D'IMPLANTACIO
(Coeficients de correlació - % votants)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
77-79	0,72	0,57	0,76	0,63	0,71	0,71
77-80	-	-	0,72	0,82	0,54	0,81
77-82	0,51	-	0,69	-	0,54	-
79-80	-	0,53	0,71	0,54	0,77	0,74
79-82	0,50	0,61	0,66	0,50	0,52	-
80-82	-	0,59	0,83	-	0,57	-

A diferència de la majoria de comarques, CiU és l'opció que presenta una estructura més estable (27), igualment que el PSUC fins la devallada de 1982.

L'anàlisi per tendències ens presenta una situació relativament diferent:

QUADRE - S - 20TENDENCIES: ESTABILITAT ESTRUCTURES D'IMPLANTACIO(Coeficients de correlació - % votants)

	<u>Dreta</u>	<u>C C</u>	<u>Esquerra</u>
77-79	0,58	0,60	0,56
77-80	-	0,69	0,78
77-82	-	0,63	0,78
79-80	-	0,71	0,73
79-82	0,63	0,66	0,80
80-82	0,70	0,83	0,84

Com podem observar en el quadre S-20 ara és l'Esquerra la que, en general, presenta una estructura d'implantació més estable semblant indicar que bona part de les variacions de les opcions que la integren se subsumeixen al seu interior, especialment les de 1982.

En canvi les correlacions del CC-77 perden una mica de força en relació a les del PDC/CiU, però mantenen encara una cert nivell d'estabilitat.

Finalment cal remarcar que la correlació més alta, per cada tendència, és la que presenten les estructures del 80 i 82. Això indicaria que les variacions de les opcions entre aquests 2 any es produeixen gairebé exclusivament a l'interior de la Dreta i de l'Esquerra amb molts pocs desplaçaments cap al CC, i amb una incidència bastant equilibrada de l'increment de la participació.

QUADRE - S - 21

RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS (% VOTANTS) (1977)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>UCDCC</u>	<u>PDC</u>	<u>EC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Biosca	6,6	<u>47,3</u>	9,-	7,2	20,9	3,	0,6
Cervera	9,2	<u>28,8</u>	11,9	21,7	5,1	14,-	6,1
Estaràs	11,	<u>37,6</u>	20,2	13,8	4,6	7,3	5,5
Granyanella	0	<u>62,1</u>	10,6	10,6	7,6	6,1	3,
Granyena	7,8	<u>33,</u>	31,3	13,9	2,6	6,9	3,5
Guissona	3,9	19,3	13,4	9,2	<u>32,3</u>	11,9	5,2
Iborra	5,6	5,6	10,4	<u>72,6</u>	0	1,0	1,9
Massoteres	6,8	<u>32,6</u>	9,1	7,6	31,3	3,	5,3
Montoliu	28,7	<u>4,8</u>	16,5	16,5	1,7	0	1,7
Oluges	8,5	<u>45,4</u>	9,2	13,5	0	14,9	5,7
Sanaüja	12,9	<u>34,9</u>	23,9	6,3	8,5	8,5	3,1
S. Guim Freix.	3,3	<u>35,9</u>	20,9	16,9	1,9	14,8	4,1
San Ramón	5,3	<u>54,1</u>	17,2	11,1	2,3	5,5	3,2
San Guim de la P.	5,5	<u>42,</u>	2,5	5,	29,4	9,2	4,2
Talavera	17,	<u>48,2</u>	5,9	26,5	0,6	0	1,2
Tarroja	6,9	<u>41,5</u>	1,9	3,8	20,1	16,3	6,3
Torà	9,6	<u>43,7</u>	6,7	21,2	2,2	6,6	4,5
Ribera de l'Ond.	7,1	<u>37,2</u>	14,3	21,4	0,4	9,	6,4
Torreflor	5,6	29,5	5,	8,5	<u>37,8</u>	9,3	2,3
Plans del Sió	5,	<u>39,8</u>	17,0	10,3	19,3	4,1	1,1

QUADRE - S - 22RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS (% VOTANTS) (1979)

	<u>CD</u>	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Biosca	0	<u>62,6</u>	17,3	10,8	5,	2,9
Cervera	7,	<u>35,</u>	18,1	3,1	22,7	8,3
Estaràs	3,8	<u>53,8</u>	28,2	2,6	7,7	0
Granyanella	0	<u>45,4</u>	34,1	2,3	11,4	4,5
Granyena	5,5	<u>67,6</u>	8,3	2,8	8,3	3,7
Guissona	3,3	<u>43,1</u>	15,6	7,7	11,6	8,2
Iborra	11,3	19,8	<u>51,9</u>	0	6,6	1,9
Massoteres	3,1	<u>46,9</u>	16,7	2,1	10,4	4,1
Montoliu	25,7	<u>36,6</u>	24,7	3,	5,9	1,
Oluges	14,7	<u>50,9</u>	9,8	0	15,7	4,9
Sanahüja	2,2	<u>66,7</u>	5,2	7,1	8,2	7,1
S. Guim Freix.	2,4	<u>52,5</u>	12,5	3,3	19,4	5,4
Sant Ramón	5,1	<u>67,4</u>	12,9	0,4	9,8	1,9
Sant Guim de la P.	2,3	<u>59,1</u>	12,5	6,8	6,8	4,5
Talavera	7,3	<u>54,1</u>	29,4	3,7	2,7	0,
Tarroja	3,7	<u>49,2</u>	14,9	3,	16,4	14,9
Torà	1,3	<u>38,3</u>	17,2	4,2	11,9	4,0
Ribera de l'Ond.	3,7	<u>49,4</u>	22,8	1,6	8,3	7,9
Torreflor	0,7	<u>52,5</u>	13,8	7,1	12,	6,7
Plans del Sió	2,1	<u>59,9</u>	15,7	5,5	10,8	2,2

QUADRE - S - 23

RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS (% VOTANTS) (1980)

	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Biosca	<u>56,</u>	21,5	18,3	2,6	0
Cervera	21,6	<u>38,1</u>	8,5	11,1	12,8
Estaràs	20,8	<u>59,4</u>	3,	5,2	5,9
Granyanella	24,5	<u>52,8</u>	11,3	11,3	0,
Granyena	15,9	<u>44,5</u>	25,2	3,4	5,9
Guissona	25,3	26,9	<u>27,7</u>	5,	6,5
Iborra	8,2	<u>85,7</u>	2,7	0	0
Massoteres	25,2	29,7	<u>34,2</u>	4,5	0,9
Montoliu	32,4	<u>47,6</u>	10,5	5,7	0,
Oluges	22,7	<u>51,1</u>	13,6	1,1	4,5
Sanaüja..	<u>48,2</u>	16,7	20,6	3,6	4,
S. Guim Freix.	31,	<u>36,</u>	5,1	15,9	6,4
Sant Ramón	39,8	<u>46,</u>	5,1	5,8	0,3
Sant Guim de la P.	35,5	31,2	20,4	2,1	2,1
Talavera	25,6	<u>57,9</u>	5,9	0,6	0,6
Tarroja	<u>35,7</u>	19,1	19,8	11,7	8,8
Torà	19,4	<u>41,5</u>	12,5	4,2	4,2
Ribera de l'Ond.	11,9	<u>68,4</u>	3,9	5,9	7,1
Torreflor	25,3	<u>30,9</u>	27,6	8,	1,5
Plans del Sió	27,2	<u>48,9</u>	15,2	4,2	0,6

QUADRE - S - 24RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS (% VOTANTS) (1982)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>CDS</u>	<u>CiU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Biosca	21,1	9,4	8,3	<u>35,</u>	5,	18,3	0
Cervera	23,	2,6	3,1	<u>33,7</u>	3,4	27,2	1,4
Estaràs	23,3	1,9	1,	<u>43,7</u>	2,9	21,3	1,
Granyanella	13,3	1,6	5	<u>51,6</u>	3,3	18,3	0
Granyena	11,9	9,5	1,6	<u>55,5</u>	3,2	13,5	0,8
Guissona	17,7	4,7	3,2	<u>30,5</u>	5,7	29,5	1,5
Iborra	9,9	1,5	0,8	<u>80,9</u>	0	1,5	0
Massoteres	26,3	7,9	3,5	<u>35,1</u>	0,9	25,4	0
Montoliu	35,4	4,7	0	<u>46,4</u>	1,6	10,2	0
Oluges	26,5	13,3	0,9	<u>42,5</u>	4,4	5,3	0,9
Sanaüja	19,3	<u>31,6</u>	0,3	26,6	5,1	15,2	0
S. Guim Freix.	25,8	3,8	2,7	<u>38,8</u>	1,4	21,9	0,8
Sant Ramón	31,3	18,8	1,2	<u>37,7</u>	1,8	7,	0,3
Sant Guim de la P.	17,7	7,9	1,8	<u>45,1</u>	1,8	19,5	2,6
Talavera	30,	3,6	2,1	<u>52,3</u>	1,5	9,3	0
Tarroja	19,5	1,9	2,5	<u>37,1</u>	5,	26,4	0,6
Torà	13,5	4,4	1,9	<u>53,</u>	2,6	20,	1,2
Ribera de l'Ond.	24,4	2,1	0,7	<u>51,9</u>	3,6	12,9	0,3
Torreflor	19,1	8,8	5,2	25,8	3	<u>30,1</u>	1,8
Plans del Sió	15,5	8,5	2,7	<u>50,6</u>	7,7	8,2	0,5

5.3.3. La implantació territorial de les opcions i les tendències. AP/CD/APPDP.

És una de les comarques on aquesta opció obté millors resultats des de 1977, amb percentatges clarament superiors a la mitjana de la circumscripció i de Catalunya. Malgrat tot, havia estat una opció molt secundària a la comarca fins que l'increment general de 1982 a causa de la crisi d'UCD la situa com a 2ª força juntament amb el PSC, bastant lluny, però, de l'opció dominant, CiU. D'aquesta manera la Segarra torna a mostrar-se com una comarca favorable a les opcions més conservadores essent, després de la Vall d'Aran, aquella on millors resultats obté aquesta opció i millor capitalitza les perdues d'UCD.

QUADRE - S - 25

Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	7,7	5,8	5,	2,9	-	-	21,4	15,3
Circumscr.	5,3	4,2	3,1	2,1	-	-	15,6	11,9
Catalunya	3,5	2,7	3,6	2,4	2,3	1,5	14,5	11,5

La seva implantació territorial és bastant irregular i es manté relativament estable entre 1977 i 1979; estructura que varia bastant l'any 82 con a conseqüència de la massiva absorció d'electorat centrista.

L'evolució de la mitjana comarcal és paral·lela a la provincial.

Les eleccions de 1977 defineixen una estructura basada en un alt nivell d'implantació a Montoliu així com a Sanaüja i Talavera, i molt baix a Guissona, S. Guim de Freixenet i Granyanella. A les eleccions del 79

experimenta un retrocés generalitzat (28) que és més fort als municipis amb millor implantació, quedant amb percentatges inferiors al 3% dels censats a 16 del 20 municipis de la comarca (29).

L'any 82, afavorit per la crisi d'UCD i l'augment de la participació reapareix amb força en el mapa electoral, després de l'absència de 1980.

El seu electorat prové, doncs, de votants UCD-80 i de "nous" participants, bona part dels quals cal suposar, en bona lògica, que havien votat UCD AP/CD els anys 77 ó 79, passant després a l'abstenció.

A cap municipi arriba, ni de bon troç, al nivell de correlació de forces (incloent els resultats d'UCD i CDS l'any 82) d'UCD-79, però sí que sembla recuperar una part de les pèrdues d'aquesta opció l'any 80 -que van anar cap a CiU ó l'abstenció- especialment a les Oluges, Ribera de l'Ondara, Massoteres i Sant Ramón, així com a Torreflor, Montoliu, Estaràs, Cervera, Talavera i Iborra (30). A la resta, no és capaç d'ocupar l'espai que deixa UCD, sobre tot a Biosca, Granyanella, Sant Guim de la Plana, Tarroja i, en menor grau, a Guissona, Sant Guim de Freixenet, Torà, Sanaüja i els Plans de Sió, coincidint a tots ells amb increments de CiU en la correlació de forces (31).

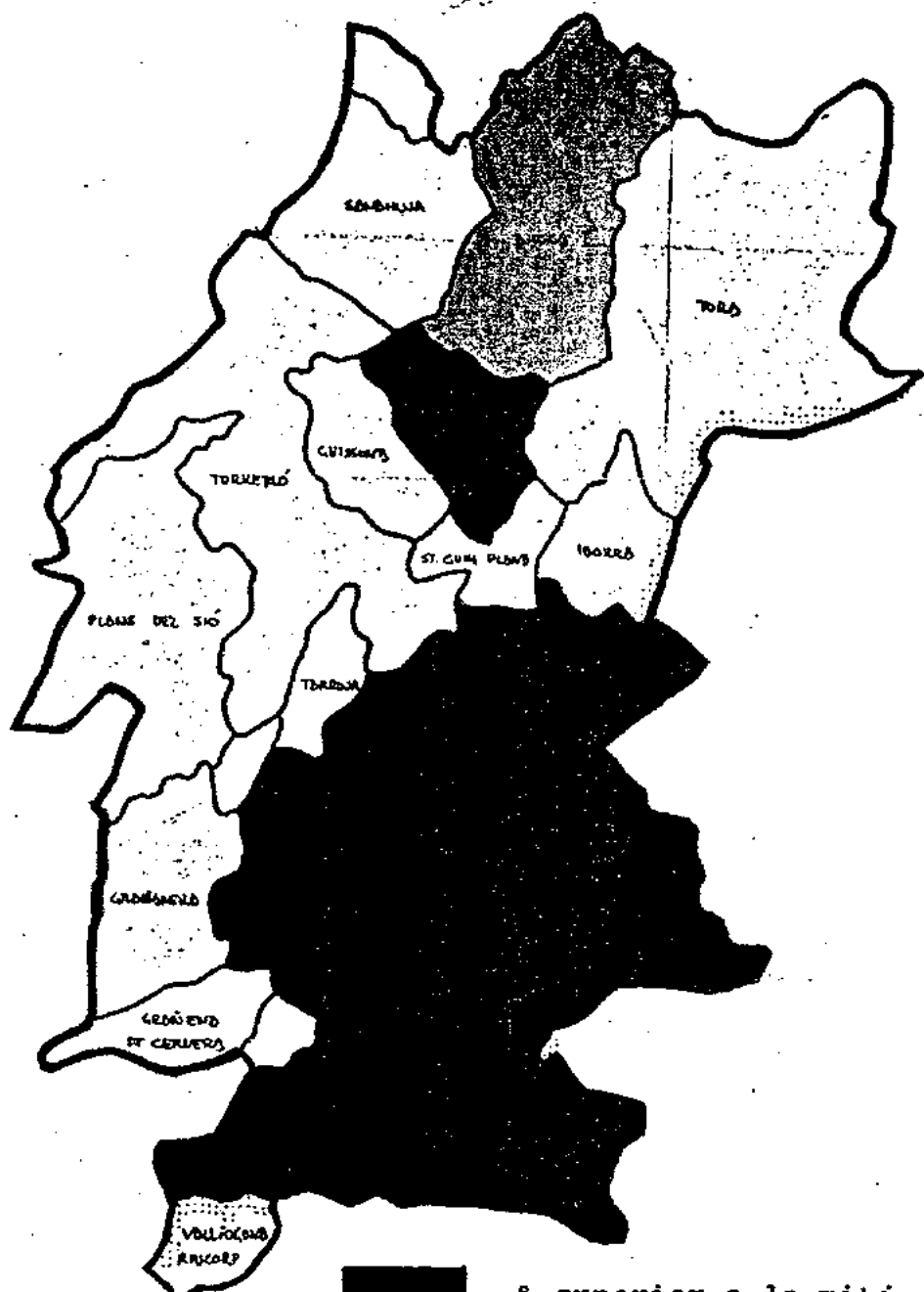
Com a conseqüència de tots aquests canvis en la composició del seu electorat en relació a 1977 i 1979, també varia la seva estructura d'implantació territorial alhora que es fa més homogènia (Quadres 17 i 19).

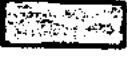

Montoliu torna a ésser el "punt fort" d'aquesta estructura, però, ara també obté percentatges sensiblement superiors a la mitjana als altres municipis de la part sud-oriental: Talavera, Ribera de l'Ondara i S. Guim de

Freixent així com a S. Ramón i Massoteres. També a Cervera, com a gairebé totes les capitals comarcals, obté un percentatge lleugerament superior a la mitjana. En canvi els pitjors resultats els presenta als municipis confrontants amb l'Urgell: Granyanella, Plans del Sió, així com a Torreflor, S. Guim de la Plana, Iborra i Torà (als altres municipis de la part nord: Biosca, Sanaüja i Guissona, també obté resultats inferiors a la mitjana). A part d'aquesta estructura tant ben diferenciada geogràficament i que expressa la incidència de xarxes d'influència, la seva implantació no presenta correlació estadística amb cap de les variables "ecològiques" emprades.

MAPA - S - 4

A P - 1982 (% v.)

- % superior a la mitjana
- % al nivell de la mitjana
- % inferior a la mitjana

CC - UCD .

Presenta un nivell d'implantació molt superior a les mitjanes de la circumscripció i de Catalunya els anys 77 i 79, essent l'opció guanyadora a gairebé tots els municipis de la comarca. A les autonòmiques de 1980 experimenta un fortíssim retrocès que la situa al nivell de la mitjana provincial però encara molt per sobre de la catalana. L'any 82 es manté aquesta relació però amb nivells d'implantació molt més baixos com a conseqüència de la crisi política general d'aquesta opció.

QUADRE - S - 26CC-UCD : Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	32,4	24,2	43,8	25,7	25,2	15,1	5,5	4,0
Circumscripció	24,	18,9	31,2	20,4	23,3	13,8	5,6	4,3
Catalunya	16,8	13,3	19,-	13,-	10,5	6,5	2,	1,6

Dins de la irregularitat general, els anys 77 i 79 és l'opció amb una implantació territorial més homogènia, característica que perd en benefici de CIU al deixar d'ésser l'opció majoritària l'any 80 i ensorrar-se l'any 82 (Quadre S-17). Per altra banda la seva estructura d'implantació només manté un fil molt feble d'estabilitat tal com es dedueix dels baixos valors dels coeficients de correlació (Quadre S-19).

L'any 77 la Segarra és, després de la Vall d'Aran i juntament amb l'Alt Urgell, una de les 3 comarques de la circumscripció on UCD obté millors resultats, amb una distribució municipal relativament homogènia (32) i especialment forta als municipis més "rurals".

L'any 79, malgrat el fort increment de l'abstenció, UCD experimenta un petit avenç en la implantació real que es tradueix en una important progressió en la correlació de forces. Ambdós aspectes semblen clarament relacionats amb el comportament en aquelles eleccions de l'electorat democristià de 1977:

En primer lloc cal remarcar que a nivell d'implantació real l'evolució és molt diversa: a 1/3 dels municipis els moviments són molt semblants als de la mitjana, a uns altres experimenta forts avenços (Granyena, Sanaüja Guissona, S. Guim de Freixenet, a tots ells UCDC-77 havia obtingut molt bons resultats), i a uns altres presenta pèrdues relativament importants (Granyanella, Torà, Les Oluges, amb resultats molt baixos d'UCDC-77).

A nivell de correlació de forces l'avenç és generalitzat, però amb grans diferències quantitatives que també mostren relació amb els resultats d'UCDC: forts avenços a Granyena, Sanaüja Guissona i molt més fluïxos a Talavera, Les Oluges, Tarroja i retrocedint a Torà i Granyanella.

Per altra banda un sector d'electorat centrista evoluciona cap a l'abstenció com s'observa clarament a Granyanella, Montoliu, Les Oluges, S. Ramón i Talavera. En canvi és molt més difícil de deduir l'existència d'un desplaçament d'electorat AP-77 cap a UCD-79 que en tot cas, és molt poc important.

Les eleccions autonòmiques de 1980 plantegen una nova situació que es tradueix en un retrocés espectacular d'UCD fins arribar a nivells molt inferiors als de 1977. Aquest retrocés és generalitzat a tots els municipis (33), sobre tot als mes rurals, i mostra una relació evident amb els avenços de CiU ($r = -0,69$) que indicaria un desplaçament d'electorat centrista-79 cap a CiU-80. S'observa igualment una lleugera tendència a decrei

xer més a aquells municipis on més va avançar l'any 79 (és el cas de Granyena, Guissona, S. Guim de Freixenet, Ribera de l'Ondara, Plans del Sió), indicant així l'existència d'un electorat "flotant" que decideix el seu vot en funció d'elements conjunturals. Com després veurem "l'itinerari" d'un ampli sector de l'electorat democristià-77 sembla l'eix fonamental per a explicar aquesta evolució.

L'any 82 la crisi d'UCD es reflexa també a la Segarra on experimenta un fortíssim retrocés que es més fort als municipis on tenia millor implantació. El resultat és una implantació real inferior al 7% a 18 dels 20 municipis de la comarca. Només a S. Ramón i, sobretot, a Sanaüja manté un nivell important.

El principal beneficiari de les seves pèrdues és AP-PDP que no aconsegueix, però, recuperar-les íntegrament; fenòmen especialment evident a Biosca, Granyanella, S. Guim de la Plana, Tarroja i els Plans del Sió. Igualment, també CIU sembla beneficiar-se de la crisi d'UCD, però a un nivell menor i de manera més localitzada (34).

Finalment, el desplaçament cap al CDS és molt poc important, amb l'única excepció de Biosca. (35)

Tot aquest conjunt de variacions són les que produeixen la inestabilitat de l'estructura d'implantació territorial d'UCD tal com dedueixen dels coeficients de correlació. Aquesta manca d'estabilitat no és obstacle, però, a l'existència d'alguns trets de continuïtat en la seva implantació. Així tenim que: (només tenint en compte fins al 1980)

1) A Biosca, S. Ramón, S. Guim de la Plana, Plans del Sió, Talavera i Sanaüja, hi obté sempre percentatges sensiblement superiors a la mitjana, essent els municipis on té millor implantació. Característiques semblants, però a un nivell menor, presenten: Tarroja i Sant Guim de Freixent.

2) A Cervera, Guissona i Iborra, són els municipis a on presenta pitjor implantació amb percentatges sempre inferiors a la mitjana.

3) La resta de municipis experimenten tots oscil.lacions bastant importants, indicant per tant la gran inestabilitat del comportament electoral a tots ells.

D'aquests elements de distribució geogràfica n'obtenim una primera conclusió: Com a la resta de comarques UCD troba millor implantació als nuclis més rurals que als "centres" comarcals. (36). L'allunyament dels centres més dinàmics i la marginació, la regressió demogràfica i l'envelliment de la població restant, la dispersió poblacional i la manca d'integració social, són elements coneguts com afavoridors de les opcions conservadores i que faciliten l'actuació de xarxes d'influència basades en interessos econòmics, prestigi social, prestació de determinats serveis, etc...

La distribució geogràfica no aporta nous elements a aquesta explicació, així com tampoc l'anàlisi de correlacions amb les variables "ecològiques" utilitzades en el nostre estudi.

U C D C C

La Segarra és, després de l'Urgell, la comarca de la circumscripció on aquesta opció obté millors resultats, situant-se clarament per sobre de la mitjana provincial i, encara més de la catalana.

A l'interior de la comarca la seva implantació és bastant irregular, però molt equilibrada entre la "zona urbana" (Cervera i Guissona) i la "zona rural" (la resta de municipis en conjunt).

QUADRE - S - 27Resultats 1977

	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	12,7	9,5
Circumscr.	9,3	7,3
Catalunya	5,6	4,5

Els municipis a on va obtenir millors resultats són: Granyena (37), Sanaüja i Sant Guim de Freixenet, mentre que els seus "punts febles" varen ésser: Tarroja, S. Guim de la Plana, Torreflor, i Talavera, sobretot, però també a Torà, Les Oluges, Granyanella, Biosca, Massoteres i Iborra. A Cervera i a Guissona va obtenir resultats molt propers a la mitjana. (Mapa S-5)

En base a aquests resultats, la bona implantació d'UCDCC a la Segarra crec que s'articula sobre 2 factors fonamentals:

1) En primer lloc la "irradiació" des de Tàrraga, veritable "epicentre" de la implantació democristiana al Pla d'Urgell (38). Així es pot deduir dels bons resultats que obté als municipis confrontants amb la comarca de l'Urgell. En el mateix marc s'ha de situar també la relativament bona implantació a Cervera i a Guissona, molt aprop i interrelacionades amb Tàrraga que cada vegada va actuant més com a "centre" de tota aquesta zona de la circumscripció.

2) Hi ha un segon element que si bé potser no és determinant si que sembla actuar clarament com a catalitzador de la implantació d'UCDCC: em refereixo a la "xarxa clerical" existent a la comarca. En primer lloc s'ha de tenir en compte que la Segarra és, després de l'Alt Urgell i el Solsonés -les 3 on UCDCC obté millors resultats de la circumscripció- la que presenta un percentatge més elevat de Clerges en el cens, amb diferència

en relació a la resta. Argumentació que agafa força a l'interior de la comarca si, en segon lloc, observem que als municipis de la part oriental on obté resultats superiors a la mitjana (S. Prim de Freixenet, Estaràs, S. Ramón i Ribera de l'Ondara) són aquells on també la presència de Clerges en el cens és molt més important que a la resta de la comarca (a Granyena i a Cervera també hi ha una presència important de Clerges).

En conjunt aquests 2 elements, juntament amb alguns factors de tipus estrictament local, són els que expliquen els bons resultats d'UCDCC a la Segarra i alhora configuren la geografia d'implantació municipal d'aquesta opció a l'interior de la comarca.

La reestructuració de les aliances entre el 77 i el 79 provoca una situació de "desconcert" al si de l'electorat democristià-77 que en el marc biporalitzat de les eleccions estatals de 1979 sembla optar majoritàriament per votar UCD (Granyena, S. Guim de Freixenet, Plans del Sió, Sanaüja i Guissona) o abstenir-se (Estaràs, Sant Ramón), semblant més marginal el sector que es desplaça cap a CiU.

P D C / C i U .

Inicialment troba algunes dificultats d'implantació a la comarca, especialment per la bona implantació d'UCD i UCDCC, que progressivament va superant. A les eleccions del 80 i del 82 la Segarra apareix ja com una de les comarques de la circumscripció més favorables a l'opció de centre catalanista que es converteix en la més votada a la pràctica totalitat dels municipis.

QUADRE - S - 28

PDC/CiU: Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	16,9	12,4	17,4	10,-	38,6	22,5	37,7	27,1
Circumscr.	24,1	19,-	15,7	10,2	28,2	16,7	27,6	20,9
Catalunya	16,8	13,3	16,1	11,-	27,7	17,2	22,2	-

La seva implantació territorial, inicialment molt irregular tal com ho indiquen els coeficients de variació (Quadre S-17), va guanyant homogeneïtat a mida que augmenta el seu nivell d'implantació. L'any 82 ja és l'opció més regularment implantada a la comarca. Malgrat aquestes variacions en el nivell d'implantació i en l'homogeneïtat de la seva distribució territorial manté, tot al llarg de les diferents eleccions, una estructura d'implantació municipal molt estable.

L'any 1977, amb un percentatge comarcal inferior al provincial i gairebé idèntic al català, obté un altíssim percentatge a Iborra i quasi nul a Tarroja i S. Guim de la Plana. A la resta de municipis varia molt esglaonadament entre el 5%-17% (sobre el total de censats). En general presenta millor implantació a la zona més oriental i a la més meridional, les més perifèriques.

A les eleccions de 1979, i de manera paral·lela a la mitjana catalana, la implantació d'aquesta opció a la comarca es manté bastant estable mentre que a nivell de la circumscripció experimentava un important retrocés. Estabilitat a la comarca deguda al bon nivell d'implantació que tan l'ERC com UCDC van assolir l'any 77, impedit que el PDC captés electorat cap al centre-dreta i el centre-esquerra catalanista, sectors -especialment el segon- sobre els quals es produeix el retrocés de PDC/CiU a nivell de la circumscripció.

Aquest moviment de la mitjana comarcal no és totalment representatiu, però, de l'evolució municipal, observant-se importants increments a municipis on la seva implantació-77 havia estat molt baixa (Tarroja, Granyanella, Biosca) i retrocessos també importants a on havia obtingut millors resultats llavors (Iborra, Torà, Talavera, Cervera, Sant Guim de Freixenet). Increments que provenen fonamentalment d'UCDCC i ERC, mentre els retrocessos semblen afavorir al PSC (Cervera), a UCD (Iborra i Sant Guim de Freixenet), a l'abstenció (Talavera i Torà). En conjunt, moviments que s'han de situar en el marc general de la desaparició d'UCDCC, la reestructuració de les aliances, la bipolarització estatal UCD-PSOE i la conjuntura de depressió participativa.

Les autonòmiques de 1980 suposen un important trasbalsament en relació a les estatals de 1979, que a la Segarra pren formes encara més espectaculars. En el cas concret de CiU, aquesta opció experimenta un avenç molt més fort que a nivell provincial i català, passant a convertir-se en l'opció àmpliament hegemònica a la comarca.

L'avenç és general a tots els municipis de la Segarra malgrat que amb diferències quantitatives importants. Aquest avenç mostra una certa tendència a ésser més fort a on meys va avançar - o bé va retrocedir - l'any 79 (Iborra, Granyena, Talavera, Ribera de l'Ondara, S. Guim de Freixenet), i més suau a on més va guanyar llavors (Tarroja, Biosca, Guissona, Massoteres, Granyanella), continuant la millora en l'homogeneïtat de la seva implantació territorial.

Aquest avenç es produeix, fonamentalment, sobre la capitalització d'electorat centrista-79 ($r = -0,69$) i de la mobilització d'abstencionistes en aquelles eleccions. El component més important d'aquestes variacions

sembla ésser l'electorat democristià-77 que opta ara per donar el seu vot a CiU. A tots els municipis amb forta implantació d'UCDCC-77 majoritàriament capitalitzada per UCD-79 s'observen ara importants retrocessos centristes i avenços de CiU (Granyena, Plans del Sió, S. Guim de Freixenet, Sanaüja, Guissona). En el mateix sentit, als municipis a on l'electorat democristià-77 opta majoritàriament per abstenir-se l'any 79 s'observen ara forts increments de la participació i de CiU (és el cas d'Estaràs i Sant Ramón, fonamentalment).

Però a més a més, tot un altre sector d'electorat de diverses "procedències", però fonamentalment centrista, es desplaça també cap a CiU, com ho mostra clarament el fet que a molts municipis (Sant Guim de la Plana, Talavera, Torà, Les Oluges, Iborra, Ribera de l'Ondara, S. Ramón, Plans del Sió, Estaràs) els guanys de CiU a nivell d'implantació real superen ampliament el percentatge que va assolir UCDCC.

Les eleccions de 1982 representen un nou avenç de CiU -a nivell d'implantació real- afavorida per l'increment general de la participació. A nivell de correlació de forces es manté estable, és a dir, en relació a les altres opcions no resulta ni afavorida ni perjudicada per l'increment de la participació. El marc estatal de l'elecció no produeix, doncs, un retorn cap a una opció estatal de centre o centre-dreta com a "contrapartida" al desplaçament d'electorat cap a CiU en el marc autonòmic de les eleccions-80.

A nivell municipal les variacions són, però, bastant diverses des de pèrdues en la implantació real i en la correlació de forces (S. Ramón, Iborra, Ribera de l'Ondara i Estaràs), fins a avenços bastant superiors als de la mitjana comarcal (Tarroja, Torà, Sant Guim de

la Plana, Granyena i Biosca). La resta de municipis, la meitat dels de la comarca, segueix les mateixes pautes de la mitjana.

En general s'observa una certa tendència "equilibradora" en relació a les variacions de 1980, es a dir, els avenços tendeixen a ésser més forts a on menys van ésser-ho a les autonòmiques i més suaus -o amb pèrdues- a on més forts varen ésser llavors.

Els seus guanys provenen de les pèrdues de l'ERC i la UCD i de l'increment de la participació. En alguns casos de manera bastant equilibrada (Torà, S. Guim de Freixenet), en altres fonamentalment de l'ERC (Granyena, Massoteres, Montoliu, Sanaüja) o de la UCD (Biosca, Tarroja, S. Guim de la Plana). Les seves pèrdues, molt escadusseres són funció de la bipolarització estatal i es dirigeixen cap al PSC (Estaràs) i AP (Ribera de l'Ondara, Sant Ramón,...). Altra cosa és que sigui menys beneficiada que AP i PSC per l'increment de la participació i per tant retrocedeix en la correlació de forces (és el cas de Cervera, Les Oluges, Talavera).

Aquest conjunt de variacions no ha modificat substancialment l'estructura d'implantació municipal de PDC/CiU malgrat haver introduït, d'elecció en elecció, les lògiques modificacions.

Aquesta estructura es configura de la següent manera:

- El seu "punt fort" amb percentatges sempre molt superiors als de qualsevol altre municipi és Iborra, mostrant també molt bon nivell d'implantació a Talavera i Montoliu. Igualment obté percentatges sempre superiors a la mitjana comarcal a: Torà, Ribera de l'Ondara i Cervera.

- Nivells molt propers a la mitjana presenta normalment a: S. Guim de Freixenet i Granadella, éssent molt irregular

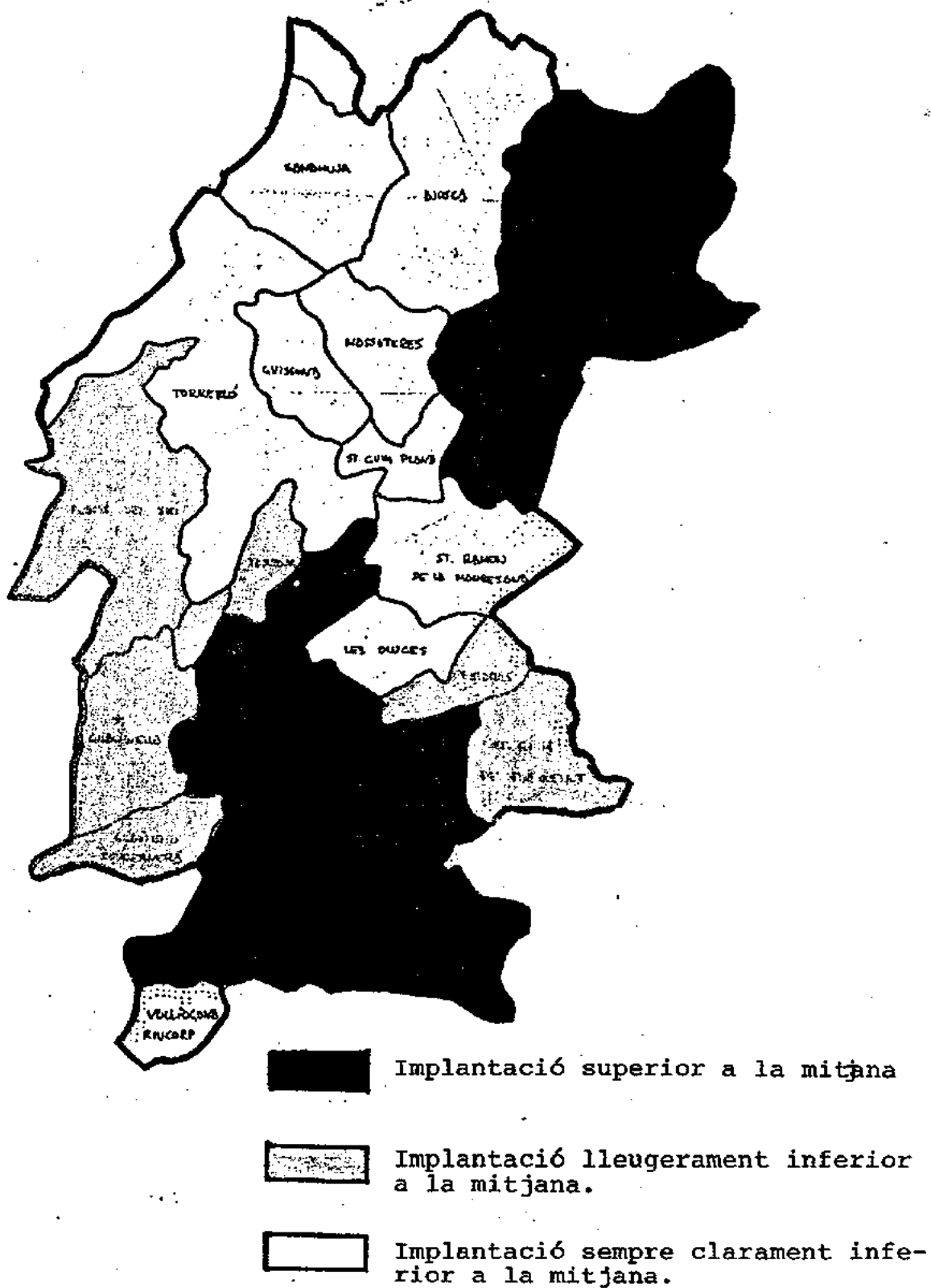
la seva evolució a Tarroja, Granyena, Plans del Sió i Estaràs (40).

- Els municipis on troba més dificultats d'implantació, obtenint percentatges normalment bastant inferiors a la mitjana són: Sant Guim de la Plana, Guissona, S. Ramón, Biosca, Massoteres, i, sobretot, Les Oluges, Sanaüja i Torreflor.

Com es pot observar en el mapa S-6, la representació geogràfica d'aquesta estructura dibuixa 2 àrees d'implantació: la de Torà Iborra a l'extrem nord-occidental i, sobretot, la de la part meridional de la comarca, àrea d'influència de Cervera amb implantació militant de CiU, mentre que troba dificultats d'implantació a l'àrea d'influència de Guissona amb forta incidència de l'ERC sobre els sectors "catalinstes".

MAPA - S - 6

P D C / C i U - 1977 - 82

EC / ERC :

La característica fonamental de la seva implantació a la comarca és la irregularitat. Experimenta importants oscil·lacions en el nivell de vot que situen a la mitjana comarcal alternativament per sobre i per sota de les mitjanes provincial i catalana. Inestabilitat que palesa la incidència de factors específics comarcals, com veurem més andavant.

QUADRE - S - 29Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	11,8	8,8	4,2	2,5	13,8	8,2	3,6	2,6
Circumscripc.	7,5	5,9	7,6	5,-	12,2	7,2	5,8	4,3
Catalunya	4,5	3,6	4,1	2,8	8,9	5,5	4,-	3,2

La distribució territorial del seu vot és molt irregular (Quadre S-17) com és característic d'aquesta opció a totes les comarques, mantenint relativament estable fins l'any 80 una certa estructura territorial d'implantació (Quadre S-19) que es desfà amb la davallada de 1982. S'ha de remarcar la similitud d'estructures ($r= 0,82$) a les 2 eleccions que arriba a nivells d'implantació relativament alts.

L'any 77, la Segarra és, després de l'Urgell, la comarca on millors resultats obté l'ERC. La candidatura de R. Audet (41) amb una xarxa d'influència a la subcomarca de Guissona, és el principal factor per a explicar la concentració del vot en aquesta zona (42), mentre a la resta de municipis ja és molt baixa o fins i tot nul·la.

L'any 79, al marc estatal de l'elecció que

"marginava" a l'ERC cal afegir la no presentació del "candidat local" en un contexte de tensions al si de l'ERC a Lleida i a la comarca. Tot plegat provoca un fort retrocés de l'ERC a la comarca. Retrocés que, lògicament, només es produeix als municipis a on tenia implantació rellevant. Aquest electorat opta majoritàriament per l'abstenció o bé CiU i només en una petita part sembla inclinar-se cap el PSC, i en el cas de Guissona també cap a UCD. Així es dedueix de l'estudi de l'evolució de les diferents opcions (també l'abstenció) municipi per municipi.

El marc autonòmic de les eleccions de 1980 i l'apaivagament de les tensions al si de l'ERC tan provincial com local (43), impulsa el retorn als nivells de 1977, amb una configuració territorial molt semblant. L'avenç, tan a nivell d'implantació real com de correlació de forces, és general a tots els municipis però especialment fort a la zona d'implantació "tradicional" tot "recuperant", en general, l'electorat que va perdre l'any 79. Malgrat tot a gairebé cap dels seus "municipis forts" arriba al nivell de 1977, mentre que als altres el supera. Això indica que els factors d'àmbit general han guanyat incidència en relació a 1977, tant pel que fa al millor "coneixement" de l'ERC com a la depressió participativa.

Les eleccions de 1982 tornen a situar-se en un marc de bipolarització estatal, amb grans expectatives socialistes i després d'un període de continuat suport de l'ERC a CiU al Parlament de Catalunya. Tot plegat provoca un fort retrocés de l'ERC que torna a situar-se al nivell marginal de 1979. Retrocés generalitzat a tots els municipis, lògicament més fort als municipis d'implantació "tradicional", i en benefici del PSC ($r = -0,61$) que absorbeix majoritàriament l'electorat "disident" de l'ERC, especialment a Biosca, Guissona, Tarroja i Torreflor, mentre que també CiU sembla captar una part no menyspreable

d'aquest electorat a Granyena, Massóteres, Sanaüja i Sant Guim de la Plana.

Tot aquest conjunt de variacions són les que han incidit sobre l'estabilitat de l'estructura d'implantació territorial de l'ERC, amb els efectes ja esmentats més amunt. Aixó fa que només sigui interessant definir l'estructura d'implantació quan aquesta té un nivell rellevant, és a dir, pels anys 1977 i 1980. Estructura que, com ja he dit també, es defineix sobre la sub-comarca de Guissona a partir, fonamentalment, de la xarxa d'influència de R. Audet. (44)

Aquesta estructura s'articula de la manera següent:

1) Guissona, Massóteres, Torreflor, Tarroja i Biosca com a nucli central, a més a més de Sanaüja, S. Guim de la Plana i Plans del Sió en una posició lleugerament més perifèrica.

2) Amb un nivell d'implantació clarament inferior a la mitjana (45) se situen la resta de municipis: Cervera, Granyanella, Estaràs, Granyena, S. Ramón, Torà. S. Guim de Freixenet, Montoliu, Talavera, Ribera de l'Ondara, Iborra i Les Oluges.

P S C

Després del Solsonés, la Segarra és la comarca de la circumscripció on aquest partit troba més dificultats d'implantació, obtenint sempre percentatges molt inferiors a la mitjana provincial i, encara més, a la catalana.

QUADRE - S - 30Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	10,7	8,-	15,9	9,3	7,2	4,6	22,8	16,4
Circumscr.	14,7	11,6	24,6	16,1	19,2	11,4	34,8	26,4
Catalunya	28,2	22,5	29,2	29,-	22,3	13,9	45,2	36,-

Aixó no obstant l'evolució de la mitjana comarcal és sempre paral.lela a la provincial i a partir de 1979 a la catalana, indicant així la influència determinant dels factors d'àmbit general.

A l'interior de la comarca la seva implantació és força irregular (Quadre S-17), i l'estructura territorial d'aquesta va experimentant algunes modificacions importants que la fan bastant inestable, malgrat conservar un fil de continuïtat, com sembla deduir-se dels valors dels coeficients de correlació (Quadre S-19).

L'any 77 obté un resultat molt baix prou indicatiu de la tradicional inclinació dretana de la comarca (46). I a més a més no existia una mínima estructura organitzativa dels socialistes a la comarca. La seva implantació electoral es basa sobre tot en el bon nivell assolit a Cervera i els municipis més propers (Tarroja, les Oluges), així com a aquells amb més presència de població assalariada (Guissona, S. Guim de Freixenet).

L'any 79 la seva mitjana comarcal presenta un lleuger increment que degut al fort augment de l'abstenció es tradueix en un avenç relativament important en la correlació de forces. En general l'estabilitat a nivell d'implantació real -punt amunt, punt avall- és la tònica dominant (47). El moviment més important és l'avenç a Cervera a on sembla captar electorat del PDC-77, igualment que a Iborra i a Montoliu. En canvi l'avenç que experimenta a Massoteres i als Plans del Sió seria conseqüència del desplaçament d'electorat EC-77.

En sentit contrari, les pèrdues d'electorat -molt suaus- semblen dirigir-se quasi-exclusivament cap a l'abstenció (Tora, Sant Guim de la Plana, Tarroja).

A les autonòmiques del 80 el PSC experimenta a la Segarra, com a tot arreu, un fort retrocés. A nivell municipal, però, s'observa un fenomen semblant al de les eleccions anteriors, però en sentit contrari. Ara és el retrocés a Cervera, fonamentalment, el que determina l'evolució de la mitjana comarcal, observant-se també un descens important a les Oluges, Iborra, Guissona. En general les pèrdues del PSC son capitalitzades fonamentalment per l'ERC, malgrat que en alguns casos també se'n beneficii el PSUC (ex.: Cervera), o bé CiU (ex.: Iborra), o es dirigeixi cap a l'abstenció (ex.: Cervera i les Oluges). A la majoria de municipis, però, una relativa estabilitat a nivell d'implantació real és la tònica dominant la qual es converteix en una pèrdua en la correlació de forces a causa de l'increment de la participació a la majoria de municipis (en benefici fonamentalment de CiU, tal com ja he dit.

El marc estatal de l'elecció i l'expectativa del "canvi" socialista produeixen un fort avenç del PSC a la comarca l'any 82. Avenç generalitzat a tots els municipis, però que és més fort a Cervera i a l'àrea

d'influència de Guissona. Ultra l'increment de la participació com a fenomen generalitzat, l'ensorrament del PSUC i, sobretot, de l'ERC ($r = -0,61$) són els elements diferencials en l'escala de variacions del PSC que capitalitza l'electorat "disident" d'aquells partits. Amb tot i aixó només arriba a ésser l'opció guanyadora a Torreflor.

En aquest marc evolutiu es dibuixa amb moltes dificultats una certa estructura d'implantació municipal del PSC que sobre tot amb la masiva incorporació d'electorat de l'ERC l'any 82 experimenta modificacions substancials.

De tota manera podriem definir la següent estructura d'implantació tot al llarg de les diferents eleccions: - Els millors resultats els assoleix permanentment a: Cervera, S. Guim de Freixenet i Tarroja, quedant normalment a un nivell lleugerament inferior: Guissona i Torreflor (48).

- A la resta de municipis l'implantació socialista és molt baixa. Cal tenir en compte, però, el fort increment que experimenta l'any 82 a Massoteres, S. Guim de la Plana, Biosca i Sanaüja en capitalitzar les pèrdues de l'ERC i passar a situar-se a nivells més propers a la mitjana, igualment que Torà i Estaràs.

Fins l'any 80, doncs, la implantació socialista s'estructura sobre Cervera, Tarroja, S. Guim de Freixenet i Guissona, els municipis que, juntament amb Torà, tenen major percentatge d'assalariats i de població nascuda fora de Catalunya en el seu electorat.

L'anàlisi de correlacions és indicativa en aquest cas del caràcter "urbà" del vot socialista, malgrat que les correlacions siguin molt febles. La relativa difuminació de les correlacions l'any 82 és deguda sens dubte a l'absorció d'electorat d'ERC que té un caràcter més rural.

QUADRE - S - 31PSC : Correlacions ecològiques (25)

	<u>77</u>	<u>79</u>	<u>80</u>	<u>82</u>
Obrers	0,43	0,59	0,40	0,48
Empleats	0,40	-	-	-
Quadre Mig	0,46	0,55	0,40	0,52
Quadres Superiors	0,43	-	-	-
Immigració	0,51	0,65	0,41	-
Pagesos	-0,53	-0,60	-0,42	-
Mestresses de casa	-	-	-0,47	-

L'aïllament de la comarca, la manca d'implantació militant, la "força" de les opcions conservadores, limita la capacitat de penetració socialista a les zones a on l'estructura socio-econòmica basada en les activitats industrials i de serveis, que implica l'existència d'un relativament elevat percentatge d'assalariats en el cens, afavoreix la seva implantació (49).

PSUC

La seva implantació a la comarca és gairebé marginal, amb percentatges molt inferiors a la mitjana provincial i catalana. Després del Solsonés, la Segarra forma, juntament amb el Pallars Sobirà i la Cerdanya, el grup de comarques amb més baixa implantació comunista de la circumscripció.

QUADRE - S - 32Evolució comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Segarra	4,7	3,5	6,5	3,8	7,2	4,3	1,1	0,8
Circumscr.	12,-	9,5	10,5	6,9	10,6	6,3	2,8	2,-
Catalunya	18,2	14,4	17,1	11,7	18,7	11,6	4,6	

Fins a la crisi de 1982 el seu nivell d'implantació real es manté estable experimentant un lleuger increment en la correlació de forces degut a l'increment de l'abstenció.

En un contexte de percentatges molt baixos, la distribució territorial del seu vot és bastant irregular, però manté una estructura molt estable fins l'any '82 (Quadre S-17 i S-19).

A nivell evolutiu, les variacions municipals són sempre molt suaus tal com ho expressa la mitjana comarcal.

L'any 79 tot just cal remarcar l'increment superior a la mitjana a la zona de Guissona (50) que indicaria el desplaçament cap el PSUC d'un sector -molt reduït, però-, d'electorat "disident" de la coalició EC.

L'any 80, sembla perdre aquest electorat absorbint en canvi una part d'electorat socialista a Cervera com a conseqüència del paper jugat per CCOO en la defensa dels llocs de treball amenaçats per la crisi de l'empresa "Vidal Hnos."

L'any 82, com a tot arreu, la davallada és general essent les pèrdues més fortes, lògicament, a on millor implantació tenia i desapareixent pràcticament del mapa polític comarcal (51).

L'escisió del PSUC -el PCC- que havia incorporat des del començament la majoria dels pocs militants comunistes a la comarca no va obtenir tampoc resultats mínimament rellevants, situant-se a un nivell encara inferior al del PSUC.

L'estructura municipal d'implantació del PSUC que com hem vist, es manté bastant estable fins a la crisi de 1982, es defineix de la següent manera:

- Els millors resultats, sempre per sobre de la mitjana, els obté a Cervera, Guissona i Tarroja.

- En un segon nivell, ja per sota de la mitjana, se situen : Sant Guim de Freixenet, Sanaüja, Ribera de l'Ondara i Torà.

- Finalment la resta de municipis, a on obté sempre els resultats més baixos (i en tot cas inferiors al 2,5% dels censats).

Com es pot deduir, la mitjana comarcal es basa en els bons resultats que assoleix a Cervera i Guissona, mostrant unes característiques d'implantació molt semblants a les del PSC, és a dir, essencialment "urbana" en un contexte d'activitat industrial i de serveis amb gran predomini d'assalariats en el cens. El Quadre de correlacions així ho indica també:

QUADRE - S - 33PSUC : Correlacions amb variables ecològiques

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Obrers	0,40	0,42	0,61	-
Empleats	0,42	0,53	0,47	-
Quadres Mitjos	0,52	0,41	0,57	-
Quadres Superiors	0,45	-	0,59	-
Propietaris	0,41	-	0,48	-
Immigrats	0,42	-	0,58	-
Pagesos	-0,40	-0,54	-0,64	-

L'any 82, lògicament, desapareixen les correlacions.

Com ja és sabut, les correlacions defineixen el contexte d'implantació d'una opció (en aquest cas del PSUC) però de cap manera permeten fer interferències mecàniques sobre la inclinació del vot de qualsevol de les categories. El Quadre adjunt mostra clarament la lleu correlació positiva del PSUC amb el contexte "urbà" i negativa amb el contexte rural. Ara bé, dins el contexte urbà presenten correlació positiva categories tan diferents com els Propietaris i els Obrers. Aixó es degut a que en el marc global de la Segarra l'única diferenciació "ecològica" s'estableix entre contexte "rural/agrari" i contexte "urbà/industrial i de serveis". Paràmetres de diferenciació que coincideixen en bona part amb el paràmetre d'implantació diferencial del PSUC (i del PSC).

LES TENDÈNCIES.

Continuat la seva tradició històrica La Segarra es mostra coma una de les comarques més conservadores de la circumscripció i de Catalunya. Amb inicial hegemonia de la Dreta, els anys 77 i 79, es passa a partir de 1980 a una situació de més gran equilibri entre les 3 tendències però amb predomini del Catalanisme de Centre. Situació que contrasta clarament amb la provincial i la catalana a on l'Esquerra és la tendència més votada. (Quadre S-34)

QUADRE - S - 34LA SEGARRA : Resultats per tendències

	<u>Segarra</u>	<u>Circr.</u>	<u>Catal.</u>	<u>Segarra</u>	<u>Circ.</u>	<u>Catal.</u>
Dreta	<u>41,2</u>	30,-	21,-	30,-	23,6	16,7
77 Catal. Centre	29,3	34,4	23,3	21,9	26,3	18,4
Esquerra	27,6	34,9	53,6	20,6	26,5	42,5
Dreta	<u>51,9</u>	35,3	24,-	29,7	23,1	16,2
79 Catal. Centre	17,4	16,-	16,7	10,-	10,-	11,1
Esquerra	28,4	16,4	57,2	17,6	30,4	39,2
Dreta	<u>28,2</u>	25,-	16,1	16,9	14,8	10,2
80 Catal. Centre	<u>38,1</u>	28,2	27,2	23,1	16,9	27,3
Esquerra	32,1	46,2	56,-	19,-	27,3	35,2
Dreta	<u>30,3</u>	24,2	19,2	21,7	29,5	15,6
82 Catal. Centre	<u>37,7</u>	27,6	23,-	27,1	20,9	10,1
Esquerra	30,2	46,2	56,8	21,7	34,8	45,1

En general l'evolució de la mitjana comarcal és, qualitativament, paral·lela a la dels altres 2 àmbits, malgrat que quantitativament presenta oscil·lacions més fortes sobre tot pel que fa a la Dreta i al Catalanisme

de Centre. (Gràfica S-2).

La implantació territorial de les tendències presenta un nivell de regularitat superior al de les opcions de vot. Així es dedueix de comparar els coeficients de variació per tendències (Quadre S-35) i per opcions (Quadre S-17). Aixó indica, sobre tot pel que fa a l'Esquerra, la tendència més "complexa" una certa "complementarietat" en la implantació de les opcions que componen cada tendència, és a dir, que en funció de circumstàncies molt específiques a cada municipi l'electorat d'una determinada tendència s'inclina preferentment cap a una o altra de les opcions que la formen.

Per altra banda també s'observa, excepte pel que fa a la Dreta, un grau superior de l'estabilitat de les estructures territorials d'implantació tal com ho indica la comparació entre els coeficients de correlació per tendències (Quadre S-36) i per opcions (Quadre S-19).

QUADRE - S - 35

Tendències : homogeneïtat d'implantació

(Coeficients de variació) (% v.)

	<u>77</u>	<u>79</u>	<u>80</u>	<u>82</u>
Dreta	0,28	0,19	0,38	0,32
Catal. Centre	0,51	0,50	0,38	0,29
Esquerra	0,58	0,37	0,39	0,39

QUADRE - S - 36

Tendències : estabilitat estructures d'implantació

(Coeficients de variació) (% v.)

	<u>77-79</u>	<u>77-80</u>	<u>77-82</u>	<u>79-80</u>	<u>79-82</u>	<u>80-82</u>
Dreta	0,58	0,44	0,43	0,48	0,63	0,70
Catal. Centre	0,60	0,70	0,63	0,71	0,66	0,83
Esquerra	0,66	0,78	0,78	0,73	0,80	0,84

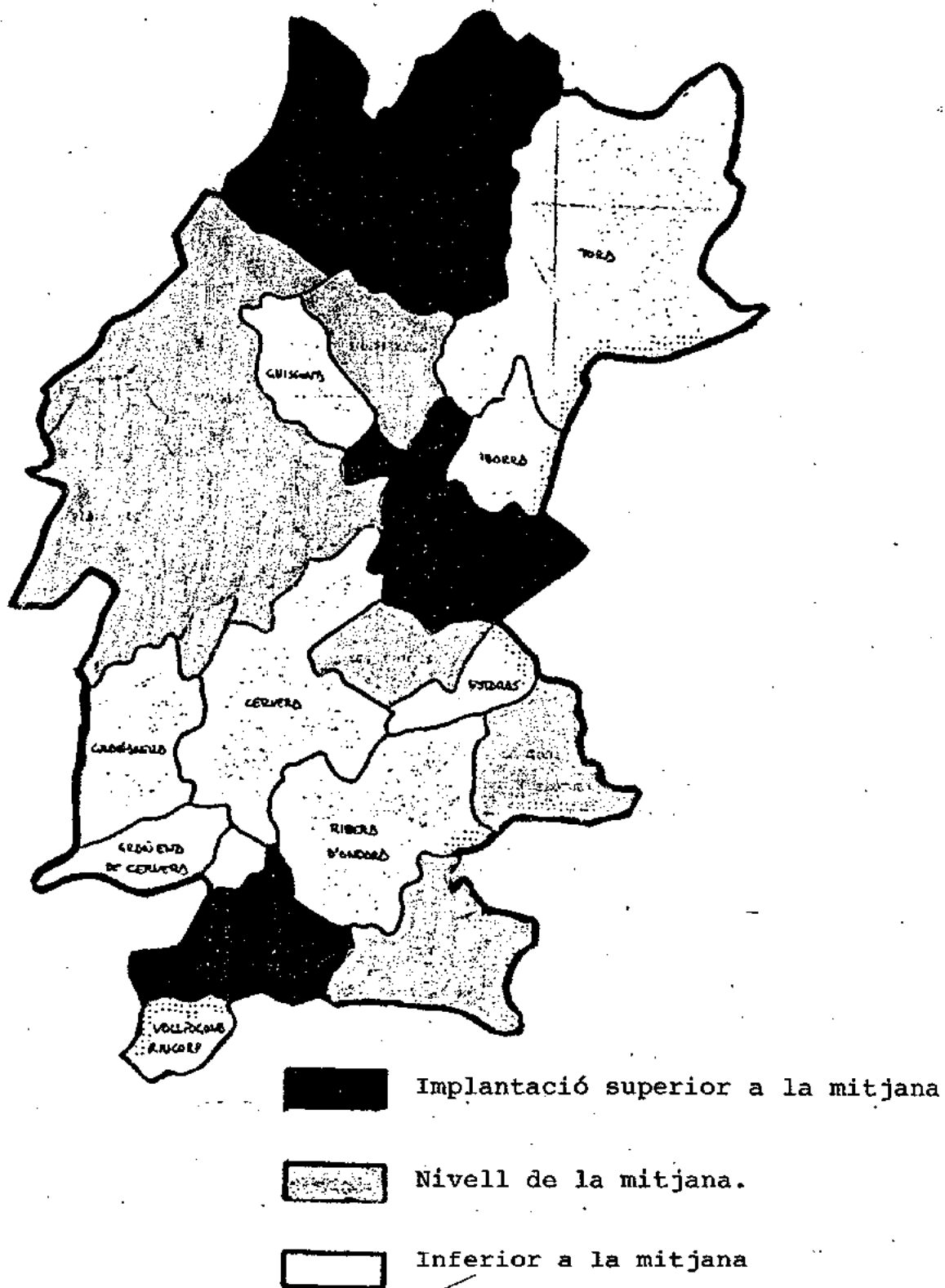
En aquest marc de comparació l'aspecte més remarcable en relació a la Dreta és el bon nivell de correlació entre la estructura de 1980 i 1982, que no es dona en l'anàlisi per opcions, indicatiu també del desplaçament massiu cap a AP i, en molt menor grau, cap al CDS, de l'electorat centrista-79.

Per altra banda el bon nivell de correlació entre les estructures del Catalanisme de Centre els anys 77 i 80 avala la tèsi del desplaçament cap a CiU, a les eleccions autonòmiques d'un ampli sector de l'electorat democristià-77.(52)

Finalment, pel que fa a l'Esquerra l'aspecte més sobressortint en relació a l'anàlisi per opcions és l'existència d'un bon nivell de correlació entre l'estructura de 1982 i la de les altres eleccions. Aquest fet és indicatiu també del desplaçament cap al PSC de l'electorat "disident" de l'ERC i del PSUC, quedant així les variacions circumscrites quasi-exclusivament a l'àmbit intern de la tendència Esquerra.

MAPA - S - 7

D R E T A 80 - 82

D R E T A .

Ja hem vist que la seva estructura d'implantació és bastant inestable. Només entre el 80 i el 82 manté una estructura semblant. Si les modificacions en l'estructura entre el 77 i el 79 són degudes fonamentalment, com hem vist, a l'increment de l'abstenció i a la incorporació d'un sector d'electorat democristià-77, les variacions de l'any 80 són degudes a la pèrdua d'aquest darrer sector i una part adicional d'electorat fidel fins llavors (a més de variacions específiques en el nivell de participació). És amb la consolidació d'una opció de centre catalanista a partir de les autonòmiques i la posterior reestructuració del sistema de partits que sembla establir-se una estructura d'implantació de la Dreta. Basant-nos, doncs, només en els resultats de les 2 darreres eleccions 80 i 82, podem definir la següent estructura:

- Els municipis a on assoleix resultats bastant superiors a la mitjana en ambdues eleccions són: Sant Ramon, Sanaüja, Montoliu, Biosca i Sant Guim de la Plana. Només a Biosca i a Sanaüja és la tendència guanyadora les dues vegades.

- Amb percentatges oscil.lants al voltant de la mitjana se situen: Massoteres, Talavera, Torreflor, S. Guim de Freixenet, Plans del Sió i, amb variacions més fortes, les Oluges i Tarroja.

- Finalment amb percentatges bastant inferiors a la mitjana hi ha: Cervera, Ribera de l'Ondara, Guissona, Estaràs i sobre tot, Granyena, Granyanella, Torà i Iborra.

Cal tenir en compte, però, a l'hora d'interpretar aquesta estructura:

1) Que la bona implantació de la Dreta a Biosca i a Sanaüja l'any 82 són deguts als bons resultats del CDS i la UCD, respectivament. En canvi a Ribera de l'Ondara i Estaràs ambdues opcions tenen una implantació gairebé

nul.la

2) L'existència d'un important sector d'electorat oscil.lant (amb el CC) a només uns determinats municipis (S. Ramón, Montoliu, Talavera, Cervera i Ribera de l'Ondara) planteja dubtes seriosos sobre la futura estabilitat d'aquesta estructura, sobretot de cara a les futures autonòmiques.

Els anys 77 i 79 guanya a la majoria de municipis, mantenint aquesta posició només a Biosca i Sanaüja els anys 80 i 82, a S. Guim de la Plana i Tarroja l'any 80, i a Massoteres i S. Ramón any 82. No guanya mai, en canvi, a Iborra.

CATALANISME DE CENTRE.-

Representada únicament per CiU a partir de 1979, em repeteixo al que he dit en parlar d'aquesta opció i al que he apuntat més amunt sobre la relació entre l'estructura de la tendència l'any 77 i la resta de les eleccions.

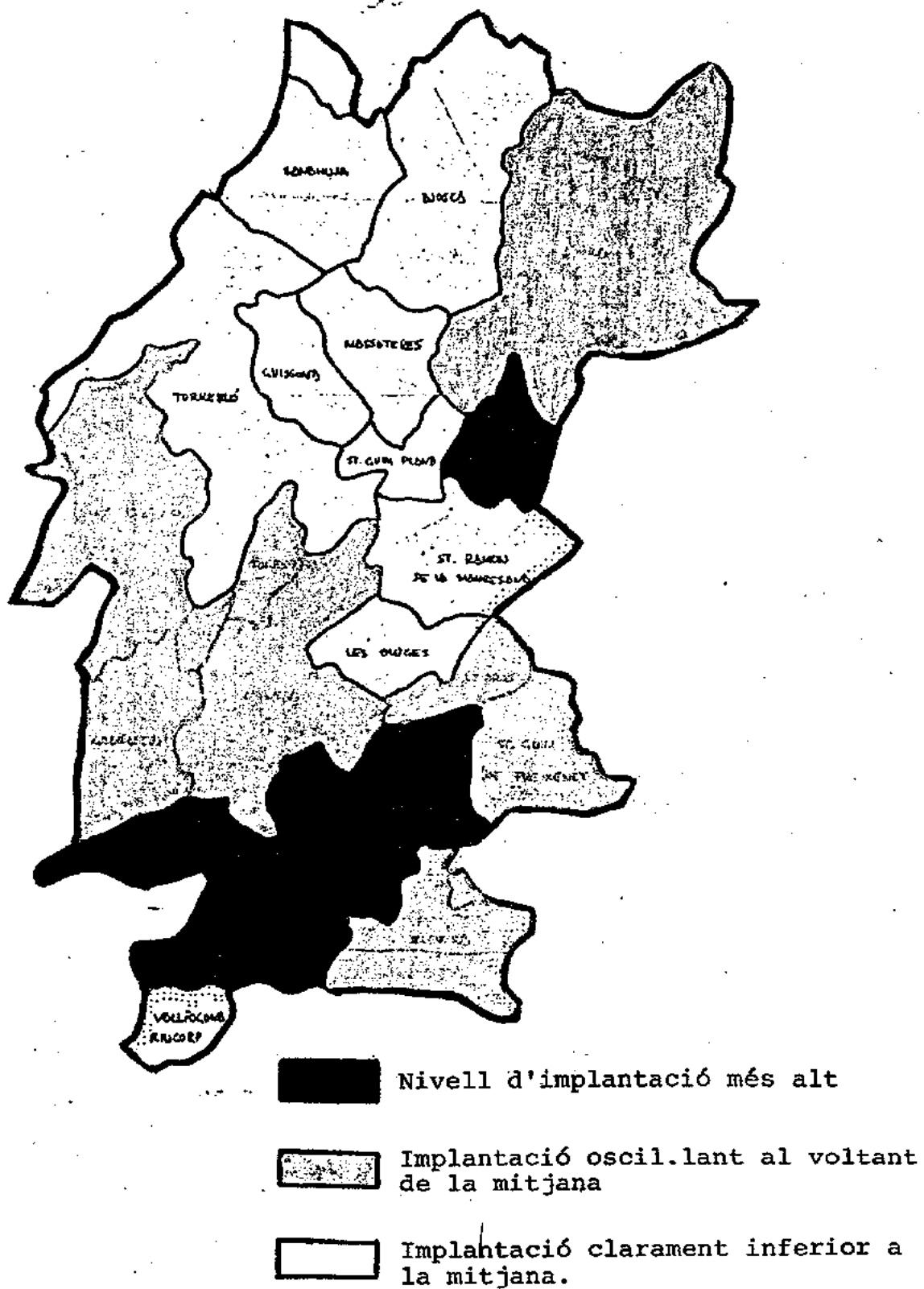
La seva estructura d'implantació és la representada en el mapa adjunt, gairebé idèntica a la de CiU, amb molt petites variacions, degudes, lògicament, al nivell d'implantació d'UCDCC l'any 77.

Els forts avenços que experimenta l'any 80 es consoliden a les legislatives estatals de 1982, malgrat detectar-se encara l'existència d'un sector d'electorat oscil·lant en funció de l'àmbit territorial de l'elecció que retorna a les opcions -fonamentalment AP- d'àmbit estatal. És el cas de la Ribera de l'Ondara, Estaràs, Sant Ramón, Les Oluges, Cervera i Talavera (tota una mateixa àrea d'influència).

És la tendència guanyadora, a les 4 eleccions a Iborra, mentre que a Granyena ho és a les de 1977, 80 i 82 ocupant el lloc de la Dreta. No guanya mai, en canvi, a Biosca, Massoteres, Sanaüja i Torreflor, els quatre a la part nord-oriental, zona a on ja hem vist que troba dificultats de penetració per la sòlida implantació de la Dreta (i en alguns casos, bona presència de l'Esquerra).

MAPA - S - 8

CATALANISME DE CENTRE (1977-82)

ESQUERRA .-

La molt superior implantació de la Dreta i el CC fa que l'Esquerra sigui la tendència guanyadora en molt pocs casos: Torreflor (77,80,82), Guissona (77, 82) i Massoteres (77, 80), degut a la bona implantació inicial de l'ERC.

L'estructura d'implantació de l'Esquerra experimenta les modificacions més importants l'any 79 degut a l'important retrocés de l'ERC que majoritàriament passa a l'abstenció. L'avenç de l'ERC l'any 80 es fa sobre la reincorporació d'un sector d'aquell electorat que és manté en l'àmbit de l'Esquerra l'any 82 (votant prioritàriament PSC).

En canvi hi ha un altre sector que no es reincorpora i que sembla especialment important a Guissona, Massoteres, S.Guim de la Plana, Torreflor i, menys, a els Plans de Sió i Tarroja. Així semblen indicar-ho les importants pèrdues d'implantació de l'Esquerra-82 en relació a 1977 a aquests municipis (53) coincidint amb nivell de participació sensiblement inferiors als de llavors. Tot plegat indica que la importància del coneixement directe del candidat (54) per a mobilitzar un determinat sector de l'electorat, ja que tots aquests municipis pertanyent a la zona de Guissona.

Pel conjunt de les 4 eleccions, la seva estructura d'implantació és la següent:

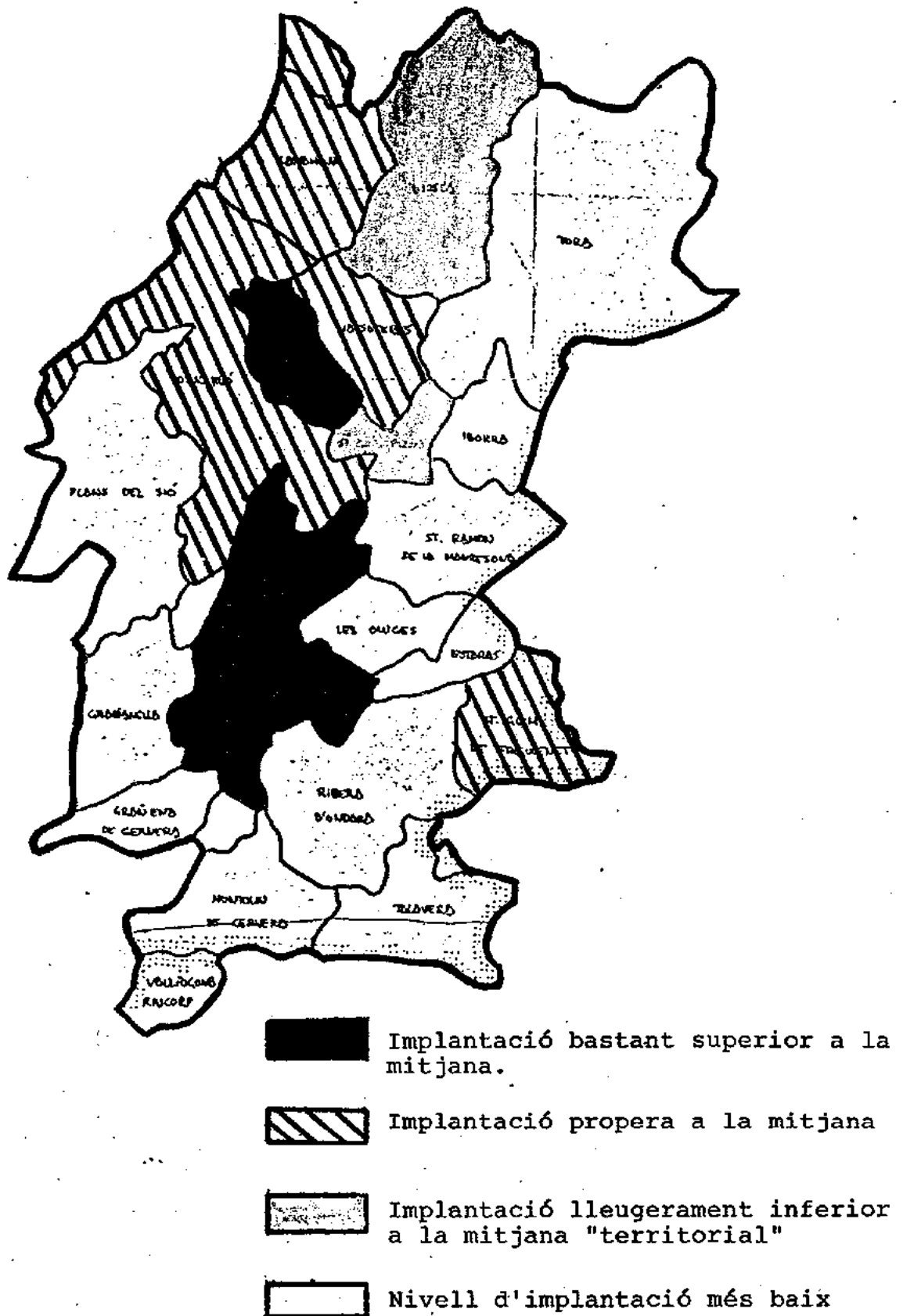
- Guissona, Tarroja i Cervera són els municipis a on la seva implantació és sempre superior (normalment bastant) a la mitjana.

- A Massoteres, Torreflor, S.Guim de Freixenet i

Sanaüja els seus percentatges se situen sempre entre la mitjana "demogràfica" i la "territorial" (bastant separades com a conseqüència de la gran concentració del vot d'esquerres als municipis més poblats).

- A la resta de municipis els seus percentatges se situen sempre per sota de les 2 mitjanes, però mostrant millor implantació a Biosca i S. Guim de la Plana que als Plans de Sió, Torà, Estaràs, Granyena, S. Ramon i Iborra.

MAPA - S - 9

ESQUERRA (1977-82)

5. 3. 4.- Les relacions entre els espais electorals.

L'anàlisi conjunta de tots els processos electorals (77, 79, 80, 82) ens permet una visió genèrica sobre l'estructuració del comportament electoral comarcal en la seva dinàmica evolutiva. Això suposa l'estudi de les relacions entre els espais electorals tant a nivell de les estructures d'implantació de les diferents opcions com de les seves estructures de variació (indicativa de les relacions d'intercanvi que s'estableixin entre elles).

5. 3. 4. 1. - Les estructures d'implantació.-

L'anàlisi factorial per opcions ens planteja, com sempre, un "model" bastant complexe amb multitud de factors de baixa capacitat explicativa: els 3 factors més "potents" expliquen només el 37,4% de la variança. La casuística municipal, les variacions en el marc conjuntural de les eleccions i la joventud del nostre sistema polític són els eixos per explicar la no existència de "factors-síntesi" més "potents".

La interpretació dels principals factors és la següent:

factor 1 (15,6 % de la variança): Es el factor de l'esquerra socialista i comunista que tenen una estructura d'implantació molt semblant, presentant una correlació més baixa amb el Factor l'estructura del PSC-80 (a causa de la forta davallada a les autonòmiques), del PSC-82 (quan incorpora gran part de l'electorat de l'ERC) i, sobretot, del PSUC-82 (la pròpia crisi li fa perdre la "tradicional" estructura d'implantació).

Factor 2 (11,8 %), les correlacions de les variables amb el Factor no són gaire altes fonamentalment la

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
AP82	0.020	0.050	-0.438*	0.726	0.082	0.012	-0.057	-0.195	-0.022	-0.364
UC082	-0.158	0.225	-0.196	0.038	-0.010	-0.006	0.800	0.062	-0.223	-0.251
CI082	-0.481	-0.659*	0.361*	-0.120	-0.091	-0.188	-0.097	0.014	0.134	0.109
ER82	0.240	0.438*	-0.187	-0.193	-0.082	-0.232	0.036	0.682	-0.149	0.107
PS82	0.122	0.501*	-0.034*	-0.223	0.171	0.318	-0.312	-0.115	-0.002	0.215
PS082	0.177	0.125	0.100	-0.085	0.049	0.095	0.067	0.038	0.183	0.220
LO82	0.023	0.450*	-0.057	-0.455	-0.142	-0.009	0.305	-0.166	-0.128	0.379
PC82	0.901	-0.014*	0.118*	-0.015	-0.240	-0.001	0.181	0.129	0.109	0.102
NA02	0.092	0.907	0.410*	-0.067	0.021	-0.146	-0.113	-0.030	0.805	-0.107
EXR82	0.071	0.433*	0.179	-0.161	0.193	0.430	-0.049	0.255	0.039	-0.130
EXL82	0.067	-0.322	0.109	-0.407	-0.070	-0.188	-0.455	0.159	-0.447	-0.276
UC080	-0.128	0.676*	-0.445*	0.103	-0.103	-0.116	0.320	-0.102	0.095	-0.252
CI980	-0.342	-0.766*	0.283	0.051	-0.132	-0.263	-0.270	0.018	-0.017	0.024
LAL80	-0.073	0.469*	-0.071	-0.237	0.122	0.687	0.178	0.283	-0.082	0.065
PS080	0.052	0.102*	-0.081*	-0.150	-0.104	-0.085	-0.304	-0.515	-0.203	0.100
PS080	0.902	0.026*	0.115*	0.079	0.071	-0.052	-0.070	0.044	0.049	0.026
EXR80	-0.017	0.175	0.086	0.132	0.891	-0.028	0.097	0.134	0.037	0.006
EXL80	0.100	-0.177	-0.000	0.030	0.155	0.122	-0.082	-0.050	-0.015	0.869
NA080	0.111	-0.002	0.388	-0.025	0.234	-0.049	0.625	0.107	0.293	0.145
AL180	0.174	-0.015	-0.056	-0.026	0.028	0.074	-0.121	-0.072	0.123	0.235
ED79	-0.073	-0.315	0.150	0.871	-0.168	0.062	-0.035	0.072	-0.017	0.019
UG079	-0.227	0.207	-0.594*	-0.249	-0.218	-0.030	0.491	0.042	-0.211	-0.019
CI079	-0.560	-0.356	0.432*	0.037	-0.069	-0.197	-0.577	-0.105	0.278	-0.149
ER079	-0.151	0.863*	0.039	-0.132	0.075	0.029	0.063	-0.296	0.020	-0.099
PS079	0.654	-0.047*	0.086*	-0.056	-0.030	-0.058	-0.047	-0.257	-0.054	0.257
PS079	0.805	0.255*	0.138*	-0.138	0.118	0.100	-0.005	0.220	-0.082	-0.292
EXR79	-0.044	0.044	-0.005	-0.138	0.852	0.376	-0.003	0.007	0.042	0.133
EXL79	-0.107	-0.182	0.821*	-0.280	0.140	-0.117	0.070	0.031	0.022	0.009
NA079	0.062	-0.067	0.114	-0.010	0.586	0.038	-0.027	0.351	0.567	0.108
AL179	0.120	0.020	-0.012	0.152	0.148	0.854	-0.014	-0.167	-0.093	-0.153
AP77	-0.210	0.028	0.021	0.376	0.099	-0.112	0.052	-0.144	-0.045	0.227
UL077	-0.221	-0.038	-0.807*	-0.142	0.061	-0.322	0.060	-0.165	-0.150	-0.050
PU077	-0.107	-0.467*	0.744*	0.102	-0.029	-0.206	-0.119	-0.134	0.243	-0.086
EC77	-0.088	0.598*	-0.067	-0.319	0.003	0.542	-0.104	0.229	0.141	0.019
PS077	0.056*	0.056*	-0.081*	-0.112	-0.080	0.024	0.077	0.154	0.083	0.010
PS077	0.774	-0.209*	-0.129*	-0.008	0.255	0.219	-0.119	0.125	0.137	-0.147
UC077	-0.031	-0.074	0.094	0.075	-0.223	-0.002	0.282	0.047	-0.519	-0.094
RS077	0.081	0.096	0.148	-0.086	0.222	0.075	0.045	0.789	0.039	-0.104
UTL77	0.279	-0.237	0.489*	0.039	0.409	-0.338	-0.102	0.078	-0.036	-0.353

relació existent entre les estructures de la CiU tot al llarg de les eleccions -especialment des de que es converteix en opció dominant (1980-82)- oposant-les a les de l'ERC (especialment quan queda reduïda al seu "nucli dur" l'any 79). Igualment presenta una "oposició territorial" amb la implantació d'UCD-80 després d'absorbir CiU bona part de l'electorat centrista 77 i 79.

Factor 3 (10 %): articulat sobre la implantació d'UCD expressa el contras de l'estructura d'aquesta amb la de CiU, especialment l'any 77.

El fet que PDC / CiU participi en 2 factors, amb intensitat segons els anys i la variable de referència, indica que el "contrast" s'estableix sobre estructures territorials diferenciades pel raó del doble "rol" de CiU: Com a oposició catalanista i progressista enfront d'UCD -no és pas casualitat que el màxim "antagonisme" es produeixi l'any 77- i com a oposició conservadora en l'espai "catalanista" enfront de l'ERC.

La representació gràfica de les variables sobre els factors-eixos ens permet una millor comprensió de les relacions entre les estructures d'implantació.

En la gràfica sobre els factors-eixos 1 i 2 (55) s'observa la formació de 3 "pols": el que agrupa a PSC i PSUC la major part dels anys, el definit per l'implantació de l'ERC i el definit per CiU. En aquest marc s'observa com del nucli de l'esquerra socialista i comunista se separen: el PSUC-82 -que aquest any perd gairebé totalment la implantació a la comarca- i el PSC-82 -que s'apropa cap a l'espai de l'ERC en absorbir bona part de l'electorat-80 d'aquesta-. Igualment CiU a partir de les autonòmiques se separa relativament de PDC-77 i CiU-79 com a conseqüència de l'absorció d'electorat d'UCD

i d'UCDCC la implantació de la qual l'any 80 ja contrasta clarament amb la de CiU. Lògicament no succeix el mateix amb UCD-82 que perd gran part d'electorat en benefici d'AP, i així pot observar-se en la gràfica sobre els eixos (1-3) que AP-82 s'apropa de l'espai centrista. La gràfica sobre els eixos (2-3) no aporta cap nova informació rellevant.

La representació de les unitats territorials sobre els eixos (1-2) ens permet observar l'existència de 2 grans blocs de municipis/seccions: Per una part els de millor implantació socialista i comunista les seccions 1-1, 1-2, 2-2 de Cervera, Tarroja, S. Guim de Freixenet i Guissona-1, a on a mida que decreix la força del PSC i el PSUC augmenta la de l'ERC. Per altra banda el grup format per Montoliu, S. Guim de la Plana, Talavera, Massoteres, Estaràs, Torà, S. Ramón, Granyena, Granyanella i Cervera 3-1, amb baixa implantació socialista i comunista -sobre tot a Talavera i Montoliu- i una correlació de forces ERC-CiU semblant a la del "municipi mig" (i que es mostra bastant clarament inclinada cap a la darrera opció a S. Ramón, Granyena, i Granyanella). Fora d'aquests grups queden: Biosca -baixa implantació del PSC-PSUC i de CiU (80-82)-, Iborra -alta concentració del vot en CiU-, i Ribera de l'Ondarra i les Ologes -amb molt baixa implantació de l'ERC, molt bona de CiU i una mica superior a la del "municipi mig" per part de PSC i PSUC. (56)

La representació sobre els eixos (1-3) ens permet l'estudi relativament clar de les relacions entre l'estructura d'implantació d'UCD i CiU, en contras al mateix temps amb les de l'esquerra socialista i comunista. La visió general de la gràfica ens indica que els municipis/seccions amb millor implantació de PSC i PSUC la correlació de forces entre UCD i CiU és més favorable a aquesta darrera que a nivell del municipi mig, sense grans variacions

d'un municipi/secció a un altre. Les úniques excepcions són Les Oluges i Tarroja decididament inclinades cap UCD.

En canvi, als municipis amb menor implantació de PSC i PSUC la relació de forces UCD-CiU és molt més favorable a la primera, especialment a Biosca, S. Guim de la Plana, Granyanella, Massoteres, Estaràs i S. Ramón. L'única excepció és Iborra clarament decatada cap a CiU com ja sabem. (57)

L'anàlisi per tendències és, amb tots els seus avantatges i inconvenients, molt més simplificada. El "model" (quadre S-38) és formalment més explicatiu: només 2 Factors expliquen el 77 % de la varianza.

El Factor 1 (43 % de la varianza) expressa el "contrast" d'implantació territorial entre l'Esquerra i el Catalanisme de Centre (CC), "contrast" que és més fort a partir de 1980 quan el CC experimenta un fort avenç i es converteix en l'opció majoritària a la comarca.

El Factor 2 (34 %) expressa l'oposició entre la Dreta i el CC, segon gran eix estructurador del comportament electoral a la comarca.

No existeix doncs a la Segarra, com a moltes altres comarques, un eix Dreta-Esquerra, al menys mínimament rellevant. El CC és el "centre" del "joc polític" comarcal, definint-se en relació a ell els espais territorial de la Dreta i de l'Esquerra.

En aquest cas no calen gaires explicacions sobre la gràfica de representació de les variables sobre els eixos (1-2). Només cal remarcar 2 qüestions que ja havíem observat en l'anàlisi individualitzada que hem fet anteriorment: a) Cada tendència presenta una estructura d'implan-

tació molt característica i ben delimitada; b) Al mateix temps dins de cada tendència existeixen especificitats d'implantació diferencials d'elecció en elecció, sobre tot pel que fa a la Dreta (que mostra la representació més dispersa).

La representació de les unitats territorials sobre aquests eixos ens planteja la següent estructura de comportament territorial en funció de la relació de forces existent entre les 3 tendències a cada municipi/secció:

- Biosca, Sanaüja, i S. Ramón a on la Dreta/CC presenten una correlació de forces més/meny favorable, respectivament. Entre ells S. Ramón és, a més a més, on l'Esquerra troba pitjor implantació. També a Talavera, Montoliu i, en menor grau, a les Oluges l'Esquerra té una baixa implantació mentre que, tot i continuant una inclinació més favorable a la Dreta, el CC millora la seva correlació de forces.
- En canvi, la incidència del CC és molt forta a Iborra i, dins de l'àrea de baixa implantació de l'Esquerra, a Ribera de l'Ondara, Granyanella i Estaràs on la relació de forces amb la Dreta li és més favorable que a nivell del "municipi mig".
- Finalment, l'Esquerra assoleix la millor implantació a Guissona, Tarroja, Torreflor, i Cervera (1-1, 1-2, 2-2) amb presència més "reforçada" del CC en detriment de la Dreta a Guissona i Cervera (2-2) i tot el contrari a Tarroja i Torreflor.

(La resta de municipis presenten comportaments més propers al "municipi mig" que cal interpretar seguint els mateixos paràmetres que amb els esmentats anteriorment).

QUADRE S-38

QUADRE - S - 38

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2
DRETA77	0.417	0.689
CATMUD77	-0.529	-0.622
ESQUE77	0.876	0.042
DRETA79	-0.271	0.635
CATMUD79	-0.522	-0.654
ESQUE79	0.832	-0.281
DRETA80	0.173	0.820
CATMUD80	-0.766	-0.560
ESQUE80	0.929	0.006
DRETA82	-0.034	0.840
CATMUD82	-0.753	-0.519
ESQUE82	0.932	-0.187

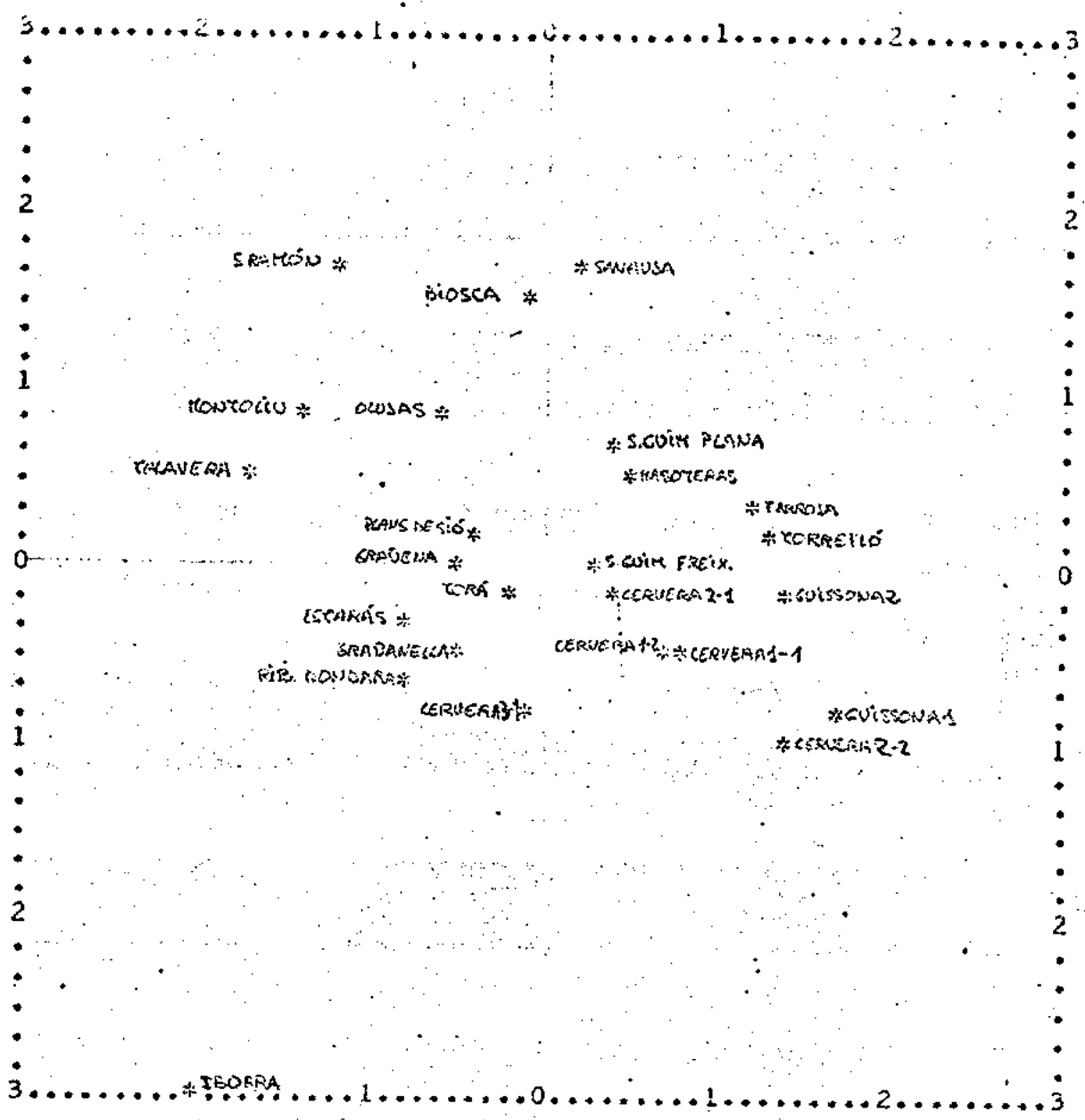
VP . 5.176(43%) 4.064 (34%)

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

GRAFICA - S - 6

FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 1, Y-AXIS IS FACTOR 2

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 13.152 SECONDS

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

5.3.4.2. Les relacions de Variació. _ _

Les variacions en el nivell de vot i/o en l'estructura d'implantació d'una opció impliquen forçosament canvis en el nivell de vot i/o en l'estructura d'implantació d'una o varies de les demás opcions. La definició global d'aquest fluxe d'intercanvis i la determinació de la seva estructura territorial és l'objectiu de l'ànalisi conjunta de les variacions de les diferents opcions tot al llarg dels 4 processos electorals.

El "model" en aquest cas tampoc és excessivament explicatiu: 3 Factors expliquen el 56% de la variança

El Factor-1 (23% de la variança) expressa l'itinerari de variacions de l'ERC des de 1979, que ja hem vist més amunt, indicant finalment el desplaçament preferent cap al PSC de les pèrdues de l'ERC l'any 82.

Factor-2 (18% de la variança): la segona estructura de variació més important de la comarca és la que s'articula al voltant dels intercanvis entre UCD i CiU els anys 80 i 82. Als municipis on CiU capta més electorat centrista a les autonòmiques, retrocedeix a les estatals de 1982. En canvi a on meys va avançar l'any 80 sobre UCD més hi avança a les legislatives del .82. Això indica que CiU incorpora el 82, un nou sector d'electorat centrista -reduït com sabem- que no s'identifica amb AP.

El Factor-3 (15% de la variança) expressa l'intercanvi d'electorat entre PSC i PSUC a partir de 1980: El PSUC capitalitza bona part de les pèrdues del PSC l'any 80 mentre que el PSC absorbeix la quasi totalitat d'electorat del PSUC a les legislatives estatals de 1982.

La gràfica sobre els eixos (1-2) expressa el

contrast entre les variacions d'UCD i CiU indicatives de les relacions d'intercanvi que es produeixen entre aquestes opcions a partir de 1980, a més a més d'expressar les successives variacions de l'ERC des de 1979 fins a acabar gairebé "engollida" pel PSC-82 (58). S'observa clarament l'estructura gairebé idèntica de les pèrdues de l'ERC-79, els seus guanys-80 i les seves pèrdues l'any 82 que capitalitza el PSC-82. Igualment s'observa com les variacions de CiU-82 se situen en una posició gairebé intermitja entre l'eix de variació UCD-CiU i el de l'ERC, en "oposició" a les pèrdues de l'ERC una part de les quals sembla capitalitzar com ja hem vist.

La gràfica sobre els eixos (1-3), és també prou facil d'interpretar i en conjunt expressa les variacions a l'interior de l'esquerra. A més a més s'observa com l'estructura de variacions del PSC-82 se situa ara en posició intermitja entre l'eix de variació de l'ERC i el del PSUC, expressant que els guanys del PSC-82 són més forts a on coincideixen les pèrdues més importants del PSUC-82 i de l'ERC-82, relació prou indicativa del desplaçament d'electorat comunista i "esquerrà" cap al PSC.

La representació de les unitats territorials ens mostra una bona diversitat de comportaments municipals com ho indica la dispersió de les unitats al voltant del "municipi mig" (centre de coordenades). En la gràfica sobre els eixos (1-2):

- Massoteres, Torreflor i Guissona mostren una gran inestabilitat de l'ERC mentre la relació d'intercanvi entre UCD-CiU és bastant semblant a la mitjana. En canvi Iborra i S. Guim de Freixenet seguit de Talavera, Ribera de l'Ondara, S. Ramón, Montoliu i Cervera 2-1 són aquells a on l'ERC és manté més estable, mentre que en la relació entre les variacions d'UCD i CiU presenten més tendència a la "estabilitat-80" i "inestabilitat-82", o bé tot el

QUADRE S-39

AGE 12 QNDP44 TOTES ELECCIONS SECCIONS COMARQUES DE LLEIDA

QUADRE - S - 39

STATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6
ARAD79	0.029	0.072	0.005	0.039	0.009	0.017
ARUCD79	-0.317	0.243	-0.008	-0.398	-0.143	-0.628
ARCIU79	-0.383	-0.173	0.347	0.610	-0.365	0.018
ARPSC79	0.106	0.030	-0.218	-0.223	-0.060	0.842
ARPSU79	-0.256	-0.582	-0.179	-0.321	0.290	-0.302
ARUCD80	0.073	-0.349	-0.104	0.160	0.175	0.264
ARCIU80	0.450	0.835	0.065	-0.063	0.195	0.011
ARERC80	-0.207	0.020	0.145	-0.197	0.056	-0.076
ARPSC80	0.097	-0.039	0.694	0.316	-0.325	-0.411
ARPSU80	0.345	0.186	-0.811	0.088	-0.229	0.181
ARAD82	0.218	-0.121	-0.062	0.736	0.007	-0.104
ARUCD82	-0.013	0.765	-0.186	-0.327	0.344	0.029
ARCIU82	-0.326	-0.553	0.212	-0.479	-0.307	-0.091
ARERC82	0.898	0.112	-0.192	0.172	0.018	0.167
ARPSC82	-0.764	-0.241	-0.404	0.050	-0.225	-0.087
ARPSU82	-0.079	0.167	0.924	-0.023	-0.083	0.033
ARAD79 60	0.893	0.140	-0.170	-0.010	-0.014	0.059
VP	3.930	2.912	2.492	1.767	1.555	1.533

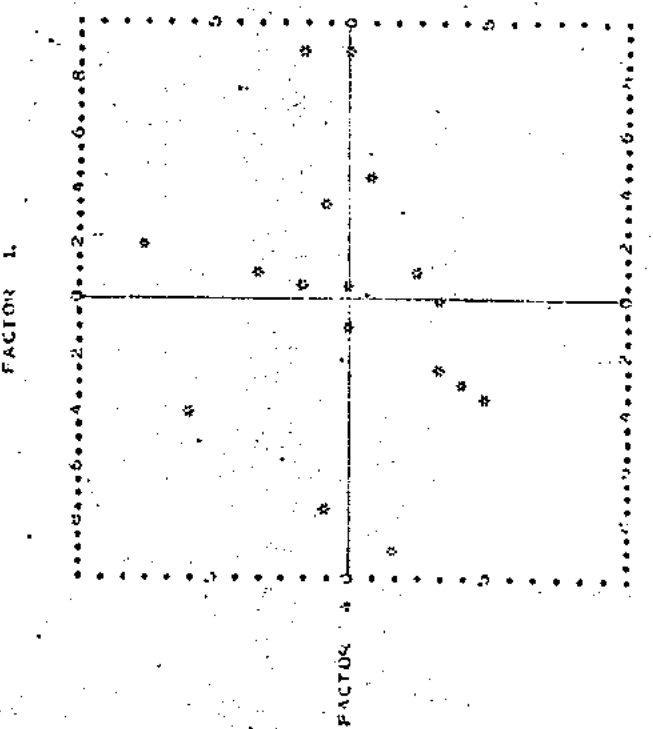
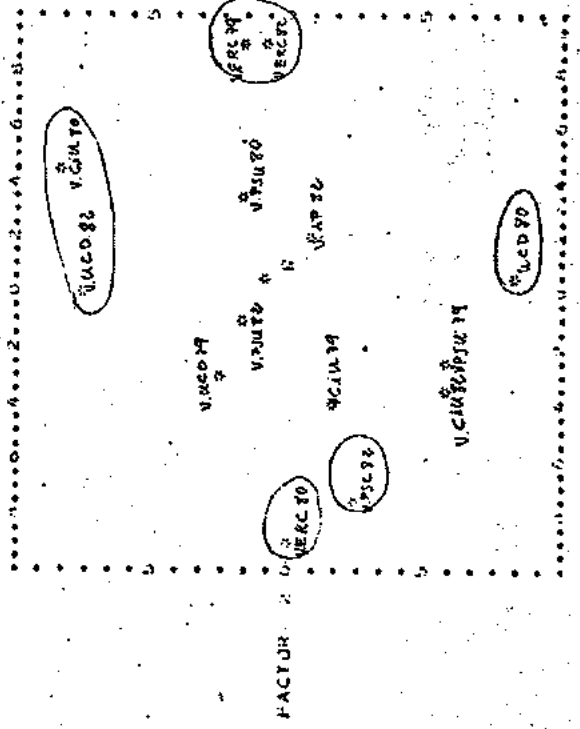
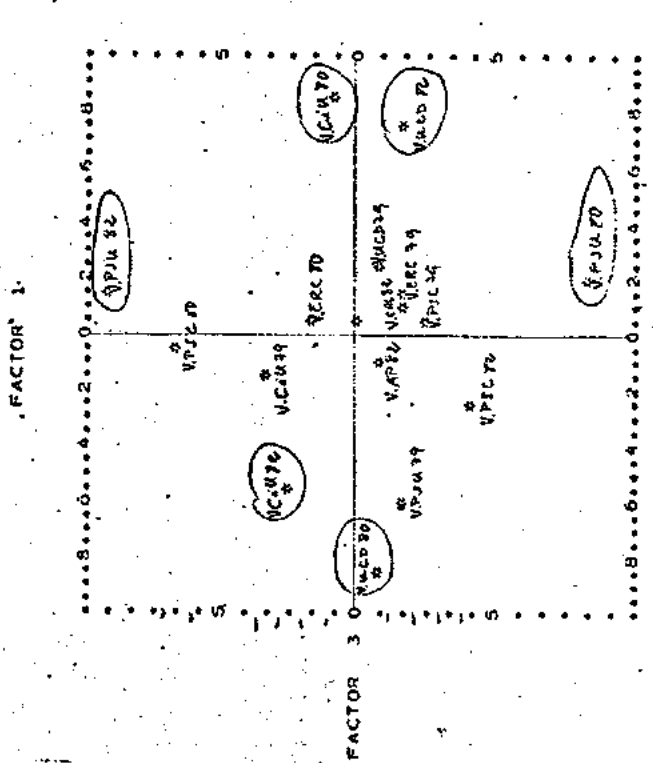
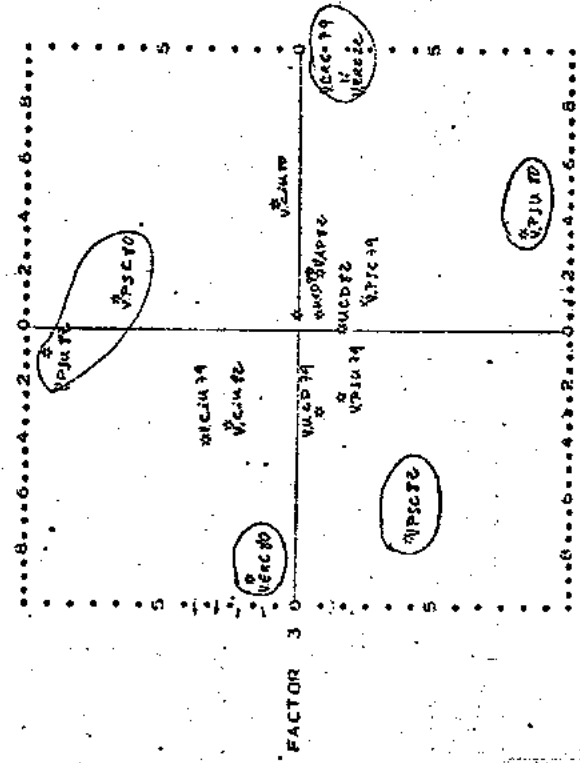
THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

Factor 1, 2, 3

GRÁFICA - 8 - 7

ROTATED FACTOR LOADINGS

PAGE 13 COMPAN TOTES ELECCIONS SECCIONS CUMARQUES DE LLEIDA

contrari, segons que estiguin situats a la part inferior o superior del quadre, respectivament.

- Tarroja i Biosca son els que mostren un menor nivell d'intercanvi entre UCD-CiU l'any 80 i el més alt l'any 82, ambdues vegades, però, a favor de CiU. En canvi Granyena, Cervera 3-1, Estaràs, Ribera de l'Ondara i les Oluges són el que en les relacions d'intercanvi CiU-UCD presenten variacions més altes l'any 80 (a favor de CiU) i les màximes pèrdues de CiU l'any 82. (59)

La gràfica sobre els eixos (1-3) indica que Cervera (totes les seccions excepte la 3-1) seguida de Guissona-1 i Estaràs són els llocs on el PSUC-80 capitalitza millor les pèrdues del PSC aquell any. Granyanella en canvi és on el PSC es manté més estable mentre el PSUC retrocedeix. A Montoliu, Biosca, S. Ramón, S. Guim de la Plana, Iborra i els Plans del Sió, ambdós partits tendeixen a retrocedir lleugerament.

L'anàlisi per tendències guanya capacitat d'explicació formal en relació a l'anàlisi per opcions, ja que redueix considerablement el nombre de variables: 3 Factors expliquen ara el 83,3% de la varianza.

El Factor-1 (32,2% de la varianza) indica que gairebé la tercera part de les variacions en el comportament (60) s'estructura al voltant de les relacions d'intercanvi entre la Dreta i el Catalanisme de Centre els anys 1980 i 1982. El seu fonament es l'intercanvi UCD-CiU que hem analitzat (però ara el Factor presenta millor capacitat explicativa com a conseqüència "d'eliminar", en l'anàlisi per tendències, les variacions UCD-AP l'any 82 que en l'anàlisi per opcions quedaven mal explicades sobre l'estructura d'intercanvi UCD-CiU).

El Factor-2 (29%) és un factor complex que es basa en 2 tipus de relació diferents però que, en part,

coincideixen sobre una estructura territorial (61): 1) Per una part indica que les variacions de l'Esquerra l'any 82 tenen sentit invers al que varen tenir l'any 80. És a dir, a on més va avançar l'Esquerra l'any 80 més retrocedeix l'any 82; en canvi, a on va recular l'any 80 avança el 82. Moviment que cal atribuir fonamentalment a la diferent dinàmica interna de l'Esquerra en ambdues eleccions: l'any 80 la forta recuperació de l'ERC (sobre tot d'electorat abstencionista l'any 79) i reculada del PSC (molt localitzada a Cervera, essent molt suau a la majoria de municipis); en canvi l'any 82 s'ensorra l'ERC i augmenta el PSC el qual capitalitza deficientment l'electorat de l'ERC en alguns municipis on aquesta opció tenia bona implantació (i d'aquí la relació inversa amb el CC-82), al mateix temps que recupera, amb escreix, les seves pèrdues de l'any 80 (62). 2) Per altra banda, aquest Factor també expressa la relació inversa entre els guanys de la Dreta-79 i les pèrdues del CC el mateix any que apunten cap a l'absorció per UCD d'una part de l'electorat UCDC-77, sector que perd l'any 80. A partir d'aquí la relació Dreta-CC canvia d'estructura (passa al F-1), doncs, com ja sabem, el CC a més d'absorbir la part d'electorat democristià que va votar UCD-79, capta aquell sector majoritari que va passar a l'abstenció-79 i una part d'electorat fidel a UCD fins llavors.

El Factor-3 (22,2% de la varianza) expressa les fluctuacions entre l'Esquerra i el CC fins l'any 80 (A les gràfiques veurem més clarament el seu "contingut").

La gràfica sobre els eixos (1-2) es prou clara seguint la interpretació dels factors-eixos i es bastant explicativa de les variacions de les 3 tendències a partir de 1980, observant-se clarament l'especificitat de les variacions del CC-82 que també presenta unes relacions d'intercanvi amb l'Esquerra-82.

La gràfica sobre els eixos (1-3), amb les variables situades molt a l'extrem d'aquests o en el centre, indica que són 2 factors molt "independents" sense explicar cap variable en comú. Una cosa són les relacions CC-D a partir de 1980 i una altra les relacions E-CC fins el 1980.

La gràfica sobre els eixos (2-3) explica molt bé les variacions que experimenten les 3 tendències l'any 79 (en relació a 1977) i, en menor grau, Esquerra i CC-82 i Dreta-80. En aquest cas ambdós factors es complementen per explicar les variacions del CC-79 i de l'Esquerra-80.

Seguint aquestes esquemes d'interpretació, analitzem la representació de les unitats territorials:

En el pla definit pels factores 1-2, Ribera de l'Ondara, les Oluges, Estaràs i en menor grau, S. Ramón i Cervera 3-1 son els municipis a on el CC absorbeix més electorat de la Dreta l'any 80 alhora que aquesta darrera recupera més electorat del CC l'any 82, mentre que a la Ribera i Estaràs l'Esquerra també captaria una part de les pèrdues del CC. En canvi Biosca i Tarroja, seguits de S. Guim de la Plana, Torà i Sanaüja són els municipis on el desplaçament de la Dreta cap al CC és més suau l'any 80 i més fort l'any 82. (63).

Per altra banda Talavera, Cervera (1-1, 1-2, 2-1), Biosca, Torà, Ribera de l'Ondara i Estaràs són els municipis on l'Esquerra es manté -o bé avança molt lleugerament- l'any 82, en un marc de variació de la correlació de forces entre la Dreta i el CC favorable a la primera, excepte a Biosca i Torà que és favorable al CC (64).

Finalment, a Granyena, Sanaüja i Massoteres l'Esquerra-82 presenta el retrocès més important en contrast amb el fort avenç que hi va experimentar l'any 80.

Les gràfiques sobre els eixos (1-3) i (2-3)

QUADRE - S - 40

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

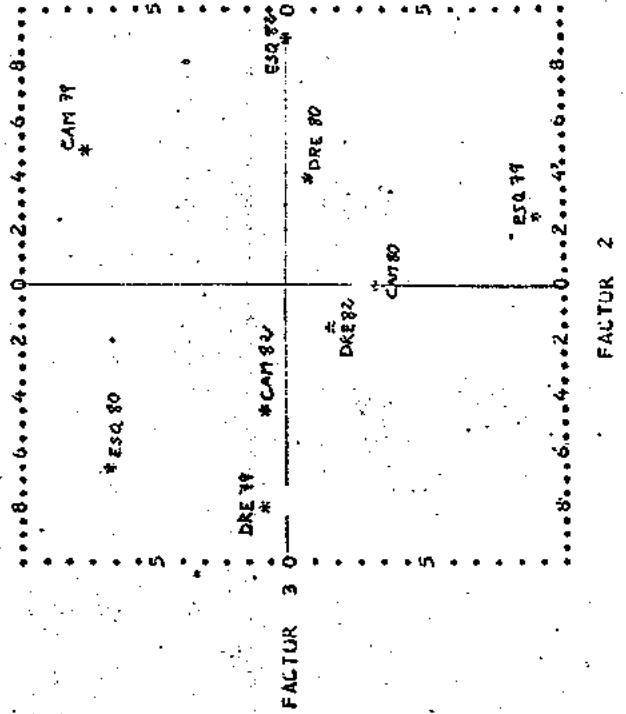
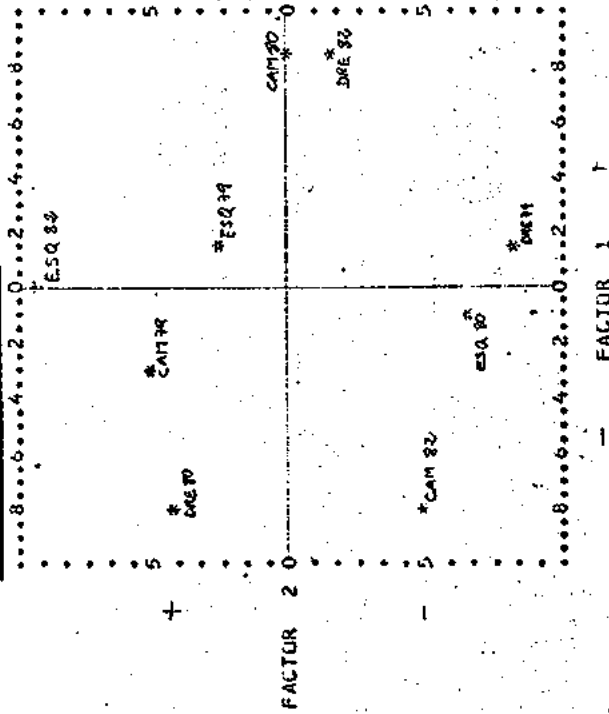
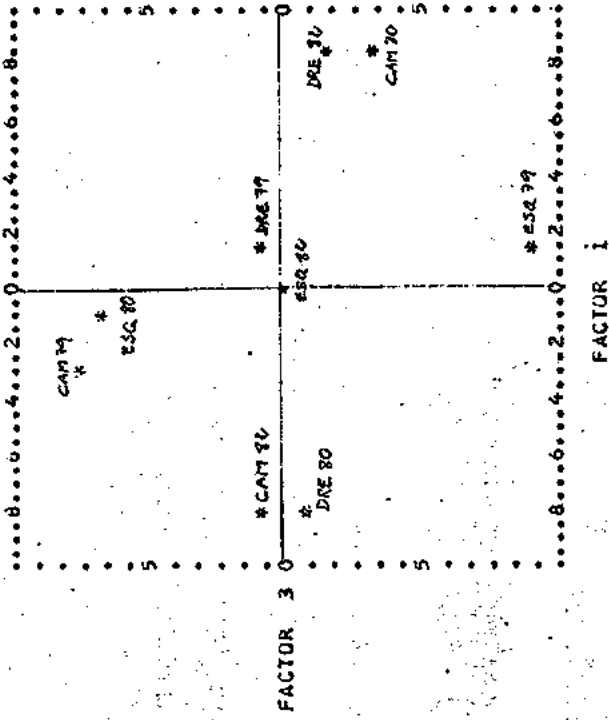
	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3
VARDE79	0.143	-0.807	0.088
VARCAM79	-0.281	0.491	0.782
VARESQ79	0.129	0.245	-0.899
VARORE80	-0.806	0.422	-0.047
VARLAM80	0.856	0.010	-0.315
VARESU80	-0.089	-0.646	0.663
VARORE82	0.872	-0.193	-0.135
JARCAM82	-0.813	-0.459	0.106
VARESQ82	-0.001	0.902	0.002
VP	2.928	2.597	1.998

QUADRE S-40

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

GRAFICA - S - 9

NOTATED FACTOR LOADINGS

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

mostren clarament, en base al Factor-3 la doble estructura de Variació de l'Esquerra a la comarca fins l'any 80:

- Per una banda la formada per Guissona, Torreflor, Tarroja, S. Guim de la Plana i Massoteres. Com ja sabem és l'àrea d'influència de l'ERC que transmet la seva gran inestabilitat als percentatges del conjunt de la tendència: fort descens l'any 79 acompanyat d'un millor manteniment del CC (malgrat la pèrdua d'UCDCC) que capta part de les pèrdues de l'ERC -les altres van a l'abstenció-, i fort augment l'any 80, acompanyat dels més baixos increments del CC, recuperant l'electorat perdut en ambdues direccions.

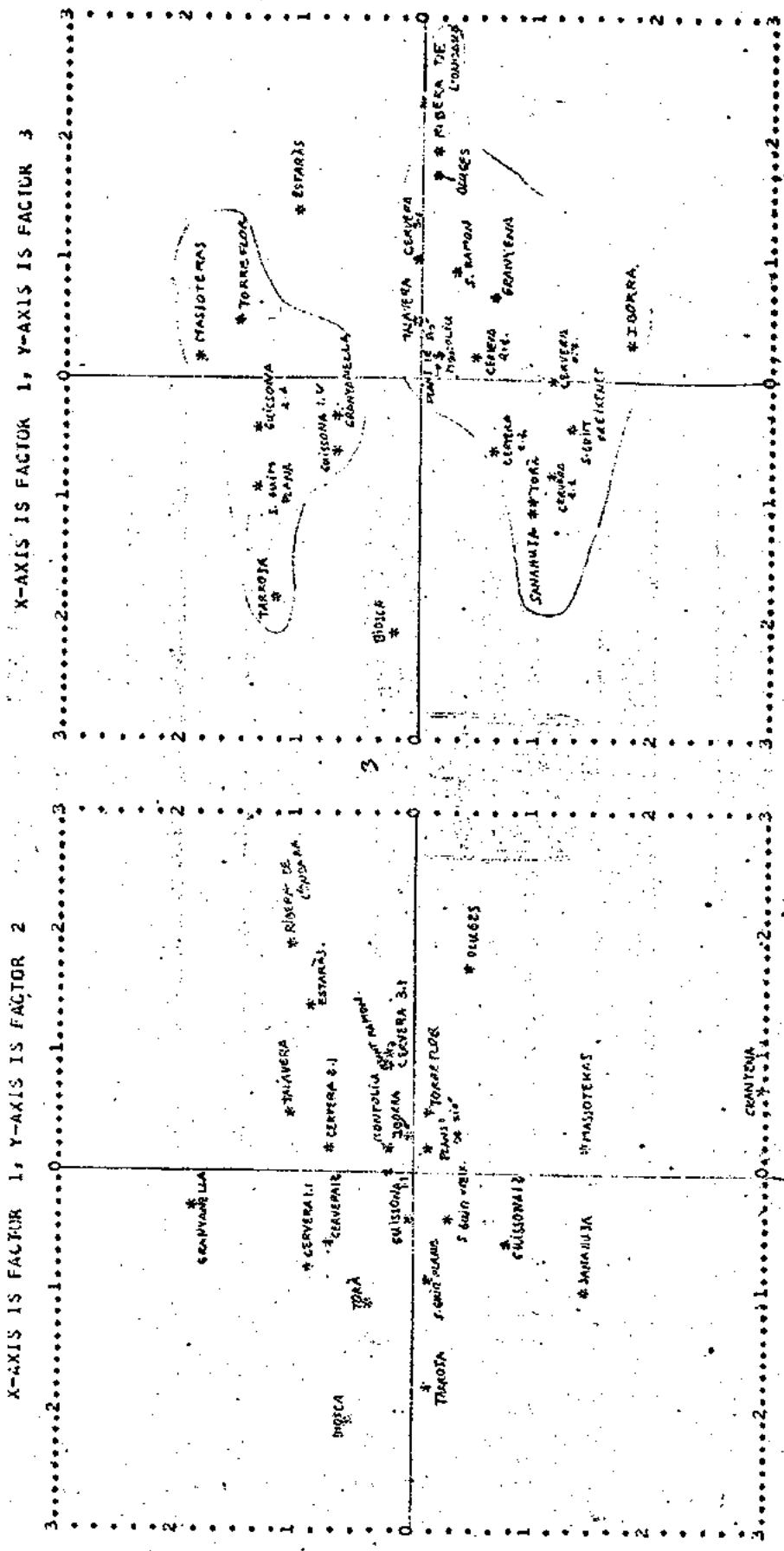
- Per altra banda, la formada per la majoria de la resta de municipis -tal com s'observa a les gràfiques- on l'Esquerra tendeix a augmentar l'any 79 (sobre la base del PSC) al mateix temps que al conjunt d'aquests municipis (veure les gràfiques 2-3) decreix sensiblement el CC (pèrdua d'UCDCC) i la Dreta augmenta lleugerament, moviments que semblen indicar de manera prou clara un desplaçament d'electorat del CC cap a l'Esquerra l'any 79. En canvi l'any 80 l'Esquerra recula o augmenta lleugerament (65), mentre el CC presenta uns increments superiors a la mitjana i el decreixement (generalitzat) de la Dreta és molt diversificat quantitativament; tot plegat sembla prou indicatiu d'un cert desplaçament de l'Esquerra (PSC) cap al CC l'any 80.

En relació al Factor-1 (relació d'intercanvi CC-Dreta a partir de 1982) el comportament dels municipis d'aquests grups ja és més diversificat (gràfiques 1-3), tot mostrant una tendència lleugerament superior a l'estabilitat-80 i a la recuperació del CC sobre la Dreta l'any 82 els municipis amb forta inestabilitat de l'ERC, mentre els del altre grup tendeixen a presentar majoritàriament, un fort avenç del CC sobre la Dreta l'any 80 "recuperant terreny" aquesta darrera l'any 82.

GRAFICA S-10

GRAFICA - S. - 10

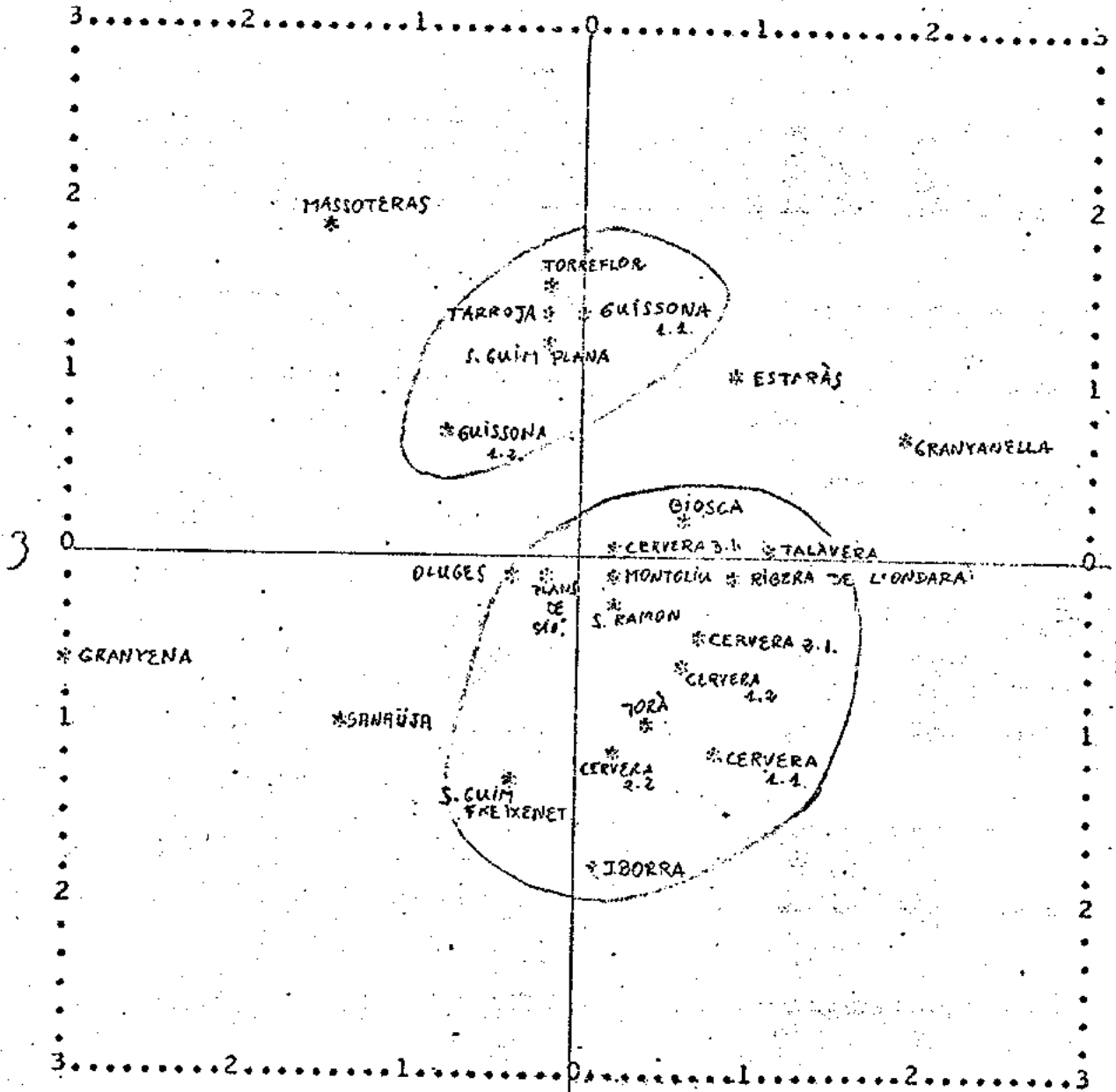
FACTOR SCORES

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

GRAFICA 5 - 11
FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 55834.555 SECONDS

NOTES

- 1) R. Pujadas, S. Solé, I. Pujadas, Ll. Benelbas i S. Puig:
"L'Economia de la Segarra" Pàg. 18. Editat per La Caixa d'Estalvis
de Catalunya, Barcelona 1980.
- 2) Veure relació detallada de nuclis a R. Pujades i altres op.
cit. quadre pàg. 8.
- 3) No el considero en aquest estudi, a efectes de l'anàlisi electoral.
- 4) Entre l'any 70 i el 75 l'ocupació en el sector primari passa
del 42,1% al 33,3, en el Secundari del 33,2% al 40,5% i en
el Terciari del 24,8% al 26,2%. Veure R. Pujades, S. Solé, I.
Pujades i altres op. cit pàg. 34.
- 5) R. Pujades, S. Solé, L. Benelbas i altres op. cit. pàgs. 84-
85.
- 6) Veure Anexe. El percentatge de terra en arrendament només és impor-
tant a Guissona i Tarroja.
- 7) Veure R. Pujades, S. Solé i altres op. cit. pàg. 112.
- 8) R. Pujades, S. Solé, op. cit. pàgs. 117-150.
- 9) Així es desprèn de l'evolució de les quotes de mercat publicades
en el "Anuario del Mercado Español" editat pel BANESTO i
també citades per R. Pujades, S. Solé i altres op. cit. pàg.
160.
- 10) Veure, R. Pujades, S. Solé i altres op. cit. pàgs. 166-172 i A. Ro-
dríguez R. d'Alós op. cit. pàg. 366.
- 11) La dada de 1981 correspon a M.A. Vila "Els municipis de Catalunya"
pàg. 88. Serveis Centrals de Publicacions de la Generalitat
de Catalunya, Barcelona 1982. Tal com succeeix a altres comarques
és molt possible que la xifra de 1978 estigui "inflada" per causa

de defectuoses comptabilitzacions de les altes i baixes. Segons M.A. Vila op. cit. La Segarra perd l'1,7% de la població entre 1975 i 1981, percentatge molt semblant al que s'obté comparant el total d'electors l'any 79 i l'any 82.

- 12) Dades CIDC, Arxiu Municipal.
- 13) Dades CIDC corresponents a 1970.
- 14) Correspón a 1975. El creixement industrial de Guissona ha fet incrementar posteriorment el % d'immigració que el 1970 era segons CIDC del 9,9% (dada presentada per I. Pujadas en l'esmentada obra de R. Pujadas, S. Solé i altres pàg. 24).
- 15) L'estructura detallada per municipis i seccions es troba a F. Pallarés op. cit. pàgs. 113-140.
- 16) El descens del C_v a les 79-L i a les 80-PC és originat per un increment molt suau de la desviació estàndar mentre el nivell de l'abstenció augmenta considerablement.
- 17) Per a un nombre de 25 unitats territorials els valors dels coeficients de variació son significativament diferents de Zero a partir de /0,65/ ó /0,70/.
- 18) Dirigent d'ERC i candidat a Senador per l'Entesa dels Catalans, exerceix com a metge a Guissona i la seva rodalia.
- 19) Cal tenir en compte que Cervera representa més de 1/3 de l'electorat comarcal.
- 20) L'única excepció és Iborra a on la conjuntura favorable a CiU produeix una gran mobilització electoral.
- 21) A 14 dels 20 municipis l'increment oscil.la entre el 8-16%.
- 22) Per raó de que el nivell de participació de Cervera i Guissona, que presenten la meitat dels electors, és molt diferent al de la majoria de municipis, he utilitzat tant la mitjana "demogràfica" com la "territorial" (municipi mig) per tal de poder plantejar una

tipologia més "matisada" que la originada per la utilització exclusiva de la "demogràfica", decisivament determinada pel comportament clarament diferenciat de Cervera i Guissonà.

23) Les excepcions són Cervera, Torà i Ribera de l'Ondara, per un costat, i les Oluges, Massoteres i Granyena per l'altra. Cal observar que Cervera és el municipi on la competència electoral afavoreix menys el comportament participatiu, tan el 79 com el 83, reproduint altre cop, a "escala reduïda", la tendència a l'increment de l'abstenció que s'observa a les zones urbanes. Pel que fa a Torà i Ribera de l'Ondara els resultats electorals revelen l'existència d'una candidatura molt hegemònica, la "percepció" a priori de la qual ben segur ha descoratjat la participació d'un sector de l'electorat. Finalment, i com a cas invers, a les Oluges, Massoteres i Granyena encara incideixen, però ja amb molta menys força, els factors que, malgrat la manca de competència, van afavorir la participació l'any 79 i la mantenen estable al 83.

24) Malgrat que són poc significatives les correlacions inferiors a /0,65/ e incorporat, a efectes purament indicatius, les correlacions superiors a /0,50/.

25) La gran empresa que és la Cooperativa Agrícola de Guissona no és comparable a la densa xarxa de petites cooperatives, normalment d'àmbit municipal, que existeix a les Garrigues o el Segrià.

26) Per 25 unitats territorials el coeficient és significativament diferent de zero a partir de /0,65/, incorporant també al quadre, a nivell indicatiu, els superiors a /0,50/.

27) Cal recordar que és la comarca a on el PDC-77 va captar poc electorat de centre-dreta i centre-esquerra catalanista, principal font de variacions en l'estructura posterior de CiU.

28) Excepte lleus increments a Iborra i les Oluges.

29) Només supera aquest percentatge a Cervera, Les Oluges, Iborra i, mantenint un nivell d'implantació, a Montoliu.

- 30) A tots ells els guanys reals d'AP són superiors a les pèrdues d'UCD coincidint (excepte a Massoteres i Torreflor a causa del fort retrocés de l'ERC) amb pèrdues de CiU. Especialment important sembla la recuperació d'abstencionistes-80 a les Oluges, Sant Ramón, Ribera de l'Ondara, Talavera i Massoteres.
- 31) L'increment molt més fort de CiU a Torà i Sanauja, en relació als altres 3 municipis, és degut a que absorbeix electorat de l'ERC a Sanauja i bona part de l'electorat centrista a Torà, mentre AP absorbiria l'important sector d'electorat centrista que votava a l'Extrema Dreta en aquest darrer municipi.
- 32) A 15 municipis de la comarca el % (votants) oscil·la entre 33-48%.
- 33) A nivell de correlació de forces; mentre que a nivell d'implantació real avança a Biosca, on es produeix un fort increment en la participació, i a Montoliu, únic municipi a on AP/CD-79 havia obtingut un resultat rellevant.
- 34) Els municipis a on CiU sembla recuperar més electorat d'UCD són: S. Guim de la Plana, Tarroja, Torà i Biosca.
- 35) Per altra banda no s'observa cap relació entre les variacions de l'abstenció i les pèrdues d'UCD. Això fa pensar que si bé és possible un desplaçament d'electorat centrista cap a l'abstenció, en tot cas es molt poc important.
- 36) Dividint la Segarra entre Cervera i Guissona per un costat, que anomenarem "zona urbana", i la resta de municipis per l'altre, que anomenarem "zona rural", l'evolució dels resultats d'UCD (% votants) ha estat la següent:

	<u>Zona urbana</u>	<u>Zona rural</u>
1977	26,1	39,2
1979	37,3	52,0
1980	22,7	28,5
1982	3,5	7,3

- 37) Municipi confrontat amb altres de l'Urgell a on també UCDCC obté

- 35) bona implantació, i que s'insereix per tant en una àrea d'influència. També es pot inscriure en aquest marc la implantació al nivell de la mitjana a Montoliu.
- 38) Hi havia una organització d'Unió Democràtica arrelada a Tàrrega, la figura més coneguda de la qual, Delfi Robinat, era també candidat (nº 4).
- 39) Estaràs queda "pinçat" entre S. Ramón i S. Guim.
- 40) A Granyena i Plans del Sió sembla haver consolidat un bon nivell d'implantació a partir de 1980.
- 41) Candidat a Senador per l'Entesa dels Catalans, era un conegut militant de l'ERC. La seva professió de metge sembla donar-li una forta capacitat d'influència sobre un sector d'electorat.
- 42) Formada per: Torreflor, Massoteres, S. Guim de la Plana, Biosca, Tarroja, Plans del Sió i Sanatiya a més a més de Guissona.
- 43) Rosend Audet és ara alcalde de Guissona per una Agrupació Independent amb el suport de l'ERC.
- 45) I en alguns casos gairebé nul o nul del tot (ex.: Iborra i les Oluges, l'any 1977).
- 44) La seva implantació no mostra relació amb cap variable ecològica.
- 46) No sembla haver-hi altres explicacions: l'ERC només localitzadament va captar un electorat de centre-esquerra susceptible de votar socialista; per altra banda tampoc el PDC -amb baixos resultats- sembla haver captat electorat d'aquest tipus, al menys de manera significativa; finalment el PSUC tampoc estableix una competència diferencial en relació a altres comarques, tot el contrari, la seva implantació és gairebé marginal.
- 47) La baixa implantació socialista l'any 77 fa pensar que recull molt poc electorat flotant i per tant cal pensar que l'any 79 es veu poc "erosionat" per l'increment de l'abstenció. D'aquí que la

hipòtesi més versemblant sembla ésser l'estabilitat també en la composició de l'electorat socialista i que les variacions en els percentatges són bastant indicatives de les variables reals.

- 48) L'any 82 experimenta un fort increment a ambdòs municipis.
- 49) Les posicions de dominació/dependència implícites en la relació de treball entre propietaris i assalariats fan que les opcions que es plantegen com a eix central de la seva ideologia la superació de les diferències de classe trobin millor "acollida" entre els darrers que entre altres capes de la societat.. Qüestió abastament coneguda en la sociologia electoral comparada. Però "l'efecte classe" està molt condicionat per "l'efecte ambient tal com ho analitza W. L. Miller en el cas dels districtes electorals britànics ("Social class and party choice in England. A new analysis" British Journal of Political Science, nº8, 1978). Aquest sembla el fil d'explicació a la baixa implantació socialista a la Segarra no obstant tenir un percentatge d'obrers i Empleats superior a la mitjana provincial.
- 52) Cal tenir en compte que la tendència CC-77 incorpora l'opció UCDC i que per altra banda, la bona correlació entre les estructures del PDC-77 i CiU-79 no és argument per a invalidar la tesi del desplaçament ja que si bé la correlació entre PDC-77 i CiU-79 és bona en canvi l'existent entre CC-77 i CC-79 és molt més fluïda essent l'any 80 quan augmenta.
- 53) A la resta de municipis l'Esquerra incrementa la seva implantació real, i en alguns casos es manté al mateix nivell, presentant petits retrocessos, o fins i tot augments, en el nivell de participació.
- 54) En aquest cas R. Audet.
- 55) Les variables millors explicades per aquest 2 factors conjuntament són: PSUC (77,79,80), PSC (77,79), PCC-82 i ERC-79; també queden relativament ben explicades, però a un nivell menor que les

anteriors: PSC (80,82) i CiU (80,82).

- 56) Cal tenir ben present, per a una interpretació correctament matisada d'aquesta explicació i del quadre, que l'ERC està determinada fonamentalment, en aquest cas, per la seva estructura de 1979 i en segon lloc per la de 1977. En canvi pel que fa a CiU, els determinants són els anys 80 i 82. Les distorsions més importants degudes a aquestes determinacions són: La posició de Massoteres (amb molt bona implantació de l'ERC excepte l'any 79) i la de Torreflor (amb bona implantació de PSC i PSUC).
- 57) Cal tenir en compte aquí també que CiU i UCD són determinades fonamentalment per la seva estructura de 1977 i només en segon terme per les de 1979 i 80 (a més a més per la de 1982 en el cas de CiU, mentre que UCD sembla, aquest any, representada per AP.
- 58) Conjuntament els 2 Factors expliquen molt bé les variacions de l'ERC (79,80,82), d'UCD (80) i de CiU (80), quedant més imperfectament explicades les variacions de PSC, UCD i CiU l'any 82 com a lògica conseqüència de les peculiaritats en els intercanvis i variacions que es produeixen aquest any.
- 59) Pèrdues que com sabem són més aviat capitalitzades per AP.
- 60) Expressades en termes de correlació de forces i quedant ara eliminades les "relacions d'intercanvi" entre opcions d'una mateixa tendència.
- 61) Sens dubte degut a la casualitat estadística.
- 62) Veure estudis sobre el PSC i l'ERC.
- 63) A Santalija, el CC també sembla recuperar electorat de l'Esquerra l'any 82.
- 64) La situació de Granyanella en la gràfica en funció únicament del fortíssim descens que hi experimente la Dreta-79, mostrant un comportament molt semblant a la mitjana en la resta de variables.

65) Moviments que, no s'ha d'oblidar contenen avenços de l'ERC i retrocessos del PSC.

50) Torreflor, Guissona, Sanaija, Biosca.

51) A 17 municipis de la comarca no arriba a l'1% dels censats i a 7 dels quals no obté cap vot, no superant el 2% a cap.

6.- LA NOGUERA

6. LA NOGUERA

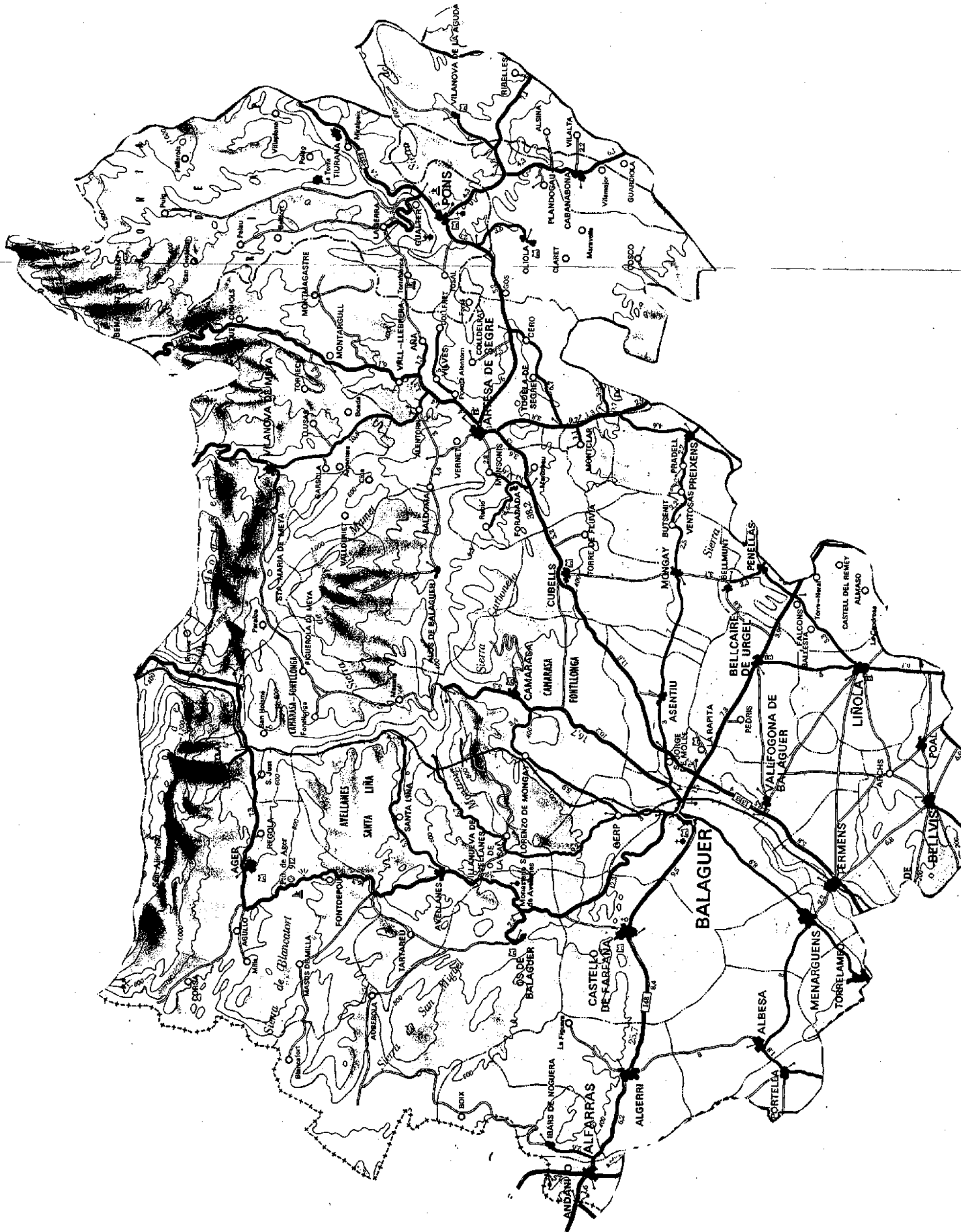
6.1. DESCRIPCIÓ SÒCIO-ECONÒMICA.

Situada al peu del pre-pirineu i a la part septentrional de la plana de Lleida, la Noguera té una extensió de 1.840 km.² (1) i 45.350 habitants l'any 1981 (2). Molt diversa fisiogràficament, poden distingir-se 4 zones diferenciades: 1) la zona del Montsec, prepirineu, de relleu molt accidentat, ocupa el quadrant nord-occidental de la comarca; 2) la zona del mig Segre, al nord-est, de relleu també accidentat, però menys que l'anterior, amb valls molt més obertes i estructurades al voltant del Segre i afluents laterals (sobre tot el Rialb i el Llobregós); 3) al Sud-oest de la comarca i ja a la part plana, es troba la "Noguera estricta" (3) entre el Segre i la Noguera Ribagorçana; 4) finalment, al Sud-est, la zona que forma part del Pla d'Urgell, enmarcada pel Segre i la ribera del Sió.

6. 1. 1.- Estructura territorial i administrativa.-

El territori i la població de la Noguera s'estructuren en 35 municipis de molt diversa magnitud demogràfica. La capital, "centre" industrial i de serveis comarcal, és Balaguer (12.585 habs. l'any 1981). Hi ha 11 municipis que tenen entre 1.000-4.000 habs., 12 en tenen entre 500-1.000, i els 11 restants menys de 500. A la part nord la "dispersió poblacional" és encara bastant considerable, deixant de tenir importància a la part plana del Sud.

Están situats a la zona pre-pirinenca: Ager, les Avellanes-Santalinya, Os de Balaguer i Camarasa-Fontllonga. Tots son agregacions de nuclis de població i "pivoten" al voltant de Balaguer.

A la zona del Mig-Segre hi trobem: la Baronia de Rialb, Vilanova de Meià, Alós de Balaguer, Tiurana, Ponts, Artesa de Segre, Vilanova de l'Aguda, Cabanabona, Oliola, Foradada i Cubells. Artesa i Ponts són el "centres" més immediats de tota aquesta àrea.

A la "Noquera estricta" se situen: Ibars de Noguera, Alfarràs, Algerri, Albesa, La Portella, Castelló de Farfanya, Menargues, Torrelameu i el propi Balaguer. La Sentiu, Montgai i Preixens marquen la divisòria entre el Mig-Segre i el Pla d'Urgell al que pertanyent: Bellcaire, Bellmunt, Vallfogona, Penelles, Linyola, El Poal, Bellvís i Termens.

6. 1. 2.- Activitat econòmica (4) :

Es una zona eminentment agrària però amb una activitat industrial rellevant.

Pel que fa a l'agricultura, les produccions son diferenciades en funció de la zona. Així a la part nord i més accidentada predominen els conreus de secà, tan al Montsec com al Mig-Segre, on també es produeixen patates i hortalisses. A la part sud, en canvi, predominen els regadius. Els conreus més importants son els de blat, alfals i cereals forratgers. La Fruticultura, tant de secà com de regadiu (aquest sobre tot al Pla d'Urgell) és també una importantíssima activitat productiva.

La producció de carn d'oví al Montsec, de porquí a la "Noquera estricta" i les explotacions de bovins per a la producció de llet al pla d'Urgell son les principals activitats ramaderes de la comarca.

La majoria de les explotacions són de tipus familiars (petites i mitjanes) existint també algunes grans explotacions. Una part important dels conreus són en règim d'arren-

dament o, sobre tot, de masoveria (excepte a la zona del Montsec). (veure Annex).

A nivell industrial el centre més important és Balaguer (alimentació, paperera i construcció, sobre tot), amb activitats també importants localitzades a Artesa (tèxtil i fusta), Alfarràs (tèxtil), Bellvís (comercialització de la llet). Ponts (fusta, carrosseries, tallers de reparació), Camarasa, Termens i Os de Balaguer (hidroelèctrica).

Pel que fa als serveis, Balaguer és el centre més important a tots nivells, però també Artesa i Ponts fan les funcions de centre a nivell sub-comarcal, mentre Bellvís, El Poal, Linyola i Penelles entren més aviat a l'àrea d'atracció de Mollerussa. La proximitat a Lleida, però, fa que no es disposi a la comarca d'alguns serveis essencials: per exemple no existeixen instal·lacions hospitalàries. La conseqüència és una dependència més forta de la capital provincial.

Les vies de comunicació son molt millors a la part plana del sud que a la part nord tot i que el ferrocarril Lleida-Balaguer-La Pobla i els eixos Lleida-Balaguer-Tremp i lleida-Puigcerdà (per Balaguer, Artesa i Ponts), juntament amb els Tárrega-Balaguer-Alfarràs-Binefar i Agramunt-Artesa de Segre, fan de la Noguera una comarca amb un bon nivell de comunicacions tan intra-comarcals com amb l'exterior.

6. 1. 3.- La Població.-

La Noguera tenia 45.952 habitants l'any 1975 (5) de les quals 12.166 (el 26.5 %) residia a la capital, el 49 % a municipis entre 1.000-4.000 habs. i només el 24,5 % en municipis amb menys de 1.000 habitants.

Amb una lleugera regressió a finals dels anys 60 mostra una tendència al manteniment de la població des de

QUADRE - N - 1LA NOGUERA : Evolució de la població municipal

	<u>1975</u>	<u>1981</u>	<u>Var. %</u>
Ager	717	684	-4,6
Albesa	1.476	1.54	-1,5
<u>Secció 1</u>			
" 2			
Alfarrás	3.150	3.189	1,2
Algeri	636	639	0,5
Alòs de Balaguer	171	184	7,6
<u>Secció 1-1</u>			
" 1-2			
" 2-1			
" 2-2			
" 3-1			
" 3-2			
Artesa de Segre	3.367	3.354	0,4
Avellanès - Sta. L.	622	573	-7,9
<u>Secció 1-1</u>			
" 1-2			
" 1-3			
" 1-4			
" 2-1			
" 2-2			
" 2-3			
" 3-1			
" 3-2			
" 3-3			
" 4-1			
" 4-2			
" 4-3			
" 4-4			
Balaguer	12.166	12.585	3,4
Baronia de Rialp	338	298	-11,8
Bellcaire d'Urgell	1.590	1.602	0,7
Bellmunt	249	238	-4,4
<u>Secció 1-1</u>			
" 1-2			
" 2-U			
Bellvis	2.549	2.460	-3,5
Cabanabona	158	128	-19,-
Camarasa-Fontllonga	1.081	1.019	-5,7
Castelló Farfanya	682	694	1,8

COMARCA : LA NOGUERA

	<u>1975</u>	<u>1981</u>	<u>Var. (%)</u>
Cubells	445	453	1,8
Foradada	184	162	-12,-
Ibars de Noguera	376	378	0,5
<u>Secció 1</u>			
<u>" 2</u>			
Linyola	2.319	2.327	0,3
Menarguens	1.027	1.011	-1,6
Mongai	1.022	940	-8,-
Oliola	291	268	-7,9
Os de Balaguer	904	934	3,3
Penellas	860	707	-17,8
Poal	751	728	-3,1
<u>Secció 1</u>			
<u>" 2</u>			
Ponts	2.183	2.251	3,1
Portella	641	595	-7,2
Preixens	666	583	-12,5
La Sentiu	515	509	-1,2
Termens	1.433	1.422	-0,8
Tiurana	216	199	-7,9
Torrelameu	610	611	0,2
Vallfogona de B.	1.323	1.316	-0,5
Vilanova de l'Ag.	413	324	-21,5
Vilanova de Meia	821	531	-35,3
<u>Total Noguera</u>	<u>45.952</u>	<u>45.350</u>	<u>-1,3</u>

Fonts: Les dades de 1975 són de: "Població de los municipios y comarcas de Cataluña, 1970-75", pàgs. 45-46. CIDC Barcelona, 1977.

: Les de 1981 són de: "Els municipis..." M.A. Vila op. cit. pàgs. 67-68.

primers de segle, malgrat lleugeres oscil·lacions (6).

El fenòmen de concentració de la població a la capital comarcal ha estat menys intens que a altres comarques, produint-se fonamentalment en els municipis i nuclis alts i de secà; així, Ager, que havia estat el 2º municipi de la comarca ha quedat avui totalment desplaçat. Els municipis més importants, després de la capital, se situen avui a les zones regades tant de la Noguera estricta" (Alfarràs) com de l'Urgell (ellvís, Linyola), a més d'Artesa i Ponts -a la zona del Mig-Segre- molt afavorits per la seva situació en els eixos de comunicació.

També a la Noguera s'han produït els 3 tipus de moviment de població que s'observa a la resta de comarques: emigració cap a l'exterior, mobilitat interior i recepció d'immigració, però han tingut un caràcter més suau i localitzat.

La recepció d'immigració provinent de fora de Catalunya s'ha produït a gairebé la totalitat de municipis de la Noguera però en general a un nivell poc important, sobre tot als municipis "perifèrics" del Mig-Segre, als del Montsec sense instal·lacions hidroelèctriques i als més "agraris" de la Noguera estricta. La màxima concentració d'immigració es dona al municipi industrial d'Alfarràs (40,9%) seguit, de molt lluny, per la capital, Balaguer (28,1%), tenint també importància a Vallfogona (21,6%) (indústria alimentària) i a Os de Balaguer (18,-%) (central).

QUADRE - N - 2Població nascuda fora de Catalunya %

Ager	6,5	Albesa	3,5
Alfarràs	40,91	Algerri	4,1
Alòs de Balaguer	16,3	Artesa de Segre	10,1
La Sentiu	7,2	Avellanes-Santal.	1,8
Balaguer	28,1	Baronia de Rialb	3,5
Belcaire d'Urgell	12,4	Bellmunt	7,6
Bellvis	6,3	Cabanabona	2,8
Camarasa-Fontllonga	7,7	Castelló Farfanya	7,3
Cubells	1,-	Foradada	2,4
Ivars de Noguera	4,4	Linyola	11,3
Menarguens	7,7	Montgai	4,2
Oliola	0	Os de Balaguer	18,
Penelles	10,2	El Poal	1,8
Ponts	7,5	La Portella	10,6
Preixens	9,2	Termens	9,8
Tiurana	0	Torrelameu	4,7
Vallfogona de Balaguer	21,6	Vilanova de l'Aguda	0
Vilanova de Meià	7,2		

6. 1. 3. 1.- La població electoral

La Noguera tenia 35.712 habitants amb dret a vot l'1 -M- 79 i 34.34.964 el 28 -O- 1982, mostrant així una lleugera reducció (-2,7 %) en el cens electoral i passant de representar el 13,4 % de l'electorat provincial a presentar-ne el 13 %. Amb una proporció molt equilibrada d'electors "joves" (37,4 %) i de la "mitjana edat" (35,6 %), el promig d'edat d'electorat noguerenc és lleugerament més elevat que el de la circumscripció amb un percentatge d'electors "jove"/"grans" respectivament inferior/superior a la mitjana provincial, i lleugera majoria d'electors masculins (50,5 %).

A nivell de categoria socio-professional mostra una estructura "mixta" amb el 22,5 % d'obrers + empleats i el 17,5 % de pagesos, percentatge inferior/superior a la respectiva mitjana de la circumscripció.

Com a totes les comarques la categoria més nombrosa són les Mestresses de Casa (36,4) (7), seguides, en aquest cas, dels Obrers (18,7 %), dels Pagesos (17,5 %) i dels Jubilats (10,6 %), tenint la resta de categories un "pes específic" molt més baix. (veure quadre N-3).

En general, doncs, l'estructura social de l'electorat a nivell comarcal presenta uns trets evidents - malgrat que suaus- de "ruralitat", en lògica correspondència amb el caràcter fonamentalment "agrari" de la comarca.

A nivell municipal la distribució de la població electoral és la del quadre nº 4.

Com pot observar-se la concentració de població a la capital (26. %) no arriba, al nivell d'altres comarques, habitant un altre 30% de la població electoral a Artesa de Segre, Alfarràs, Bellvis, Linyola i Ponts, Distribuint-se la població de manera molt lentament.

QUADRE N-3

ESTRUCTURA POBLACIÓ ELECTORAL

	Homes		Dones		TOTAL	
	Nº ab-solut	% total secció	Nº ab-solut	% total secció	Nº ab-solut	% total secció
ats						
17 a 20 anys	1417	3,96	1269	3,55	2686	7,52
21 - 29	3060	8,56	2806	7,85	5866	16,42
30 - 39	2470	6,91	2350	6,58	4820	13,49
40 - 49	3174	8,88	3184	8,91	6358	17,80
50 - 59	3219	9,01	3151	8,82	6370	17,83
60 - 69	2590	7,25	2652	7,42	5242	14,67
70 - 79	1598	4,47	1707	4,77	3305	9,25
80 i més	509	1,42	556	1,55	1065	2,98
TOTAL	18037	50,50	17675	49,49	35712	100

egoria socio-professional

er	5148	14,54	1484	4,19	6632	18,73
leat	915	2,58	445	1,25	1360	3,84
ire Mig	304	0,85	308	0,86	612	1,72
ire Superior	271	0,76	42	0,11	313	0,88
piet, de la) o Serv.)	1245	3,51	301	0,85	1546	4,36
es	6201	17,51	10	0,02	6211	17,54
ge	46	0,12	34	0,09	80	0,22
tar - FOP.	95	0,26	-	-	95	0,26
diant	1062	2,99	849	2,39	1911	5,39
lat	2566	7,24	1184	3,34	3750	10,59
ies de casa	-	-	12894	36,41	12894	36,41
TOTAL	17853	50,42	17551	49,57	35404	100

QUADRE - N - 4

Població electoral per municipis: 1979-1982

	<u>1979</u>		<u>1982</u>		<u>Var. %</u>
	<u>nº</u>	<u>%</u>	<u>nº</u>	<u>%</u>	
Balaguer	9.274	26,	9.229	26,3	-0,5
Artesa Segre	2.735	7,6	2.655	7,5	-3,1
Alfarràs	2.348	6,6	2.378	6,8	1,3
Bellvis	1.996	5,6	1.907	5,4	-45
Linyola	1.732	4,8	1.764	5,	1,8
Ponts	1.714	4,8	1.712	4,8	-0,2
Bellcaire d'Urgel	1.260	3,5	1.278	3,6	1,4
Albesa	1.183	3,3	1.150	3,2	-2,8
Termens	1.071	3,	1.070	3,	-0,1
Vallfogona de Bal.	1.021	2,9	1.018	2,9	-0,3
Camarasa-Font	906	2,5	822	2,3	-9,3
Menarguens	829	2,3	825	2,3	-0,5
Montgai	802	2,2	775	2,2	-3,4
Os de Balaguer	743	2,1	714	2,	-4,
Penelles	645	1,8	559	1,5	-3,4
El Poal	605	1,7	581	1,6	-4,
Ager	596	1,7	561	1,6	-5,9
Castelló Farfanya	551	1,5	562	1,6	2,
Preixens	529	1,5	487	1,3	-8,
Algerri	524	1,5	511	1,4	-2,5
Torrelameu	503	1,4	478	1,3	-5,
Portella	502	1,4	463	1,3	-7,8
Avellanes-Santal.	496	1,3	453	1,2	-8,7
Vilanova de Meià	476	1,3	444	1,2	-6,8
La Sentiu	411	1,1	414	1,1	0,7
Cubells	359	1,	374	1,	4,1
Vilanova de l'Aguda	334	0,9	273	0,7	-8,3
Ivars de Noguera	286	0,8	296	0,5	-5,5
Baronia de Rialb	269	0,7	250	0,7	-7,1
Oliola	224	0,6	221	0,6	-1,4
Bellmunt	203	0,5	192	0,5	-5,5
Tiurana	172	0,4	159	0,4	-7,6
Foradada	154	0,4	136	0,3	-1,7
Alòs de Balaguer	130	0,3	146	0,4	12,3
Cabanabona	124	0,3	107	0,3	-3,8

escalonada entre els 29 municipis restants.

Les variacions en els censos municipals indiquen una regressió poblacional generalitzada, excepte en uns pocs municipis, essent especialment forta a municipis del Mig-Segre i Montsec (Ager, Avellanes, Santalinya, Baronia de Rialb, Camarasa-Fontllonga, Tiurana, Vilanova de l'Aguda).

A nivell d'edats, Balaguer, Albesa i Alfarràs són els municipis, amb una població electoral més "jove" poguent-se incloure també en aquest grup Ponts, Linyola, El Poal i Artesa. En canvi, aquelles a on l'electorat "gran" té una presència relativa més important són: Alòs, Cubells i Tiurana, juntament amb Cabanabona, La Sentiu, Algerri i Avellanes-Santalinya. La resta de municipis presenten estructures d'edat no tant diferenciades.

Pel que fa a la composició per sexe: Alòs de Balaguer, Foradada, Oliola, Os de Balaguer, Tiurana, Vilanova de l'Aguda, Vilanova de Meiá, Ager, Avellanes-Santalinya, Bellmunt, Cabanabona, Ivars de Noguera i Vallfogona són els municipis on la població masculina és sensiblement més nombrosa que la femenina. En canvi l'electorat masculí és minoritari a bastants municipis de la part baixa, sobre tot a Algerri i a Termens.

QUADRE - N - 5

Població electoral per grups d'edat i sexe

	<u>"joves"</u> <u>(17-39)</u>	<u>"mitjana"</u> <u>(40-59)</u>	<u>"grans"</u> <u>(60 i més)</u>	<u>Dif. %</u> <u>Hom-Don.</u>
Ager	31,2	35,9	32,8	7,3
Albesa	42,0	37,5	23,4	-1,3
Alfarràs	40,7	35,5	23,7	-0,5
Algerri	30,3	31,4	41,9	-6,-
Alòs de Balaguer	18,4	38,4	43,0	12,3
Artesa Segre	36,2	33,4	28,8	2,7
Les Avellanès-S.	31,0	29,4	39,5	6,6
Balaguer	44,1	35,3	20,4	-0,7
Baronia de Rialb	30,4	36,8	32,7	4,1
Bellcaire d'Urgell	32,7	36,8	30,4	-0,9
Bellmunt	31,5	31,0	37,4	6,4
Bellvisó	36,5	38,4	25,0	-2,
Cabañabona	25,8	40,3	33,8	6,5
Camañasa-Fontll.	31,9	33,3	34,6	2,7
Castelló Farfanya	32,4	35,9	31,5	2,
Cubells	21,7	39,8	37,6	6,4
Eradadass	33,7	33,6	28,5	10,4
Ivars de Noguera	33,1	35,6	27,2	7,7
Linyola	38,1	32,7	29,1	-1,
Menargüens	35,5	36,1	28,3	0,9
Montgai	31,8	38,9	29,3	1,8
Oliola	30,3	37,9	31,6	13,4
Os de Balaguer	32,1	34,0	33,7	10,7
Penelles	34,8	37,	27,9	-0,2
El Poal	37,2	36,8	25,9	-1,8
Ponts	39,2	32,3	28,4	0,7
La Portella	25,8	37,0	27,0	-0,4
Preixens	31,3	38,3	30,2	-2,9
La Sentiu	27,2	39,6	33,0	4,2
Termens	33,0	35,4	31,4	-4,4
Tiurana	24,4	38,3	37,2	9,3
Torrelameu	34,5	38,1	27,2	3,
Vallfogona de B.	36,0	38,1	25,8	6,6
Vilanova de l'AG.	32,9	35,9	31,1	9,
Vilanova de Meià	34,8	34,2	30,8	8,8

A nivell de categoria sòcio-professional s'observa una forta majoria d'Obrers i Empleats i un baix percentatge de Pagesos a Balaguer, Alfarràs i Ponts, tot el contrari del que succeix a Castelló de Farfanya, Vilanova de l'Aguda, Torrelameu, Oliola, Vilanova de Meià, Baronia de Rialb, Foradada i Tiurana, on hi ha un alt percentatge de Pagesos mentre que el d'Obrers i Empleats és marginal. El grup més nombros és, però, el dels municipis que presenten una estructura social "mixta" amb participació significativa tant d'Obrers i Empleats com de Pagesos.

QUADRE - N - 6

Població electoral per categories socio-professionals

<u>Municipi</u>	<u>Obr+Empl.</u>	<u>Pagesos</u>	<u>Dif.</u>
Alfarràs	38,0	9,2	28,7
Balaguer	32,6	5,0	27,5
Ponts	30,4	7,8	22,6
Vallfogona Balaguer	27,7	18,2	9,4
Penelles	25,9	18,5	7,4
Bellvis	23,2	15,9	7,2
Artesa Segre	22,5	15,7	6,8
Bellmunt	19,7	19,7	0,
Termens	19,5	19,9	-0,2
Camarasa-Fontllonga	16,9	17,6	-0,6
Bellcaire d'U.	18,8	19,6	-0,7
Algerri	18,7	22,5	-3,8
Alòs de Balaguer	25,5	31,0	-5,4
Linyola	18,2	25,4	-7,2
Preixens	13,7	24,3	-10,5
Cubells	13,4	30,9	-17,4
Menarguens	13,4	25,0	-11,6
La Sentiu	13,7	22,5	-9,8
Ager	12,4	27,6	-15,1
Montgai	11,5	30,6	-19,1
El poal	11,4	24,2	-12,7
Baronia Rialb	11,1	39,9	-28,7
Os de Balaguer	10,6	26,7	-16,0
Foradada	10,4	37,9	-27,4
La Portella	9,6	31,7	-22,0
Avellanès-Santalinya	9,5	29,6	-20,1
Albesa	8,4	32,9	-24,4
Ivars de Noguera	7,7	31,0	-23,3
Tiurana	7,5	35,4	-27,9
Cabanabona	7,3	28,4	-21,1
Vilanova de l'Aguda	6,6	39,1	-32,5
Oliola	6,2	36,7	-30,5
Vilanova de Meià	5,9	34,7	-28,8
Castelló de Farfanya	5,3	40,0	-34,7
Torrelameu	4,8	36,8	-31,9

A N N E X N-1

	Index par-	Conreu	Conreu	Conreu	Conreu
	cel.lació	propriet.	arrend.	masov.	prop.col.
	I P	I P C	I C A	I C M	I P M
Ager	1,5	45	4	1	50
Albesa	7,3	85	1	14	-
Alfarràs	3,1	82	5	9	4
Algerri	15,3	75	25	0	0
Alòs de Balaguer	6,4	99	0	1	0
Artesa Segre	5,5	67	3	11	19
Les Avellanès-S.	10,6	91	2	5	2
Balaguer	2,8	64	10	26	0
Baronia de Rialb	2,8	78	2	2	10
Bellcaire	2,5	64	7	23	6
Bellmunt	3,2	83	12	5	0
Bellvis	3,8	81	5	14	0
Cabanabona	7,5	60	8	31	0
Camarasa-Fontll.	5,5	94	3	3	0
Castelló Farfanya	11,9	66	1	16	17
Cubells	10,4	72	4	24	0
Foradada	4,2	50	4	10	36
Ivars de Noguera	7,8	54	1	4	41
Linyola	4,6	74	14	12	0
Menarguens	5,0	65	0	35	0
Montgai	5,2	74	6	20	0
Oliola	5,7	57	4	39	0
Os de Balaguer	8,0	91	6	2	1
Penelles	3,5	84	2	14	0
El Poal	3,7	69	7	24	0
Ponts	4,7	81	2	17	0
La Portella	3,5	89	0	11	0
Preixens	5,6	89	1	10	0
La Sentiu	6,8	79	4	17	0
Termens	5,0	82	6	12	0
Tiurana	6,0	79	12	8	1
Torrelameu	0,9	79	3	18	0
Vallfogona de B.	3,3	79	3	18	0
Vilanova de l'AG.	8,2	72	8	20	0
Vilanova de Meià	6,9	88	4	8	0

Font: Elaboració pròpia sobre dades del Cens Agrari 1972.

A N N E X N-2
Evolució del Cens 1977-79

	<u>1979</u>	<u>1977</u>	<u>Cens %</u>
Ager	596	556	7,2
Albesa	1.183	1.001	18,2
<u>Secció 1</u>			
<u>" 2</u>			
Alfarrás	2.348	2.068	11,4
Algeri	524	484	8,3
Alòs de Balaguer	130	128	1,6
<u>Secció 1-1</u>			
<u>" 1-2</u>			
<u>" 2-1</u>			
<u>" 2-2</u>			
<u>" 3-1</u>			
<u>" 3-2</u>			
Artesa de Segre	2.735	2.494	9,9
Avellanès - Sta. L.	496	461	7,6
<u>Secció 1-1</u>			
<u>" 1-2</u>			
<u>" 1-3</u>			
<u>" 1-4</u>			
<u>" 2-1</u>			
<u>" 2-2</u>			
<u>" 2-3</u>			
<u>" 3-1</u>			
<u>" 3-2</u>			
<u>" 3-3</u>			
<u>" 4-1</u>			
<u>" 4-2</u>			
<u>" 4-3</u>			
<u>" 4-4</u>			
Balaguer	9.274	8.179	13,4
Baronia de Rialp	269	257	4,7
Bellcaire d'Urgell	1.260	1.149	9,7
Bellmunt	203	184	10,3
<u>Secció 1-1</u>			
<u>" 1-2</u>			
<u>" 2-U</u>			
Bellvis	1.996	1.827	9,3
Cabanabona	124	113	9,7
Camarasa-Fontllonga	906	850	6,6
Castelló Farfanya	551	492	12,-

COMARCA : LA NOGUERA

	<u>1979</u>	<u>1977</u>	<u>Cens (%)</u>
Cubells	359	336	6,8
Foradada	154	148	4,-
Ibars de Noguera	286	257	11,3
<u>Secció 1</u>			
<u>" 2</u>			
Linyola	1.732	1.589	9,-
Menarguens	829	732	13,3
Mongai	802	751	6,8
Oliola	224	215	-
Os de Balaguer	743	633	17,3
Penellas	645	600	7,5
Poal	605	534	13,3
<u>Secció 1</u>			
<u>" 2</u>			
Ponts	1.714	1.549	10,7
Portella	502	461	8,9
Preixens	529	495	6,9
La Sentiu	411	394	4,3
Termens	1.071	1.004	6,7
Tiurana	172	161	6,8
Torrelameu	503	465	8,2
Vallfogona de B.	1.021	935	9,2
Vilanova de l'Ag.	334	316	5,7
Vilanova de Meia	476	628	-
<hr/>			
Total Noguera	35.712	32.311	10,5

6.2. LA PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ.

6.2.1. Aspectes generals.-

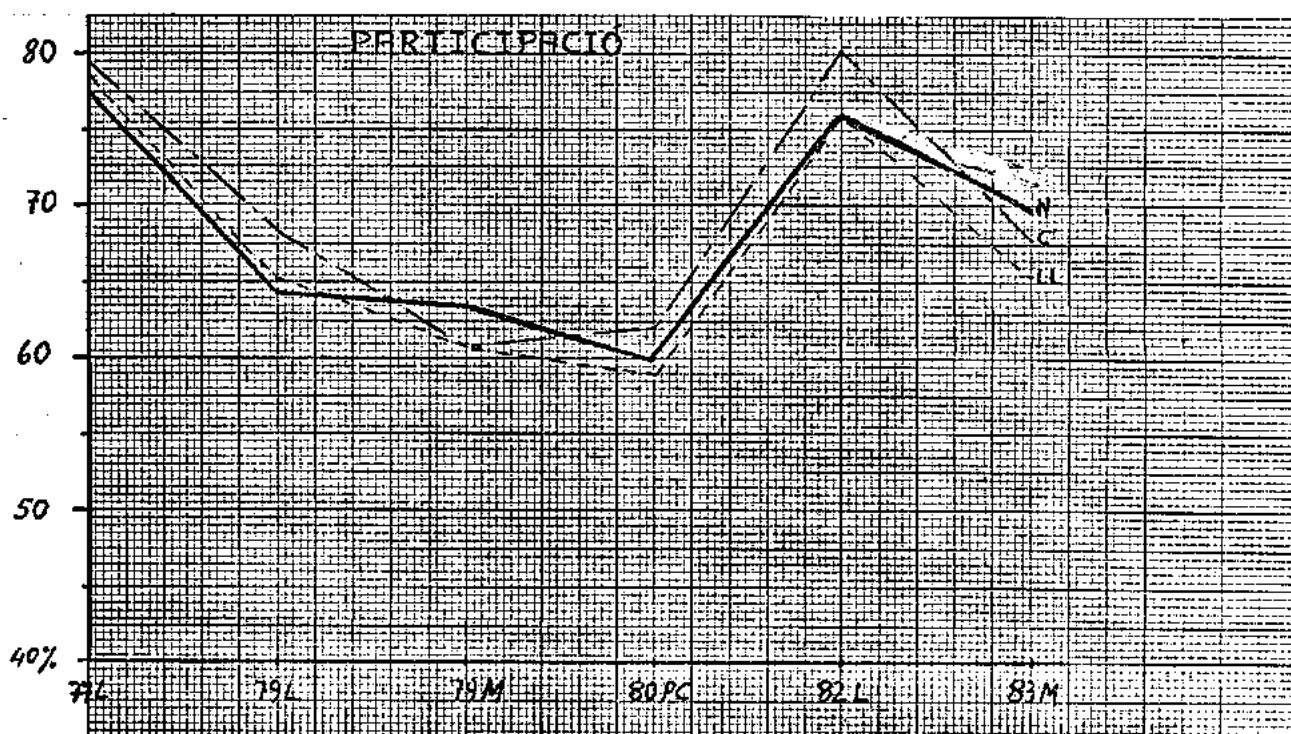
Amb una tradició de comportament inclinada lleugerament cap a la participació -en el marc de la circumscripció- presenta ara una certa tendència semblant.

QUADRE - N - 7

La Noguera: Evolució comparada de la participació (%)

	<u>Noquera</u>	<u>Circumsc.</u>	<u>Catalunya</u>
Legislatives estatals 1979	77,4	78,8	79,4
Referèndum Constitució 1978	65,9	66,9	68,8
Legislatives estatals 1979	64,5	65,4	68,4
Municipals 1979	63,8	60,7	60,9
Referèndum Estatut 1979	57,3	58,2	60,4
Legislatives autonòmiques 1980	60,-	59,4	62,2
Legislatives estatals 1982	75,8	75,8	80,2
Municipals 1983	69,5	65,2	67,8

Gràfica N-1

Tal com s'observa en el quadre N-7 i en la gràfica N-1 el percentatge de participació se situa normalment a un nivell molt proper a la mitjana provincial però per sota de la mitjana catalana.

L'única excepció són les eleccions municipals, amb un nivell de participació més elevat a la comarca que als altres 2 àmbits. Fet que, a nivell d'eleccions locals; s'incriu en el marc d'una major propensió a la participació als petits i mitjans municipis que a les grans ciutats com a conseqüència, fonamentalment, de la grandària més reduïda d'aquells que possibilita una percepció més directa de l'elecció.

Pel que fa a la resta d'eleccions, l'evolució de la participació a la comarca és molt paral·lela a la de Catalunya i de la circumscripció, observant-se només un descens una mica més suau a les autonòmiques i una recuperació, també una mica més suau a les estatals posteriors. Així doncs, l'evolució del nivell de participació sembla determinat gairebé exclusivament pels factors conjunturals d'àmbit general sense que s'observi una incidència rellevant de factors específics comarcals.

Finalment, per tancar aquesta visió general, cal fer les següents remarques:

1) Els nivells de participació, als 3 àmbits territorials comparats, fluctuen més a les eleccions legislatives que a les municipals, indicant així que l'àmbit municipal de l'elecció actua com a factor relativament aïllant de la influència dels factors conjunturals generals.

2) Fenòmen comú als 3 àmbits, i observat a totes les comarques de la circumscripció, és el nivell més alt de participació (expressat en promig global) que es dona a les legislatives estatals en relació als altres tipus

d'elecció (municipal, autonòmiques, referèndums). Fenòmen general sobre el qual tornaré a les conclusions del treball.

QUADRE - N - 8

Promitjos globals de la participació

	<u>Noguera</u>	<u>Circumsc.</u>	<u>Catalunya</u>
Municipals	66,6	63,-	64,4
Legislatives estatals	72,6	73,3	76,
Legislatives autonòmiques	60,-	59,4	62,2

6. 2. 2.- Distribució territorial.

Lògicament, no tots els municipis de la Noguera tenen el mateix (o semblant) nivell de participació/abs-tenció, ni a tots evoluciona de la mateixa manera. El quadre N-10, que reflexa els percentatges d'abstenció a les eleccions de tipus legislatiu (estatals o autonòmiques) i municipal celebrades fins ara, n'és una bona prova. Anem a veure-ho amb més deteniment.

a) Els estadístics (desviació típica i coeficient de variació) del quadre N-9 ens refermen la idea inicial de relativa irregularitat en la distribució territorial del comportament participatiu/abstencionista, matisant alhora diferències entre les diferents eleccions. Així s'observa com a les eleccions municipals el comportament territorial és molt més irregular que a les de tipus legis-latiu, fenòmen comú a la resta de comarques.

En canvi, en aquest darrer tipus d'eleccions, els valors dels estadístics indica que el nivell d'abstenció es troba menys influït per factors d'àmbit local.

En el mateix sentit s'observa, per altra banda,

QUADRE - N - 9

Abstenció: Homogeneïtat de la distribució territorial

	<u>Opció de vot amb dis-</u> <u>Abstenc. tribució més homogenia (%.)</u>				
	<u>S</u>	<u>Cv</u>		<u>S</u>	<u>Cv</u>
Legislatives Estat. 77	8,6	0,35	UCD:	6,1	0,32
Legislatives Estat. 79	8,9	0,24	UCD:	7,8	0,35
Municipals 79	17,5	0,44	-	-	-
Leg. Autonòm. 80	8,4	0,20	CiU:	5,-	0,32
Leg. Estat. 82	7,2	0,28	CiU:	7,2	0,31
Municipals 83	19,-	0,59	-	-	-

que a les eleccions legislatives l'abstenció és l'opció de comportament amb una distribució territorial més regular, és a dir, menys dependent de "factors locals" (9).

b) Per altra banda, tal com es pot deduir de la matriu de correlacions (quadre N-10), el comportament participatiu/abstencionista a les eleccions legislatives presenta una estructura territorial (per municipis i seccions) bastant estable, poc modificada per les variacions conjunturals. Les eleccions municipals, en canvi, produeixen un trasbalsament molt important en els "hàbits" de comportament a la resta d'eleccions tal com es dedueix dels baixos valors dels coeficients de correlació. No es pot parlar, però, d'una estructura de comportament participatiu/abstencionista pròpia de les eleccions municipals, ja que la correlació entre elles també és molt baixa. Tant per la irregularitat com per la inestabilitat de la seva estructura, les estudiarem separatament.

QUADRE - N - 10

La Noguera: Nivell d'abstenció per municipis (%)

	<u>77L</u>	<u>79L</u>	<u>79M</u>	<u>80PC</u>	<u>82L</u>	<u>83M</u>
Ager	30,-	45,4	36,9	39,8	32,8	50,1
Albesa	18,6	34,1	32,8	46,-	27,8	35,-
Alfarràs	14,4	25,2	24,8	35,9	18,1	26,1
Algerri	19,-	31,3	53,4	29,7	22,7	20,-
Alòs de Balaguer	28,9	36,9	39,2	35,9	30,1	29,2
Artesa de Segre	25,2	37,7	36,5	44,-	25,3	29,5
Avellanes-S. Linya	38,4	52,8	40,3	44,-	31,3	18,1
Balaguer	18,7	31,4	34,1	37,8	19,6	29,5
Baronia de Rialp	41,2	47,2	66,1	49,1	35,6	43,2
Belcaire d'Urgell	18,8	33,3	43,1	38,4	24,4	11,3
Bellmunt	30,4	48,3	40,4	46,2	33,3	8,-
Bellvis	21,6	36,3	35,8	43,-	31,1	32,4
Cabanabona	20,3	28,2	50,-	39,8	23,3	11,8
Camarasa-Fontllonca	25,9	38,9	19,-	48,1	27,2	14,5
Castelló de Farfany.	20,3	34,6	31,7	42,-	26,9	20,1
Cubells	29,2	35,9	19,-	37,6	30,2	12,7
Foradada	31,7	57,1	27,3	55,6	38,2	-
Ibars de Noguera	10,9	27,3	22,2	32,6	21,9	16,2
Linyola	15,6	28,2	21,6	32,4	18,4	18,5
Menarguens	20,5	36,4	31,7	40,-	32,9	31,1
Montgai	25,3	37,9	79,3	49,4	24,1	76,8
Oliola (10)	-	46,-	41,5	45,6	39,8	50,7
Os de Balaguer	30,2	45,3	33,5	47,-	32,9	34,7
Penelles	25,8	43,7	55,8	45,6	25,4	29,-
Poal	21,9	31,1	24,8	27,7	18,1	37,8
Ponts	26,8	44,4	30,7	40,9	27,3	23,2
Portella	37,7	35,2	77,9	46,1	23,3	53,4
Preixens	32,3	43,1	67,6	48,-	29,5	58,2
La Sentiu	23,8	30,9	22,4	27,8	20,3	11,4
Termens	23,2	37,3	27,-	35,5	21,4	16,8
Tiurana	25,5	30,2	24,4	30,5	23,9	7,5
Torrelameu	20,-	35,9	70,7	38,5	31,6	82,9
Vallfogona de Balag.	22,3	36,2	23,7	37,9	22,4	50,4
Vilanova de la A.	43,-	64,9	74,2	64,7	49,1	57,6
Vilanova de Meià	55,7	45,6	31,7	47,7	29,5	48,-

QUADRE - N - 11

Abstenció: Estabilitat de l'estructura territorial
(Coeficients de correlació) (11)

	77 L					
79 L	0,75	79 L				
79 M	0,28	0,30	79 M			
80 PC	0,53	0,81	0,44	80 PC		
82 L	0,56	0,81	0,24	0,75	82 L	
83 M	0,29	0,32	0,45	0,42	0,25	

Matisant la interpretació de les correlacions entre les eleccions legislatives, sembla com si l'estructura de 1979 fos el nexa d'unió entre l'estructura inicial de 1977 i la que posteriorment es consolida (12).

L'anàlisi evolutiva ens permetrà precisar aquesta qüestió.

c) L'estructura territorial del comportament participatiu/abstencionista l'any 77 presenta com ja hem vist un relativament alt nivell d'irregularitat, que es basava en l'elevat nivell d'abstenció a Vilanova de Meià, Vilanova de l'Aguda, la Baronia de Rialp, les Avellanès-Santa-Linya, la Portella i Preixens, i el molt baix a Linyola, Alfarràs i Ibars de Noguera. A la resta de municipis oscil·la de manera molt ben esglaonada entre el 30-32 % d'Ager, Os de Balaguer, Bellmunt, Foradada i Preixens, i el 18,5-20,5% d'Albesa, Balaguer, Bellcaire, Algerri, Torrelameu, Castelló de Farfanya, Cabanabona i Menarguens. En general s'observa una major propensió a la participació a la part Sud (plana, regada, més propera als "centres": comarcal -Balaguer- i provincial -Lleida-), que a la part Nord (relleu més irregular, secà, allunyament dels "centres").

La depressió participativa de l'any 79 es reflecta també a gairebé tots els municipis de la Noguera

(13) amb algunes diferències quantitatives importants: fort increment de l'abstenció a Foradada i Vilanova de l'Aguda -municipis ja abstencionistes l'any 77- i increment molt suau a Tiurana, Baronia de Rialp, Cubells, Alos de Balaguer, La Sentiu -municipis amb comportament abstencionista a les anteriors eleccions-. A la resta, els descens de la participació és bastant homogeni (14). En general aquests no mostren relació ni amb l'increment del cens, ni amb la implantació d'UCDCC, ni amb el nivell de participació de 1977, ni amb cap de les variables "ecològiques" emprades en el nostre estudi, no presentant tampoc cap "agrupació geogràfica". Cal pensar, doncs, en casuístiques molt particulars pel que fa als municipis de variació extrema (fort descens d'UCDCC a Foradada i del PSC a Vilanova de l'Aguda, canvis en el cens a Vilanova de Meià,...) essent purament aleatòries les diferències entre els municipis que varien més homogèniament (15). Tot plegat produeix alguns canvis en l'estructura territorial d'aquest comportament però que no afecta als seus trets bàsics tal com ho indica el coeficient de correlació.

Les eleccions autonòmiques de 1980 produeixen canvis de comportament també diversificats. Així a Camarasa, la Portella, Montgai, Cabanabona i Alfarràs (16), s'observen fort increments de l'abstenció, que semblen "compensar" l'increment inferior a la mitjana l'any 1979.

En canvi, a Tiurana, Vilanova de l'Aguda, Alós, Foradada, Algerri, Termens, Bellmunt, La Sentiu, El Poal i Ponts, hi ha un lleuger increment de la participació que ja és important a Ager i a les Avellanes-Santalinya; aquest grup són els municipis més abstencionistes de l'any 79 i també a tots ells l'increment de l'abstenció aquell any en relació a 1977 havia estat superior a la mitjana (17). A més a més el percentatge de població immigrada

hi és molt baix.

Per altra banda a més de la meitat dels municipis la variació de l'abstenció és relativament homogènia oscil.lant entre -3% i +5% ..

Tot plegat produeix noves variacions en l'estructura territorial del comportament que va guanyant homogeneïtat.

A les eleccions legislatives de 1982 l'increment de la participació és generalitzat a tots els municipis. Increment, però, que presenta diferències quantitatives importants. Els municipis on havia disminuït l'abstenció l'any 80 i els que varen presentar un nivell d'abstenció inferior a la mitjana són ara els que menys augmenten el seu nivell de participació (El Poal, Torrelameu, Menarguens, Alós de Balaguer i sobre tot, La Sentiu, Ager, Algerri i Tiurana). En canvi l'increment de la participació és inferior a la mitjana als municipis que tenien un nivell de participació més baix i més havia disminuït l'any 80 (especialment Camarasa, La Portella, Montgai i Penelles). Això no obstant a més de la meitat dels municipis de la comarca l'augment del percentatge de participació és bastant homogeni oscil.lant entre el 13-21 %. Conjunt de variacions que no produeix canvis substancials en l'estructura territorial del comportament alhora que incrementa lleugerament la seva homogeneïtat (18).

En conjunt, doncs, els factors d'àmbit general són els principals determinats de l'evolució del comportament participatiu/abstencionista a la Noguera, mostrant una importància gairebé marginal els factors d'àmbit més específicament local o zonal.

6. 2. 2. 1.- Tipologia municipal de la participació/abstenció.

Tal com ho indica el bon nivell dels coeficients de correlació, existeix a la Noguera una estructura territorial del comportament participatiu/abstencionista que, malgrat els canvis produïts des de 1977, sembla força consolidada i s'articula de la manera següent :

- Els municipis més participatius, amb percentatges gairebé sempre clarament superiors a la mitjana són: El Poal, Linyola, Balaguer, La Sentiu , Ibars de Noguera, Algerri i Alfarràs.

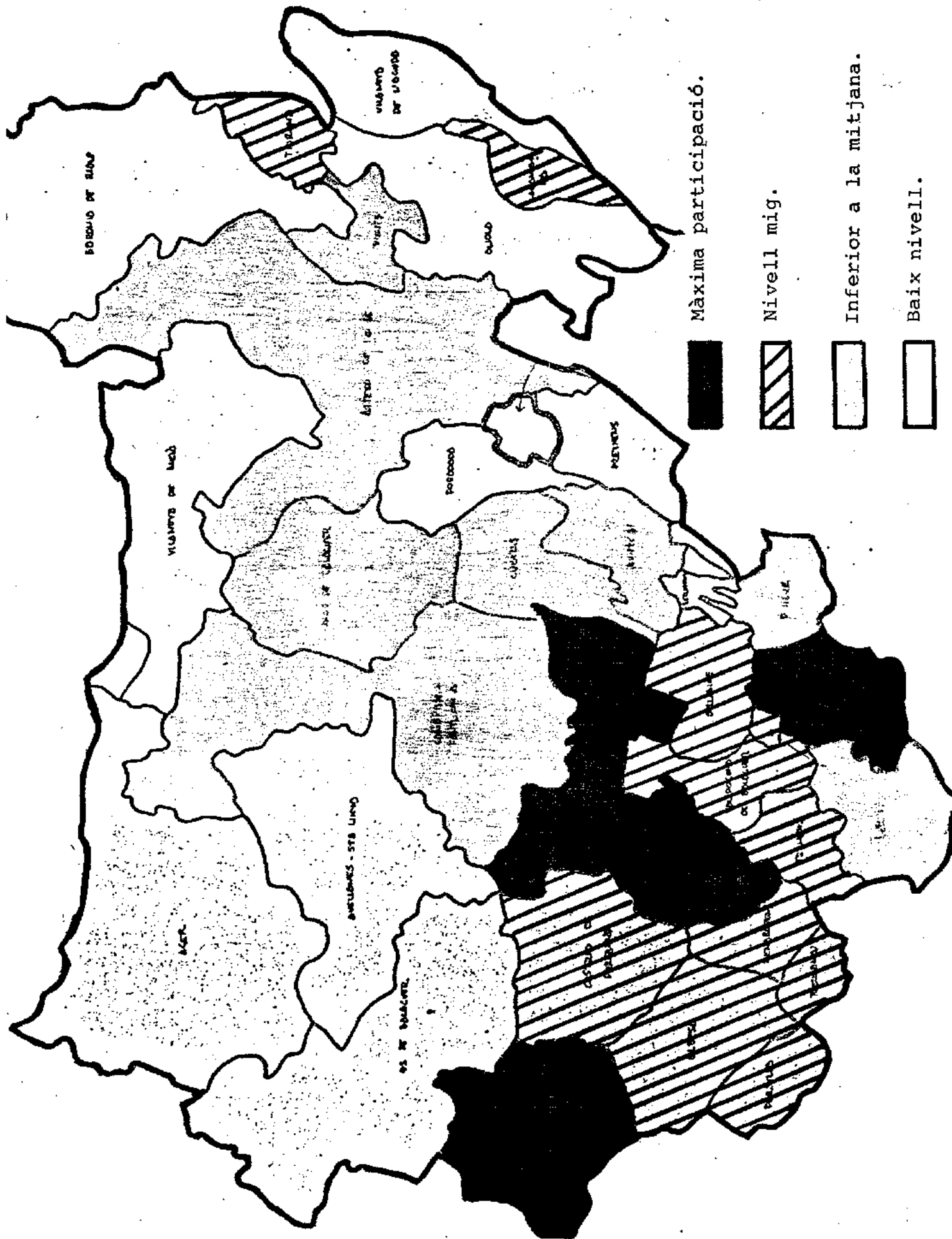
- Amb un nivell de participació més proper a la mitjana i sempre superior a aquesta se situen: Termens, Cabanabona, Tiurana, Bellcaire d'Urgell, Castelló de Farfanya, Vallfogona de Balaguer i Menarguens.

- En un tercer grup, amb nivells de participació també propers a la mitjana però normalment inferiors trobem: La Portella, Montgai, Artesa de Segre, Penelles-Camarasa, Ponts, Alòs de Balaguer, Cubells i Bellvis.

- Finalment, els municipis més abstencionistes, amb percentatges de participació sempre clarament inferiors a la mitjana, són: Vilanova de l'Aguda, Oliola, Foradada, Baronia de Rialb, Bellmunt, Os de Balaguer, Ager, Les Avellanès-Santalinya, Preixens i Vilanova de Meià.

Com es pot observar en el mapa N-3 la distribució geogràfica del comportament és prou indicativa dels factors que la condicionen, malgrat que estadísticament el nivell de participació/abstenció no presenti correlacions significatives amb cap de les variables ecològiques empra-

PARTICIPACIÓ (1977-82)

des en aquest estudi.

L'abstencionisme és més fort a la zona del Montsec, sobre tot, i també al Mig Segre. És a dir la zona de secà, relleu més irregular, amb important nivell de dispersió poblacional i, en general, en franca regressió demogràfica, a més a més d'ésser la més allunyada del "centre" (Balaguer).

Totalment a la inversa seria la "radiografia" de la zona més participativa.

La mitjana comarcal resulta, doncs, de la iuxtaposició de dos realitats totalment diferenciades.

6.2.2.2.- Les eleccions municipals.

Com ja hem observat anteriorment la distribució territorial del comportament participatiu/abstencionista a les eleccions municipals presenta unes característiques de forta irregularitat i d'inestabilitat, en relació a les eleccions de tipus legislatiu, que indiquen clarament la influència determinant de factors derivats de l'àmbit local. Influència que encara es fa més palesa si observem les diferències tan diversificades que produeix el nivell d'abstenció de molts municipis en relació a les legislatives immediatament anteriors (quadre N-12).

Com a la resta de comarques l'element "clau" per a explicar aquestes variacions són les característiques de la competència electoral a cada municipi, especialment l'existència o no d'aquesta.

Com es pot observar en el quadre N-12 els increments més forts de l'abstenció es produeixen a municipis on només es presenta una candidatura (19), mentre que tendeix a augmentar el nivell de participació allà on varies candidatures es disputen les places de conseller i l'alcaldia. (20)

Però si bé aquesta és la tendència genèrica també s'observen algunes excepcions que tenen la seva explicació:

- L'únic municipi a on malgrat un marc de competència augmenta l'abstenció a les 2 eleccions és Balaguer, que presenta una evolució del comportament semblant a la majoria de les capitals comarcals i, en general, dels nuclis més grans-urbans i industrialitzats.

- Per altra banda, i sobre tot l'any 79, hi ha un

QUADRE - N - 12

Eleccions municipals: variacions de l'abstenci6 (%)

	<u>79M-79L</u>			<u>83M-82L</u>		<u>83M-79M</u>
La Portella	42,7	CU	Montgai	52,7	CU	-2,5
Montgai	41,4	CU	Torrelameu	51,3	CU	12,2
Preixens	24,5	CU	La Portella	30,1	CU	-24,5
Torrelameu	34,8	CU	Preixens	28,7	CU	-9,4
Algerri	22,1	CU	Vallfogona B.	28,-	CU	26,7
Cabanabona	21,8	CU	El Poal	19,7	CU	13,-
Baronia de R.	19,-	CU	Vilanova de M.	18,5	CU	16,3
Penelles	12,1	CU	Ager	17,3	CU	13,2
Bellcaire d'U.	9,8	CU	Oliola	10,9	CU	9,2
Vilanova l'A.	9,3	CU	Balaguer	9,9		-4,6
Balaguer	2,7		Vilanova de l'A.	8,5	CU	-16,6
Al6s de Balag.	2,3	CU	Alfarr6s	8,-		1,3
Alfarr6s	-0,4		Baronia de Rialp	7,6	CU	-22,9
Bellvis	-0,5		Albesa	7,2		2,2
Albesa	-1,3		Artesa Segre	4,2		-7,-
Artesa de S.	-1,2		Penelles	3,6		-26,8
Linyola	-6,6		Os de Balaguer	1,8		1,2
Castell6 de F.	-2,9		Bellvis	1,3		-3,4
Menarguens	-4,7		Linyola	0,1		-3,1
Tiurana	-5,8	CU	Al6s de Balaguer	-0,9	CU	-10,-
El Poal	-6,3		Menarguens.	-1,8		-0,6
Vallfogona B.	-12,5		Algerri	-2,7		-33,4
Bellmunt	-7,9	CU	Ponts	-4,1		-7,5
Ibars de N.	-5,1		Termens	-4,6		-10,2
La Sentiu	-8,5	CU	Ibars Nogu.	-5,7		- 6,-
Ager	-8,5	CU	Castell6 F.	-6,8		-11,6
Termens	-10,3		La Sentiu	-8,9		-11,-
Os de Balaguer	11,8		Cabanabona	-11,5		-38,2
Oliola	-14,5		Camarasa	-12,7		-4,5
Avellanes-San.	-12,5	CU	Bellcaire d'U.	-13,1		-31,8
Ponts	-13,7		Avellanes-S.	-13,2		-22,2
Vilanova M.	-13,9		Tiurana	-16,4		-17,-
Cubells	-16,9		Cubells	-17,5		-6,3
Camarasa	-20,-		Bellmunt	-25,3		-32,4
Foradada	-30,-	CU	Foradada	-		-

(CU= Candidatura 6nica)

conjunt de municipis a on malgrat l'existència de C U augmenta el nivell de participació (Foradada, les Avellanès-Santalinya, Ager, Bellmunt, Tiurana): amb l'excepció d'aquest darrer són municipis amb un nivell de participació molt inferior a la mitjana l'any 79 i, a més a més, aquest mateix any presenten un descens de la participació, en relació a 1977, bastant superior al de la mitjana.

L'anàlisi d'aquestes excepcions ens serveix per a introduir-nos en un marc més genèric d'explicació.

Les diferències en les variacions de l'abstenció entre municipis amb semblant situació de competitivitat, s'expliquen al voltant dels següents paràmetres:

1) El nivell d'abstenció de cada municipi a les eleccions anteriors: s'observa, a l'interior de cada grup, una tendència a menys/més l'abstenció en aquells municipis que havien presentat un nivell d'abstenció més/menys alt a les legislatives anteriors. Així, per exemple, entre els municipis amb C U, Oliola, Vilanova de l'Aguda i la Baronia de Riàlb són els que a les 82-L presenten un nivell d'abstenció més alt i a les 83-M són els que menys l'augmenten. (21)

2) Al nivell de "competència real" (en funció de la correlació de forces expressada, a posteriori, pels resultats electorals) existent entre les candidatures. És un factor que té menys incidència que l'anterior, però s'observa que als municipis amb gran equilibri de forces la participació tendeix a augmentar més que a aquells on hi ha clara hegemonia d'una opció.

3) Un tercer paràmetre seria el de determinades característiques molt particulars a cada municipi (personalitat dels candidats, problemes més punyents, enfrontaments

o tensions intra-municipals,...) que són inabastables en el marc d'aquest estudi.

6.3. LA INCLINACIÓ DEL VOT.

6. 3. 1.- Aspectes generals.-

Paral·lelament a les reestructuracions de les aliances, variacions en el marc conjuntural i canvis en l'oferta electoral, l'estructura política de la Noguera ha anat experimentant modificacions alhora que ha mantingut uns trets bàsics essencials. Dins el moviment general en la inclinació del vot UCD i CiU presenten sempre a la Noguera percentatges molt propers a la mitjana provincial respectiva, mentre que els de l'ERC i el PSUC hi són sempre lleugerament superiors i els del PSC inferiors.

L'any 1977, UCD i PDC, amb gran equilibri de forces, són les opcions majoritàries a la comarca seguides, no massa lluny, per el PSUC i el PSC, quedant més enrera l'ERC i UCDC.

Com a la majoria de comarques, l'any 79, la bipolarització estatal i la reestructuració de les aliances afavoreix a UCD -que passa a convertir-se en l'opció dominant- i al PSC - ara 2ª força comarcal- en detriment de CiU/PDC que retrocedeix. Per la seva banda el PSUC i l'ERC mantenen el mateix nivell de correlació de forces que l'any 77.

Les autonòmiques de 1980 expressen tendència de retorn a la situació anterior, amb avantatge ara per CiU que passa a ésser l'opció més votada a la Noguera seguida, molt aprop, per UCD; més enrera queda un lloc format pel PSC, l'ERC i al PSUC.

Finalment, el conjunt de circumstàncies que

QUADRE - N - 13
RESULTATS COMARCALS (% V.)

<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
AP	5,8	CD	2,8	-		AP-PDP	14,8
UCD	23,3		32,5	23,9			7,2
PDC	21,8	CiU	14,8	26,7			30,8
EC	10,-	ERC	9,9	14,4			7,2
PSC	13,9		20,5	15,9			30,5
PSUC	14,-		13,6	12,5			2,5
RSC	0,5						
UCDCC	8,6						
UTL	0,48	ORT	0,1				
		UN	1,3	FN	2,1		0,8
		MCC	0,2				
		(BR)	0,2				
		PTC	0,5	UPS	0,5	FCC	0,1
		ULE	0,1				
		IR	0,4			PCE(M-L)	0,1
		PCC	0,1				
		LCR	0,1				
		BEAN	1,2		0,8		
		EC	0,2				
				PSA	0,5		
				U.COM.	0,3		
				N.ESQ.	1,4		0,8
				FE-JONS	0,2		-
						PCC	1,0
						PST	0,4
						UCE	0,1
						LC	-
						CDS	2,5

QUADRE - N - 14
RESULTATS COMARCALS (% C.)

<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
AP	4,4	CD	1,7	-		AP-PDP	11,0
UCD	6,6		20,9		23,9		5,4
PDC	16,8	CiU	9,5		26,6		23,2
EC	7,7	ERC	6,3		14,4		5,4
PSC	10,7		13,2		15,8		23,1
PSUC	10,7						
RSC	0,4						
UCDCC	6,6						
UTL	0,3	ORT	0,1				
		UN	0,8	EN	1,2		0,6
		MCC	0,1				
		(BR)	0,1				
		PTC	0,3	UPS	0,3	FCC	0,1
		ULE	0,04				
		IR	0,2			PCE(M-L)	0,05
		PCC	0,1				
		LCR	0,05				
		BEAN	0,7		0,4		
		EC	0,1				
				PSA	0,3		
				V.COM	0,2		
				N.ESQ.	0,8		0,6
				FE-JONS	0,1		
						PCC	0,8
						PST	0,3
						UCE	0,1
						LC	-
						CDS	1,9

defineixen la particularitat de les eleccions de 1982 consoliden la posició de CiU que comparteix ara l'hegemonia amb el PSC, quedant ja molt lluny AP-PDP, i encara més l'ERC i la UCD, mentre el PSUC s'ensorra totalment.

Per tendències, l'Esquerra és la majoritària malgrat que no arriba mai a tenir la majoria absoluta.

QUADRE - N - 15

Resultats per tendències

	<u>% votants</u>			<u>% cens</u>		
	<u>Noguera</u>	<u>Circr.</u>	<u>Catal.</u>	<u>Noguera</u>	<u>Circr.</u>	<u>Catal.</u>
Dreta	29,7	30,-	21,-	22,5	23,6	16,7
77 Catal. Centre	30,4	34,4	23,3	23,5	26,3	18,4
Esquerra	<u>38,1</u>	34,9	53,6	<u>29,4</u>	27,5	42,5
Dreta	37,-	35,3	24,-	23,5	23,2	16,2
79 Catal. Centre	15,-	16,-	16,7	9,6	10,-	11,1
Esquerra	<u>47,2</u>	46,4	57,2	<u>30,2</u>	30,4	39,2
Dreta	26,2	25,-	16,1	15,5	14,8	10,2
80 Catal. Centre	26,7	28,2	27,2	15,9	16,9	17,3
Esquerra	<u>46,3</u>	46,2	56,-	<u>27,5</u>	27,3	35,2
Dreta	25,-	24,7	19,2	19,-	20,5	15,6
82 Catal. Centre	30,8	27,6	23,-	23,3	20,9	19,1
Esquerra	<u>42,7</u>	46,2	56,8	<u>32,4</u>	34,8	45,1

La Dreta presenta sempre uns resultats comarcals bastant semblants als de la circumscripció però sempre superiors als de Catalunya. En canvi els resultats de l'Esquerra, tot i també ésser semblants als de la circumscripció, són sempre inferiors a la corresponent mitjana catalana. Finalment, pel que fa al Catalanisme de Centre, els percentatges que obté a la Noguera també són molt semblants als de la circumscripció -sobre tot a les eleccions del 79 i del 80- presentant relacions diverses amb la mitjana catalana: és clarament superior a ella els anys 77 i 82, i se situa la seu nivell els anys 79 i 80.

A nivell evolutiu l'aspecte més significatiu i diferencial de la comarca en relació als altres àmbits -i també a la majoria de comarques- és el sensible avenç del CC i el retrocés de l'Esquerra l'any 82, mentre que a nivell de Catalunya la Dreta recupera terreny i el CC retrocedeix. Al conjunt de la circumscripció, com ja sabem, l'estabilitat aparent és la tònica dominant.

6.3.2. La distribució territorial del vot

6.3.2.1. Aspectes generals: Homogeneïtat i estabilitat

Tal com es pot deduir del quadre de coeficients de variació, el nivell d'implantació territorial de les diferents opcions de vot és molt irregular: UCD fins l'any 79 i CiU a partir del 80 són les que presenten una distribució més homogènia. Per altra banda, i com és també norma a la majoria de comarques l'ERC i el PSUC són les opcions que tenen una implantació territorial més irregular.

QUADRE - N -16

Homogeneïtat de la implantació territorial

(Coeficients de variació - % votants)

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
AP	0,64	1,1	-	0,50
UCD	0,38	0,37	0,50	1,1
PDC/CiU	0,48	0,44	0,29	0,31
ERC	1,17	0,95	0,66	0,93
PSC	0,66	0,54	0,58	0,52
PSUC	0,77	0,70	0,87	0,85
Dreta	0,38	0,35	0,44	0,40
Catal. Centre	0,37	0,44	0,29	0,31
Esquerra	0,42	0,36	0,33	0,36

Per tendències, la implantació ja és molt més regular, especialment pel que fa a l'Esquerra, indicant així una certa "complementarietat" d'implantació entre els partits integrants de la tendència.

Per altra banda, la matriu de correlacions (quadre N-17) ens indica el grau d'estabilitat d'aquestes estructures territorials d'implantació al llarg de les diferents eleccions.

En general s'observa un relativament bon grau d'estabilitat, sobre tot pel que fa a l'ERC i al PSC, mentre que la davallada de 1982 incideix de manera sensible sobre el bon nivell d'estabilitat que mantenien fins llavors la UCD i sobre tot el PSUC. Contrastant amb aquesta tendència general, CiU és l'opció que experimenta variacions més importants en la seva estructura.

QUADRE - N - 17

Estabilitat de l'estructura d'implantació territorial
(Coeficients de correlació - % votants)

	<u>77-79</u>	<u>77-80</u>	<u>77-82</u>	<u>79-80</u>	<u>79-82</u>	<u>80-82</u>
AP/CD	0,61	-	0,54	-	0,41	-
UCD	0,72	0,77	0,59	0,90	0,65	0,78
PDC/CiU	0,60	0,41	-	0,56	0,50	0,59
ER/ERC	0,79	0,70	0,57	0,83	0,83	0,89
PSC	0,77	0,60	0,70	0,84	0,83	0,75
PSUC	0,90	0,92	0,61	0,89	0,70	0,67
Dreta	0,80	0,81	0,77	0,91	0,83	0,88
Catal. Centre	0,49	0,51	0,55	0,56	0,50	0,59
Esquerra	0,86	0,83	0,82	0,92	0,92	0,92

S'observa igualment com les correlacions més baixes es produeixen entre les estructures de les eleccions "extremes" 1977-1982, lògica expressió dels canvis successius que s'han anat produint, malgrat la conservació d'uns "trets bàsics", especialment en el cas del PSC i excepte

en el cas de CiU.

L'anàlisi per tendències és especialment significativa, observant-se l'alt nivell d'estabilitat de la Dreta i, sobre tot, de l'Esquerra, millorant la dels partits integrants. En canvi, la del CC es mostra molt inestable malgrat que manté uns trets bàsics.

Tot plegat sembla definir aquesta darrera tendència com a la "interlocutora" de les variacions de les altres dues. Més endavant tornarem sobre aquest tema. De moment es pot dir que els factors determinants de les diferències inter-municipals (i entre seccions) són bastant estables pel que fa a la Dreta i a l'Esquerra, perfilant així unes estructures territorials d'implantació sobre les quals els factors conjunturals -amb incidència relativament homogènia- estableixen el nivell de vot a cada elecció.

QUADRE - N - 18

Legislatives 1977: Resultats per municipis (% votants)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>UCDCC</u>	<u>PDC</u>	<u>EC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Ager	4,1	18,2	9,2	43,4	6,9	3,8	14,1
Albesa	4,4	21,9	10,6	13,1	4,4	25,6	17,2
Alfarràs	3,6	21,1	4,4	16,4	9,1	15,4	26,9
Algèrri	3,3	22,4	8,1	31,1	5,3	19,6	7,1
Alós de Balaguer	14,2	41,7	5,4	12,0	12,0	13,1	1,0
Artesa de Segre	5,0	29,3	17,6	20,9	9,1	9,4	5,3
Avellanès	4,5	30,2	22,5	26,4	2,4	4,9	7,3
Balaguer	5,9	17,1	7,2	21,	2,9	22,8	20,7
Baranòia Rialp	11,2	59,6	3,3	10,5	3,9	1,3	1,9
Belcaire d'Ur.	7,8	30,4	6,3	17,3	14,0	9,5	12,7
Bellmunt	4,6	42,1	6,2	10,9	22,6	9,3	1,5
Bellvis	1,8	12,0	7,0	31,-	21,2	10,7	14,3
Cabanabona	13,3	20,-	23,3	11,1	25,5	3,3	1,1
Castelló Farf.	3,0	22,7	4,5	4,5	54,3	3,8	6,3
Camarasa	8,0	16,9	4,1	39,3	1,4	16,0	11,1
Cubells	6,7	37,3	34,6	38,2	4,6	2,9	2,9
Foradada	8,9	35,6	22,7	14,8	2,9	0,9	2,9
Ibars de Noguera	1,7	21,8	10,4	43,6	5,6	6,1	4,8
Linyola	4,6	25,2	14,4	8,8	36,4	4,1	2,3
Menarguens	4,6	25,7	2,5	34,0	2,4	4,4	23,7
Montgai	9,9	33,5	7,3	18,3	12,8	7,1	7,8
Os de Balaguer	4,2	31,6	3,3	25,7	0,6	8,8	19,9
Penelles	7,6	22,0	7,4	27,8	17,0	10,3	5,1
Poal	11,7	28,5	6,4	27,9	7,4	12,4	5,0
Ponts	9,5	24,6	12,8	19,6	16,7	9,5	4,2
Portella	4,5	38,6	4,1	23,6	4,8	2,4	17,7
Preixens	2,0	20,8	9,8	31,3	9,2	13,7	9,8
La Sentiu	5	41	9,6	7,3	5,-	8,3	18,6
Termens	6,0	25,8	5,0	20,6	11,4	15,6	13,4
Tiurana	12,5	45,8	23,3	5,-	5,-	3,3	1,6
Torrelameu	4,3	18,5	5,6	35,2	2,6	8,0	20,6
Vallfogona B.	3,5	24,3	8,2	31,2	5,0	12,1	12,2
Vilanova de l'A.	23,3	34,4	3,8	3,8	25,5	4,4	1,1
Vilanova de Meià	9,7	34,8	7,9	14,3	1,0	19,4	7,5

QUADRE - N - 19

Legislatives 1979: Resultats per municipis (% votants)

	<u>CD</u>	<u>UCD</u>	<u>CiU</u>	<u>ER</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Ager	2,4	25,8	23,0	14,1	6,4	21,5
Albesa	0,6	34,7	8,9	5,5	37,8	9,7
Alfarràs	1,0	26,2	12,2	8,6	19,4	29,2
Algerri	1,3	31,9	21,9	10,2	22,2	7,5
Alòs de Balag.	-	70,7	4,8	8,5	7,3	8,5
Avellanes-Land.	1,7	61,9	13,6	5,9	5,1	9,4
Artesa Segre	1,7	48,0	15,7	7,3	17,4	4,1
Baranoia Rialp	18,3	57,5	8,4	0,7	4,9	1,4
Bellcaire d'Ur.	2,8	31,7	16,0	10,7	14,8	12,9
Bellmunt	-	47,6	20,0	10,4	10,4	7,6
Bellví	2,6	24,6	7,2	18,9	24,8	16,0
Cabanabona	3,3	55,0	12,3	4,4	8,9	5,6
Balaguer	2,5	25,3	15,1	4,6	28,1	17,9
Castelló de F.	0,2	37,2	4,4	44,4	7,7	3,0
Camarasa	0,1	27,4	22,7	4,8	24,9	15,5
Cubells	2,1	44,3	22,6	21,3	6,5	0,4
Foradada	4,5	71,2	15,1	-	7,5	1,5
Ibars Noguera	2,4	36,0	32,2	11,5	8,6	2,4
Linyola	2,9	28,3	9,4	27,2	11,9	3,9
Menarguens	0,9	29,7	33,4	0,5	11,9	22,5
Oliola	3,3	68,5	12,4	2,4	3,3	2,4
Os Balaguer	2,7	34,2	19,2	1,4	17,2	20,6
Penelles	4,4	24,2	21,4	10,1	30,3	4,4
Poal	4,8	41,4	17,5	6,2	15,3	4,5
Portella	0,6	30,4	10,4	3,0	35,3	16,9
Montgai	8,2	39,5	13,2	8,4	22,2	3,0
Preixens	2,9	38,2	21,6	4,3	18,2	6,6
Ponts	9,2	31,7	20,7	14,1	8,1	6,7
Termens	2,2	27,7	9,3	21,9	14,1	19,8
Tiurana	4,1	72,5	8,3	4,1	0,8	5,0
Torrelameu	1,2	36,9	7,7	7,14	21,1	21,1
Vallfogona	3,8	34,2	14,9	4,9	24,1	10,1
Vilanofa de M.	4,6	55,6	7,7	5,4	15,0	4,6
Vilanofa de'A.	12,8	47,0	17,0	5,13	4,2	2,5
La Sentiu	0,3	46,8	10,9	7,7	13,7	17,6

QUADRE - N - 20

Autonòmiques 1980: Resultats per municipis (% votants)

	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>	<u>CiU</u>	<u>CC-UCD</u>	<u>ERC</u>
Ager	7,0	16,1	34,5	21,8	13,6
Albesa	28,1	9,0	28,1	19,6	9,0
Alfarràs	17,2	27,9	19,2	18,6	10,4
Algerri	16,9	8,6	30,3	21,7	15,3
Alòs de Balag.	7,3	-	8,5	64,6	18,2
Avellanes-Land.	4,3	3,2	24,4	57,1	10,0
Artesa Segre	12,2	3,4	32,5	29,8	17,2
Baranoia Rialp	-	5,	16,4	65,7	8,5
Bellcaire d'Ur.	11,5	12,1	18,8	33,7	17,1
Bellmunt	27,1	6,5	10,2	30,8	21,5
Bellví	16,5	13,1	22,4	15,3	22,9
Cabanabona	2,6	-	25,9	46,7	15,5
Balaguer	21,6	18,	27,6	17,3	7,3
Castelló de F.	8,0	3,1	18,3	24,8	43,4
Camarasa	28,7	8,4	23,7	23,5	7,7
Cubells	5,2	1,7	23,5	44,5	22,7
Foradada	2,8	2,8	35,2	54,9	2,8
Ibars Noguera	16,3	1,0	34,1	30,6	12,2
Linyola	7,6	3,3	22,6	21,3	36,7
Menarguens	7,8	29,1	36,8	20,1	3,8
Oliola	2,4	4,8	45,6	31,2	12,
Os Balaguer	11,0	16,2	26,2	36,6	5,1
Penelles	29,1	6,5	22,6	18,1	13,8
Poal	11,8	3,4	35,5	32,5	10,
Portella	32,9	8,7	25,6	24,9	4,7
Montgai	17,2	4,6	29,0	21,9	16,2
Preixens	12,4	5,8	40,1	29,2	8,7
Ponts	4,0	2,5	32,2	22,0	31,3
Termens	12,4	16,7	18,4	19,9	26,1
Tiurana	0	2,5	27,5	58,6	6,9
Torrelameu	9,8	26,1	30,3	18,9	10,7
Vallfogona	22,9	5,1	30,8	22,9	10,0
Vilanofa de M.	6,5	2,6	28,8	52,3	7,3
Vilanofa de'A.	1,7	1,7	35,9	35,9	18,4
La Sentiu	13,4	21,3	12,8	42,7	5,2

QUADRE - N - 21

Legislatives 1982: Resultats per municipis (% votants)

	<u>CDS</u>	<u>AP-PDP</u>	<u>CC-UCD</u>	<u>ERC</u>	<u>PSUC</u>	<u>CiU</u>	<u>PSC</u>
Ager	0,7	8,4	9,0	10,3	6,6	44,8	16,4
Albesa	4,6	8,7	7,5	3,1	1,9	31,9	39,6
Alfarràs	2,7	9,5	7,5	2,3	4,6	19,8	46,1
Algerri	3,0	6,5	3,0	8,8	1,7	44,0	26,8
Alós de Balag.	1,9	1,9	50,	14,7	0,9	22,5	4,9
Artesa Segre	2,2	14,4	7,9	9,4	2,0	43,7	18,1
La Sentiu	3,0	12,1	29,0	4,2	1,5	16,6	27,5
Avellanès-S. L.	3,5	4,8	38,5	2,8	1,6	34,7	11,8
Balaguer	1,9	15,2	3,7	2,5	3,2	26,7	41,0
Baranoia Rialp	4,9	13,6	27,9	1,8	0,0	29,8	18,6
Belcaire d'Ur.	1,7	15,7	4,6	7,4	0,4	36,1	26,2
Bellmunt	7,0	10,9	9,3	4,6	2,3	38,2	21,8
Bellvis	1,9	12,4	3,2	11,8	1,6	23,3	38,0
Cabanabona	2,4	30,4	13,4	1,2	0,0	35,3	14,6
Camarasa	2,5	15,7	3,9	3,6	0,8	35,4	37,1
Castelló F.	2,1	7,0	7,0	27,9	1,7	40,3	11,9
Cubells	1,5	8,0	31,4	22,9	0,7	24,1	9,5
Foradada	2,3	15,4	21,4	4,7	0,0	44,0	11,9
Ibars de Nog.	0,4	6,0	10,3	4,3	1,2	55,8	18,1
Linyola	0,2	20,9	5,5	22,8	1,5	26,4	19,5
Menarguens	1,6	14,2	2,8	2,3	3,9	32,0	33,4
Montgai	1,3	11,9	6,2	6,1	2,0	46,7	20,7
Oliola	3,7	32,3	27,8	12,0	0,0	18,0	4,5
Os de Balaguer	8,9	9,6	8,1	3,3	2,9	28,6	30,6
Penellas	2,8	14,6	0,9	4,7	0,9	32,3	36,9
Poal	1,8	28,9	5,6	2,5	1,6	34,6	22,0
Pons	2,7	17,5	5,8	17,6	0,6	37,5	13,3
Portella	4,5	7,3	11,5	4,5	1,1	34,6	33,5
Preixens	1,4	19,8	5,8	3,4	2,9	41,6	18,0
Termens	1,4	20,6	3,9	16,1	7,8	21,5	25,2
Tiurana	39,6	12,3	7,4	4,1	0,0	25,6	7,4
Torrelameu	3,3	17,7	9,7	2,1	5,8	27,2	27,2
Vallfogona B.	2,0	16,7	4,3	5,1	0,7	33,0	34,6
Vilanova de l'A.	2,8	45,3	2,1	7,9	0,7	28,7	7,9
Vilanova de Meià	4,1	6,3	44,7	2,8	0,3	30,0	9,9

6.3.2.2. Els Partits i coalicions.

AP / CD / AP-PDP.

Com a la majoria de les comarques, la implantació d'aquesta opció a la Noguera havia estat molt modesta fins que a les eleccions de 1982, i afavorida per la crisi d'UCD, experimenta un fort avenç que la situa com a tercera força de la comarca malgrat que molt lluny de CiU i PSC.

QUADRE - N -22

Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Noguera	5,8	4,5	2,8	1,8	-	-	14,5	11,-
Circumscripció	5,3	4,2	3,1	2,1	-	-	15,6	11,9
Catalunya	3,5	2,7	3,6	2,4	2,3	1,5	14,5	11,6

"Tradicionalment" la millor implantació l'havia trobat a la zona del "Mig Segre", especialment a Vilanova de l'Aguda, Baronia de Rialb i Ponts, però també, més cap a l'Urgell, a Montgai i el Poal.

L'any 82, com a conseqüència de l'absorció d'un sector de l'electorat d'UCD-80, modifica la seva fesonomia territorial tot mantenint la part més "segarrença" del Mig Segre com a zona de millor implantació (Vilanova de l'Aguda, Cabanabona, Oliola i Ponts).

El traspàs d'electorat centrista cap a AP no es proporcionalment homogeni a tots els municipis sinó que varia molt en funció d'especificitats municipals. Així ho indica el baix nivell de correlació ($r = -0,40$) entre les variacions 80-82 d'ambdues opcions; correlació

que pot estar distorsionada per la inclinació també cap a AP d'un sector d'electorat abstencionista-80. Ara bé, certament no totes les pèrdues d'UCD es dirigeixen cap a AP. A Algerri, Ibars de Noguera, Castelló de Farfanya, Os de Balaguer, Artesa de Segre, Foradada, Tiurana i la Baronia de Rialb, per altra, i Bellmunt i Bellcaire d'Urgell per una altra, troba dificultats per captar el vot de l'electorat "centrista", un sector important del qual es desplaça cap a CiU (Excepte a Tiurana a on el gran "beneficiari" és el CDS). En canvi a el Poal, Cabanabona, Vilanova de l'Aguda, Oliola, Linyola, Termens, Torrelameu i Balaguer, recupera amb escreix les pèrdues d'UCD (22). És impossible determinar si aquest avenç "suplementari" en relació a les pèrdues d'UCD és degut a la recuperació d'antic electorat centrista que l'any 80 va inclinar-se per CiU o bé és degut a l'increment de la participació. En tot cas, però, la primera possibilitat, fora del cas d'Oliola, sembla bastant poc important.

Amb tots aquest elements, l'estructura de la seva implantació territorial l'any 82 és la següent (Mapa N-4):

- Els municipis on obté millor implantació són: Cabanabona, Vilanova de l'Aguda i Oliola, els més "segarrencs" del Mig Segre, (els únics municipis on és l'opció guanyadora), i el Poal, Linyola i Termens al Pla d'Urgell.

- Els pitjors resultats els obté als municipis occidentals de la "Noguera estricta" i als de la zona del Montsec (excepte Camarasa).

La seva implantació, doncs, es basa en zones geogràfiques clarament delimitades i socio-econòmicament diferenciades, indicant així que s'estructura a partir de xarxes d'influència i no en base a determinades característiques "ecològiques" del medi social.

U C D .

Com ja hem vist anteriorment el nivell d'implantació d'UCD a la Noguera és molt semblant al del conjunt de la circumscripció i sempre superior al de Catalunya. El seu ritme d'evolució és paral·lel al de la mitjana provincial i només difereix del de la catalana en el fort increment que experimenta a la comarca l'any 79 com a conseqüència del traspas a UCD d'un important contingent d'electorat d'UCDCC-77, amb millor implantació a la comarca que al conjunt de Catalunya.

QUADRE - N - 23Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% V.</u>	<u>% C.</u>	<u>% V.</u>	<u>% C.</u>	<u>% V.</u>	<u>% C.</u>	<u>% V.</u>	<u>% C.</u>
Noguera	23,3	18,-	32,5	20,9	23,9	14,3	7,2	5,5
Circumscr.	24,-	18,9	31,2	20,4	23,3	13,8	5,6	4,3
Catalunya	16,8	13,3	19,-	13,-	10,5	6,5	2,-	1,6

Dins d'una gran irregularitat general és l'opció de vot que presenta una implantació territorial més "homogènia" fins l'any 79. Les pèrdues que experimenta a les eleccions autonòmiques augmenten les diferències inter-municipals, que encara s'engrandeixen més amb la davallada electoral de 1982, conservant un alt nivell d'implantació a un grup de municipis (Alòs, Vilanova de Meià, les Avellanès-Santalinya, La Sentiu, Cubells, Baronia de Rialb, Foradada) mentre s'ensorra a la resta. En tot aquest procés, però, ha mantingut relativament estable una estructura territorial d'implantació, tal com ho indiquen els valors dels coeficients de correlació del Quadre N-17.

L'any 77 presenta una estructura d'implantació definida per un alt nivell d'implantació als municipis confrontants amb l'Alt Urgell (Baronia de Rialb, Tiurana, paral·lelament a la bona implantació d'UCD a la zona sud d'aquesta comarca) i als municipis situats al llindar entre el Mig Segre i el Pla d'Urgell (Cubells, Alós, La Sentiu, Foradada, Montgai, Bellcaire i Bellmunt). En canvi obté uns resultats bastant inferiors a la mitjana a Bellvís, Alfarràs, Ager i Camarasa.

El conjunt de factors que conflueixen en les eleccions de 1979 produeixen un fort avenç d'UCD a nivell de la correlació de forces i més suau a nivell d'implantació real (malgrat el fort increment de l'abstenció). Aquest avenç, però, no és homogeni a l'interior de la comarca sinó molt diversificat. Presenta quanys molt importants (a ambdós nivells) a Cabanabona, Tiurana, Foradada, Artesa de Segre, Alòs, Vilanova de Meià, Avellanes-Santalinya. En canvi a altres només augmenta lleugerament a nivell de correlació de forces (Termens, Bellcaire, Os i Penelles) o fins i tot retrocedeix (Baronia de Rialb, La Portella), i experimentan a tots ells pèrdues en la implantació real.

Darrera aquests moviments hi ha diferents factors. El principal d'ells és la capitalització preferent per UCD-79 del vot democristià de 1977: Cabanabona, Tiurana, Foradada, Les Avellanes, Artesa de Segre són els municipis on UCDC va obtenir els millors resultats, mentre que a la Baronia de Rialb, La Portella, Os, Termens, van ésser molt baixos. Un segon factor, menys important que l'anterior, és la capitalització del vot AP: a Cabanabona, Tiurana, Alós i Foradada les pèrdues d'AP/CD són sensibles, mentre que millora la seva implantació en detriment d'UCD a la Baronia de Rialb. En tercer lloc, i de manera molt localitzada, sembla produir-se un desplaçament d'electorat PDC-77 cap a UCD-79: aquest és el cas de Torrelameu i

Bellvís, fonamentalment, on el notable avenç d'UCD-79 no és paral·lel a uns bons resultats d'UCDCC o a pèrdues relativament importants d'AP, sinó a un fort retrocès de PDC/CiU.

A les eleccions autonòmiques de 1980 UCD experimenta un important retrocès a nivell comarcal amb molt diversa incidència municipal (23). Així, experimenta retrocessos importants a la zona del Mig Segre (Artesa, Oliola, Foradada, Tiurana, Ponts, Vilanova de l'Aguda), a la de Bellmunt-Montgai-Preixens i a la de Torrelameu-Albesa-Algerri-Castelló de Farfanya. A tots ells es produeix un avenç de CiU sensiblement superior a la mitjana, semblant indicar una capitalització per CiU de les pèrdues d'UCD. En el mateix sentit veiem que als municipis on el descens d'UCD és més suau (o a on augmenta lleugerament) els guanys de CiU-80 són també reduïts (Cubells, Camarasa, La Sentiu, Penelles). La correlació entre les variacions d'ambues variables (UCD i CiU) és bastant baixa ($r = -0,49$) degut a la incidència de les variacions en el nivell de participació, a la "desaparició" d'AP/CD (24), i a la capitalització per CiU d'una part important de les pèrdues del PSC (i fins i tot del PSUC) a determinats municipis (Albesa, Les Avellanes, Balaguer, Cabanabona, Os, Vilanova de Meià). El desplaçament de vot UCD cap a CiU es faria en bona part sobre l'electorat democristià-77 que va optar per UCD l'any 79 (Artesa, Foradada, Tiurana, Albesa) (25). Com veurem, CiU també sembla "recuperar" bona part de l'electorat democristià que l'any 79 va optar per l'absència (Les Avellanes, Ager, Ponts, Linyola, Foradada).

Les eleccions de 1982 presenten l'ensorrament definitiu d'UCD malgrat que la Noguera és una de les comarques de Catalunya i de la circumscripció a on aquesta opció obté millors resultats. El retrocès és general però amb importància quantitativa bastant diversa tot i que

a 27 municipis oscil·la entre el 5-14% del cens electoral. En general les pèrdues són més altes/baixes a on tenia millor/pitjor implantació. Així el retrocès és molt fort a Tiurana (desplaçament massiu cap al CDS), Cabanabona, Baronia de Rialb, El Poal, Bellcaire, i en canvi és molt més suau a Torrelameu, Albesa, Alfarràs,... Hi ha, però, importants excepcions a aquesta tendència de comportament: Alòs, Vilanova de Meià, Oliola, Les Avellanes-Santalinya, La Sentiu Cubells, municipis amb un alt nivell d'implantació d'UCD-80 i a on el retrocès de l'any 82 és molt suau. Igualment aconseguix mantenir un bon nivell d'implantació malgrat les fortes pèrdues que hi experimenta a: la Baronia de Rialb i Foradada. En conjunt aquests darrers 8 municipis defineixen el "reducte" d'UCD: la zona occidental del Mig-Segre (amb l'excepció d'Artesa), a on sembla existir una xarxa d'influència d'UCD bastant arrelada.

Tot aquest seguit de moviments han anat modificant l'estructura d'implantació territorial d'UCD que això no obstant conserva uns trets bàsics tot al llarg dels diferents processos; la davallada de 1982 és el moviment que produeix variacions més importants en l'estructura.

Aquesta es defineix de la manera següent:

- Municipis on presenta normalment una implantació superior a la mitjana: Alòs de Balaguer, La Sentiu, Cubells, Baronia de Rialb, Les Avellanes-Santalinya, Vilanova de Meià (municipis on sempre ha estat l'opció guanyadora) Ibars de Noguera, el Poal, Oliola, Cabanabona, Foradada, Artesa de Segre i Tiurana (fins l'any 82 no perd l'hegemonia en aquest conjunt de municipis).

- Amb un nivell d'implantació normalment molt proper a la mitjana: La Portella, Bellmunt, Artesa, Os, Castelló de Farfanya, Montgai, Linyola, Preixens, Bellcaire, Vallfogona i Algerri.

- Finalment, els municipis on té pitjor implantació són: Alfarràs, Ager, Ponts, Termens, Balaguer, Bellvis, Camarasa, Menarguens, Torrelameu, Vilanova de l'Aguda i Penelles.

Com s'observa clarament al mapa N-5 aquesta tipologia té una expressió geogràfica molt clara. La base d'implantació d'UCD és la zona del Mig-Segre, mentre que al "passadís" de comunicació Balaguer-Lleida és a on obté sempre pitjors resultats, presentant una implantació bastant propera a la mitjana als municipis occidentals de la "Noguera estricta" i als que ja entren a la Plana d'Urgell.

Així doncs, la diferenciació geogràfica de la seva implantació coincideix al mateix temps, en general, amb la delimitació de contextes socio-econòmicament diferenciats.

L'anàlisi de correlacions reflexa aquesta circumstància:

QUADRE - N - 23

UCD: Correlacions amb variables "ecològiques"

<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
Joves	-0,52	Joves	-0,56	Joves	-0,68	Joves	-0,55
Pagesos	0,41	Grans	0,53	Grans	0,58	Grans	0,40
		Obrers	-0,42	Pagesos	0,51		
		Q. Mitjos	-0,59				
		Q. Superior	-0,41				
		Propietaris	-0,43				
		Pagesos	0,58				
		Immigració	-0,42				

Com a la majoria de comarques UCD troba millor implantació a les zones més regressives, amb índex de despoblament més elevat, amb població més vella, més allunyades del "centre", amb dispersió poblacional a l'interior dels municipis, etc... (26). Conjunt de factors que dificulten la integració social, produeixen desinformació i afavoreixen la incidència de xarxes d'influència, especialment les basades en el control d'estructures oficials o para-oficials i per tant favorables al partit del govern. És especialment significativa la dificultat que troba AP l'any 82 per a "capitalitzar" el vot centrista als municipis rurals, mentre que CiU -partit del govern de la Generalitat- ho aconsegueix més fàcilment, com veurem.

P D C / C i U .

Aquesta opció troba a la Noguera un nivell d'implantació bastant semblant a la mitjana de la circumscripció. En relació a la mitjana catalana, se situa per sobre d'ella a les eleccions de 1977, és a dir abans de la reestructuració de les aliances, i a les eleccions de 1982, és a dir després de la crisi d'UCD. A l'interior d'aquest interval el nivell d'implantació comarcal és semblant al del conjunt de Catalunya. Variacions indicadores que el PDC capta a la Noguera un percentatge més elevat de vot esquerrà-77 i de vot centrista-82 que a nivell de Catalunya.

QUADRE - N - 24PDC/CiU: Evolució Comarcal comparada

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Noguera	21,8	16,9	14,8	9,6	26,7	15,9	30,8	23,3
Circumscrip.	24,1	19,	15,7	10,2	28,2	16,7	27,6	20,9
Catalunya	16,8	13,3	16,1	11,-	27,7	17,2	22,2	17,-

Presenta una distribució territorial del vot bastant irregular fins que amb el fort avenç de l'any 80 es fa molt més homogènia - la més homogènia de la comarca - característica que manté l'any 82. (Quadre N-16)

La seva estructura d'implantació, però, és bastant inestable com ho indica el baix nivell dels coeficients de correlació (quadre N-17). Com veurem a continuació les variacions en els percentatges que experimenta d'elecció en elecció tenen un reflexe territorial bastant diferenciat -no són homogènies- i per tant no consolida una estructura d'implantació.

L'any 1977 presenta una implantació territorialment bastant dispersa, presentant, en general, millors resultats a la part occidental, especialment a la zona d'Ager i alguns municipis de la Noguera estricta (Ibars, Algerri, Torrelameu, Menarguens). En canvi els pitjors resultats els obté, també en general, a la zona del Mig-Segre (Tiurana, Baronia de Rialb, Vilanova de Meià, Foradada, Alós, Cabanabona, Vilanova de l'Aguda).

Les eleccions de 1979 representen un fort retrocès per l'opció CiU en relació al PDC. Aquest retrocès és generalitzat, amb molt poques excepcions (27), però amb gran diversitat quantitativa, segons els municipis, en relació directa a la seva implantació l'any 77. Així les pèrdues més importants les experimenta, a on millor resultats va obtenir a les primeres eleccions (Torrelameu, Ibars, Bellvis, Algerri, Ager, Camarasa). En general aquestes pèrdues són capitalitzades pel PSC, i en menor grau per l'ERC, o van cap a l'abstenció, sense que s'observi cap criteri geogràfic o altre que permeti emmarcar el desplaçament en una o altra direcció; són factors purament locals els que decideixen. Per altra banda, només les variacions de l'ERC presenten una lleugera correlació negativa (-0,49) amb les variacions del PDC/CiU ja que a més a més d'una certa capitalització per l'ERC de les pèrdues del PDC/CiU, aquesta darrera opció sembla absorbir una part de les pèrdues de l'ERC (a Bellmunt i a Vilanova de l'Aguda, especialment).

En relació al vot democristià, es possible que una part d'aquest electorat opti per CiU-79, ja que s'observa una certa tendència a que el retrocès del PDC/CiU sigui menor al municipis a on UCDC tenia bona implantació que a on aquesta era més fluixa (28).

Les eleccions autonòmiques de 1980 són el "take-

off" de CiU com a opció de centre-dreta: el conjunt de factors que conflueixen sobre aquesta elecció determinen el fort avenç d'aquesta coalició que fins i tot supera àmpliament el seu nivell de correlació de forces de 1977 (29). Aquest increment és generalitzat i té un origen fonamental: les pèrdues d'UCD ($r = -0,48$), essent molt menys importants els guanys provinents d'altres orígens (30). Aquest desplaçament es produeix fonamentalment sobre aquell sector d'electorat UCDC-77 que va optar per UCD-79: Així als municipis a on UCD havia capitalitzat millor el vot democristià ara es presenten fortes pèrdues d'UCD i importants guanys de CiU (és el cas de Tiurana, Artesa, Cabanabona, Albesa), en canvi els avenços de CiU són molt suaus a on la implantació d'UCDC va ésser més baixa (Camarasa, Cubells, Alós, Os, Baronia de Rialb,...). A més a més també sembla "recuperar" el vot democristià-77 que va optar per l'abstenció-79 (Foradada, Ponts, les Avellanes i Linyola són els municipis on millor se sembla detectar aquest fenomen).

L'any 82, malgrat l'àmbit estatal de l'elecció, CiU continua el seu avenç afavorida per la crisi d'UCD -i el fet d'ésser el partit del govern de la Generalitat- com a alternativa de centre a la bipolarització estatal PSOE-AP.

Degut al fort increment de la participació, a nivell d'implantació real l'avenç de CiU és generalitzat a la pràctica totalitat dels municipis (31). A nivell de correlació de forces, en canvi, ja s'observa un retrocès als municipis on més havia avançat l'any 80 (Oliola, Vilanova de l'Aguda, Torrelameu, Tiurana), i un increment més fort a la majoria de municipis on menys havia avançat llavors (Bellmunt, Bellcaire, Ibars, Alós, Camarasa).

Només de manera molt reduïda i localitzada

sembla retornar cap a l'opció estatal -ara AP- electorat que l'any 80 s'havia desplaçat d'UCD cap a CiU (32). Els seus guanys, per altra banda, provenen fonamentalment d'UCD, l'ERC i l'increment de la participació. Així, l'electorat centrista i els nous participants són el principal component de l'avenç de CiU a Bellcaire, Baronia de Rialb, Ager, Camarasa, Bellmunt, la Portella, Preixens, (33), mentre que també capta, a més a més, electorat de l'ERC a Castelló de Farfanya, Ibars, Montgai, Artesa, Algerri, Penelles, Cabanabona, Os, les Avellanes. Així doncs, no sembla existir, al menys de manera mínimament significativa, desplaçament d'electorat entre PSC i CiU tal com es podria deduir de la correlació inversa ($r = -0,57$) entre les variacions d'ambdues variables, fenòmen degut, crec, a la capitalització preferent, per una o altra opció segons els municipis, de les pèrdues de l'ERC.

Tot aquest seguit de variacions han anat modificant, com és lògic, l'estructura d'implantació de PDC/CiU, impedint que es consolidés. Això no obstant sembla existir uns certs trets de relativa estabilitat que ens permeten intentar una tipologia municipal a partir de 1979 però que cal considerar amb totes les precaucions:

- Els municipis a on normalment obté una implantació clarament superior a la mitjana són: Ibars de Noguera, Algerri, Ager, Preixens i el Poal (municipis on és l'opció guanyadora a 3 de les 4 eleccions celebrades fins ara), Artesa de Segre, Preixens i Menarguens.

- Amb percentatges que oscil·len, de vegades bastant, al voltant de la mitjana hi trobem: Foradada, Cabanabona, Cubells, Camarasa, Vilanova de Meià, Balaguer, Linyola, Bellmunt, Montgai, Vallfogona, Penelles i Albesa.

- Finalment, amb percentatges normalment bastant inferiors a la mitjana se situen: Castelló de Farfanya, la Portella, Bellcaire, les Avellanes-Santalinya, Tiurana, Baronia de Rialb, Os de Balaguer, Torrelameu, Termens,

Alfarràs Bellvís, Alòs, Vilanova de l'Aguda, La Sentiu i Oliola.

Aquesta tipologia té una expressió geogràfica (mapa N-6) bastant difusa com a conseqüència, entre altres raons, de la mateixa manca d'estabilitat de l'estructura. Això no obstant, s'observa com troba dificultats per a implantar-se als municipis més occidentals del Mig-Segre, -els més propers a l'Alt Urgell i a la Segarra- i als confrontants amb el Segrià (la comarca de la circumscripció amb més baixa implantació de CiU juntament amb la Vall d'Aran.).

Per altra banda, la relativa homogeneïtat de la seva implantació a partir del 1980 fa que no presenti cap tipus de correlació amb les variables "ecològiques" utilitzades en aquest treball.

EC / ERC.

Els resultats que obté a la comarca són sempre lleugerament superiors a la mitjana de la circumscripció però sensiblement més alts que la mitjana catalana.

QUADRE - N - 25ERC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Noguera	10,-	7,7	9,9	6,3	14,4	8,6	7,2	5,4
Circumsc.	7,5	5,9	7,6	5,-	12,2	7,2	5,8	4,3
Catalunya	4,5	3,6	4,1	2,8	8,9	5,5	4,-	3,2

Com ja és característic d'aquesta opció la seva implantació és molt irregular (quadre N-16) -la més irregular entre les opcions "principals"-, molt depenent de factors locals. Irregularitat que no és pas deguda a factors conjunturals sinó que està bastant consolidada, especialment a partir de 1979, quan ja apareix propiament com a ERC (quadre N-17).

L'any 77 concentra la seva implantació en 9 municipis, essent molt més baixa a la resta. Assoleix un altíssim percentatge a Castelló de Farfanya, definint alhora 2 àrees de bona implantació: els municipis més propers a la Segarra (Cabanabona, Vilanova de l'Aguda i Ponts) (34), i els del Pla d'Urgell (Linyola, Bellvis, Bellmunt, Penelles, Belcaire) (35). En contrast amb aquestes zones, a la meitat dels municipis de la comarca el seu nivell d'implantació no arriba al 5 %.

La relativa estabilitat que, en funció de la

mitjana comarcal, sembla definir-se a les eleccions de 1979 malgrat la reestructuració de les al·liances, és només real a menys de la meitat dels municipis. A la majoria es produeixen variacions relativament importants en sentit positiu o negatiu. Experimenta avenços importants, tant a nivell d'implantació real com de la correlació de forces, als municipis on va obtenir resultats més baixos l'any 77 (36); en canvi retrocedeix a on va obtenir millors resultats. En general els guanys de l'ERC provenen del desplaçament d'electorat PDC-77 (Cubells, Termens, Algerri, Ibars, Ager,...), mentre que les pèrdues de l'EC/ERC semblen dirigir-se prioritàriament cap a l'abstenció als municipis "segarrencs" (Cabanabona, Vilanova de l'Aguda, Ponts) (37) i a Bellmunt, i cap al PSC als municipis del Pla d'Urgell (Montgai, Penelles, Bellcaire, Bellvis), als del Mig Segre (Artesa, Foradada, Alós de Balaguer) i a Castelló de Farfanya. Moviments geogràficament ben delimitats que semblen indicar l'actuació de xarxes d'influència personal o bé organitzatives.

L'àmbit autonòmic i la resta de factors que conflueixen en les eleccions autonòmiques de 1980 afavoreixen el "paper" de l'ERC que experimenta un important creixement. A nivell qualitatiu l'avenç és generalitzat a la pràctica totalitat dels municipis, però amb diferències quantitatives importants entre ells. En general, aquest avenç tendeix a ésser més fort/suau a on va retrocedir/augmentar l'any 79. Mes concretament, l'avenç és especialment important al Mig-Segre (Ponts, Cabanabona, Artesa, Alós, Vilanova de l'Aguda, Oliola, Baronia de Rilab) i a la zona del Pla d'Urgell i municipis veïns (Bellmunt, Montgai, Bellcaire, Vallfogona, Termens, Poal). En canvi a la resta de municipis l'increment de l'ERC és molt més suau. En general, doncs, és un moviment en sentit contrari al que es va produir a les eleccions de 1979: tendeix a capitalitzar les pèrdues del PSC al

Pla d'Urgell, i a recuperar alhora un sector d'electorat -77 que havia optat per l'abstenció-79 al Mig-Segre.

Finalment l'any 82 l'ERC experimenta un important retrocès que redueix gairebé en un 50% la seva presència a la Noguera. Aquest retrocès és generalitzat però, com gairebé sempre, amb diversa intensitat quantitativa segons els municipis. En general, tendeix a ésser més fort a on més havia augmentat l'any 80 (Cabanabona, Bellmunt, Algerri) o a on tenia la millor implantació (Ponts, Linyola, Bellvís, Castelló de Farfanya, Termens). Aquestes pèrdues són capitalitzades prioritàriament pel PSC (Alfarràs, Balaguer, Bellcaire, Bellvís, Vallfogona, Linyola, Poal) (38) però també per CiU (Castelló de Farfanya, Ibars de Noguera, Algerri, Artesa, Ager, Bellmunt) (39) o bé equilibradament entre ambdues opcions (Cabanabona, Ponts, Penelles, Termens).

En conjun , doncs, existeixen unes àrees de variació de l'ERC : 1) en relació al PSC, al Pla d'Urgell i alguns municipis de la Noguera "estRICTa"; 2) en relació a l'abstenció i a CiU, fonamentalment al Mig-Segre.

Aquesta evolució ha anat introduint canvis en l'estructura d'implantació de l'ERC que, això no obstant, des de 1979 conserva un alt nivell d'estabilitat; les modificacions més "profundes" són les originades pel canvi d'aliances i d'oferta política entre el 77 i el 79. De tota manera, malgrat les diferències en l'estructura de 1977 i la de 1982 ($r = 0,57$), podem establir una tipologia d'implantació municipal de l'ERC que, amb un bon nivell d'estabilitat, es defineix de la següent manera:

- Els municipis a on concentra de manera més estable la seva implantació, obtenint sempre percentatges bastant superiors a la mitjana són: Castelló de Farfanya, (és

l'opció guanyadora fins l'any 82), Linyola, Bellvis, Termens, Ponts i també Cubells.

- Amb nivells d'implantació normalment propers a la mitjana (per sobre o per sota) tenim a : Alòs de Balaguer, Vilanova de l'Aguda, Cabanabona, Artesa, Ager, Algerri, Montgai, Belcaire, Penelles, Bellmunt, Poal, Ibars de Noguera, Alfarràs.

- Finalment, amb percentatges normalment bastant inferiors a la mitjana hi trobem: Oliola, Tiurana, La Sentiu, Preixens, Baronia de Rialb, Foradada, Camarasa, Vilanova de Meià, Os, Les Avellanes, la Portella, Ibars, Albesa, Balaguer, Menarguens, Torrelameu i Vallfogona de Balaguer.

Com es pot deduir del que hem dit i ajudats pel mapa N-7 la implantació de l'ERC es basa en factors d'àmbit local (fonamentalment la presència de militants/simpatitzants) amb una certa capacitat d'irradiació als municipis veïns. A més a més, excepte a l'àrea de Castelló-Algerri-Alfarràs-Ibars, els factors que determinen les seves zones de bona implantació superen els límits comarcals, que en aquests casos (municipis "segarrencs" i del Pla d'Urgell) semblen dividir zones homogènies tant a nivell de comportament electoral com d'estructura socio-econòmica.

No cal dir que la seva implantació no presenta correlacions significatives amb cap de les variables ecològiques utilitzades en la nostra anàlisi.

P S C -

El seu nivell d'implantació a la comarca se situa sempre lleugerament per sota de la mitjana provincial i és molt inferior a la catalana. El seu ritme d'evolució és paral·lel al de les mitjanes dels altres 2 àmbits, amb només una diferència important: l'increment de la mitjana comarcal l'any 79 és inferior al de la circumscripció com a conseqüència d'un menor arrelament del PSC (R) i el bon nivell d'implantació de l'ERC que aconsegueix capitalitzar un sector del vot "esquerrà" que perd el PDC (que a altres comarques passa més íntegrament cap al PSC).

QUADRE - N - 26PSC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Noguera	13,9	10,7	20,6	13,3	15,9	9,4	30,5	23,1
Circumsc.	14,7	11,6	24,6	16,1	19,2	11,4	34,8	26,4
Catalunya	28,2	22,5	29,2	20,-	22,3	13,9	45,2	36,0

L'any 77 presenta una distribució de vot força irregular com ho continuarà essent a totes les eleccions, centrada a l'àrea d'influència de Balaguer (Albesa, Balaguer, Algerri, Alfarràs, Termens, Camarasa) i en menor grau a Vilanova de Meià, Preixens, el Poal, Vallfogona. En canvi la seva implantació al Mig-Segre és gairebé marginal (a Ponts i a Artesa, però, és superior a la resta).

La consolidació política i organitzativa de l'opció socialista juntament amb la bipolarització estatal i la reestructuració de les aliances impulsen l'avenç del PSC l'any 79. Avenç generalitzat a la pràctica totalitat dels municipis (40) però amb valors quantitativament molt

diferenciats. Els increments més forts els presenta a municipis de la Noguera "estRICTa" (la Portella, Torrelameu, Menarguens, Albesa) i del Pla d'Urgell (Penelles, Montgai, Bellvis, Vallfogona, Linyola), gairebé cap d'ells entre els municipis amb implantació més baixa l'any 77 (els únics són la Portella i Linyola). Aquests guanys semblen tenir orígens diversos: el PDC i l'ERC al Pla d'Urgell (Penelles, Bellvis, Montgai), el PDC i el PSUC a la Noguera "estRICTa" (Menarguens, Balaguer, Albesa, Os, Torrelameu, Vallfogona).

Les eleccions autonòmiques de 1980, són un entrebanc pel PSC que reula a nivells semblants als de 1977. A nivell municipal l'evolució és diversa: A la meitat dels municipis la tònica dominant és l'estabilitat o el lleu retrocés. A la resta les pèrdues més importants es localitzen als municipis de la part baixa (Pla d'Urgell i Noguera "estRICTa"), on millor implantació havia assolit l'any 79. En canvi les pèrdues són més suaus als municipis del Montsec i del Mig-Segre, on la seva implantació era més baixa. En general aquestes pèrdues són capitalitzades prioritàriament per l'ERC (Bellcaire, Artesa, Montgai, Poal), CiU (Linyola, Vilanova de Meià) o per ambdues (Albesa, Balaguer, Torrelameu, Bellvis, Preixens), i només molt escadusserament pel PSUC (Torrelameu i Menarguens). Ben segur, els moviments d'electorat són més importants que no reflexen les variacions dels percentatges com a conseqüència de passar a l'abstenció un sector de votants -79 i en canvi participar un altre sector que s'havia abstingut llavors.

L'onada socialista de les eleccions del 82 es reflecteix també a la Noguera on el PSC experimenta un fortíssim avenç, de manera bastant semblant al que succeix en el àmbits provincials i català. Aquest avenç es generalitzat a la

totalitat de municipis però amb diversa intensitat quantitativa. Esisteix una certa tendència compensatòria -en sentit contrari- de les variacions produïdes a les eleccions autonòmiques, però no és massa consistent. Els increments més forts es produeixen a l'àrea d'influència directa de Balaguer (especialment: Alfarràs, Balaguer, Menarguens, Bellcaire, Bellvis, Os) essent més suaus a la resta de municipis de la Noguera "estRICTa" i del Pla d'Urgell, i encara més baixos a la part del Montsec i del Mig-Segre, resultant així un mapa d'implantació (per aquestes eleccions) perfectament dividit en 2 sectors: bona implantació a la part meridional, baixa implantació a la part septentrional.

L'element determinant de les diferències inter-municipals en l'avenç socialista-82 és el retrocés del PSUC, les pèrdues del qual són capitalitzades gairebé íntegrament pel PSC (41). El coeficient de correlació entre les variacions d'ambdues variables és prou indicatiu ($r = -0,87$). Menys importància té la capitalització d'una part de les pèrdues de l'ERC que només sembla rellevant als municipis del Pla d'Urgell (Bellcaire, Bellvis, Linyola, el Poal, Penelles) i a Balaguer, Alfarràs i Albesa. A la resta o bé les pèrdues de l'ERC són irrellevants o bé la capitalització la realitza CiU.

Aquesta evolució ha anat definint una estructura d'implantació que sembla tenir una base sòlida i estable malgrat les modificacions degudes a fenòmens de canvi i a variacions conjunturals. En base a aquest relativament bon nivell d'estabilitat (veure correlacions quadre N-17) es pot definir la següent tipologia municipal: (mapa N-18).

- Els municipis on té millor implantació amb percentatges normalment bastant superiors a la mitjana són:

Albesa (hi és l'opció guanyadora a totes les eleccions), Balaguer, Camarasa, Vallfogona, Bellvís, Algerri, Alfarràs, Penelles i la Portella (a partir de 1979 és l'opció guanyadora als 2 darreres municipis).

- Amb un nivell d'implantació que tendeix a ésser lleugerament inferiors a la mitjana es troben: Termens, el Poal, Bellmunt, Montgai, Os de Balaguer, La Sentiu, Bellcaire, Artesa, Preixens, Menàrguens i Torrelameu. A un nivell una mica més baix se situen Ibars de Noguera i Linyola. Igualment podem situar en aquest grup a Vilanova de Meià on presenta un retrocès continuat des dels bons resultats de 1977.

- Finalment els nivells més baixos d'implantació els presenta normalment a: Ponts, Alòs de Balaguer, Ager, Castelló de Farfanya, les Avellanes-Santalinya, la Baronia de Rialb, Cabanabona, Foradada, Cubells, Tiurana, Vilanova de l'Aguda i Oliola.

Així doncs, la implantació socialista se centra a les zones més dinàmiques de la comarca, més properes als "centres" comarcal (Balaguer) i al provincial (Lleida), i amb major activitat industrial i de serveis. En canvi, troba dificultats d'implantació a les zones més marginades, regressives i amb més alt percentatge de població dedicada a l'activitat agrària, és a dir, la zona del Montsec i del Mig-Segre.

Al contrast socio-econòmic entre les diferents zones de la Noguera li correspon, com a paral·lel, una clara diferenciació en el nivell d'implantació socialista. Les correlacions amb les variables ecològiques, malgrat que baixes, són prou indicatives de les característiques del "terreny d'implantació" que li és més favorable:

QUADRE - N - 27PSC: Correlacions amb variables "ecològiques" % Cens

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Obrer	0,42	-	0,40	0,55
Pagés	-0,54	-0,40	-0,43	-0,56
Joves	-	0,51	0,41	0,52
Grans	-	-0,56	-	-0,56
Pràctica religiosa	-0,43	-0,40	-	-
Immigració	0,40	0,40	0,40	0,58

P S U C .

Juntament amb el Segrià (si s'inclou Lleida ciutat), la Noguera és la comarca de la circumscripció a on el PSUC troba millor implantació fins la davallada de 1982. Els seus resultats a la comarca, però, sempre se situen per sota de la mitjana catalana, i la seva evolució és pràcticament paral·lela a la dels altres 2 àmbits.

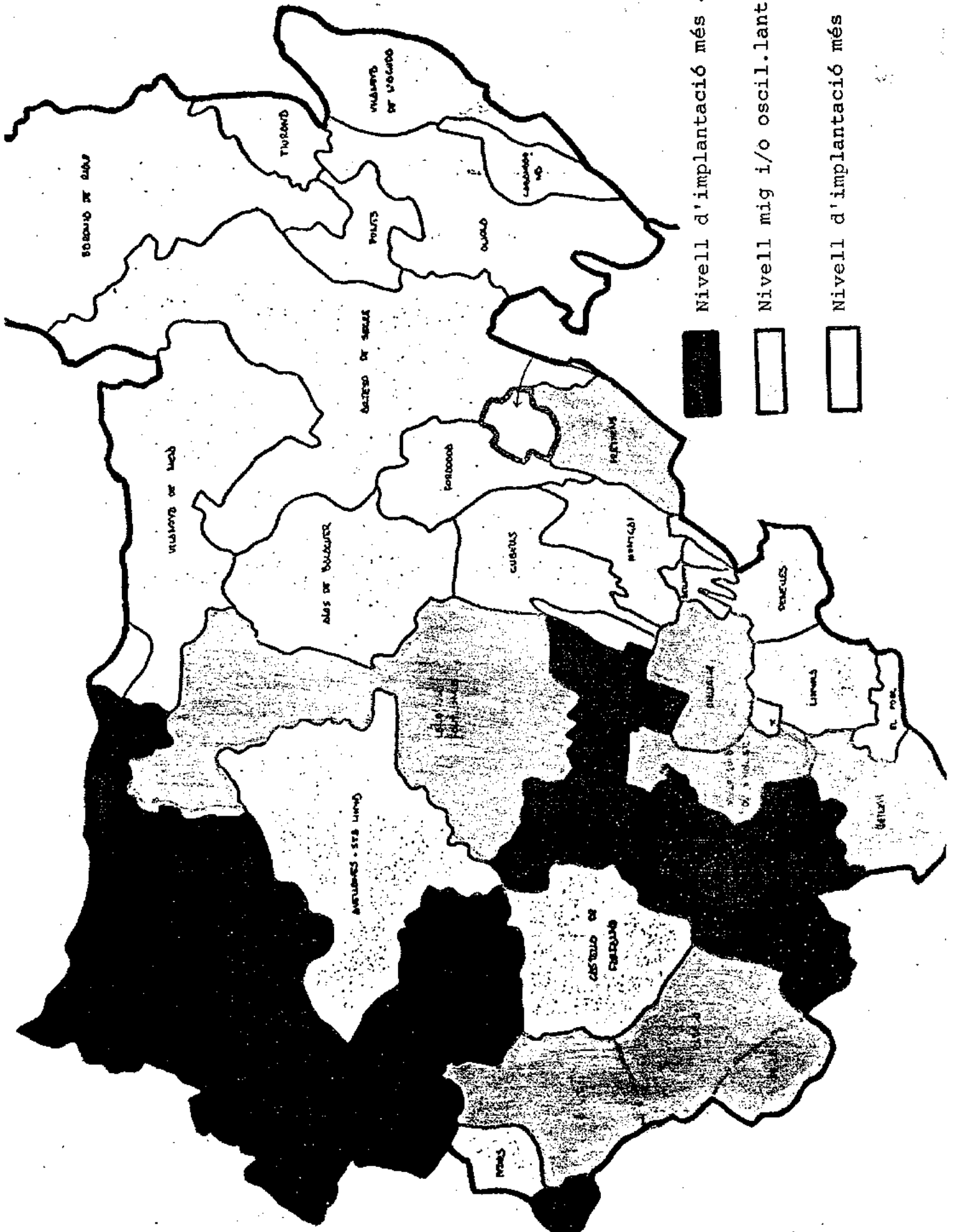
QUADRE - N - 28PSUC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Noguera	14,-	10,7	13,6	8,8	12,5	7,5	2,5	1,9
Circumsc.	12,-	9,5	10,5	6,9	10,6	6,3	2,8	2,0
Catalunya	18,2	14,4	17,1	11,7	18,7	11,6	4,6	3,6

La implantació territorial del PSUC a la Noguera, com a la resta de les comarques de la circumscripció, és força irregular (quadre N-16) indicant així la gran diferència de nivell entre els llocs amb millor i pitjor implantació. Aquesta irregularitat, que és manté a tots els processos es basa a més a més en una estructura d'implantació que presenta un alt nivell d'estabilitat fins l'any 80 (quadre N-17). Si per altra banda tenim en compte l'estabilitat dels seus percentatges, es dedueix l'extraordinària "fidelitat" de l'electorat comunista fins que la crisi interna i el procés escissionista li fan perdre la confiança i es decanta per una opció d'esquerres més "útil".

En general la seva evolució fins l'any 80 no té altra història que l'estabilitat, tònica generalaigairebé

PSUC (1977-80)

tots el municipis a nivell d'implantació real (42).

En aquest marc, s'observa com l'any 79 avança als municipis on havia obtingut pitjors resultats l'any 77 (Alòs, Cabanabona, Bellmunt, Tiurana) i decreix a on els havia obtingut millors (Balaguer, Menarguens, Albesa, Torrelameu, La Sentiu, Os) (43). En canvi a les autonòmiques de 1980 els únics municipis on recupera el electorat de manera significativa són: La Sentiu, Menarguens i Torrelameu, mentre que els retrocessos més importants els presenta a Alòs, Cabanabona, Camarasa (a on també havia avançat l'any 79), Alfarràs (on l'increment de l'abstenció fa baixar el seu nivell d'implantació real, però gairebé gens la seva correlació de forces). En general els "interlocutors" d'aquestes variacions són prioritàriament el PSC i la Participació/abstenció.

A les eleccions de 1982 la devallada del PSUC a la Noguera encara és més forta que a altres comarques (44) essent més important als municipis on tenia millor implantació, mantenint però en aquests municipis (Termens, Ager, Alfarràs, Torrelameu) un nivell lleugerament superior a la resta com a reflexe de l'estructura de militants/simpatitzants. L'electorat que fins llavors havia votat comunista es desplaça massivament cap al PSC ($r = -0,87$), com ja hem vist, i molt marginalment cap al PCC.

Deixant de banda aquestes darreres eleccions, degut a la desaparició del PSUC a la meitat dels municipis de la comarca, l'estructura d'implantació "tradicional" d'aquest partit a la Noguera es defineix de la següent manera:

- Els municipis a on obté la millor implantació, amb percentatges normalment bastant superiors a la mitjana, són: Alfarràs (hi és l'opció guanyadora fins l'any 80),

Torrelameu, Balaguer i Menarguens, així com, a un nivell lleugerament menor, Termens, Ager, Os de Balaguer i La Sentiu.

- Amb un nivell d'implantació oscil·lant aprop de la mitjana: Albesa, Bellvís, Algerri, Belcaire, la Portella, Preixens, Camarasa i Vallfogona.

- El nivell d'implantació més baix, amb percentatges sempre sensiblement inferiors a la mitjana, el presenta a: Bellmunt, Montgai, Linyola, el Poal, Castelló de Farfanya, Ibars de Noguera, les Avellanes-Santalinya, Penelles, Artesa de Segre, Alòs de Balaguer, Cubells, Vilanova de Meià, Foradada, Ponts, Baronia de Rialb, Tiurana, Cabanabona, Vilanova de l'Aguda i Oliola.

La seva implantació està, doncs, geogràficament mol ben definida, (mapa N-9) concentrada en l'àrea d'influència més immediata de Balaguer, a més a més d'Alfarràs i Ager. En canvi la seva implantació és molt baixa a tota l'àrea del Mig-Segre així com als municipis del Pla d'Urgell més allunyats de Balaguer.

Estructura territorial de vot que respon fonamentalment a la seva implantació organitzativa i al "radi d'actuació" des de Balaguer. En conjunt semblen ésser els factors de proximitat als "centres" (Balaguer i Lleida), facilitat de comunicacions, existència de població assalariada (hi ha electors que treballen a Balaguer i viuen als pobles del voltant), els que semblen afavorir més la implantació militant/simpatitzant del PSUC i, a partir d'aquesta, la implantació electoral. Així, malgrat que en fons ens haguem de remetre a l'existència d'uns "centres" industrials i de serveis amb un alt percentatge de població assalariada, en conjunt la relació -positiva negativa- de les variables "ecològiques" amb

el vot PSUC és bastant feble, tal com s'observa en el quadre de correlacions següent (45) :

QUADRE - N - 29

PSUC: Correlacions amb variables "ecològiques"

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Pagesos	-	-0,44	-	-
Pràctica religiosa	-0,36	-0,31	-0,36	-0,33
Immigració	0,56	0,58	0,47	0,31

Les tendències

En base a l'alt nivell d'estabilitat que hem observat en les estructures d'implantació de la Dreta i de l'Esquerra, podem definir les següents tipologies d'implantació municipal.

D R E T A

- Tiurana, Baronia de Rialb, Alòs de Balaguer són els municipis on la seva implantació és sempre més alta, seguits de Oliola, Cabanabona, Foradada, Vilanova de l'Aguda, Cubells, La Sentiu, Vilanova de Meià, les Avellanes-Santalinya i el Poal. A tots ells el nivell d'implantació de la Dreta és sempre molt superior a la mitjana. També a Bellmunt i Artesa la seva implantació se situa sempre per sobre de la mitjana, però a un nivell inferior als dels anteriors municipis.

- La seva implantació tendeix a situar-se lleugerament per sobre de la mitjana o al seu nivell a: Preixens, Os de Balaguer, Ponts, la Portella, Bellcaire d'Urgell i Vallfogona.

- Entre els municipis amb un nivell d'implantació més baix, que presenten percentatges normalment inferiors a la mitjana podem distingir 2 grups:

1) Torrelameu, Linyola, Termens, Ibars de Noguera i Castelló de Farfanya amb un nivell d'implantació relativament més elevat.

2) Camarasa, Balaguer, Menarguens, Algerri, Albesa, Alfarràs, Ager, Bellvís i Penelles, són el grup de municipis on la Dreta obté sempre els pitjors resultats.

E S Q U E R R A .

- Alfarràs, Bellvis i Termens són els municipis amb més alta implantació de l'Esquerra. Igualment la seva implantació és sempre superior a la mitjana a: Balaguer, Castelló de Farfanya, Linyola i Albesa.

- La seva implantació tendeix al nivell de la mitjana o se situa lleugerament per sota d'ella a: Penelles, Camarasa, la Portella, Torrelameu, Algerri, La Sentiu, Bellcaire, Vallfogona i Menarguens.

- Entre els municipis on presenta un nivell d'implantació clarament inferior a la mitjana podem distingir 2 grups:

1) Os de Balaguer, Bellmunt, Ager, Cubells, Vilanova de Meià, Ponts, Montgai, Artesa, el Poal, Preixens, Ibars de Noguera i Alòs que presenten percentatges relativament més elevats.

2) Vilanova de l'Aguda, Cabanabona, Oliola, Tiurana, Baronia de Rialb, Foradada i les Avellanes-Santalinya, són els municipis amb més baixa implantació de l'Esquerra.

C E N T R E .

(Veure PDC / CiU).

Si relacionem la implantació de les 3 tendències a cada municipi a les 4 eleccions celebrades fins ara, obtenim el mapa de "tendències dominants", a partir del quadre següent:

QUADRE - N - 30

TENDÈNCIA DOMINANT : Evolució municipal

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>9182</u>
Ager	CC	E	E-CC	CC
Albesa	E	E	E	E
Alfarràs	E	E	E	E
Algerri	CC	E	E	CC
Alós de Balaguer	D	D	D	D
Artesa de Segre	CC	D	E-CC-D	CC
Avellanes-Santalinya	CC	D	D	D
Balaguer	E	E	E	E
Baronia de Rialb	D	D	D	D
Bellcaire d'Urgell	D-E	E-D	E	E-CC
Bellmunt	D	D	E	CC
Bellvis	E	E	E	E
Cabanabona	CC-D	D	D	D
Camarasa-Fontllonga	CC	E	E	E
Castelló de Farfanya	E	E	E	CC
Cubells	D	D	D	D
Foradada	D	D	D	CC
Ibars de Noguera	CC	D	CC	CC
Linyola	E	E	E	E
Menarguens	CC	E-CC	E	E
Montgai	D	D	E	CC
Oliola	-	D	CC	D
Os de Balaguer	D	E-D	D	E
Penelles	CC-E	E	E	E
Poal	D	D	CC-D	D-CC
Ponts	D-CC-E	D	E-CC	CC
Portella	D	E	E	E
Preixens	CC	D	CC	CC
La Sentiu	D	D	D	D
Termens	E	E	E	E
Tiurana	D	D	D	D
Torrelameu	CC	E	E	E
Vallfogona de Balaguer	CC	E-C	E	E
Vilanova de l'Aguda	D	D	D-CC	D
Vilanova de Meià	D	D	D	D

6. 3. 3.- Les relacions entre els espais electorals.

6. 3. 3. 1.- Les estructures d'implantació.

L'anàlisi conjunta dels resultats de totes les eleccions ens permet definir les principals relacions de competència que aquells expressen així com la seva estabilitat o canvi al llarg dels diferents processos electorals. Igualment ens permet d'una manera sintètica les relacions entre les estructures d'implantació d'una mateixa opció i entre les diferents opcions.

L'anàlisi factorial ens presenta un model bastant complexe, amb factors poc explicatius. El factor més "potent" (25 % de la variança) és dels tipus Dreta-Esquerra sobre la base del PSC i PSUC per una banda i UCD per l'altra. La resta de factors se centren en una variable però sense que aquesta acabi d'estar ben representada pel factor.

La rotació dels factors permet ajustar-los més a les variables i ens planteja un nou model, en el qual els primers factors tenen menys capacitat explicativa de la variança que l'esmentat anteriorment, però amb l'avantatge d'ésser més representatius de l'estructura de cada variable (o grup de variables).

El factor-1 (14 % de la variança) expresa la capacitat estructuradora de la competència PSC-UCD a totes les eleccions.

El factor-2 (14 % de la variança), és també del tipus Esquerra-Dreta basat en la implantació del PSUC en relació, sobre tot, a UCD i UCDC-77, UCD-79, i CiU-82.

El factor-3 (10 % de la variança) es basa gaire-

QUADRE N-31

PAGE 12 UNDP+M TOTES ELECCIONS+SECCIONS COMARCALS.

UNROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

FOR PRINCIPAL COMPONENTS

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
AP82	-0.182	0.414	0.450	0.422	-0.229	-0.102	-0.093	0.078	-0.066	-0.122
UC082	-0.307	-0.517	-0.351	-0.121	-0.095	-0.175	0.078	-0.193	0.005	-0.241
CI082	-0.469	0.041	0.452	-0.197	0.535	0.201	0.101	0.022	0.084	0.004
ERC82	-0.420	0.590	-0.246	-0.454	-0.022	-0.179	-0.024	-0.236	-0.085	0.150
PS082	0.921	-0.079	-0.113	0.061	-0.165	0.188	0.012	0.045	-0.099	0.002
CU82	0.6..	0.017	-0.049	-0.142	0.012	-0.450	-0.053	-0.129	0.200	0.013
PC82	-0.302	-0.280	-0.065	0.235	-0.100	0.349	-0.280	0.349	0.140	0.552
PC82	0.201	0.306	-0.323	0.247	0.144	-0.049	0.165	0.634	0.014	-0.292
NAC82	-0.001	0.394	-0.155	0.533	0.282	0.062	-0.246	0.053	0.219	-0.013
EX082	0.503	0.003	0.454	-0.056	-0.247	-0.029	0.182	-0.176	0.301	0.043
EX082	0.606	0.212	-0.270	0.398	0.141	-0.142	-0.162	-0.311	0.330	-0.167
UC030	-0.191	-0.474	-0.171	0.160	-0.100	-0.135	-0.067	-0.013	0.026	-0.057
CI030	-0.114	0.043	0.608	0.045	0.456	0.034	0.211	0.129	0.191	0.095
ERC80	-0.421	0.738	-0.208	-0.288	-0.034	-0.072	-0.071	-0.257	-0.008	0.092
PS080	0.698	-0.067	-0.021	0.127	0.027	0.493	-0.132	0.110	-0.318	-0.101
PS080	0.858	0.278	-0.259	-0.064	-0.115	-0.263	0.064	0.066	0.098	-0.013
EX080	0.123	-0.174	0.657	-0.052	-0.424	0.064	0.010	-0.024	0.114	-0.214
EX080	0.172	0.408	-0.341	0.312	0.099	0.271	0.466	0.237	0.129	-0.119
NAC80	0.410	0.383	0.207	0.191	0.126	-0.146	-0.138	0.050	-0.269	0.423
AL080	0.515	-0.199	0.145	0.100	-0.071	0.350	0.218	-0.206	0.020	0.366
LD080	-0.395	0.063	0.284	0.435	-0.237	-0.051	0.494	-0.155	-0.137	0.081
UC079	-0.856	-0.405	-0.089	0.107	-0.062	0.035	-0.147	0.069	0.180	-0.032
CI079	0.021	-0.052	0.598	-0.123	0.582	-0.245	0.086	0.107	-0.215	-0.129
ERC79	-0.250	0.722	-0.333	-0.414	-0.092	-0.050	0.107	-0.097	-0.000	0.097
PS079	0.802	-0.111	0.046	-0.073	-0.088	0.480	-0.073	-0.043	0.158	0.014
PS079	-0.111	-0.239	-0.239	0.096	-0.029	-0.361	0.001	0.096	0.105	-0.012
EX079	0.391	0.586	0.286	-0.036	0.445	0.056	0.103	-0.064	0.251	-0.052
EX079	0.085	0.406	-0.271	0.625	-0.200	0.113	-0.217	-0.193	0.127	-0.095
NAC79	-0.072	0.200	0.216	0.415	-0.108	-0.376	-0.227	0.260	-0.284	0.064
AL079	0.087	0.200	0.216	0.415	-0.108	-0.376	-0.227	0.260	-0.284	0.064
AL079	-0.146	0.232	0.028	0.458	0.163	0.238	-0.278	-0.449	-0.238	-0.230
AP077	-0.478	-0.017	0.399	0.410	-0.444	-0.219	-0.119	-0.038	-0.100	-0.137
UC077	-0.705	-0.423	-0.140	0.071	-0.187	-0.097	0.080	0.035	-0.282	0.023
PC077	0.213	-0.046	0.255	-0.069	0.791	-0.232	0.055	0.170	-0.282	-0.043
ERC77	-0.397	0.726	-0.318	-0.144	-0.201	0.119	0.230	-0.233	-0.023	-0.043
PS077	0.723	-0.143	0.140	-0.054	-0.212	0.235	-0.197	-0.159	-0.059	0.018
PS077	0.695	-0.136	-0.158	0.101	-0.051	-0.203	-0.021	-0.077	0.119	0.015
UC0677	-0.590	-0.071	0.210	-0.137	0.026	0.367	-0.330	0.124	0.459	0.073
RC077	-0.105	-0.250	-0.119	0.694	-0.097	0.132	-0.523	-0.082	0.093	0.137
UL077	-0.157	-0.107	-0.265	0.451	0.251	0.218	0.332	-0.322	-0.098	0.130

QUADRE N-32

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
APB2	-0.093	-0.180	0.042	0.052	0.374	0.209	0.663	0.017	0.212	-0.211
ULJ82	-0.658	-0.170	-0.150	-0.267	-0.209	-0.195	-0.390	-0.093	-0.177	0.293
CIJ32	-0.117	-0.502	0.083	0.690	0.016	-0.032	-0.138	-0.070	0.095	-0.202
ERC32	-0.188	-0.124	0.501	-0.018	-0.050	-0.028	-0.018	-0.125	-0.149	0.038
PSC62	0.729	0.514	-0.205	-0.242	0.033	-0.020	-0.012	0.101	0.019	0.048
PSUC82	0.138	0.814	0.029	0.092	0.072	-0.050	-0.022	-0.080	-0.043	-0.059
CS62	-0.209	-0.219	-0.177	0.177	-0.103	0.042	0.114	-0.070	0.030	-0.098
PCC82	0.061	0.100	-0.002	-0.024	-0.176	0.108	0.168	-0.070	-0.066	-0.090
NAG82	-0.012	-0.012	0.039	0.060	-0.065	0.734	0.170	0.257	-0.044	-0.069
EXR82	0.252	0.365	-0.174	0.098	0.069	-0.076	-0.092	-0.109	0.032	0.082
EXL82	0.048	0.511	-0.027	-0.074	0.000	0.666	-0.040	0.028	0.007	-0.045
UC080	-0.769	-0.415	-0.203	-0.217	-0.249	-0.001	-0.031	0.039	0.043	0.053
CI980	-0.031	-0.189	-0.144	0.768	0.281	0.908	0.045	0.047	0.142	-0.080
ERC80	-0.042	-0.182	-0.259	-0.105	0.049	0.175	0.049	-0.076	-0.074	-0.048
PSC80	0.142	0.062	-0.247	-0.179	-0.096	-0.092	-0.057	0.073	-0.144	-0.029
PSUC80	0.142	0.824	-0.029	0.019	-0.041	-0.042	-0.010	0.125	0.010	-0.003
EXR80	0.164	-0.089	-0.029	0.019	0.793	-0.110	0.232	-0.044	-0.044	-0.146
NAG80	0.606	0.016	0.131	-0.030	0.086	0.306	-0.152	0.775	0.152	0.293
AL730	0.375	0.136	0.106	0.235	0.125	0.139	-0.486	-0.029	-0.184	0.324
CD79	-0.308	0.364	-0.205	0.045	0.121	-0.062	-0.037	-0.229	0.307	0.237
UC079	-0.696	-0.283	-0.038	0.025	0.359	-0.014	0.341	-0.034	0.582	0.517
CIJ79	0.001	-0.531	-0.175	-0.160	-0.101	-0.003	-0.147	-0.119	0.058	-0.169
ERC79	0.016	-0.025	-0.167	0.012	-0.004	-0.210	-0.229	-0.043	-0.130	0.013
PSG79	0.842	0.197	0.940	-0.122	-0.007	0.013	-0.078	0.145	-0.064	-0.011
PSG79	0.264	0.057	-0.229	-0.132	0.107	-0.032	-0.146	0.030	-0.097	0.089
EXR79	0.082	0.046	0.137	-0.110	-0.085	0.015	0.052	0.145	-0.039	0.020
EXL79	-0.032	-0.077	0.114	0.097	0.687	-0.059	0.127	-0.001	-0.095	-0.034
NAG79	-0.016	0.114	-0.011	-0.015	-0.074	0.846	0.126	0.123	-0.039	0.190
AL779	0.105	-0.295	0.004	-0.018	0.040	0.136	0.791	0.099	0.009	-0.033
AP77	-0.504	-0.330	-0.195	-0.194	-0.129	0.605	0.242	-0.298	-0.154	-0.012
UC077	-0.546	-0.425	-0.096	-0.257	0.386	0.037	0.501	-0.196	0.016	0.111
PUC77	0.047	0.212	-0.109	-0.257	-0.333	-0.303	0.086	-0.157	0.227	0.089
EG77	-0.001	-0.233	0.722	0.300	-0.153	-0.134	-0.100	-0.081	-0.204	0.192
PSC77	0.606	0.272	-0.331	-0.196	0.340	-0.002	0.102	0.488	0.102	-0.050
PSUC77	0.386	0.806	-0.309	-0.124	0.267	-0.004	-0.084	-0.177	-0.242	0.122
UC0C77	-0.182	-0.503	-0.017	0.057	-0.007	0.067	-0.049	-0.014	-0.031	0.051
KSC77	-0.147	-0.011	-0.157	-0.102	0.128	0.116	-0.241	-0.154	-0.006	-0.589
UTL77	-0.081	-0.186	-0.102	0.016	-0.201	0.032	-0.084	0.052	0.853	0.019
						0.375	-0.221	0.063	0.313	0.585

bé exclusivament en la força estructuradora de la implantació de l'ERC.

La resta de factors encara tenen menys capacitat explicativa.

La representació de les variables sobre els eixos 1-2 ens permet observar la relació entre les variables ben explicades pels 2 factors, és a dir: PSC (79,80,82), UCD (79,80) i el PSUC (77,80,82) (46).

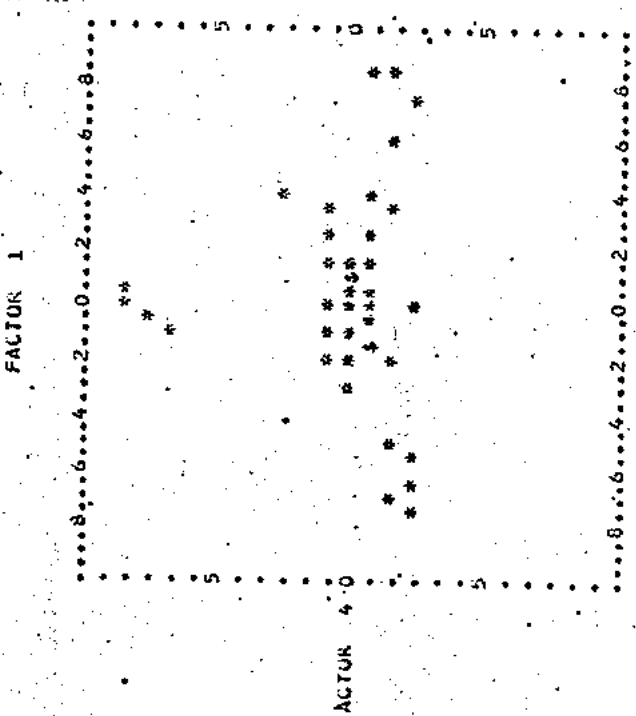
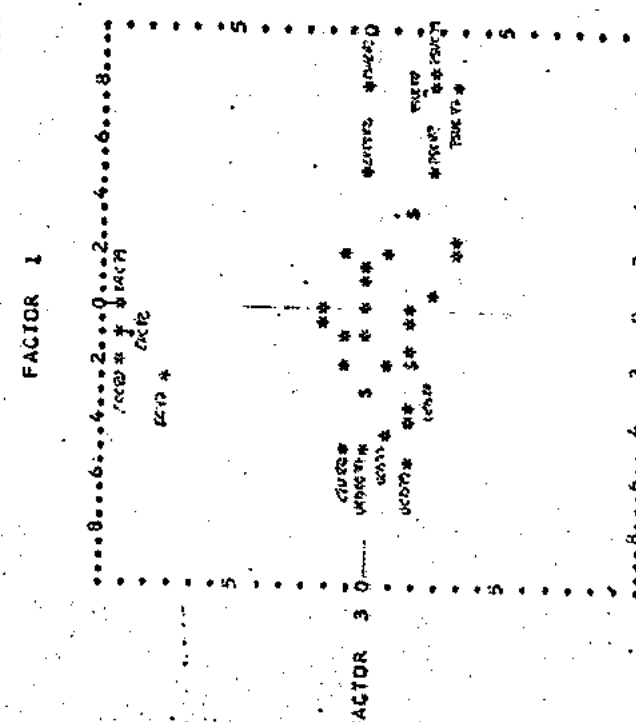
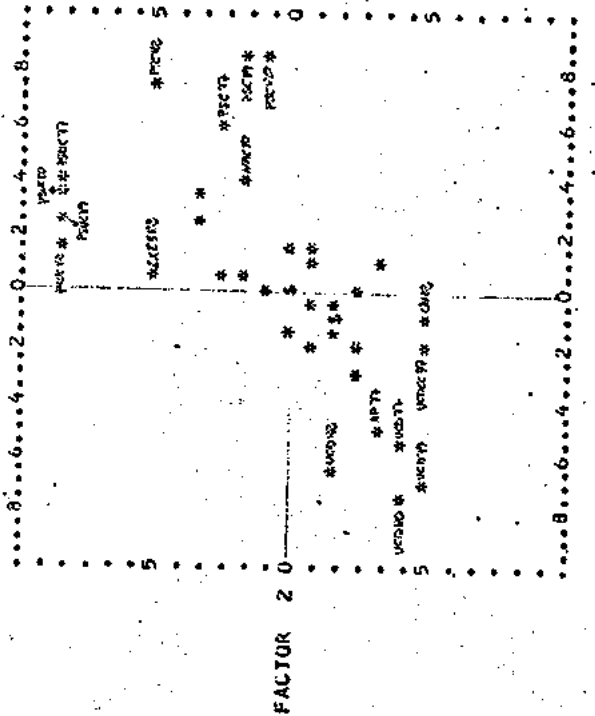
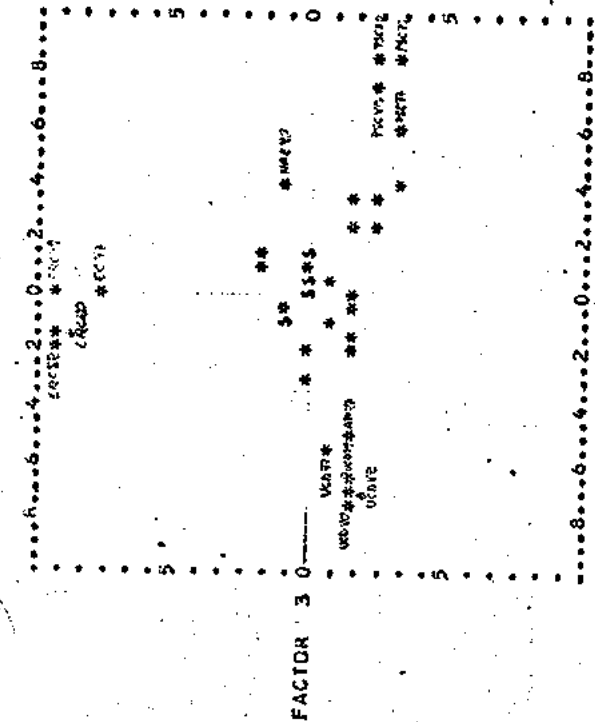
A la gràfica s'observa perfectament el bon nivell d'estabilitat de les estructures d'implantació de PSC, PSUC i UCD a les diferents eleccions (47), igualment que la relativa similitud de les estructures del PSC i del PSUC i la seva diferenciació radical de l'estructura d'implantació d'UCD. S'observa igualment com l'estructura del PSC-82 s'apropa de l'àrea del PSUC així com l'allunyament d'UCD-82 de l'àrea centrista mentre s'hi apropa CiU-82. (48). Les gràfiques sobre els eixos 1-3 i 2-3 no tenen altra utilitat que refermar el bon nivell d'estabilitat de l'estructura de l'ERC (49) ja que el factor 3 no discrimina significativament entre la resta de variables.

La representació de les unitats territorials sobre aquests eixos ens complementa l'anàlisi realitzada anteriorment sobre l'implantació territorial de les variables.

La representació sobre la gràfica 1-2 ens indica que les seccions de Balaguer (50): 1-4a, 2-2a, i les d'Alfarràs són aquelles on hi ha una correlació de forces més favorable a PSC i PSUC (amb predomini del darrer) i més desfavorable a UCD, sobretot, en canvi la relació entre PSC i PSUC ja és més equilibrada a les seccions 1-3a i 3-3a i favorable al PSC a la 2-3a, en ambdós casos, però, amb una implantació d'UCD ja una mica més alta. En canvi a Penelles (quadrant inferior dret) hi ha un alt nivell d'implantació del PSC i molt baix del PSUC i la UCD.

GRAFICA N-3

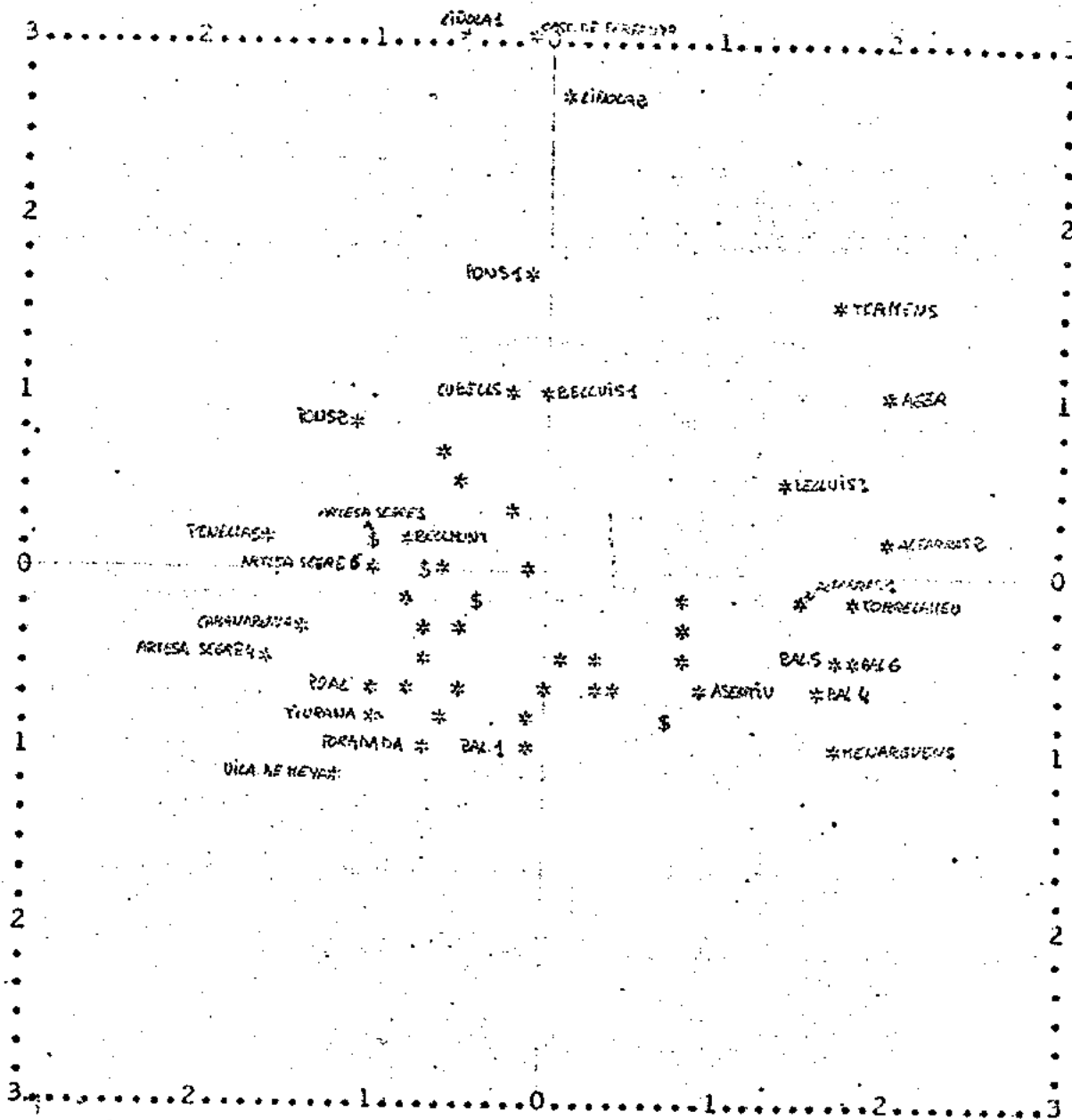
ROTATED FACTOR LOADINGS

OVERLAP IS INDICATED BY A DOUBLE SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

GRAFICA N-5
FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 22.983 SECONDS

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62

Els municipis del quadrant superior esquerra són aquells on la relació de forces amb la UCD és més favorable al PSUC i desfavorable al PSC, i doncs amb una relació PSUC-PSC favorable al 1er.

El quadrant inferior esquerra defineix el "paradís" d'UCD i "l'infern" de PSC i PSUC: Cabanabona, Vilanova de Meià, Tiurana, Vilanova de l'Aguda, Foradada, Baronia de Rialb, Alós.

Finalment al quadrant inferior dret hi figuren els municipis amb una correlació de forces més favorable al PSC i desfavorable al PSUC i UCD alhora.

La representació sobre els eixos 1-3, a més a més d'expressar la coneguda estructura d'implantació de l'ERC -centrada a Castelló de Farfanya, i Linyola (especialment la secció 1), i amb menys intensitat a Ponts-1, Termens, Cubells, Ager i Bellvís- indica que a la majoria de municipis (seccions) on l'ERC presenta bona implantació la del PSC tendeix a ésser baixa (quadrant superior esquerra), i a l'inrevés, a la majoria dels municipis (seccions) on la implantació (51) del PSC és elevada la de l'ERC tendeix a ésser baixa (quadrant inferior dret); fet que sug.gereix unes relacions de competència entre ambdós partits.

La representació sobre els eixos 2-3 expressa un fenomen paral.lel però ara entre l'ERC i el PSUC. (52)

Com sempre l'anàlisi per tendències és formalment molt més explicatiu. Presenta un model de 2 factors que expliquen conjuntament el 82% de la variança.(53)

El Factor-1 (54% de la variança) és un eix Dreta-Esquerra (de totes les eleccions), indicant per tant que les relacions de competència entre aquestes 2 tendències són les més estructuradores del comportament electoral (a nivell territorial), tal com ja es podia deduir

QUADRE N-33

PAGE 2 GRUPOM TULES ELECCIONS SECCIONS COMARCA TENDENCIAS
COMMUNALITIES OBTAINED FROM 2 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

THE COMMUNALITY OF A VARIABLE IS ITS SQUARED MULTIPLE
CORRELATION WITH THE FACTORS.

57	ORETA77	0.8104
58	CAIMDD77	0.6502
59	ESQUE77	0.8443
60	ORLYA79	0.9303
61	CAIMDD79	0.6158
62	ESQUE79	0.9493
63	DRETA00	0.9290
64	CAIMDD00	0.6617
65	ESQUE80	0.9524
66	ORETA82	0.8596
67	CAIMDD82	0.7173
68	ESQUE82	0.9281

QUADRE N-34

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2
PRETA77	0.884	-0.170
MATHUD77	0.035	0.806
ESQUE77	-0.777	-0.491
PRETA79	0.964	0.029
MATHUD79	-0.073	0.781
ESQUE79	-0.893	-0.390
PRETABO	0.900	-0.090
MATHUD80	0.037	0.813
ESQUE80	-0.902	-0.345
PRETAB2	0.906	-0.195
MATHUD82	0.251	0.809
ESQUE82	-0.878	-0.397

VP . 6.510 3.319

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

dels mapes d'implantació i de tendència dominant que hem vist anteriorment.

El Factor-2 (28% de la variança) es basa en la implantació del Catalanisme de Centre (CATMOD al llistat) en relativa oposició a l'Esquerra, relació que apareix com a secundària en l'estructuració del comportament electoral a nivell territorial.

La representació de les variables sobre aquests eixos es força explicativa:

1) En primer lloc, de l'estructura d'implantació clarament diferenciada i estable de cada tendència en el conjunt d'eleccions. (54)

2) En segon lloc s'observa com l'estructura del CC-82 s'inclina cap a l'àrea de la Dreta mentre la més allunyada es la de 1979 després de perdre el comportament democristià de 1977. En canvi l'estructura de la Dreta més inclinada cap a l'àrea del CC és la de 1979 quan incorpora un sector d'electorat UCDC.

3) Finalment, també s'observa que les estructures de les 3 tendències no són "equidistants" sinó que les de la Dreta i el CC són més properes (semblants).

La representació de les unitats territorials sobre els factors-eixos complementa la definició de les estructures d'implantació que hem realitzat anteriorment.

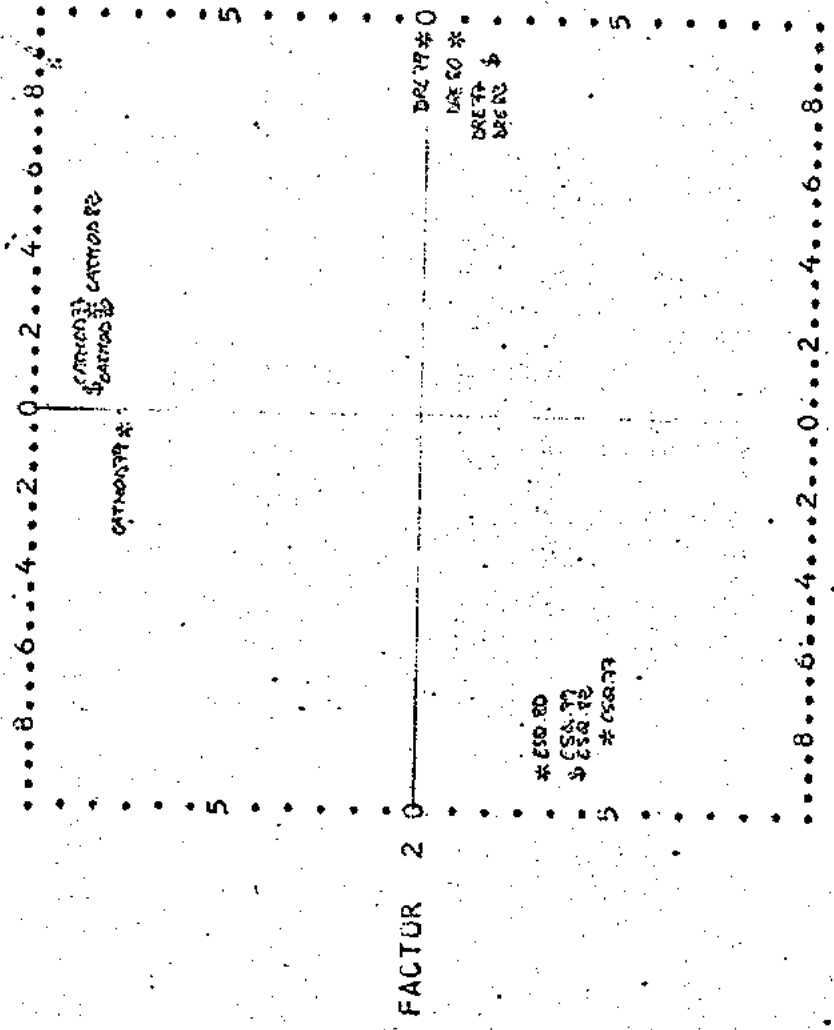
- Els municipis situats més a la dreta de la gràfica són precisament aquells a on la relació de forces és més favorable a la Dreta, amb bona implantació també del CC a Foradada (i menys a Avellanès-Santalinya i Cabanabona), mentre Vilanova de l'Aguda, Vilanova de Meià i, sobretot, Tiurana i la Baronia de Rialb són aquells on l'hegemonia de la Dreta és més forta.

- Els municipis situats a la part superior de la gràfica són aquells on la relació de forces és més favorable al CC i a on té millor implantació: Ibars de Noguera és

GRAFICA N-6

PAGE 13 0MOP4M TUIES ELECCIONS. SECCIONS COMARCA. TENDENCIES.

ROTATED FACTOR LOADINGS

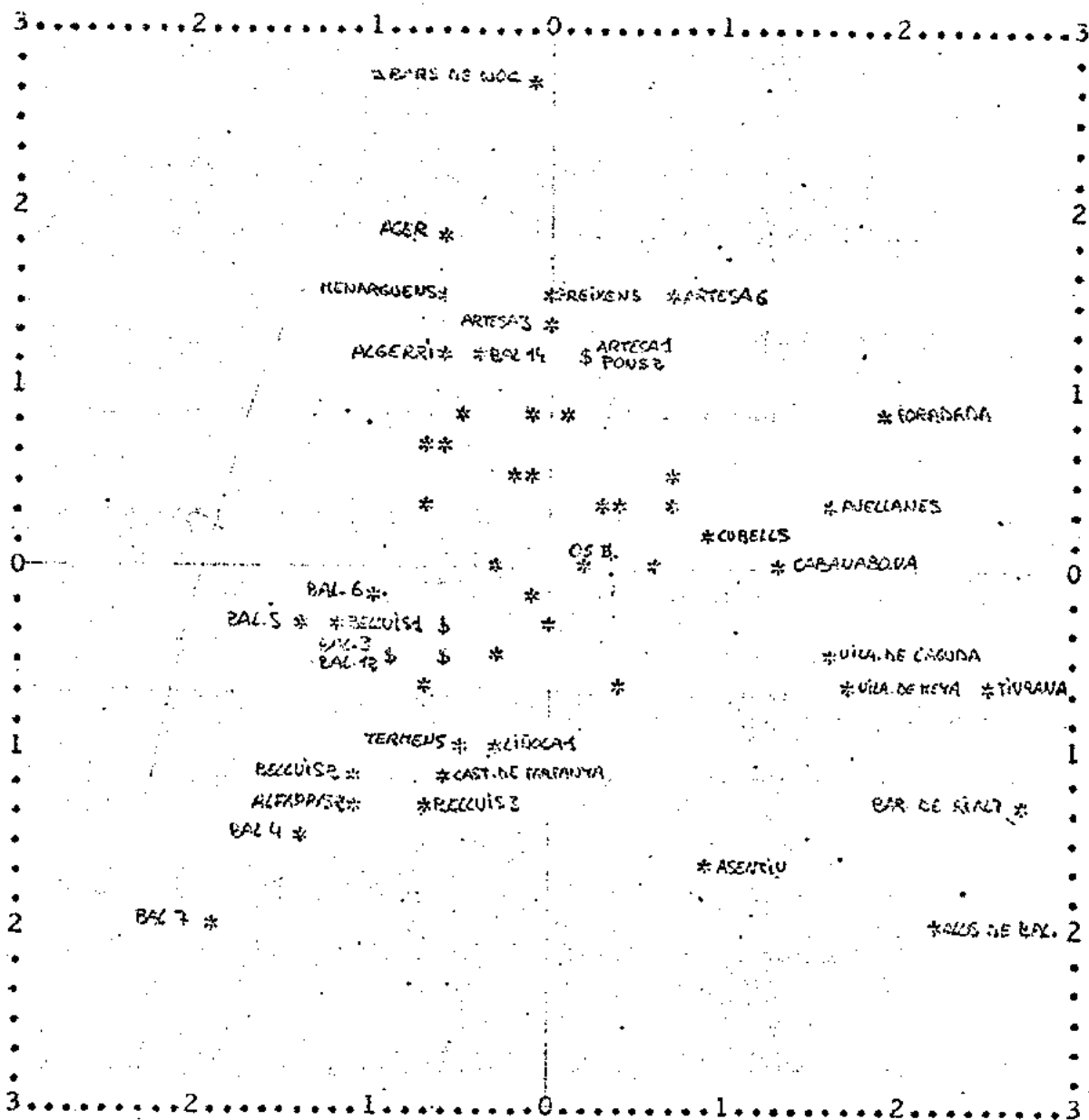

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

GRAFICA N-7

FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 1, Y-AXIS IS FACTOR 2

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED: 13.482 SECONDS

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63

el cas paradigmàtic, alhora que la Dreta se situa com a 2ª força a les seccions 3-2^a i 1-1^a d'Artesa i la 1-2^a de Ponts, posició que passa a ocupar l'Esquerra a Ager, Menarguens i Algerri.

- Finalment, el quadrant inferior esquerra se situen els municipis amb relació de forces més favorable a l'Esquerra. La secció 2-3^a de Balaguer és el "punt màxim", seguit de les seccions 1-4^a de Balaguer, 2^a d'Alfarràs i 2^a de Bellvís; a totes elles existeix un relatiu equilibri entre Dreta i CC com a 2^a i 3ª força. Equilibri que es desplaça lleugerament cap al CC a les seccions 2-1^a, 2-2^a, 1-3^a i 4-2^a de Balaguer i la 1^a de Bellvís, mentre que a Termens, Linyola-1^a, Castelló de Farfanya i Bellvís-3^a es decanta lleugerament cap a la Dreta.

Com a contrapunt, diguem que el municipi més proper al "municipi mig" teòric (55) és Os de Balaguer a on predomina tendencialment l'Esquerra sobre la Dreta, i quedant el CC en 3er. lloc, més allunyat de les altres 2.

6.3.3.2. Les relacions de variació.

Com a totes les comarques, l'anàlisi factorial conjunta de les variacions de cada opció entre elecció i elecció, ens presenta un model complexe, amb factors poc explicatius: els 3 primers expliquen el 43% de la variança i se'n necessiten 6 per arribar al 76%. Això vol dir que els intercanvis d'electorat entre les opcions no tenen unes estructures territorials més o menys estables, sinó, que varien molt en funció de factors conjunturals (tan generals com locals).

La interpretació dels factors és la següent (56):

El Factor més "potent", Factor-1 (18% de la variança), és a dir, l'estructura que explica més part de la variança de les variacions, és aquella sobre la

que es realitzen els intercanvis PSC-PSUC des de 1979. Com sabem, excepte l'any 82, els desplaçaments d'electorat entre ambdós partits no són gaire importants quantitativament però sí que semblen tenir una delimitació territorial bastant estable (ja ho veurem després).

El Factor-2 (13% de la varianza) expressa l'estructura dels desplaçaments entre UCD-CiU fins l'any 80. És a dir, el retrocès d'UCD l'any 80 es fa fonamentalment sobre la seva estructura d'avenç de l'any 79, i és sobre aquesta mateixa estructura que CiU tendeix a realitzar el seu avenç l'any 80. Aquesta visió sintètica ens referma en el que hem dit anteriorment: la "clau" per a explicar aquests moviments rau en "l'itinerari" d'un ampli sector d'electorat demo-cristià-77.

El Factor-3 (12% de la varianza) sembla expressar que els municipis (seccions) on UCD-79 va capitalitzar millor les pèrdues d'AP, és precisament on l'any 82 les pèrdues d'UCD-82 són més grans. Cal tenir en compte però que tan les variacions d'AP-79 com les d'UCD-79 estan molt mal explicades pels factors i per tant condiciona la seva fiabilitat.

El Factor-4 (11,5% de la varianza) expressa que les pèrdues de l'ERC-82 són més fortes a on més havia avançat l'any 80.

La resta de factors fan referència fonamentalment a les relacions entre 2 variables a una mateixa elecció (variacions de l'ERC i CiU l'any 79 i variacions de CiU i AP l'any 82), però amb baix nivell de correlació entre elles. (57)

Així doncs limitaré la meua anàlisi als eixos 1-2.

La representació gràfica de les variables sobre aquests eixos (31% de la varianza) ens indica que l'inter-

QUADRE N-35

9 FROM TOTAL ELECTIONS. SECTIONS COMPARED DE LEIDA

QUALITIES OBTAINED FROM 6 FACTORS AFTER 1 ITERATIONS.

COMMUNALITY OF A VARIABLE IS ITS SQUARED MULTIPLE
RELATION WITH THE FACTORS.

67 VARAP79	0.5567
68 VARUC079	0.7737
69 VAPCI079	0.8110
71 VAPPS079	0.5955
72 VAPPS077	0.7520
73 VARUC080	0.6754
74 VAPCI080	0.6767
75 VAPRC080	0.7091
76 VAPPS080	0.8377
77 VAPPS080	0.6232
90 PAPUC	0.7778
98 VARUC092	0.4775
99 VAPCI092	0.9020
70 VAPRC092	0.7864
71 VAPPS092	0.8245
72 VAPPS092	0.7091
90 VAPRC079	0.7915

QUADRE N-36

E 12 UNDP4M TOTES ELECCIONS-SECCIONS CUMARQUES DE LLEIDA

ATCD FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6
AP79	-0.166	-0.081	0.714	0.068	-0.034	0.084
UCD79	0.097	0.657	-0.552	0.060	-0.089	0.129
CIU79	-0.117	-0.108	-0.273	0.011	0.849	0.063
PSC79	-0.052	0.192	0.730	-0.152	0.000	-0.005
PSU79	0.038	-0.107	-0.069	0.012	0.164	-0.082
UCD80	0.061	-0.754	-0.046	-0.144	-0.229	-0.127
CIU80	-0.006	0.814	0.105	-0.009	-0.075	-0.443
ERC80	-0.025	0.150	-0.295	0.819	-0.079	0.093
PSC80	0.730	-0.196	-0.091	-0.101	0.313	0.387
PSU80	-0.833	-0.045	0.171	-0.126	0.269	0.102
32	0.173	0.140	-0.244	0.355	0.388	-0.626
UCD82	-0.219	-0.179	0.510	-0.196	-0.314	-0.035
CIU82	0.242	0.038	-0.010	0.380	0.056	0.233
ERC82	-0.162	-0.020	-0.083	-0.845	-0.192	-0.047
PSC82	-0.656	-0.383	0.156	-0.151	-0.047	-0.449
PSU82	0.525	0.372	-0.253	0.324	0.004	0.236
ERC79	-0.212	-0.259	-0.184	-0.111	-0.734	0.136

VP 3.012 (18%) 2.229 (13%) 2.010 (12%) 1.912 (11.5%) 1.891 (11%) 1.779 (10%)

VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX RESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

canvi PSC-PSUC l'any 82 es realitza sobre una estructura relativament diferent d'aquella sobre la qual s'havia realitzat anteriorment. Lògica conseqüència dels diferents factors polítics que condicionen el desplaçament PSUC-PSC l'any 82.

En conjunt la gràfica es força explicativa dels intercanvis d'electorat entre 79-80, amb excepció dels corresponents a l'ERC. Des d'aquest punt de vista, la representació de les unitats territorials sobre aquests eixos es força suggerent (58):

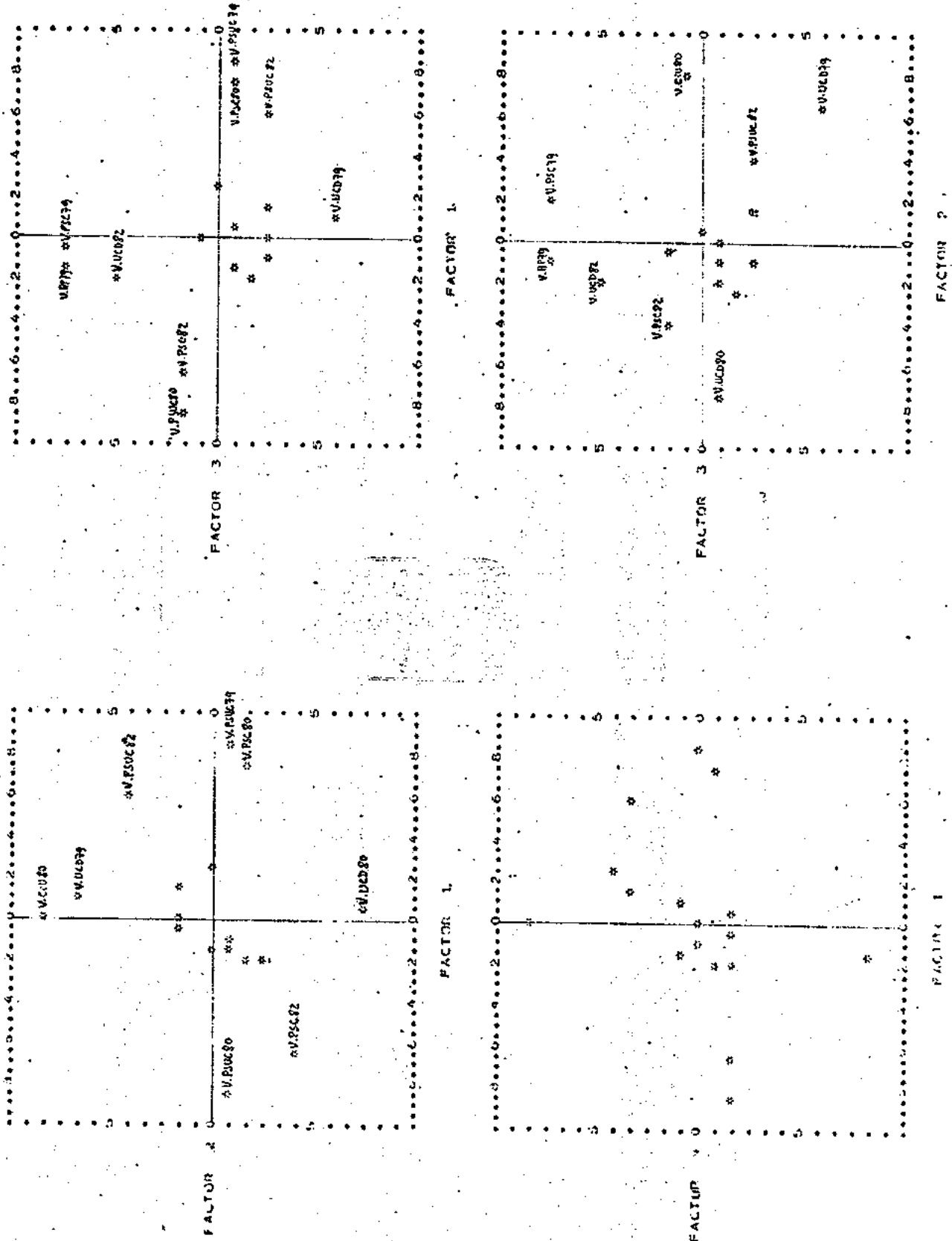
Els municipis (seccions) on existeix un nivell més alt d'intercanvi UCD-CiU (Artesa 3-2, Foradada, Artesa 3-1, Torrelameu, Artesa 1-2, Albesa, Artesa 2-1) tendeixen a presentar lleugers avenços -o estabilitat- del PSUC i retrocessos del PSC l'any 80 com si el fort augment de CiU-80 absorbís un petit sector de les pèrdues socialistes.

En canvi a mida que la inestabilitat decreix es va diversificant la posició dels municipis sobre l'eix PSC-PSUC, com si s'hagués "alliberat" més espai de variació. Els avenços del PSUC-80 en detriment del PSC es limiten només a algunes seccions urbanes de Balaguer (1-4, 2-1, 2-3, 3-1, 3-2) i a Menarguens. A la majoria dels municipis, però, l'estabilitat o el retrocès d'ambdós partits és la tònica general, excepte a Bellmunt (fort increment socialista i lleuger retrocès del PSUC) i a Camarasa i Ager (avenç més reduït del PSC i majors pèrdues del PSUC).

No cal dir que els municipis on sembla produir-se menys intercanvi d'electorat entre UCD-CiU fins l'any 80 són els situats a la part més inferior de la gràfica.

L'anàlisi per tendències es formalment més ex-

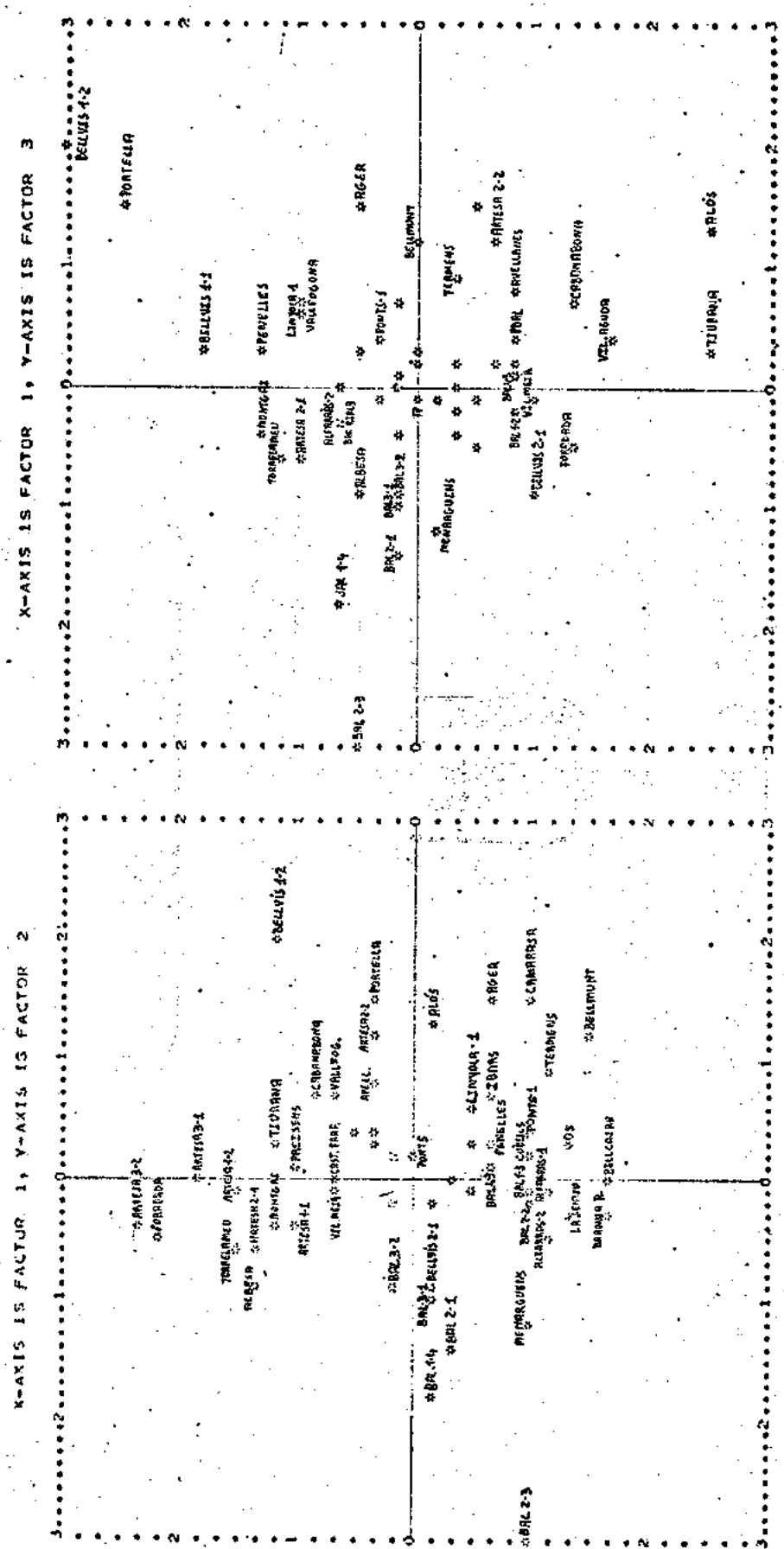
ROTATED FACTOR LOADINGS

GRAFICA N-9

PAGE 21 UNOPAN TOTIS ELECCIONS SECCIONS COMARQUES DE LLEIDA

FACTOR SCORES

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3. FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3. FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

plicatiu, i hem de tenir en compte que, com hem vist, bona part de les relacions d'intercanvi es produeixen entre opcions integrants d'una mateixa tendència, fet que contribueix a donar un bon nivell d'explicació real a l'anàlisi per tendències.

El model és relativament senzill, amb 4 factors que expliquen el 89% de la varianza.

El Factor-1 (26% de la varianza) expressa la coneguda relació d'intercanvi entre la Dreta i el Catalanisme de Centre des de 1977 fins 1980.

Factor-2 (23% de la varianza) expressa fonamentalment la relació d'intercanvi entre l'Esquerra i el CC des de 1980 a 1982.

El Factor-3 (22% de la varianza) expressa els desplaçaments entre la Dreta i el CC l'any 82. Desplaçaments que afecten a un electorat diferent d'aquell que va fluctuar entre la Dreta i el CC des de 1977 a 1980.

Finalment el Factor-4 (18% de la varianza) expressa el conegut desplaçament del CC cap a l'Esquerra l'any 79; desplaçament que es realitza sobre una estructura que no té res a veure amb aquella sobre la qual s'estableixen les relacions entre ambdues tendències a partir de 1980 i, sobretot, l'any 82.

Com a la majoria de comarques, tampoc existeix un factor de variació Dreta-Esquerra, fet que no necessita cap altre comentari.

La gràfica 1-2 (49% de la varianza) expressa les relacions entre la Dreta i el CC els anys 79 i 80 i entre l'Esquerra i el CC els anys 80 i 82.

Per altra banda la gràfica 1-3 (48% de la

QUADRE N-37

PAGE 12 04DP44 TOTES ELECCIONS SECCIONS CUMARCA TENDENCIES

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4
VANDRE79	0.860	0.054	-0.360	0.006
VAKCAM79	-0.518	-0.043	0.258	-0.779
VANES79	-0.298	0.040	0.093	0.911
VANDRE80	-0.772	0.414	-0.176	0.262
VARGAIB80	0.814	0.236	0.392	0.095
VAKESIB80	-0.090	-0.764	-0.305	-0.314
VANDRE82	0.030	-0.036	0.962	-0.014
VAKCAM82	0.016	-0.604	-0.735	0.081
VANES82	-0.037	0.919	-0.089	-0.098

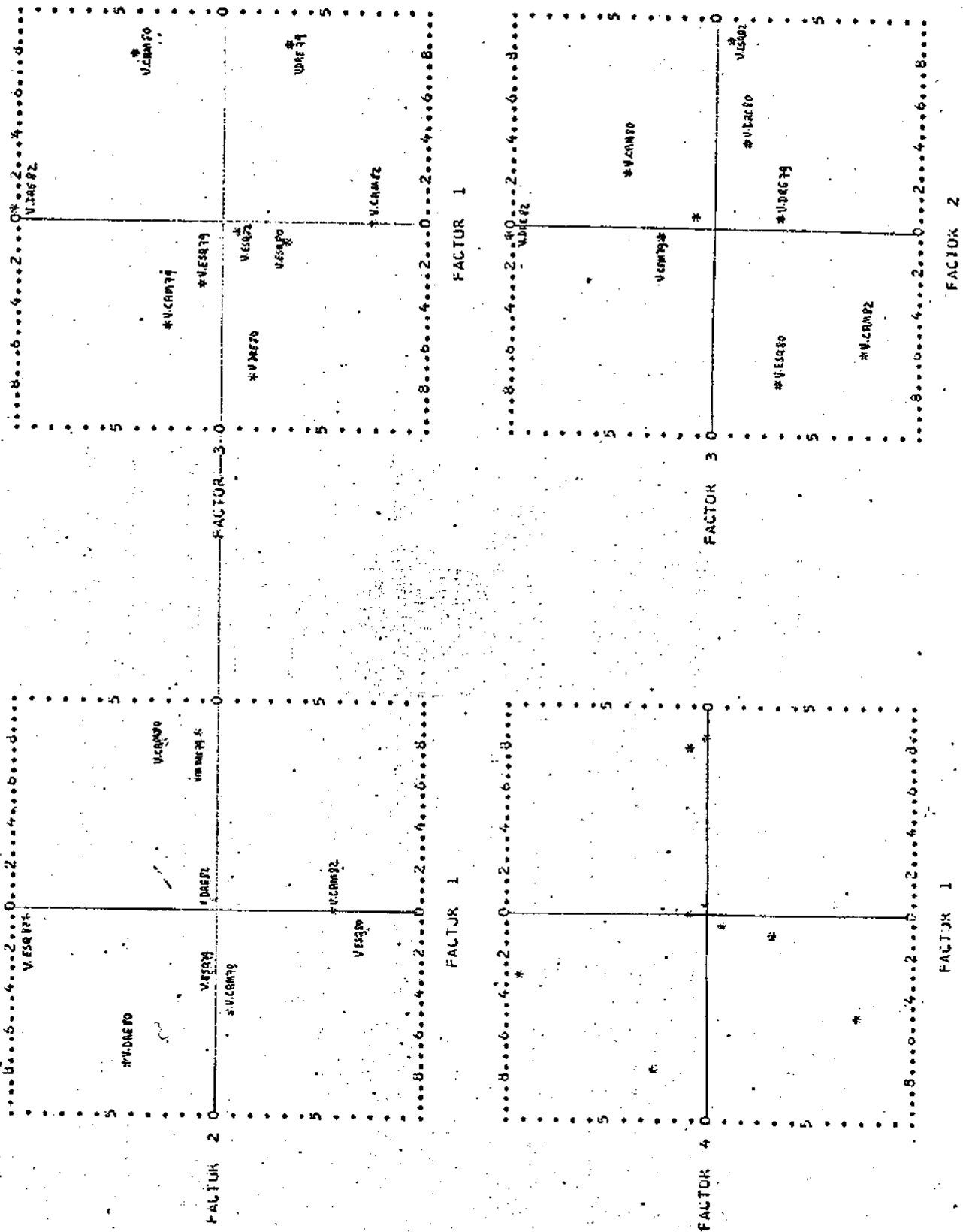
VP 2.367 (36%) 2.030 (23%) 1.925 (22%) 1.630 (18%)

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

GRÁFICA N-10

PAGE 13 BRUP4M TUTES ELECCIONS SECCIONS CUMAGA TENDENCIES

ROTATED FACTOR LOADINGS

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

GRAFICA N-11

FACTOR 1

FACTOR 2

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

PAGE 14 BOPAM TUTES ELECCIONS, SECCIONS CUMARCA, TENDENCIES

ROTATED FACTOR LOADINGS

FACTOR 1

FACTOR 2

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

variança) situa les variables en la relació d'intercanvi Dreta-Catalanisme de Centre des del 1977 fins al 1982. S'observa clarament com les estructures d'intercanvi els anys 1979 i 1980 no són del tot coincidents sinó que cadascuna té una "personalitat" relativament diferenciada. És a dir, que l'estructura d'intercanvi l'any 79 presenta diferències amb la de 1980.

La gràfica 2-3 (45% de la variança) expressa, fonamentalment, les variacions entre les 3 tendències l'any 82, (59).

La gràfica 2-4 expressa les relacions entre l'Esquerra i el CC des de 1977 a 1982. S'observa com les variacions de l'Esquerra-80 són les que fan de "pont" (tenen elements comuns) entre les estructures de variació de 1977 i de 1982. (Però ens és de poca utilitat perquè no disposem de la representació de les unitats territorials sobre aquests eixos).

La representació de les unitats territorials sobre els eixos 1-2 ens situa a la part dreta dels municipis on les relacions CC-Dreta han estat més "intenses", mentre que els de la part esquerra són aquells on han estat menys importants. Sobre l'eix 2, a la part superior figuren els municipis on l'Esquerra va retrocedir (o es va mantenir estable) l'any 80 i ara tendeix a recuperar aquell espai (o es manté estable); a la part inferior, els municipis on l'Esquerra va avançar l'any 80, espai que tendeix a perdre l'any 82 en benefici del CC.

Així Foradada, Vilanova de Meià, Tiurana, Preixens, Les Avellanès-Santalinya, Bellví i Cabanabona són els municipis a on els forts intercanvis CC-Dreta els anys 79 i 80 acaben en una important ampliació del CC, que l'any 82 hi avança més lentament en relació a

altres llocs (si no retrocedeix).

Per altra banda a Artesa (3,5,6), Montgai, Pons i Castelló de Farfanya, on la progressiva implantació del CC segueix un ritme més viu i continuat, clarament superior al del municipi mig, aquesta tendència capitalitza les pèrdues de l'Esquerra. (60)

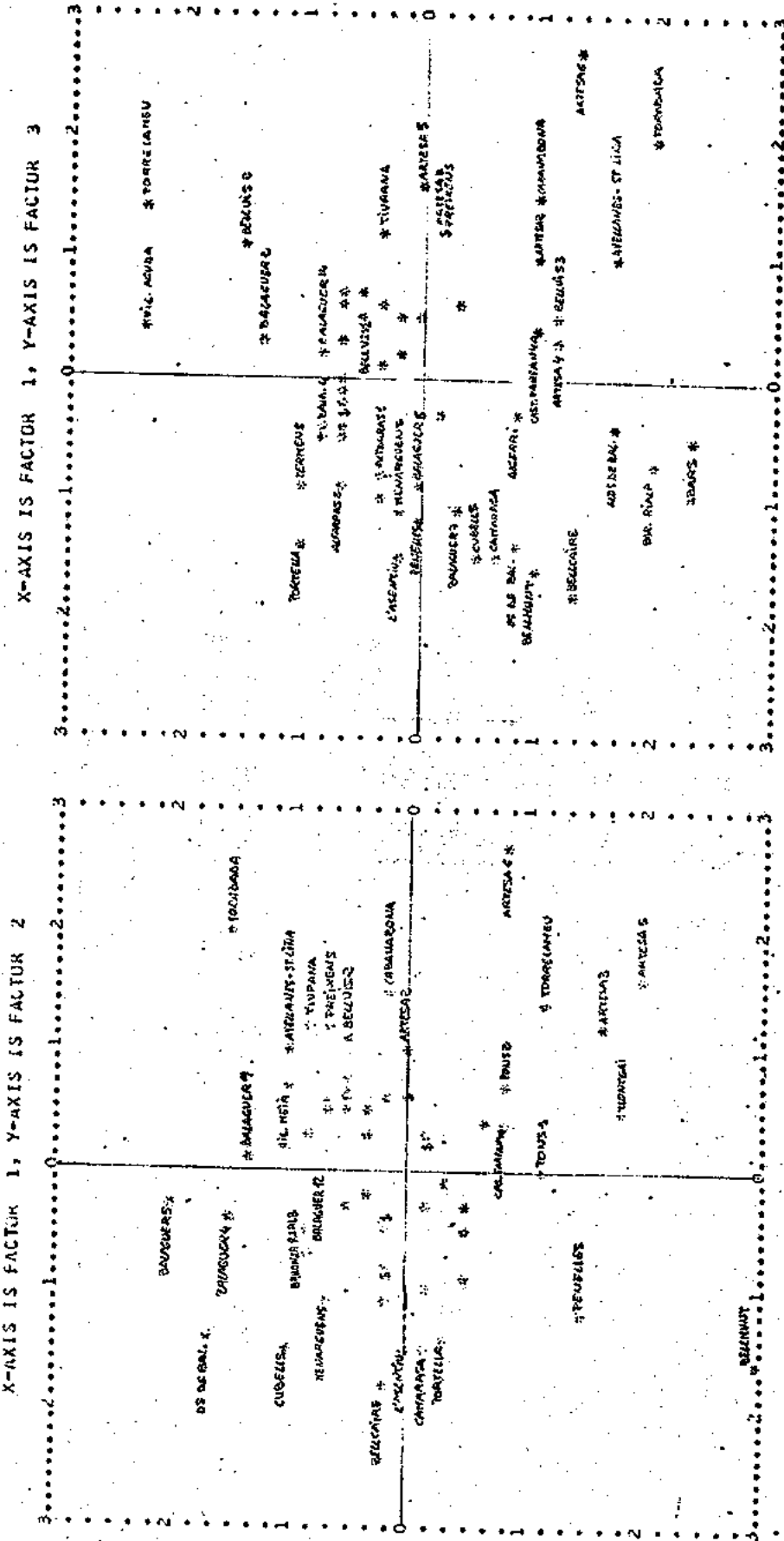
En el quadrant superior esquerre, Balaguer (4,5 i 12) (61), Os de Balaguer, Cubells i Menarguens, son els exemples més clars d'una situació de relativa estabilitat en les relacions Dreta-CC i on també troba dificultat d'avenç el CC-82 mentre l'Esquerra ho fa més fàcilment. Com es pot deduir de la poca "densitat" del quadrant inferior esquerre, només de manera puntual (Bellmunt, Penelles, la Portella i Camarasa) (62) el CC-82 aconsegueix avenços relativament importants sobre l'Esquerra a municipis on fins llavors s'havia mantingut bastant estable en la seva relació amb la Dreta.

La representació sobre els eixos 1-3 ens expressa les relacions de variació entre la Dreta i el CC a totes les eleccions. Entre els municipis amb relació d'intercanvi més important fins l'any 80 (part dreta de la gràfica) la Dreta-82 tendeix a "recuperar terreny" especialment on més havia augmentat el CC-80. És el cas, especialment, de Torrelameu, Vilanova de l'Aguda, Bellvís, (1 i 2), Tiurana i algunes seccions de Balaguer. En canvi a Foradada, Les Avellanès-Santalinya, Artesa, Cabanabona, i Castelló de Farfanya, el CC continua erosionant l'espai de la Dreta.

Per altra banda, la Dreta-82 troba més dificultats per avançar als municipis on havia "resistit" a les autonòmiques, mantenint-se essencialment estable. És el cas de Termens, La Portella, Alfarràs, Menarguens, La Sentiu, Penelles. En canvi la fidelitat a UCD (partit del govern estatal) a unes autonòmiques no es correspon amb un mante-

GRAFICA N-12

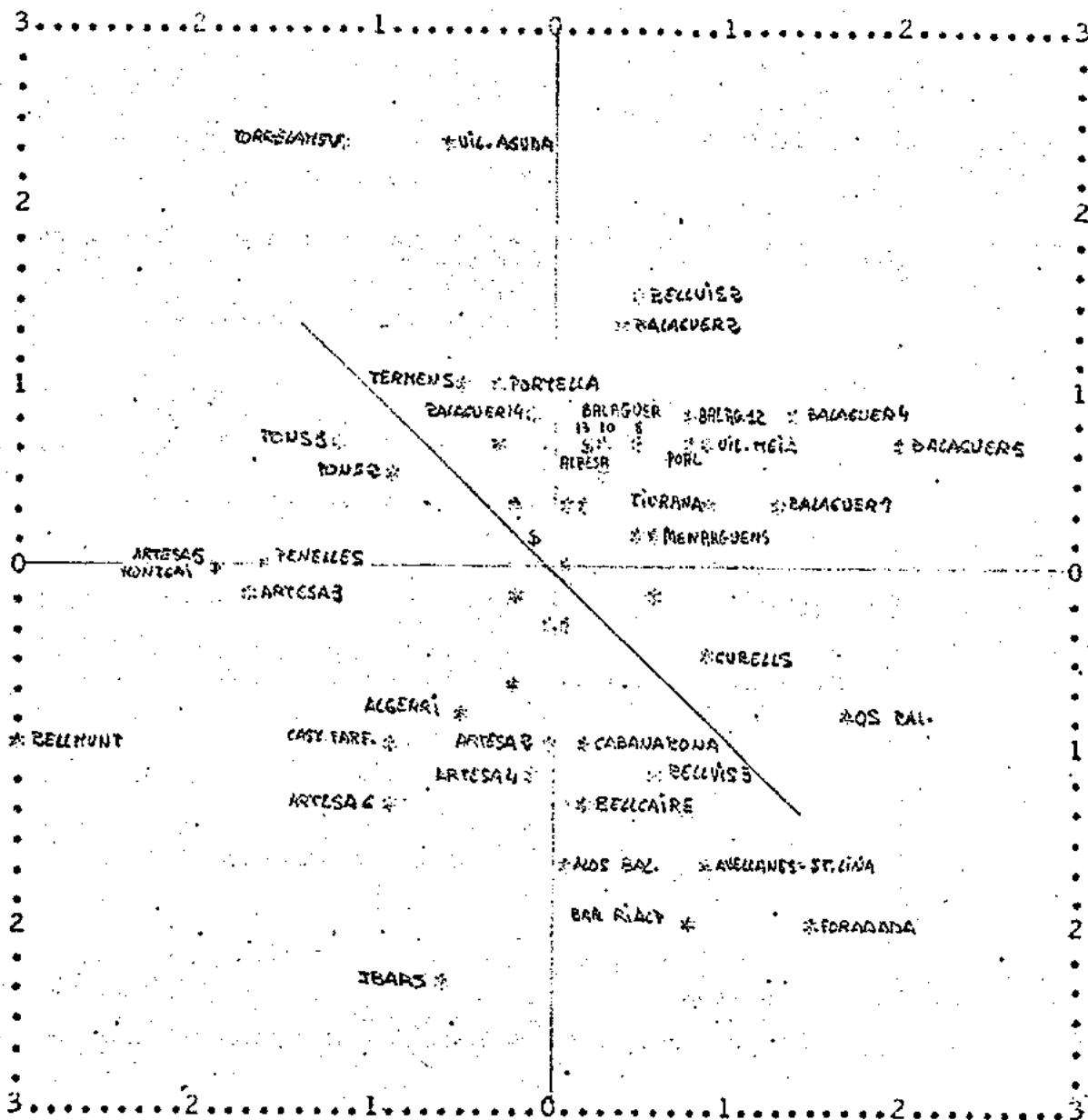
FACTOR SCORES

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

GRÁFICA N-13
FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 55834.555 SECONDS

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

niment del vot "estatal" en unes "generals" sinó que s'observa un desplaçament cap al CC (CiU - partit del govern de la Generalitat) a un bon nombre de municipis: Bellcaire, Alós de Balaguer, Camarasa, Os de Balaguer, Ibars de Noguera i en certa manera Algerri i la Baronia de Rialb. (62)

En general -i tal com també es dedueix de la forma de la gràfica- podem dir que la Dreta-82 només tendeix a recuperar espai a alguns dels municipis a on havia existit un important fluxe d'intercanvi electoral amb el CC, mentre que tendeix a retrocedir (o es manté estable) en benefici del CC- que entra així en un nou "espai" - on menys importants havien estat les relacions d'intercanvi entre ambdues tendències (però també a alguns municipis on havien estat més importants: Foradada, les Avellanes-Santalinya Cabanabona, Artesa 2 i 6).

La representació sobre els eixos 2-3 ens expressa fonamentalment les relacions de variació entre les 3 tendències l'any 82. La presència d'altres variables més deficientment correlacionades amb els factors (CC-80, Dreta-80) és un important element de "distorsió" a l'hora de representar gràficament les unitats territorials.

Malgrat tot la gràfica delimita clarament 2 grans grups de municipis. Per sota de la línia obliqua aquells municipis on l'avenç del CC és més important ja sigui "en solitari" (Bellmunt, Ibars, Castelló de Farfanya, Algerri, Artesa), en companyia de la Dreta (Ponts, en certa manera Termens,...) o bé de l'Esquerra (Foradada, Les Avellanes, La Baronia de Rialb).

Per sobre de la línia obliqua tenim aquells municipis on el CC retrocedeix o bé romà estable. Tret dels casos de Torrelameu i Vilanova de l'Aguda on la Dreta experimenta un fort avenç, la resta de municipis (i unitats

territorials) formen un bloc bastant compacte (63) caracteritzat pel manteniment de l'equilibri de forces, és a dir amb variacions relativament poc importants.

NOTES

- 1) A. Rodríguez - R. d'Alós op. cit. pàg. 361.
- 2) M. A. Vila op. cit. pàgs. 67-68. L'any 75 tenia 45.952 hab. (dades del CIDC), el que suposa una pèrdua de l'1,3% de la població.
- 3) Enciclopèdia Catalana: "Noguera" pàgs. 560-63.
- 4) En l'essencial aquest paràgraf es basa en la descripció de la Noguera que es troba a l'Enciclopèdia Catalana pàg. 560-63.
- 5) C I D C.
- 6) A. Rodríguez i R. d'Alós op. cit. pàg. 74-77.
- 7) Cal tenir en compte que són censades com a "mestresses de casa" moltes dones que treballen en règim d'explotació familiar.
- 8) Veure detall per municipis i seccions a F. Pallarés op. cit. pàgs. 141-193.
- 9) En aquesta direcció sembla apuntar el fet que els coeficients de variació de les opcions tendeixen a ésser mes alts que els de l'abstenció.
- 10) Els resultats a Oliola l'any 77 van ésser anulats.
- 11) Per a 57 unitats (municipis i seccions) el coeficient de correlació és significativament diferent de 0 a partir de /0,50/.
- 12) Així sembla indicar-ho la baixa correlació entre les 77-L, per una banda, i les 80-PC i les 82-L per l'altra, mentre les 79-L mantenen un bon nivell de correlació amb totes.
- 13) Les úniques excepcions són: Preixens, la Portella i, sobretot, Vilanova de Meià que redueix 10 punts el seu elevat nivell d'abstenció de l'any 77. Com hem vist els 3 eren municipis clarament abstencionistes l'any 77.

- 14) A 23 municipis oscil·la entre l'11%-18%.
- 15) ~~Sobretot~~ si tenim en compte que la reduïda importància demogràfica de molts municipis fa que els canvis de comportament de molt poques persones tinguin un reflexe important en els percentatges.
- 16) El fort increment de l'abstenció a Alfarràs sembla que cal relacionar-lo amb el fet d'ésser el municipi més participatiu l'any 79 i, sobretot, amb l'elevadíssim percentatge de població immigrada (40%) que hi habita i entre la qual hi hauria hagut sectors desinteressats per unes eleccions d'àmbit català.
- 17) Les úniques excepcions són: El Poal, La Sentiu i Algerri, participatius i molt estables.
- 18) L'alt percentatge d'abstenció a Vilanova de l'Aguda en relació a la resta de municipis fa que els estadístics (S, C_p) no puguin expressar un millor nivell d'homogeneïtat.
- 19) Sobre la formació de les candidatures úniques veure el que, amb caràcter general he indicat al capítol .2.4.3.
- 20) La influència de l'existència o no de competència electoral es pot veure també observant la diferent evolució de l'abstenció a un mateix municipi segons que un any s'hagi presentat 1 candidatura i l'altre varies. És el cas d'Algerri, Cabanabona, Penelles i Bellocaire amb CU només l'any 79 i de Vallfogona, El Poal, Vilanova de Meià i Oliola amb CU només l'any 82.
- 21) Entre els municipis amb competència electoral s'observa com Albesa, Artesa de Segre i Penelles, que fins i tot augmenten el seu nivell d'abstenció a les municipals-83, varen experimentar un augment de la participació molt superior a la mitjana a les legislatives del 82.
- 22) A tots aquests municipis els avenços de CiU són inferiors als de la mitjana. I fins i tot a Oliola l'avenç d'AP sembla fer-se gairebé exclusivament sobre les pèrdues de CiU.

- 23) Només a la Baronia de Rialb, Les Avellanes, Os i Vilanova de Meià experimenta avenços molt lleugers tan a nivell de correlació de forces com d'implantació real.
- 24) Així, l'alt nivell d'implantació d'AP a la Baronia de Rialb, explica que tan UCD com CiU presentin avenços a aquest municipi.
- 25) Existeix un cert nivell de correlació ($r = -0,45$) entre les pèrdues d'UCD-80 i els seus guanys l'any 79 que reforça aquesta tesi, sobre tot si tenim en compte que la correlació està "distorsionada" degut a l'absorció per UCD-79 d'un sector d'electorat AP-77 de manera territorialment desigual.
- 26) L'única excepció és Ager, que segueix unes pautes de comportament electoral gairebé idèntiques a les dels municipis veïns de la Conca de Tremp.
- 27) Les úniques excepcions són Vilanova de l'Aguda, Tiurana, Bellmunt i La Sentiu, municipis a on va obtenir molt baixos resultats l'any 79.
- 28) Així la bona implantació d'UCDCC-77 s'acompanya d'un retrocès molt suau de PDC/CiU a Artesa, Foradada, Ponts, Tiurana i Linyola, municipis a on sembla més evident el desplaçament cap a CiU d'un sector, malgrat que reduït, d'electorat democristià.
- 29) Tot presentant un nivell d'implantació real molt semblant al de llavors malgrat el fort descens de la participació.
- 30) Així, per exemple, sembla que CiU capitalitza una part de les pèrdues del PSC i del PSUC, fonamentalment a Albesa, Les Avellanes, Balaguer, Cabanabona, Os de Balaguer, Vilanova de Meià.
- 31) L'única excepció és Oliola. A més a més a Menarguens, Torrelameu i Tiurana manté el mateix nivell d'implantació de 1980.
- 32) Es el cas, sobretot, d'Oliola i de manera més suau a Vilanova de l'Aguda i Torrelameu.

- 33) Als 2 últims municipis l'increment de la participació és el gran "impulsor" de CiU. Als altres 5 municipis s'ha de tenir en compte que CiU va experimentar-hi avenços molt reduïts l'any 80, paral·lelament a molt suaus retrocessos d'UCD; l'any 82 UCD hi perd, doncs, un electoral "fidel" ja que la implantació d'UCDCC-77 a aquests municipis havia estat molt baixa i no permet plantejar-se altra hipòtesi.
- 34) Paral·lelament als bons resultats que obté a la part nord-occidental de la Segarra.
- 35) Paral·lelament als bons resultats que obté als municipis veïns de l'Urgell.
- 36) Millora també sensiblement la seva implantació a Termens on ja havia obtingut bons resultats a les primeres eleccions.
- 37) Fenòmen idèntic al que es produeix a la Segarra.
- 38) Municipis a on l'ERC havia absorbit electorat socialista l'any 80.
- 39) Sembla un moviment de "retorn" d'aquell electorat PDC-77 que va desplaçar-se cap a l'ERC l'any 79.
- 40) Les úniques excepcions són Alós, Tiurana, Termens, Ponts, Vilanova de l'Aguda i Vilanova de Meià.
- 41) El desplaçament d'electorat PSUC cap al PCC és molt poc important i només és mínimament rellevant a Menarguens, doncs "el militant local" s'havia incorporat al darrer partit.
- 42) Les variacions a nivell de correlació de forces són una mica més fortes degut a que el baix nivell de participació a alguns municipis fa de "vidre d'augment".
- 43) Alfarràs, que ja queda una mica fora de l'àrea d'influència de Balaguer, es el municipi on millor conserva l'alt nivell d'implantació que va obtenir-hi l'any 77.

- 44) Cal tenir en compte que a la comarca a més de la crisi general que va aportar a l'escisió del PCC, existia un enfrontament entre la majoria de la organització del PSUC i la seva figura més coneguda, el batlle de Balaguer, que abandonaria el partit.
- 45) A més a més cal tenir en compte que a Ponts i a Artesa, on hi ha un relativament alt percentatge de població assalariada, l'activitat industrial i de serveis es basa exclusivament en la petita empresa-taller, que dificulta la "penetració" de plantejaments polítics i sindicals dissenyats a partir de realitats caracteritzades per una relació impersonal entre propietari i assalariat.
- 46) Cal tenir en compte que UCD (77,82) i PSC-77 no queden del tot ben explicades pels factors i per això no s'observa a la gràfica la seva especificitat.
- 47) Amb les lògiques limitacions derivades del fet que la correlació de les variables amb els factors no és perfecta, a més a més de les explicitades en la nota-24 i de les derivades de la projecció de variables multidimensionals sobre espais bidimensionals.
- 48) Com es pot deduir també de la comparació dels estudis particulars de cada opció que hem vist anteriorment.
- 49) S'observa com l'estructura de 1977 queda una mica més separada de la resta com a expressió gràfica de la particularitat ja detectada en l'estudi específic de l'ERC.
- 50) En la gràfica les seccions porten una numeració de l'1 al 14, segons l'ordre correlatiu des de la Secció-1ª del Districte 1er fins a la Secció 4ª del Districte 4^{art}.
- 51) Utilitzant com a indicador de la implantació del PSC la relació de forces PSC-UCD.
- 52) Només s'observen 2 excepcions: Termens i Ager.
- 53) Utilitzo directament els factors post-rotació ja que tenen la mateixa interpretació i capacitat explicativa que els pre-rotació,

i estan més "ajustats a les variables.

- 54) El bon nivell d'estabilitat de l'estructura d'implantació del CC que sembla expressar el model, al contrari de la inestabilitat que observarem en l'anàlisi de correlacions, és degut a que els factors no recullen tota la variabilitat del CC tal com ho expressa la baixa "comunalitat" d'aquesta variable a totes les eleccions. (Veure quadre N-33.
- 55) Si els 2 factors del model expliquessin el 100% de la variances el "municipi mig" tindria la correlació de forces següent: E= 40%; CC= 27%; D= 32%.
- 56) Cal tenir en compte les limitacions del model derivades de la deficient explicació de les variacions de: AP-79, PSC-79, UCD-80 i UCD-82, tal com ho indica la seva baixa "comunalitat".
- 57) Cal observar que les variacions de l'ERC entre 1977-79 i entre 1979-80 s'estructuren sobre 2 factors diferents, indicant que es produeixen sobre estructures diferents i per tant, que afecten a diferent electorat, tal com es detalla en l'estudi individualitzat de l'ERC.
- 58) Per tal d'interpretar correctament aquesta gràfica s'ha de tenir en compte que totes les variacions tenen el mateix signe a la generalitat dels municipis (positiu o negatiu, segons que ja he explicat al seu lloc corresponent), excepte en el cas del PSUC-79, PSUC-80 i, en certa manera, del PSC-80 que els municipis presenten diferent signe -gairebé meitat per meitat- tot i que les variacions son generalment de baixa importància quantitativa.
- 59) La significativa participació de les variacions de l'Esquerra-80 en la definició del factor-2 serà un element de distorsió en la representació de les unitats territorials, igualment que la deficient correlació amb els factors de la Dreta-80 i el CC-80.
- 60) La situació de Torrelameu s'explica pel fort avenç del CC-80 i el fort descens de l'ERC-82, ja que l'any 82 el CC hi retrocedeix

lleugerament.

- 61) *En la identificació censal equivalen a les seccions 1-4, 2-1, i 4-2.*
- 62) *Són els municipis que sempre presenten unes tendències d'evolució diferents de la tònica general; així la Dreta decreix o es manté estable l'any 79, el mateix succeeix amb el CC l'any 80.*
- 63) *La destacada posició de Bellmunt on la gràfica és una "distorsió de projecció".*
- 64) *Amb les excepcions de Cubells i Os de Balaguer on l'Esquerra avança el CC es manté estable i la Dreta retrocedeix. Les variacions, però, són bastant suaus.*

7.- EL SOLSONES

7.- EL SOLSONES

7.1. DESCRIPCIÓ SOCIO-ECONÒMICA

Situada a la Catalunya central i també dins de l'anomenada "Catalunya pobra" la comarca d'El Solsonès, té una extensió de 972 Km2. amb 2 àrees ben diferenciades: 1) el sector montanyès al nord de Solsona i 2) una zona de mitjana altitud al sud d'aquesta. L'any 1.981 tenia 10.764 habitants. (1)

7.1.1. Estructura administrativa i territorial

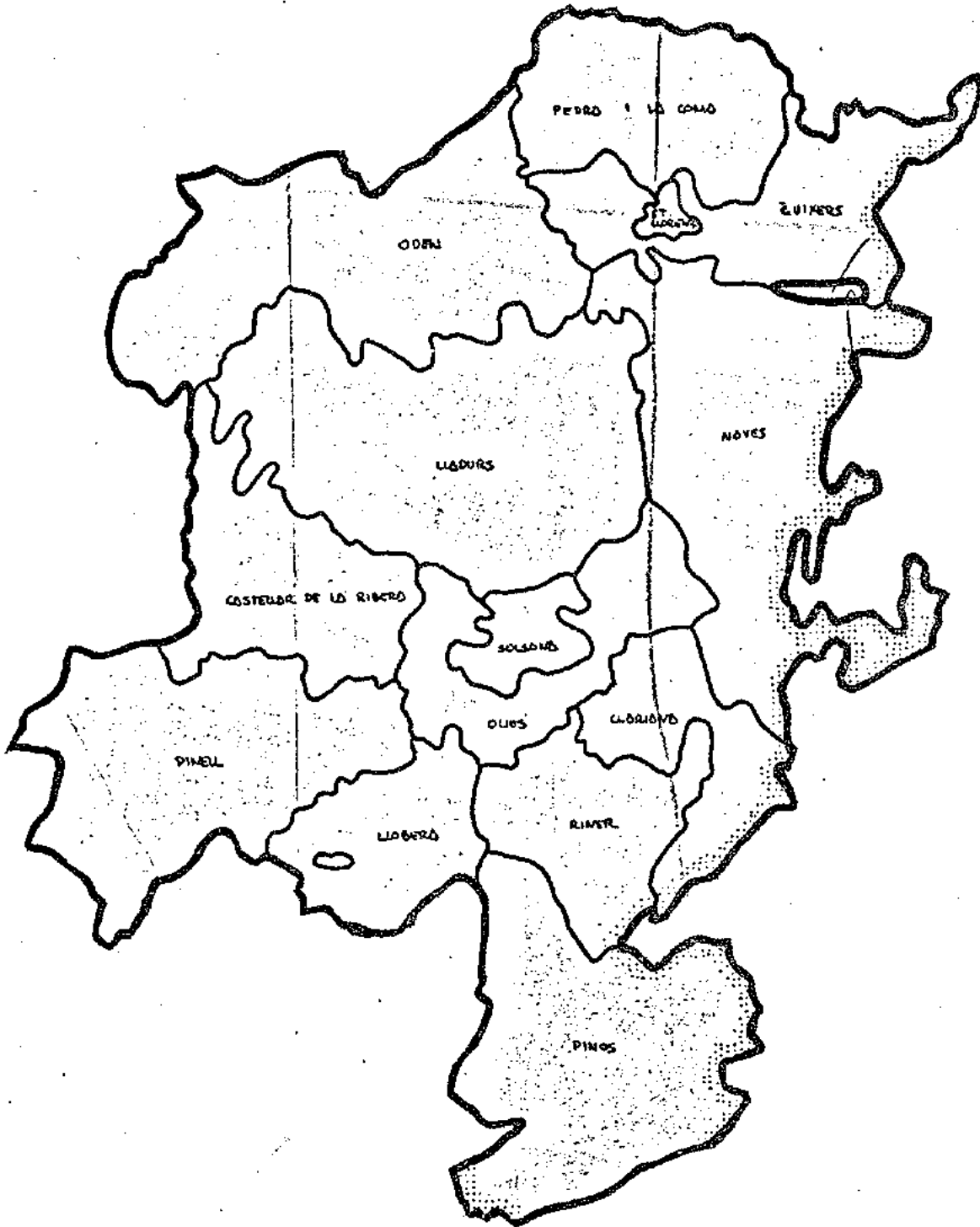
El territori del Solsonès es divideix actualment en 16 municipis que, amb l'excepció de Solsona, la capital, i Sant Llorens de Morunys, acullen un percentatge bastant homogeni de la població comarcal. Cal tenir en compte però, que la majoria de municipis són agregacions de nuclis de població dispersos i de masies aïllades.

A la part alta hi ha els municipis de la Vall del Nord (La Coma i La Pedre , Guixers, S.Llorens de Morunys i Navés) a més d'Oden i Lladors.

A la part més baixa s'hi troba la resta de municipis: Castellar de Ribera, Solsona, Olins, Clariana, i els municipis de "l'alta Segarra": Pinell, Llosera, Riuer i Pinós.

Solsona és el nucli més important (6.267 hab.

DIVISIÓ MUNICIPAL

l'any 1.975) (1) seguit de S. Llorenç dels Morunys (889 hab.). La resta de municipis es mouen entre els 466 hab. de Pinós i els 177 de Clariana de Cardoner.

7.1.2. L'activitat econòmica

El Solsonès no forma una unitat econòmica com tampoc ho és a nivell geogràfic. Pel que fa al sector primari, a la part de muntanya, la petita explotació agrícola i ramadera de tipus familiar, en règim de propietat o d'arrendament i que pateix d'un alt nivell de parcel·lament, és la principal activitat productiva. L'explotació dels boscos (en part de propietat col·lectiva) ha estat una important font d'ingressos, però les tales irracionals realitzades en funció dels beneficis a curt termini d'ingressos aliens a la comarca, ha ocasionat enormes danys de molt difícil reparació.

En canvi a la part sud, més baixa i plana, els conreus de secà (blat, ségol, blat de moro, patates i llegums) són les principals produccions. Les explotacions són més grans (2) i el seu nivell de parcel·lació més baix que a la part nord. Són també de tipus familiar, abundant el conreu en règim de masoveria.

Finalment, s'ha de dir que el cooperativisme agrari té, en general, molt poca importància a la comarca.

En el sector secundari, la fusta, el textil, la construcció i la metal.lurgia son les branques que forneixen l'ocupació industrial (3) ubicada bairebé exclusivament a Solsona i S. Llorenç dels Morunys.

En el sector terciari, el turisme no ha començat a ésser una activitat econòmica amb alguna rellevància fins als darrers anys al voltant del pantà de Sant Ponç i l'estació d'esqui de Port del Compte.

Solsona és el principal Centre de Serveis (comerç, bancs i caixes, hospital, centres de BUP i FP) de la comarca malgrat que Berga exerceix més forta atracció sobre la zona de l'Alt Cardoner (S.Llorenç, Guixers i La Coma i la Pedra) i Calaf sobre Pinós. (4)

Les vies de comunicació (exclusivament per carretera) són molt dolentes fins i tot l'eix principal (Bassella-Solsona-Manresa) que fins als darrers mesos no ha estat parcialment arreclat. El mal estat de les comunicacions ajuda a l'aïllament entre els nuclis de població ja prou afavorits per la seva pròpia dispersió.

Per altra banda, la divisió provincial crec que ha contribuït de manera important a l'aïllament i a la marginació de la comarca en el seu conjunt. La seva inclusió en la "provincia de Lérida" és forçada ja que, naturalment y comercialment està més inclinada cap a la conca del Llobregat que cap a la del Segre.

7.1.3. La població

Amb 10.765 habitants el 1.970 i 11.129 el 1.975 (5) i 10.764 l'any 1.981 (1), el Solsonès és de les poques comarques de la "Catalunya pobra" que sembla mantenir la seva població els darrers anys.

7.1.3.1. Evolució

Com la majoria de les comarques de l'interior assoleix el seu màxim de població a mitjans del s. XIX començant a partir de llavors un procés de decreixement fins als anys 20. Comença llavors una lleugera recuperació que dura fins els anys 50 durant els quals comença un nou procés de despoblament, mol més fort, que sembla aturar-se a finals dels anys 60 lligat a la consolidació d'una petita base industrial.

Els processos d'emigració cap a l'exterior, movilitat interna (concentració a Solsona i, menys a S. Llorenç) i recepció d'immigració (bastant baixa: 11%) han estat molt semblants als de la resta de comarques principalment "rurals" de la circumscripció.

7.1.3.2. La població electoral

Constava de 8.475 persones amb dret a vot l'1-

M-79 i 8.205 el 28-0-82.

El Solsonès apareix l'any 1.979, com una de les comarques de la circumscripció amb més alt percentatge d'electors joves (41.6%) i més baix d'electors amb 60 anys o més (22.6%), (cal recordar que les mitjanes de la circumscripció són 40,2% i 24,7% respectivament).

Per altra banda a nivell de categoria socio-professional, la composició és bastant semblant a la mitjana de la circumscripció malgrat que lleugerament menys "pagesa".

En canvi la composició per sexe mostra un tret de ruralitat en ésser majoritari l'electorat masculí (50,9%).

QUADRE - SO - 1ESTRUCTURA POBLACIÓ ELECTORAL - TOTAL COMARCAL (6)

EDATS	HOMES		DONES		TOTAL	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%
17 a 20	308	3,63	332	3,91	640	7,55
21 a 29	803	9,47	747	8,81	1550	18,28
30 a 39	703	8,29	634	7,48	1337	15,77
40 a 49	821	9,68	742	8,75	1563	18,44
50 a 59	777	9,16	688	8,11	1465	17,28
60 a 69	522	6,15	527	6,21	1049	12,37
70 a 79	295	3,48	348	4,10	643	7,58
80 i més	86	1,01	142	1,67	228	2,69
	4315	50,91	4160	49,08	8475	100,--

Categoria socio-professional

Obrer	1454	17,30	328	3,90	1782	21,20
Empleat	322	3,83	120	1,42	442	5,26
Quadre Mig	66	0,78	90	1,14	162	1,92
Quadre Sup.	42	0,49	8	0,09	50	0,59
Prop. Indus. o Serv.	281	3,34	57	0,67	338	4,02
Pagès	1418	16,87	3	0,03	1421	16,91
Clerge	62	0,73	3	0,03	65	0,77
Militar-FOP.	25	0,39	-	-	25	0,29
Estudiant	206	2,45	172	2,04	378	4,49
Jubilat	401	4,77	183	2,17	584	6,94
Feines Casa	-	-	3156	37,55	3156	37,55
	4277	50,89	4126	49,10	8403	100,--

QUADRE - SO - 2POBLACIÓ ELECTORAL PER MUNICIPIS 1979 i 1982

	79		82		Var. (%)
	Nº	%	Nº	%	
Solsona	4.493	53,-	4.655	56,7	3,6
S.Llorenç dels M.	673	7,9	657	8,-	-2,4
Pinós	392	4,6	383	4,6	-2,3
Navés	375	4,4	295	3,6	-21,4
Oden	339	4,-	319	3,9	-5,9
Olius	329	3,9	344	4,2	4,6
Lladurs	323	3,8	246	3,-	-23,8
La Coma i La Pedra	307	3,6	194	2,4	-36,8
Pinell	263	3,1	252	3,1	-4,2
Riner	256	3,-	222	2,7	-13,3
Llobera	239	2,8	208	2,5	-13,-
Clariana	172	2,-	149	1,8	-13,4
Guixers	159	1,9	140	1,7	-12,-
Castellar de la R.	155	1,8	141	1,7	-9,-
	<u>8.475</u>	<u>100,-</u>	<u>8.205</u>	<u>100,-</u>	<u>-3,2</u>

La distribució municipal de l'electorat mostra un alt nivell de concentració, i a més a més creixent, a la capital, mentre la resta de municipis es despoblen. La pèrdua de població (electoral) és especialment forta a 3 municipis de la part alta (Lladurs, Navés i La Pedra i la Coma).

QUADRE - SO - 3

POBLACIÓ ELECTORAL PER GRUPS D'EDAT I SEXE (%)

	<u>"Joves"</u> 17-39	<u>"Mitjana"</u> 40-59	<u>"Grans"</u> 60 i més	<u>Dif. (%)</u> Homes-Dones
Clariana	44,7	30,8	24,4	-1,4
Solsona	42,6	36,1	21,2	-1,-
Olius	42,5	38,3	19,1	0,9
Pinós	42,1	36,-	21,9	5,1
Riner	41,8	36,7	21,5	-0,8
Lladurs	41,8	28,2	29,-	16,4
La Coma i la Pedra	41,7	33,5	24,6	4,9
S. Llorenç de Morunys	41,6	34,-	24,4	-1,6
Oden	41,6	40,1	18,2	15,6
Pinell	40,3	37,6	22,-	8,8
Navés	37,1	36,5	26,4	2,8
Castellar de la R.	36,1	29,-	34,8	4,5
Guixers	35,8	37,1	27,-	11,9
Llobera	33,-	38,5	28,4	4,6
	41,6	35,7	22,6	1,8

Els electors entre 17 i 39 anys són el grup majoritari a gairebé la totalitat dels municipis (excepte a Guixers i Llobera), a diferència del que succeeix a la resta de comarques de la circumscripció en les quals aquesta característica només lo presenten un reduït nombre de municipis (normalment els més dinàmics).

A nivell de composició per sexe, la majoria masculina entre l'electorat característica de les zones

pagesia es un sector molt marginal tant a Solsona com a S. Llorenç essent més important a La Coma i La Pedra. També podrien considerar-se d'estructura "mixta", però amb majoria de "pagesos", Olius, Guixers i Clariana. La resta de municipis són exclusivament "pagesos" i amb un percentatge d'immigració nul.

En definitiva, Solsona i Sant Llorenç són 2 realitats plenament diferenciades dels municipis "pagesos", l'aspecte més sobressortint dels quals és el seu elevat percentatge de població "jove" apartant-se, en aquest aspecte, dels municipis "pagesos" de les altres comarques on predominen les edats "mitjanes" o "grans".

Parcel·lació i règim de tinença de la terra

	<u>IP</u> <u>Parcel.l.</u>	<u>IPC %</u> <u>Prop.</u>	<u>ICA %</u> <u>Arrend.</u>	<u>ICM %</u> <u>Masov.</u>	<u>IPM %</u> <u>Munic-Com</u>
Castellar de la R.	12,4	90	0	9	1
Clariana	2,02	87	0	13	0
Guixers	2,35	53	33	1	13
Lladurs	8,12	90	1	9	0
Llobera	1,07	82	0	14	4
Naves	9,61	94	1	4	1
Odén	9,45	70	5	1	24
Olius	2,27	77	3	20	-
Pedra i Coma	2,23	51	15	2	32
Pinell	2,07	89	-	10	1
Pinós	1,25	93	1	6	0
Riner	2,99	82	0	18	0
S. Llorenç de M.	4,35	40	25	3	32
Solsona	2,13	49	19	32	0
	<u>4,4</u>	<u>74,7</u>	<u>7,4</u>	<u>10,-</u>	<u>9,-</u>

7.2. LA PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ

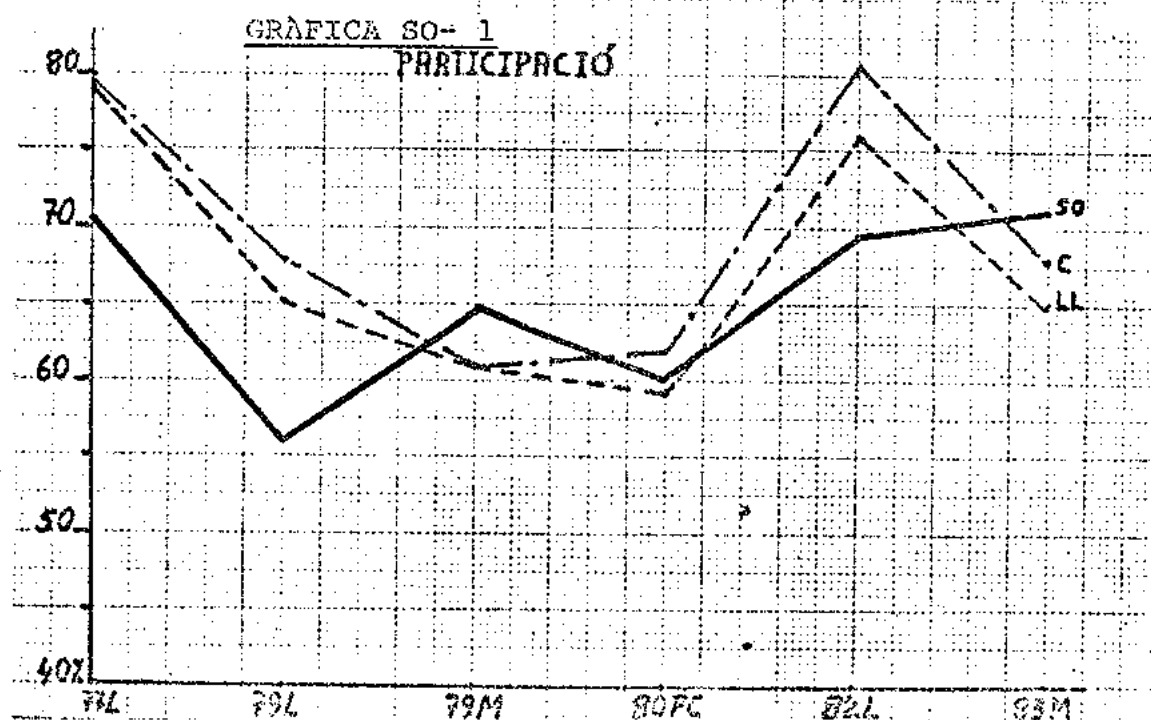
7.2.1. Aspectes generals

És una comarca amb característiques de comportament molt específiques que presenta nivells de participació diferents en funció del tipus d'elecció: clarament abstencionista a les eleccions legislatives estatals, se situa a un nivell intermig a les legislatives autonòmiques i es mostra altament participativa a les municipals.

QUADRE - SO - 5

EVOLUCIÓ COMPARADA DE LA PARTICIPACIÓ (%)

	<u>Solsonés</u>	<u>Circums.</u>	<u>Catalunya</u>
Legislatives Estatals 1977	70,5	78,8	79,4
Referendum Constitució 1978	56,7	66,9	68,8
Legislatives Estatals 1979	55,9	65,4	68,4
Municipals 1979	64,5	60,7	60,9
Referendum Estatut 1979	46,4	58,2	60,4
Legislatives Autonòmiques 1980	60,-	59,4	62,2
Legislatives Estatals 1982	69,3	75,8	80,2
Municipals 1983	71,2	65,2	67,8

Tot sembla indicar que el baix nivell de participació a les legislatives -juntament amb el Pallars Sobirà és la Comarca més abstencionista de la circumscripció -s'ha d'explicar en funció dels mateixos factors que a altres comarques (dispersió poblacional, aïllament, despoblament,...)

En canvi la depressió participativa a les autonòmiques de 1980 no l'afecta (7) tot observant-se un notable increment de la participació -en relació a les 79L- molt paral·lel al creixement de CIU que -com veurem després- només absorbiria una part molt petita d'electorat centrista-79.

Per la seva banda, l'alt nivell de participació a les municipals em sembla que s'ha de situar en el mateix context que el fenomen de sentit semblant -però de menor dimensió quantitativa- observat a d'altres comarques.

7.2.2. Distribució territorial

Lògicament, el comportament participatiu/abstencionista als municipis d'El Solsonès és molt divers, amb unes característiques molt semblants a les d'altres comarques.

A) Així, tal com es dedueix del coeficients de variació, la distribució territorial del nivell d'abstenció presenta un nivell d'irregularitat no massa diferent del d'altres comarques. Però a diferència del que succeeixen en aquestes darreres no és, al Solsonès, l'opció de compor-

tament més regularment distribuïda a nivell territorial sinó que a les estatals de 1977 i 1982 les opcions majoritàries respectives -UCD i CIU- mostren una distribució més homogènia.

S'ha de remarcar que les eleccions municipals presenten un nivell d'irregularitat més alt que les legislatives.

QUADRE - SO - 6

ABSTENCIÓ PER MUNICIPIS

	<u>77</u>	<u>79L</u>	<u>79M</u>	<u>80</u>	<u>82</u>	<u>83M</u>
Castellar de la R.	19,-	48,4	57,4	31,6	29,7	37,4
Clariana	22,5	48,6	16,9	45,-	34,2	23,9
Guixes	40,4	50,3	44,6	41,-	33,5	38,2
Lladurs	55,4	70,9	70,6	53,7	45,1	55,7
Llobera	42,4	66,9	32,2	53,3	44,2	49,4
Navés	35,-	49,6	33,3	44,4	33,2	27,5
Odén	50,9	62,5	39,8	64,9	58,9	61,2
Olius	30,5	45,9	26,1	43,5	34,3	16,2
Pedra i Coma	45,3	40,-	45,3	44,-	15,4	14,9
Pinell	47,1	65,4	61,2	50,7	45,2	19,4
Pinós	35,5	55,3	44,1	47,1	37,-	
Riner	26,8	42,2	21,5	33,6	27,4	46,8
S. Llorenç M.	20,3	32,2	24,2	32,9	22,-	17,3
Solsona	23,4	38,4	33,6	35,8	27,4	26,8

QUADRE - SO - 7
HOMOGENEÏTAT TERRITORIAL DEL COMPORTAMENT
(Coeficients de variació)

	Abstenció	Opció de vot més homogènia
Legislatives Estatals 77	0,36	UCD (0,24)
" " 79	0,24	UCD (0,35)
Municipals 79	0,39	- - -
Legislatives Autònòm. 80	0,22	CIU-UCD (0,27)
Legislatives Estatals 82	0,35	CIU (0,19)
Municipals 83	0,45	- - -

B) Per altra banda, tal com es pot deduir de la matriu de correlacions, a les eleccions legislatives -estatals i autonòmiques- el comportament participatiu/abstencionista mostra una estructura municipal força estable, poc modificada pels canvis conjunturals. En aquest sentit veïem que la correlació més baixa entre les diferents estructures és la que s'estableix entre les corresponents a les eleccions més allunyades en el temps (1977-1982). Això indica que tot i haver-se produït algunes modificacions d'elecció en elecció es manté estable una estructura bàsica.

QUADRE - SO - 8
ESTABILITAT ESTRUCTURA TERRITORIAL
(Coeficients de Correlació)

<u>79L</u>	<u>77L</u>	<u>79L</u>			
<u>79M</u>	0,55	0,45	<u>79M</u>		
<u>80PC</u>	0,85	0,83	0,26	<u>80PC</u>	
<u>82L</u>	0,65	0,86	0,10	0,84	<u>82L</u>
<u>83M</u>	0,38	0,55	0,17	0,41	0,50

Altra cosa són les eleccions municipals, que presenten correlacions baixes tant amb les legislatives com entre elles mateixes.

7.2.2.1. Les eleccions legislatives

L'any 1977, l'abstenció presenta una distribució força irregular amb alts nivells als municipis de la muntanya (excepte S. Llorenç) i als més "segarrencs" mentre que a Solsona i el seu entorn, així com també a S. Llorenç, el nivell de participació és bastant superior a la mitjana.

L'any 1979 l'increment de l'abstenció és molt homogeni a la meitat dels municipis (8). Pel que fa a la resta, augmenta més fort a Castellar de la Ribera i a Clariana -participatius l'any 79- i és més suau als municipis de la muntanya (9). Variacions que, en conjunt, són l'efecte dels factors conjunturals d'àmbit general. Tot plegat produeix una homogeneïtzació en l'estructura.

A les autonòmiques de 1980 les variacions del nivell d'abstenció són molt diverses: des d'un increment suau (o lleugera reducció) als municipis més participatius l'any 79 (Pedra i Coma, Solsona, S. Llorenç) fins a importants reduccions als més abstencionistes llavors (Lladurs, Llobera, Pinell) (10). És indicatiu que els municipis on menys augmenta (o fins i tot disminueix) la participació són aquells on menys avança CIU, alhora que augmenta més a on l'avenç de CIU és més important (11).

A les legislatives estatals de 1982, la participació experimenta un nou increment, que és generalitzat i molt homogeni (12), alhora que s'observa una lleugera tendència a ésser més suau on més fort havia estat l'any 80. En general sembla beneficiar més a CIU i AP-PDP que al PSC, excepte a la capital on succeeix tot el contrari.

Aquesta evolució es realitza sobre una estructura molt estable que es defineix de la següent manera (mapa SO-3):

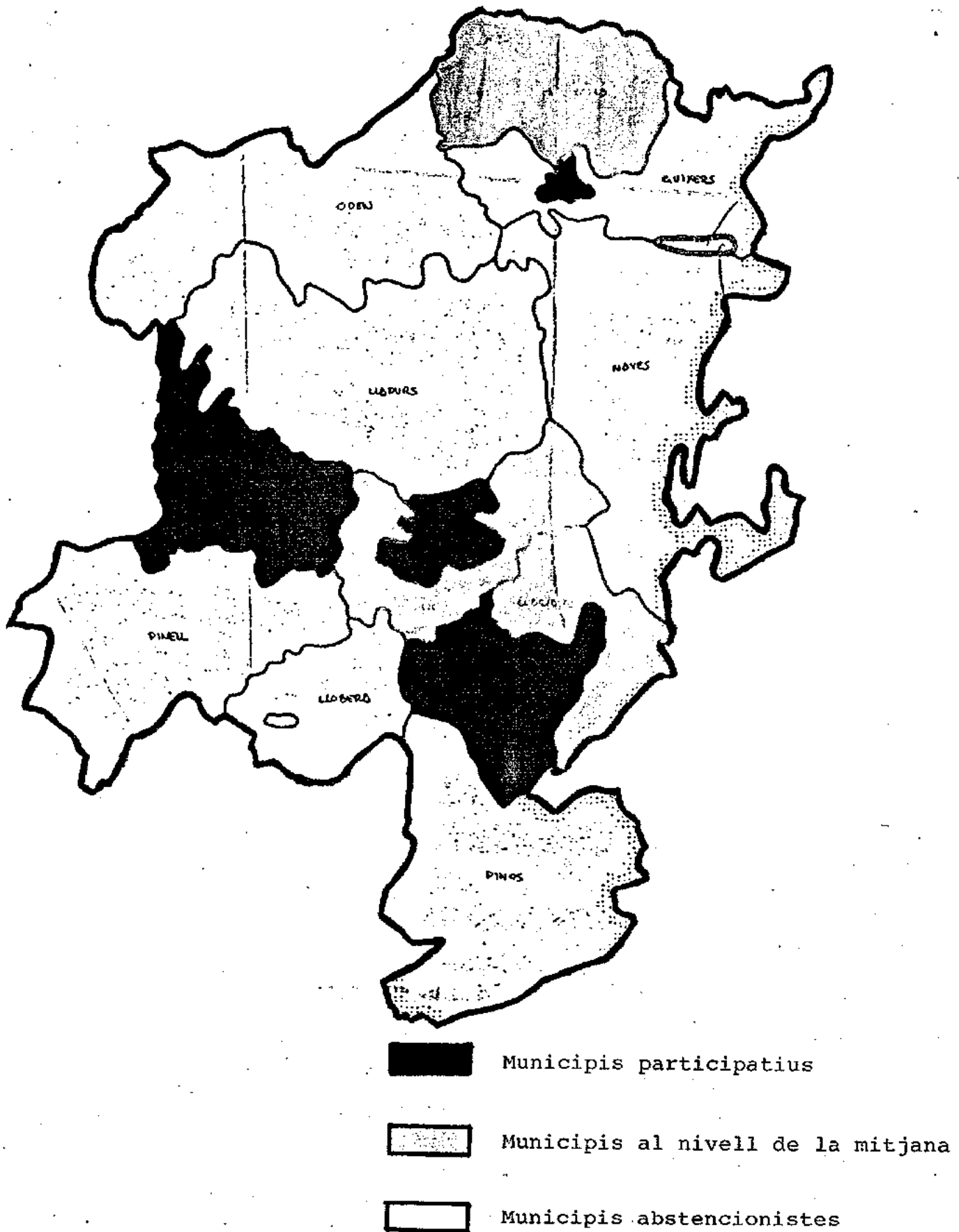
- Els municipis més abstencionistes, amb percentatges d'abstenció sempre molt superiors a la mitjana comarcal són: Odén, Lladurs, Pinell i Llobera. A un nivell inferior, però també amb comportament clarament abstencionista se situen: Pinós, Guixers i Navés.

- Amb un comportament sempre molt semblant al de la mitjana tenim a Oliu i Clariana. Per alta banda, La Pedra i la Coma, presenta un promig de participació al nivell de la mitjana però amb una evolució molt irregular.

- Finalment, els municipis més participatius són: Castellar de la Ribera, Riner, Solsona i S. Llorenç dels Morunys. La participació, doncs, es concentra a Solsona i a la seva àrea d'influència immediata que configura també la zona més ben comunicada. Igualment a S. Llorenç, petit "centre" subcomarcal a la part de muntanya però amb nul·la dispersió poblacional i un percentatge considerable de població assalariada.

L'anàlisi de correlacions amb les variables

MAPA SO-3

PARTICIPACIÓ/ABSTENCIÓ (1977-82)

"ecològiques" confirma aquesta visió malgrat una certa discontinuïtat.

QUADRE - SO - 9

ABSTENCIÓ: CORRELACIONS "ECOLÒGIQUES"

	1977	1979	1980	1982
Obrers	--	0,69	--	0,68
Quadres Mitjos	--	0,63	--	0,64
Propietaris Inds./Serv.	--	0,65	--	0,66
Pagesos	--	-0,78	-0,51	-0,64

7.2.2.2. Les eleccions municipals

L'especificitat de les eleccions municipals es fa ben palesa en la seva incidència sobre el comportament participatiu/abstencionista: 1) la distribució territorial del comportament és més irregular que a les altres eleccions; 2) l'estructura territorial de la participació/abstenció, que presenta una estructura estable a les eleccions legislatives, experimenta canvis importants a les municipals.

Al quadre SO-10 es pot observar com el fort descens de l'abstenció a les eleccions municipals del 79 en relació a les legislatives del mes anterior és més fort als municipis on hi havia competència electoral (13) i més suau als que es presentava una Candidatura única. L'any 83 s'observa un fenomen paral·lel en relació a les generals del 82.

QUADRE - SO - 10ELECCIONS MUNICIPALS: VARIACIONS DE L'ABSTENCIÓ

	<u>79M-79L</u>		<u>83M-82L</u>	<u>83M-79M</u>
Castellar de la R.	9,-	CU Riner	19,4	CU 25,3
La Pedra i la C.	5,3	CU Lladurs	10,6	CU -15,-
Lladurs	-0,3	CU Castellar de la R.	7,7	CU -20,-
Pinell	-4,2	CU Llobera	5,2	CU 17,2
Solsona	-4,8	Guixers	4,7	-6,4
Guixers	-5,7	Odén	2,3	CU 21,4
S. Llorenç de M.	-8,-	La Pedra i la C.	-0,1	-31,6
Pinós	-11,2	CU Solsona	-0,6	-6,8
Navés	-16,3	Pinós	-1,-	CU -8,-
Olius	-19,8	S. Llorenç M.	-4,7	-7,-
Riner	-20,7	Navés	-5,7	-5,8
Odén	-22,7	Clariana	-10,3	CU 7,-
Clariana	-31,7	Olius	-18,1	-10,-
Llobera	-34,7	CU Pinell	-25,8	-41,8

La incidència del factor "competència" es referma si comparem el nivell de participació dels municipis que canvien de situació entre les 2 eleccions locals. Així s'observa l'increment de l'abstenció l'any 83 en relació al 79 (14) a Riner, Odén i Clariana que presenten CU a les 83L, o bé l'increment de la participació a La Pedra i la Coma i a Pinell on va haver-hi CU l'any 79 i en canvi es varen presentar varies candidatures l'any 83 (15). Pel que fa a la resta dels municipis tots presenten un nivell de participació superior a les 83M que a les 79M com a conseqüència de la conjuntura més participativa.

Per altra banda les condicions concretes de la competència electoral a cada municipi incideixen també sobre el nivell de participació/abstenció. Així per exemple el gran equilibri de forces que s'observa entre les 2 candidatures presentades a Olius i a Pinell l'any 83, explicaria la forta mobilització electoral que es produeix en relació a les legislatives de 1982. És, també, el cas d'Odén a les municipals del 1979. Igualment la composició de les candidatures, la personalitat dels candidats, les rivalitats personals o entre nuclis del mateix municipi, l'existència d'algun problema municipal molt punyent, etc..., són elements que també incideixen, ben segur, en el nivell de participació a les eleccions municipals.

7.3. LA INCLINACIÓ DEL VOT

7.3.1 Aspectes generals

El Solsonés (16) és la comarca que presenta una fesomia política més invariante en el decurs de les eleccions realitzades fins ara (Quadres SO-11 i 12).

L'estructura inicial amb predomini del PDC amb UCD com a 2ª força i molt baixa implantació de les opcions d'esquerra es manté bàsicament inalterada fins l'any 82. En aquestes darreres eleccions AP-PDP es mostra incapaç de substituir a la UCD i, tot i un notable avenç socialista, es reforça la posició àmpliament hegemònica de CIU consolidant la via iniciada l'any 80.

És una estructura, doncs, totalment diferent a la de Catalunya i a la provincial.

L'anàlisi per tendències sintetitza perfectament l'orientació de l'electorat d'El Solsonès que relliga amb la seva tradició molt "conservadora" de l'època republicana: bipolarització entre el CC i la Dreta els anys 77 i 79, amb domini altern, que a partir de l'any 80 es converteix en hegemonia absoluta del CC a causa del fort descens de la Dreta i el suau avenç de l'Esquerra.

El Solsonès és la comarca on CIU obté els millors resultats de Catalunya i la mitjana comarcal d'aquesta opció evoluciona a uns nivells sempre molt superiors a les corresponents mitjanes de Catalunya i de la circumscripció.

També la mitjana comarcal de la Dreta evolucionava bastant per sobre -però sempre a la baixa- de les corresponents mitjanes dels altres àmbits territorials fins que amb la davallada de 1982 se situa ja per sota de la mitjana provincial i molt poc per sobre de la Catalana.

Finalment, l'Esquerra amb prou feines "aixeca el cap" al Solsonès tot i que s'observa una evolució a l'alça la mitjana comarcal és sempre molt inferior a les corresponents a Catalunya i a la circumscripció.

QUADRE - SO - 11RESULTATS COMARCALS ELECCIONS CONGRÉS DE DIPUTATS (1977,79,82) I PARLAMENT DE CATALUNYA (1980) (% votants)

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>
AP	10,65	CD	5,52		-		15,68
UCD	30,04		33,98		31,44		4,27
PDC	34,13	CIU	37,08		47,34		49,39
EC/ERC	2,25		3,52		6,81		3,67
PSC	4,87		10,21		7,14		18,25
PSUC	1,95		2,32		2,58		1,--
RSC	0,41		-		-		-
UCDCC	13,35		-		-		-
UTL	0,65	ORT	0,12		-		-
		UN	1,05	FN	0,62		0,19
		EC	0,42		-		-
		MCC	0,31		-		-
		OCE-BR	0,23		-		-
		PTC	0,35	UPS	0,46	FCC	0,12
		LCR	0,40		-		-
		PCC	0,16		-		-
		IR	0,52		-	PCE(M-L)	0,10
		BEAN	1,72		0,50		-
		ULE	0,23		-		-
				PSA	0,71		-
				UC	0,33		-
				NE	0,83		1,10
				FE-JONS	0,35		-
						PCC	0,49
						PST	0,61
						UCE	0,22
						LC	-
						CDS	2,83

QUADRE - SO - 12

RESULTATS COMARCALS ELECCIONS CONGRÉS DE DIPUTATS (1977, 79,
82) I PARLAMENT DE CATALUNYA (1980) (% cens)

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>
AP	7,51	CD	3,08		-		10,87
UCD	21,18		18,99		18,86		2,96
PDC	24,06	CIU	20,73		28,39		34,23
EC/ERC	1,58		1,96		4,08		2,54
PSC	3,43		5,70		4,28		12,65
PSUC	1,37		1,29		1,55		0,69
RSC	0,29		-		-		-
UCDCC	9,41		-		-		-
UTL	0,46	ORT	0,07		-		-
		UN	0,58	FN	0,37		0,13
		EC	0,23		-		-
		MCC	0,17		-		-
		OCE-BR	0,12		-		-
		PTC	0,20	UPS	0,28	FCC	0,08
		LCR	0,22		-		-
		PCC	0,09		-		-
		IR	0,29		-	PCE(M-L)	0,07
		BEAN	0,96		0,30		-
		ULE	0,12		-		-
				PSA	0,43		-
				UC	0,19		-
				NE	0,50		0,76
				FE-JONS	0,21		-
						PCC	0,34
						PST	0,42
						UCE	0,15
						LC	-
						CDS	1,96

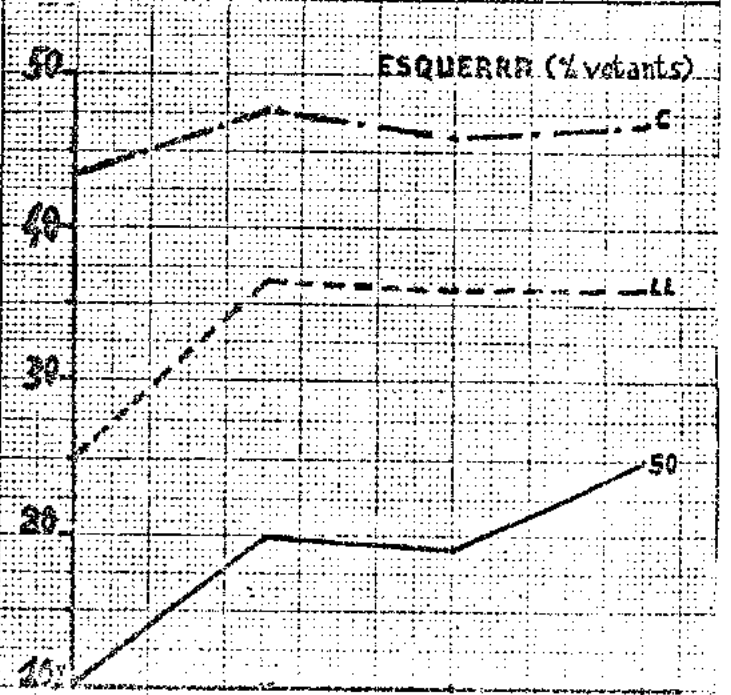
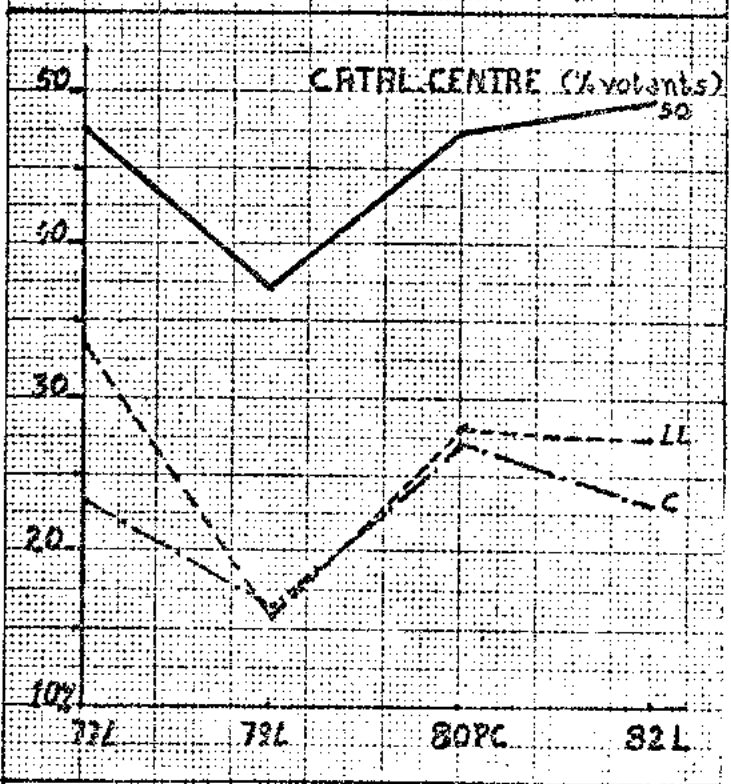
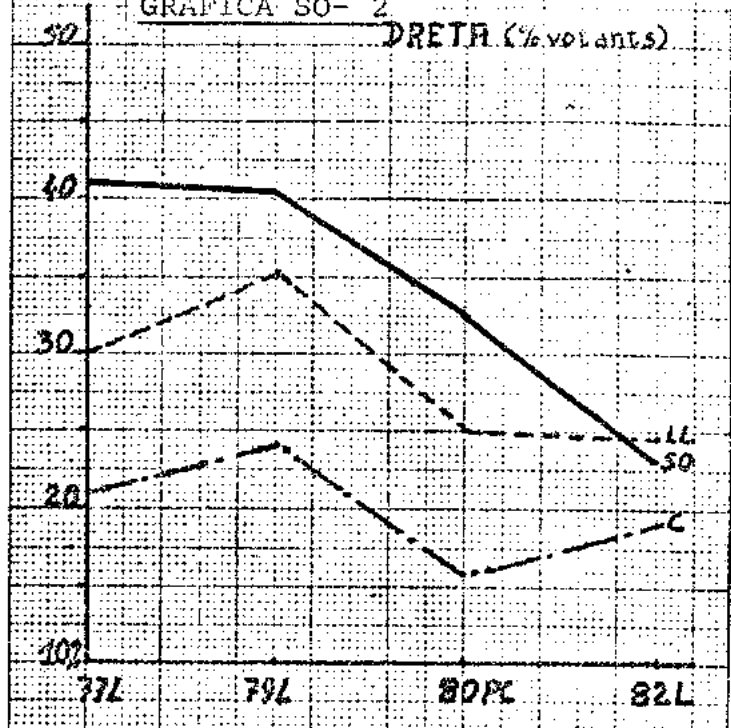
QUADRE - SO - 13

RESULTATS PER TENDÈNCIES

		<u>Sol-</u> <u>sonès</u>	<u>Circums</u> <u>cripció</u>	<u>Cata-</u> <u>lunya</u>	<u>Sol-</u> <u>sonès</u>	<u>Circums</u> <u>cripció</u>	<u>Cata-</u> <u>lunya</u>
	Dreta	41,-	30,-	21,-	28,7	23,6	16,7
77	Catal. Centre	<u>47,5</u>	34,4	23,3	<u>33,4</u>	26,3	18,4
	Esquerra	10,-	34,9	53,6	6,9	27,5	42,5
	Dreta	<u>40,5</u>	35,3	24,-	<u>22,7</u>	23,2	16,2
79	Catal. Centre	37,1	16,-	16,7	20,7	10,-	11,1
	Esquerra	20,-	46,4	57,2	11,2	30,4	39,2
	Dreta	32,4	25,-	16,1	19,5	14,8	10,2
80	Catal. Centre	<u>47,3</u>	28,2	27,2	<u>28,4</u>	16,9	17,3
	Esquerra	19,3	46,2	56,-	11,8	27,3	35,2
	Dreta	23,1	24,7	19,2	15,9	20,5	16,6
82	Catal. Centre	<u>49,4</u>	27,6	23,-	<u>34,2</u>	20,9	19,1
	Esquerra	25,7	46,2	56,8	17,8	34,8	45,1

7.3.2. Distribució territorial del vot

A) L'homogeneïtat de la distribució territorial varia segons les opcions: CIU presenta una implantació força homogènia (excepte l'any 79), així com UCD l'any 77, essent una mica més irregular els anys 79 i 80. Pel que fa a la resta d'opcions la seva implantació és molt irregular. S'estableix, doncs, una clara diferenciació entre les opcions dominants -CIU i UCD (fins l'any 80)- i les "secundàries" i "marginals" -la resta (a les que s'afegeix UCD82)-.

QUADRE - SO - 14HOMOGENEÏTAT IMPLANTACIÓ TERRITORIAL

(Coeficients de variació - % votants)

	<u>1977</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
AP/CD/AP/-PDP	0,66	1,30	--	0,74
UCD	<u>0,21</u>	<u>0,31</u>	0,29	0,75
PDC/CIU	<u>0,26</u>	<u>0,31</u>	<u>0,17</u>	<u>0,17</u>
EC/ERC	0,78	0,82	0,68	0,79
PSC	0,62	0,70	0,72	0,68
PSUC	0,75	0,72	0,87	0,98
Dreta	0,21	0,29	0,29	0,37
Catal. Centre	0,18	0,31	0,17	0,17
Esquerra	0,42	0,44	0,51	0,52

L'anàlisi per tendències mostra una millora en l'homogeneïtat de la Dreta 82 -que s'apropa al nivell de l'any 80- en relació a les opcions que la integren la qual cosa indicaria un cert grau de complementarietat en les implantacions d'UCD i d'AP-PDP com a conseqüència del desplaçament d'electorat centrista-80 cap a AP-82.

Pel que fa a l'Esquerra tot i millorar el nivell d'homogeneïtat en relació a les opcions, i en conseqüència indicar un cert grau de complementarietat en les implantacions, mostra encara un alt nivell d'irregularitat. És a dir, l'Esquerra presenta diferències importants entre els llocs on obté millors/pitjors resultats.

B) A nivell de les estructures d'implantació

de les diferents opcions s'observa un cert nivell d'estabilitat a partir de 1979. Només el PSC sembla mantenir uns elements de continuïtat en relació a 1977. En general AP i PSUC són les que mostren estructures més canviants.

QUADRE - SO - 15

ESTABILITAT ESTRUCTURES D'IMPLANTACIÓ

(Coeficients de correlació - % votants)

	<u>77-79</u>	<u>77-80</u>	<u>77-82</u>	<u>79-80</u>	<u>79-82</u>	<u>80-82</u>
AP/CD/AP-PDP	0,78	-	0,47	-	0,38	-
UCD	0,16	0,01	0,25	0,71	0,73	0,56
PDC/CIU	0,30	0,00	-0,18	0,67	0,58	0,74
EC/ERC	0,00	0,00	-0,12	0,76	0,77	0,86
PSC	0,56	0,61	0,60	0,80	0,52	0,73
PSUC	0,24	0,13	0,21	0,70	0,36	0,41
Dreta	0,46	0,41	0,56	0,77	0,78	0,85
Catal. Centre	0,39	0,21	0,24	0,67	0,58	0,74
Esquerra	0,41	0,40	0,58	0,84	0,76	0,92

L'anàlisi per tendències presenta les mateixes característiques. A més a més, pel que fa a la Dreta, el bon nivell de correlació de l'estructura 82 amb les de 1979 i 1980 indica que les variacions de les seves opcions l'any 82 són fonamentalment desplaçaments d'electorat a "l'interior" de la tendència. Explicació semblant es pot formular pel que fa a les variacions, l'any 82, de les opcions que integren l'Esquerra.

En conjunt es pot dir, doncs, que després de la reestructuració de les aliances entre el 15-J-77 i l'1-M-79, s'estabilitzen unes estructures territorials d'implantació, especialment a nivell de la Dreta i de l'Esquerra mentre que la del CC es mostra una mica més inestable com a conseqüència de les "relacions d'intercanvi" que, com veurem, manté amb les altres 2 tendències.

QUADRE - SO- 16

RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS PER MUNICIPIS

1977 (% U.)

	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>UCDCC</u>	<u>CIU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>
Castellar Ribera	5,-	<u>38,6</u>	19,3	28,5	2,5	5,-	0,-
Clariana	4,7	<u>37,-</u>	11,8	34,6	1,6	5,5	1,6
Guixes	4,3	<u>37,6</u>	18,3	25,8	4,3	4,3	1,1
Lladurs	16,-	<u>32,8</u>	16,-	28,2	0,-	1,5	1,5
Llobera	14,7	<u>44,9</u>	11,6	<u>21,7</u>	1,6	3,1	0,-
Navés	29,3	<u>31,1</u>	17,9	9,6	0,4	3,1	1,7
Odén	13,7	25,4	15,-	<u>34,6</u>	3,9	1,3	3,2
Olius	4,3	<u>42,-</u>	16,9	27 -	5,8	1,9	0,-
Pedra i Coma	26,5	31,9	2,-	<u>37,4</u>	0,-	0,-	1,3
Pinell	8,7	<u>42,-</u>	15,9	27,5	0,7	1,4	2,8
Pinós	10,-	<u>29,2</u>	23,1	24,-	2,6	7,7	0,9
Riner	4,9	22,3	27,3	<u>35,4</u>	0,6	3,7	4,3
St. Llorenç M.	7,9	22,8	19,-	<u>41,2</u>	3,5	2,2	0,7
Solsona	9,-	28,6	10,4	<u>37,4</u>	2,2	6,3	2,4

QUADRE - SO - 17RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS PER MUNICIPIS1979 (% U.)

	<u>EXDR</u>	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>CIU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>	<u>EXES</u>
Castellar Ribera	3,75	0,-	27,5	<u>63,7</u>	0,-	3,7	0,-	0,-
Clariana	0,-	2,2	19,7	<u>52,7</u>	3,3	17,5	2,2	2,18
Guixes	0,-	5,-	<u>58,2</u>	30,4	0,-	3,8	1,2	1,26
Lladurs	0,-	2,1	<u>56,3</u>	30,8	4,2	0,-	1,1	3,18
Llobera	0,-	3,8	<u>44,3</u>	29,1	0,-	17,7	1,3	2,52
Navés	0,-	29,6	<u>32,8</u>	23,2	2,1	7,9	1,-	0,-
Odén	0,-	0,-	33,8	<u>51,9</u>	1,5	2,4	1,6	8,85
Olius	0,-	4,5	<u>38,8</u>	35,9	3,9	7,3	2,2	3,93
Pedra i Coma	0,54	13,6	<u>47,2</u>	21,2	7,-	2,7	0,5	5,97
Pinell	0,-	0,-	<u>52,7</u>	31,8	0,-	6,6	0,-	5,47
Pinós	4,57	6,3	<u>43,4</u>	30,8	1,1	5,1	1,7	5,70
Riner	0,-	0,-	38,5	<u>45,2</u>	1,3	12,1	1,3	0,-
S. Llorenç M.	0,-	1,3	<u>53,7</u>	26,3	6,3	5,7	2,2	2,37
Solsona	1,37	5,2	27,1	<u>39,7</u>	3,6	12,7	2,9	4,26

QUADRE - SO - 18RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS PER MUNICIPIS 1980 (% U.)

Castellar Ribera	-	-	33,6	<u>58,6</u>	3,8	2,9	0,9	-
Clariana	1,01	-	23,2	<u>58,5</u>	3,-	10,-	2,-	1,01
Guixes	4,34	-	<u>52,1</u>	36,9	0,-	5,4	0,-	-
Lladurs	1,32	-	<u>49,-</u>	37,1	6,6	1,3	1,9	2,64
Llobera	1,78	-	33,-	<u>46,4</u>	7,1	6,2	0,9	2,67
Navés	2,45	-	42,1	<u>49,5</u>	1,4	1,9	1,-	0,98
Odén	2,52	-	<u>46,2</u>	45,4	0,8	4,2	0,-	0,84
Pedra i Coma	-	-	<u>58,6</u>	27,-	11,5	2,9	0,-	-
Pinell	-	-	39,2	<u>52,3</u>	3,1	1,5	1,5	0,75
Pinós	1,41	-	<u>46,2</u>	43,4	1,4	1,9	0,9	4,24
Riner	0,61	-	33,9	<u>50,-</u>	1,8	11,1	0,6	1,85
S. Llorenç M.	0,44	-	34,5	<u>47,4</u>	8,2	4,2	2,7	1,33
Solsona	0,88	-	24,6	<u>48,5</u>	8,-	9,5	3,5	3,94
Olius	0,52	-	38,	46,9	8,8	2,1	2,6	-

QUADRE - SO - 19

RESULTATS PRINCIPALS OPCIONS PER MUNICIPIS 1982 (% U.)

	<u>EXDR</u>	<u>AP</u>	<u>UCD</u>	<u>CDS</u>	<u>CIU</u>	<u>ERC</u>	<u>PSC</u>	<u>PSUC</u>	<u>EXES</u>
Castellar Ribera	1,01	15,1	10,1	0,-	<u>62,6</u>	2,-	6,1	1,-	1,01
Clariana	-	21,4	2,-	1,-	<u>54,1</u>	2,-	11,2	1,-	4,08
Guixes	-	23,6	12,9	1,1	<u>51,6</u>	0,-	9,7	0,-	1,07
Lladurs	-	16,3	20,-	2,2	<u>45,2</u>	1,5	9,6	0,-	4,44
Llobera	0,86	16,4	9,5	1,7	<u>56,9</u>	3,4	7,7	0,-	1,34
Navés	1,01	27,9	3,-	2,-	<u>53,8</u>	1,5	6,5	0,-	1,51
Odén	-	7,6	9,9	4,6	<u>62,6</u>	0,-	13,-	1,5	0,76
Olius	-	20,8	7,9	2,6	<u>50,9</u>	4,4	11,5	0,5	-
Pedra i Coma	-	<u>43,3</u>	4,3	7,9	26,2	9,1	4,3	0,-	1,80
Pinell	-	24,6	8,7	2,2	<u>58,-</u>	0,-	4,3	0,-	2,16
Pinós	1,65	30,3	6,2	2,5	<u>46,-</u>	1,6	5,8	0,-	3,70
Riner	-	15,5	5,6	1,8	<u>60,2</u>	3,1	8,7	0,6	3,10
S. Llorenç M.	-	15,6	10,3	1,-	<u>53,5</u>	4,5	11,7	1,6	0,96
Solsona	0,08	11,8	1,4	3,2	<u>47,7</u>	4,1	24,7	1,3	2,36

7.3.3. La implantació territorial de les opcions i tendències.

-AP/CD/AP-PDP -

El Solsonès és la comarca de Catalunya on aquesta opció obté els millors resultats l'any 77, i la 3ª l'any 79 (17), amb percentatges molt superiors a les mitjanes provincials i catalana; en canvi l'any 82 se situa al seu mateix nivell. Això no obstant és sempre una opció "secundària" a la comarca molt per sota de CIU i UCD (18).

QUADRE - SO - 20

AP/CD/AP-PDP: Resultats Comarcals Comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonès	10,6	7,5	5,5	3,1	-	-	15,7	10,8
Circums.	5,3	4,2	3,1	2,1	-	-	15,6	11,9
Catalunya	3,5	2,7	3,6	2,4	2,3	1,5	14,5	11,5

La seva distribució de vot és força irregular, tot i que millora l'any 82 en augmentar el seu nivell d'implantació, presenta una estructura d'implantació bastant estable els anys 77 i 79, que es modifica substancialment l'any 82 en assumir un nou "rol" en el sistema de partits.

L'any 77 presenta la millor implantació a la part Nord (especialment a Navés i La Pedra i La Coma, i excepte S. Llorenç i Guixers), essent molt més baixa a la resta de la comarca.

L'any 79 experimenta un descens relativament homogeni (tendencialment més fort on tenia millor implantació) i només manté un nivell rellevant d'implantació a Navés i La Pedra i la Coma.

En la seva "reaparició", l'any 82, troba millor ressó als municipis rurals (especialment a La Pedra i la Coma) que a la capital, tot el contrari del que succeeix a la majoria de les comarques. El seu electorat prové fonamentalment de les pèrdues de la UCD-80 ($r=0,79$) i, en menor grau, dels "nous participants"(19).

En relació a 1977 els avenços més importants els presenta a la zona Central i Sud de la comarca (excepte Solsona i Llobera) així com al sector Nordest (S. Llorenç-Pedra i Coma- i Guixers). A la resta de municipis el nivell d'implantació és semblant a les 2 eleccions. És, doncs, a les àrees esmentades on s'hauria produït un desplaçament d'electorat més "tradicionalment" centrista. Desplaçament que, amb tota evidència, es realitza a través de xarxes d'influència d'àmbit zonal.

En definitiva la implantació d'AP-PDP queda configurada amb La Pedra i la Coma com a punt de màxima implantació, assolint també resultats clarament superiors a la mitjana a Pinós, Navés, Guixers, Clariana, Olius i Pinell. A un nivell intermig se situen: S. Llorenç, Lladurs, Castellar de la Ribera, Llobera i Riner, mentre que és clarament inferior a la mitjana a Solsona i, sobretot, a Odén.

U C D .

És una de les comarques de Catalunya on millors resultats obté aquesta opció, fins el seu ensorrament l'any 82, presentant mitjanes comarcals bastants superiors a les corresponents de la circumscripció i, sobretot, de Catalunya.

L'evolució comarcal és paral·lela a la dels altres 2 àmbits territorials excepte a l'any 80 que la UCD comarcal manté molt millor els seus nivells d'implantació real i de correlació de forces.

QUADRE - SO - 21UCD: RESULTATS COMARCALS COMPARATS

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>%v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonés	30,-	12,2	34,-	19,-	31,4	18,9	4,3	3,-
Circums.	24,-	18,9	31,2	20,4	23,3	13,8	5,6	4,3
Catalunya	16,8	1,3	19,-	13,-	10,5	6,5	2,-	1,6

La seva implantació territorial, bastant regular l'any 77, va perdent homogeneïtat i ja és totalment desequilibrada l'any 82. L'any 79 canvia l'estructura d'implantació que a partir de llavors es manté relativament estable.

L'any 77 obté els millors resultats a Llovera, Olius i Pinell, essent també clarament superiors a la mitjana a Castellar de Ribera, Clariana i Guixers. Els pitjors els presenta a Riner i a S. Llorenç dels Morunys.

L'any 79 experimenta importants avenços a tots els nivells, malgrat el fort increment de l'abstenció, a S. Llorenç -Pedra i Coma- Guixers - Lladurs, i fortes pèrdues a Castellar de la Ribera i Clariana. Aquestes variacions capgiren la seva estructura d'implantació que ara agafa una "imatge" més rural com a conseqüència de millorar la correlació de forces de la majoria dels petits municipis rurals -tot i perdre electorat- mentre que a Solsona retrocedeix.

A Guixers és on sembla capitalitzar millor electorat democristià-77, mentre que els guanys a La Pedra

i la Coma correspondrien a desplaçaments d'AP i, en part, del PDC, absorbint electorat de les 3 procedències a S. Llorenç dels Morunys. Les seves pèrdues en canvi van, fonamentalment, a augmentar els rengs de l'abstenció i, en menor grau, cap a CIU.

En general, però, no s'observen unes pautes de variació generalitzades sinó que depenen molt de circumstàncies locals. L'única cosa clara és que CIU i UCD competeixen en la capitalització d'un relativament important sector d'electorat democristià que no passaria a l'abstenció ($r = -0,63$).

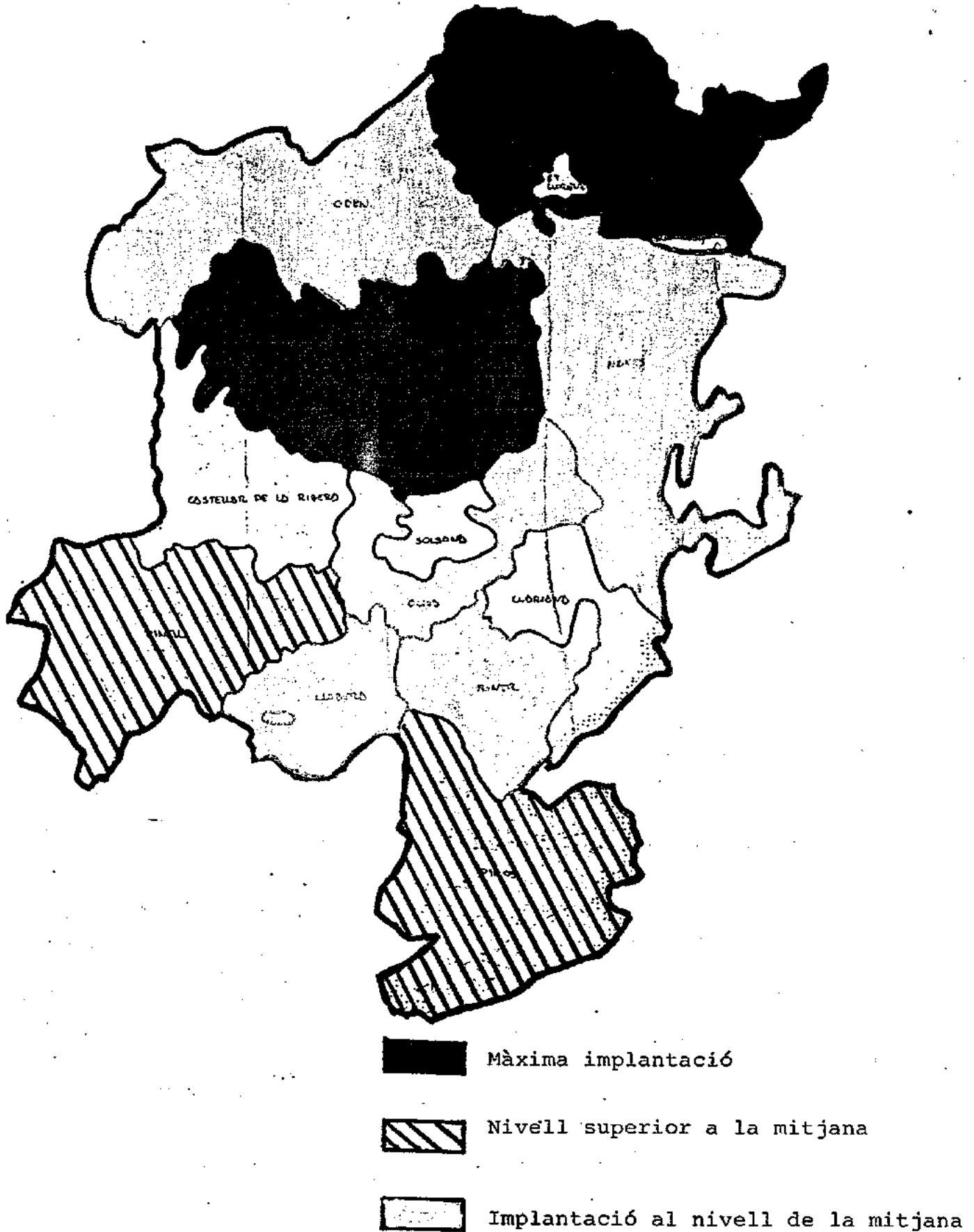
A les eleccions autonòmiques de 1980 l'increment de la participació al Solsonès beneficia també a UCD que millora la seva implantació real a Castellar de la Ribera, Clariana, Lladurs, Navés, La Pedra i la Coma i Pinós, recuperant així un sector de l'electorat que havia perdut l'any 79. En canvi només capitalitza un sector de l'electorat "deixat" per AP/CD (Navés, La Pedra i La Coma).

Per altra banda, només a Sant Llorenç dels Morunys experimenta un descens -a més a més important- en la implantació real que és capitalitzat per CIU.

A les legislatives del 1982 UCD s'ensorra i presenta importants pèrdues a tots els municipis (i tendencialment a aquells on tenia millor implantació). L'electorat que perd és capitalitzat fonamentalment per AP/PDP i només en una petita part per CIU. Perd gairebé

MAPA - SO 4

UCD (1979-80)

totalment l'electorat a Solsona i la seva implantació és ara exclusivament rural (20).

Deixant de banda aquestes darreres eleccions, l'estructura d'implantació "tradicional" UCD a la comarca presenta la següent tipologia municipal: (21).

- Els municipis on presenta la millor implantació, amb percentatges sempre molt superiors a la mitjana són: Guixers, La Pedra i la Coma i Lladurs. A un nivell menor també obté percentatges sempre bastant superiors a la mitjana Pinós, Pinell i Sant Llorenç dels Morunys.

- Amb una implantació més propera a la mitjana figuren: Oden, Navés i Olius, Llovera i Riner.

- Finalment, el nivell d'implantació més baix el presenta a Castellar de la Ribera i, sobretot, a Solsona i Clariana.

Com a la majoria de les comarques, doncs, UCD troba millor "terreny d'implantació" als petits municipis rurals, especialment als més allunyats del "centre". És a dir, aquelles a on l'aïllament, la dispersió i la desinformació faciliten l'actuació de xarxes d'influència (22).

P D C / C I U -

És l'opció sempre dominant a la comarca i totalment hegemònica a partir de 1980. A més a més, la seva mitjana comarcal és la més alta de Catalunya des de 1979

(23). Sempre avançant, a nivell de correlació de forces, presenta diferències d'evolució en relació a la majoria de comarques de la circumscripció, a la mitjana provincial i a la mitjana de Catalunya: 1) millora la seva implantació -a nivell de correlació de forces- l'any 79 en contrast amb el fort descens que experimenta la mitjana de la circumscripció i amb l'estabilitat de la catalana: 2) millora de la correlació de forces (a més de l'implantació real) l'any 82 en contrast amb el lleuger retrocès a nivell de la circumscripció i el més fort a nivell de Catalunya.

QUADRE - S O - 22

PDC/CIU : Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonès	34,1	24,1	37,1	20,7	47,4	28,4	49,4	34,2
Circums.	24,1	19,-	15,7	10,2	28,2	16,7	27,6	20,9
Catalunya	16,8	13,3	16,1	11,-	27,7	17,2	22,2	17,7

La seva implantació territorial és bastant homogènia, especialment a partir de 1980, mentre que la seva estructura d'implantació manté uns certs trets d'estabilitat a partir de 1979 quan experimenta el "canvi de personalitat".

L'any 77 obté els millors resultats al 2 nuclis més importants de la comarca (Solsona i S. Llorenç), mentre que els més baixos els presenta a Navés, Guixers, Llovera

i Pinós.

L'any 79 millora la seva correlació de forces a la majoria de municipis (24) i capitalitzaria de manera irregular, una part de les pèrdues d'UCD -a l'area de Solsona- i UCDC, amb millor implantació als municipis rurals.

Per altra banda, tot sembla indicar que un sector d'electorat PDC es desplaça cap a opcions d'esquerra, sobre tot a l'area de Solsona (25). En general, doncs, la seva posició relativa millora més als municipis rurals que a la capital. Ara bé, es pot pensar que els desplaçaments d'electorat són més complexos del que indiquen les variacions dels percentatges. En tot cas, però, el desplaçament cap a l'esquerra és menys important que a la resta de comarques. En conjunt la feblesa de les opcions d'esquerra i la força de les conservadores explicarien l'evolució, al primer cop d'ull diferencial, de PDC/CIU al Solsonès.

A les autonòmiques de 1980, CIU experimenta un important avenç, ara més fluix, però, que a la majoria de les altres comarques. Aquest avenç és generalitzat a pràcticament tots els municipis (26) i es basa fonamentalment en l'increment de la participació, ambdós moviments més forts als municipis rurals. Mitjançant aquest increment sembla recuperar un sector d'electorat democristià-77 que l'any 79 va optar per l'abstenció; seria el

cas a Pinell, Pinós, Solsona, Riner, Castellar de la Ribera, Llovera, és a dir, fonamentalment a la part Sud, la d'influència més directa de Solsona.

A les legislatives estatals de 1982 CIU consolida la seva disposició hegemònica a la comarca i experimenta un nou avenç que és generalitzat i relativament homogeni (27). En general aquest avenç es fa fonamentalment sobre les pèrdues de la UCD, que capitalitza irregularment, així com també sobre l'increment de la participació. A diferència d'altres comarques CIU no capitalitza prioritàriament les pèrdues "centristes" als municipis rurals a causa de la capacitat de penetració que ja hi havia demostrat AP mitjançant les xarxes d'influència.

Des de 1979 la seva estructura d'implantació s'articula de la manera següent:

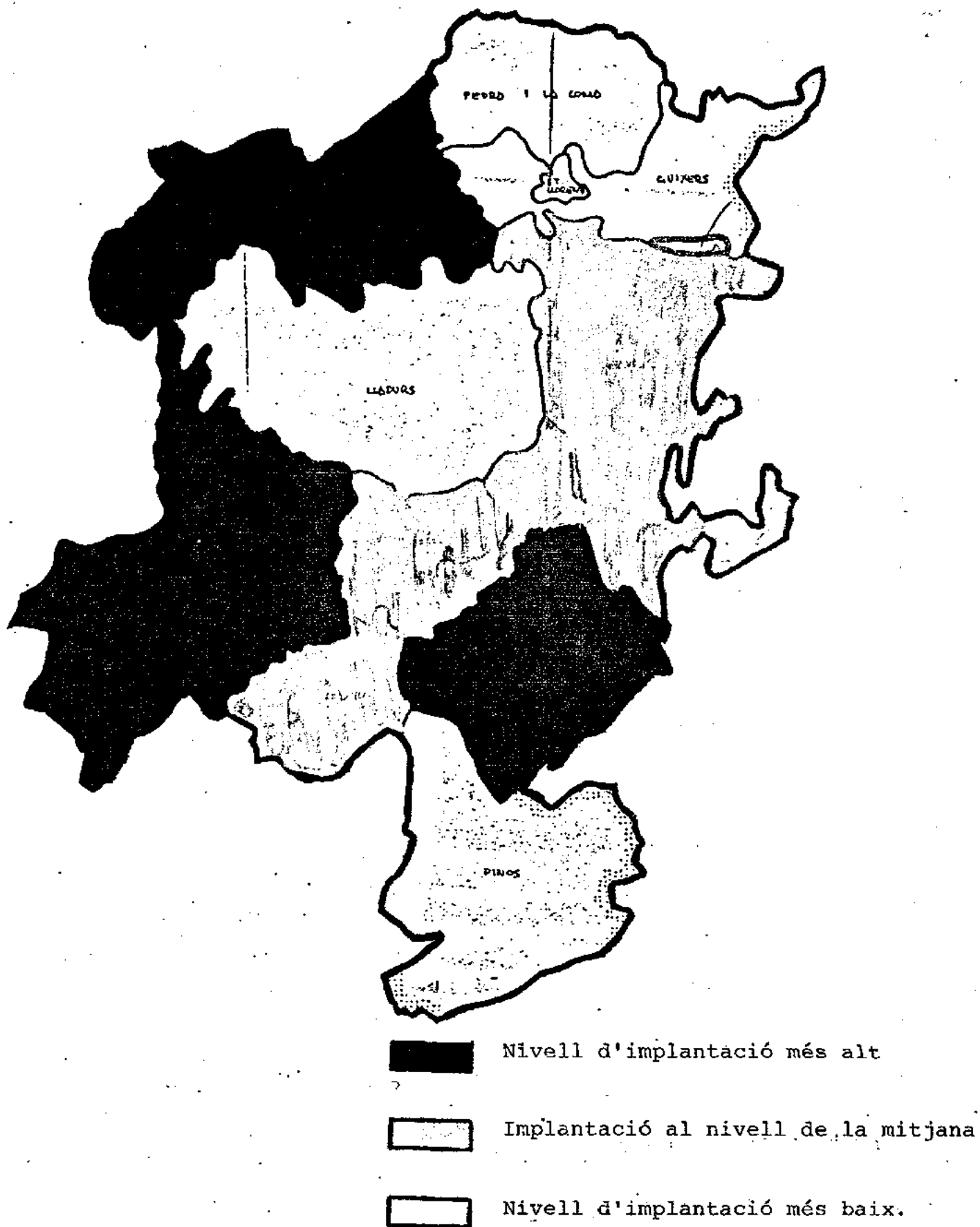
- Els municipis on presenta millor implantació amb resultats bastant superiors a la mitjana són: Castellar de la Ribera, sobretot, Clariana, Riner i Oden, així com també Pinell (especialment a partir de 1980). Als 4 primers municipis, igualment que a Solsona, és l'opció guanyadora a totes les eleccions.

- una implantació amb percentatges sempre bastant propers a la mitjana la presenta a: Llovera, Olius, Solsona, S. Llorenç dels Morunys i Navés.

- Finalment els resultats més baixos els obté a Pinós

MAPA SO - 4

CiU (1979-82)

Guixers, Lladurs i La Pedra i la Coma.

(S'ha de remarcar que l'any 82 és l'opció guanyadora a tots els municipis de la comarca excepte a La Pedra i la Coma).

En conjunt, doncs, centra la seva implantació a Solsona i als municipis rurals del seu entorn més immediat. En canvi a la part Nord, a la muntanya, la seva implantació és més baixa, tot i que no s'ha d'oblidar el bon nivell d'homogeneïtat general de la seva implantació territorial.

L'anàlisi de les correlacions (quadre -SO-23) també mostra bastant clarament el "canvi de personalitat" de CIU des de 1977 fins al 1982, és a dir, el pas d'una estructura prioritàriament urbana a una altra prioritàriament rural, tot i ésser al voltant de la capital, com a conseqüència de la progressiva absorció d'electorat d'UCD, opció que traspasa a CIU la seva característica essencial d'implantació.

QUADRE - S O - 23

PDC/CIU: Correlacions variables "ecològiques"

	<u>1977</u>	<u>1982</u>
Edat Joves	0,67	-0,71
Obrers	0,59	-0,75
Propiet.Ind./Serveis	0,62	-0,57
Quadres Superiors	--	-0,83
Quadres Mitjos	--	-0,60
Pagesos	-0,52	--
Jubilats	--	-0,58

EC / ERC .

Amb molt baixa incidència al Solsonès , és una opció marginal. La seva mitjana comarcal és molt inferior, no cal dir-ho, a la provincial i àdhuc inferior a la de Catalunya.

Presenta una evolució bastant paral·lela a la dels altres àmbits i només arriba a un nivell d'implantació mínimament rellevant l'any 80.

QUADRE - S O - 24EC/ERC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonès	2,3	1,6	3,5	2,0	6,8	4,1	3,7	2,5
Circums.	7,5	5,9	7,6	5,0	12,2	7,2	5,8	4,3
Catalunya	4,5	3,6	4,1	2,8	8,9	5,5	4,0	3,2

A partir de 1979, després de la reestructuració de les aliances establitz a una estructura d'implantació territorial.

Aquell any augmenta lleugerament la seva implantació a la comarca en base als seus avenços a Solsona, S. Llorenç i La Pedra i la Coma, sobre pèrdues del PDC. Per altra banda retrocedeix, lleugerament és clar, a Pinnell, Llovera, Olius en benefici del PSC.

A les autonòmiques de 1980 el seu avenç és generalitzat a tots els municipis i una mica més fort a Llovera, Olius, La Pedra i la Coma, Pinell i Solsona, fonamentalment sobre electorat socialista-79 però també d'opcions d'esquerra radical.

Finalment, l'any 82 el seu retrocès és generalitzat, essent una mica més important a Lladurs, Llovera, Olius, Pinell, S. Llorenç i Solsona, perdues que capitallitza el PSC. En general es pot dir que tendeix a perdre tot l'electorat que havia guanyat a les autonòmiques.

La seva implantació es basa sobretot en els bons resultats que obté a La Pedra i la Coma, S. Llorenç dels Morunys, Solsona i Olius, essent més baixos a la resta dels municipis (amb alguna excepció puntual). Característica d'implantació que és manté estable des de 1979.

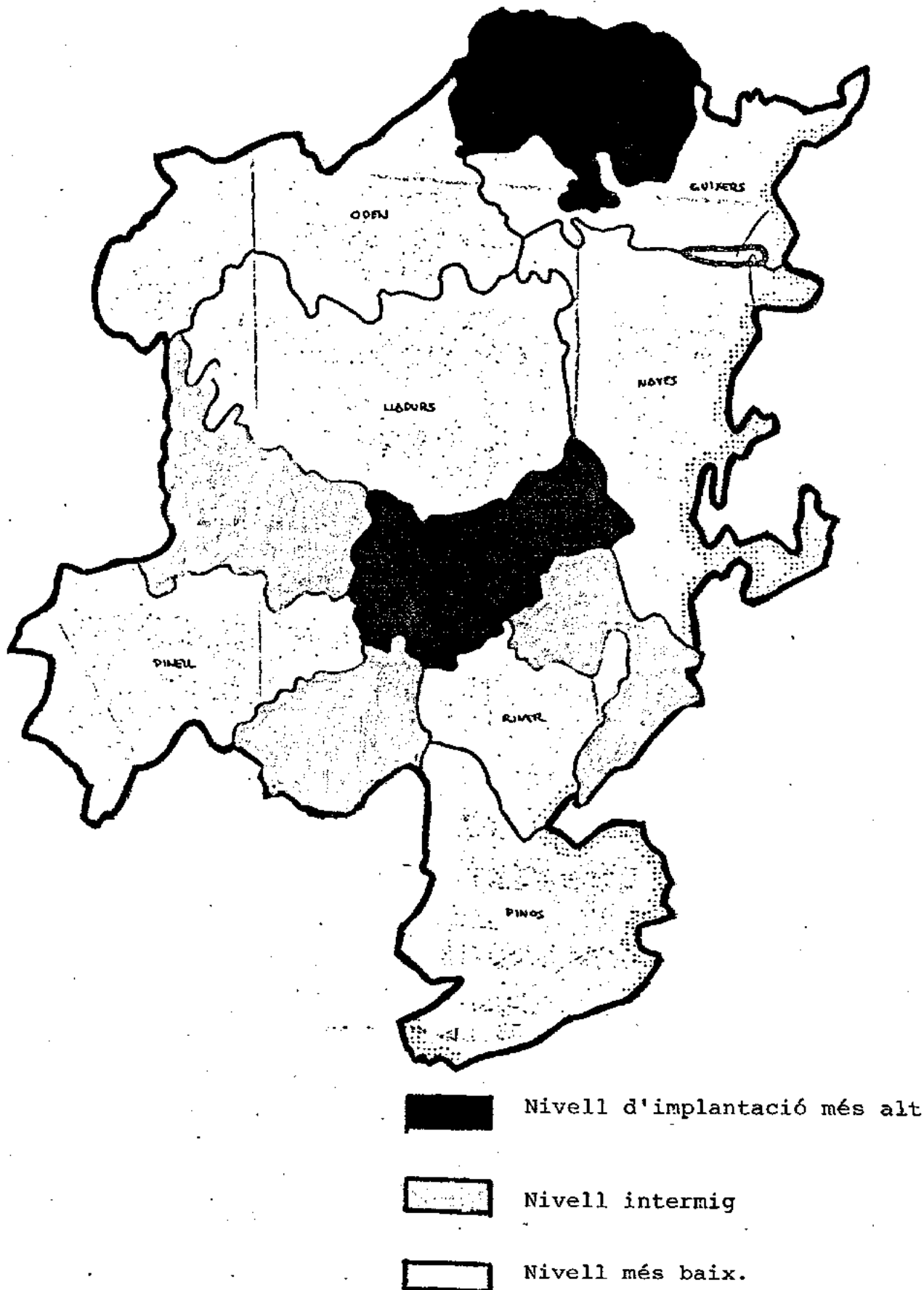
Es dibuixen així 2 àrees d'influència: S. Llorenç -La Pedra i la Coma, per una banda i Solsona-Olius (que també s'estén cap a Llovera, Clariana i Castellar de la Ribera) per altra.

Així doncs, manté les característiques d'implantació puntual sobre la base de l'existència de militants/simpatitzants, que hem observat a les altres comarques.

La diferència és que al Solsonès els seus "punts forts" són el "centre" i els altres municipis amb més alt percentatge de població assalariada, mentre que a la resta de comarques sol obtenir els millors resultats

MAPA - SO - 6

ERC (1979-82)

a alguns dels municipis rurals.

P S C .

És la comarca amb més baixa implantació socialista de tot Catalunya, presentant unes mitjanes molt inferiors a les dels altres 2 àmbits territorials comparats.

La seva evolució al Solsonès és paral·lela a la provincial, és a dir, fort increment l'any 79 -i a partir d'aquí també paral·lelament a la mitjana catalana- retrocès l'any 80 i fortíssim avenç l'any 82.

QUADRE - S O - 25

PSC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonès	4,9	3,4	10,2	5,7	7,1	4,3	18,3	12,7
Circums.	14,7	11,6	24,6	16,1	19,2	11,4	34,8	26,4
Catalunya	28,2	22,5	29,2	20,-	22,3	13,9	45,2	36,-

La seva implantació és territorialment bastant irregular i manté uns certs elements d'estabilitat en la seva estructura des de 1977, tot i que aquest any i el 82 presenta unes característiques d'implantació una mica més diferents.

L'any 77 la seva implantació està centrada a Solsona i a alguns municipis de la seva àrea d'influència immediata (Clariana, Castellar, Pinós), essent gairebé nul·la a la part de la muntanya.

L'any 79 el seu avenç és pràcticament generalitzat (28) essent més fort a Solsona, Clariana i els altres municipis de l'àrea de la capital, on havia obtingut resultats més baixos l'any 77 (Llovera, Olius, Riner). En canvi a la part alta el seu avenç és més suau. Tot plegat encara fa més irregular la seva distribució de vot.

En general, els seus guanys provindrien del desplaçament d'electorat PDC-77, com sembla evident que a Pinell, Llovera, S. Llorenç i Solsona, mentre que a la resta de municipis l'absorció d'electorat centrista o demòcrata-cristià per part de CIU "amagaria estadísticament" el desplaçament d'electorat PDC cap al PSC. Aquesta hipòtesi, només relativament constatable a alguns municipis, sembla molt més versemblant que no el desplaçament directe d'UCD, AP o UCDC cap al PSC. Per altra banda, la incorporació dels joves 18-21 anys al cens electoral és possible que hagi beneficiat preferentment al PSC; en aquest sentit s'observa que els municipis on creix més el cens electoral entre 1977 i 1979, se situen entre aquells on el PSC obté més guanys en la seva implantació real.

A les autonòmiques de 1980 el PSC retrocedeix a la majoria dels municipis de la comarca (29) experimentant avenços molt suaus als municipis de muntanya (30). Les seves pèrdues, tal com ja hem vist, són capitalitzades per l'ERC (Solsona i S. Llorenç), CIU (Clariana, Navés, Pinós) o ambdues (Olius, Pinell). La seva estructura d'implantació, però, no experimenta modificacions importants perquè les variacions són quantitativament poc importants.

A les legislatives estatals de 1982 l'avenç -generalitzat- és molt fort a Solsona mentre que a la resta és més suau. Avenç que es fa sobre la base de les pèrdues del PSUC i de l'ERC i sobre l'increment de la participació. Aquest darrer factor sembla el determinant a Solsona així com a la muntanya (S. Llorenç, Navés, Odén, Guixers).

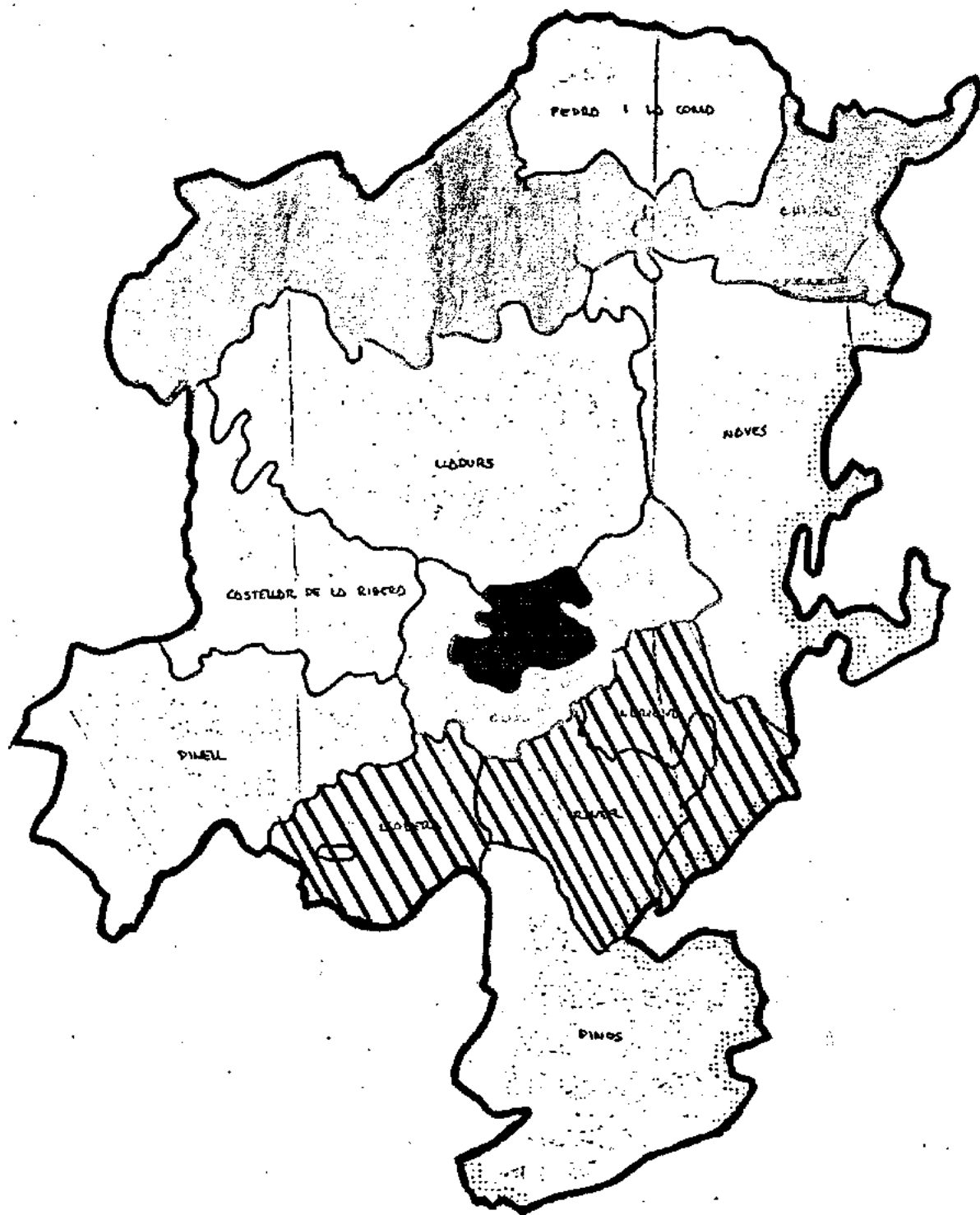
Malgrat tot aquest conjunt de variacions el PSC ha mantingut estables, tot el llarg de les diferents eleccions, unes característiques d'implantació territorial:

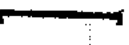
- El "centre" d'implantació i d'irradiació socialista és Solsona (el 80 % dels seus vots-82 els obté aquí).

- En un primer moment, el segon esglaió en la seva implantació el representaven alguns municipis de l'àrea d'influència immediata de la capital (Clariana, Riner, Llobera i en menor grau Olius), als quals es van incor-

MAPA SO - 7

PSC (1979-82)

- Nivell d'implantació més alt
- Implantació al nivell de la mitjana
- Implantació inferior a la mitjana
- Nivell d'implantació més baix

porant progressivament la majoria dels municipis de la part alta (especialment, S. Llorenç i Guixers) (31). A tots ells obté uns resultats molt semblants l'any 82.

- A la resta de municipis la seva implantació ja es molt més feble (amb alguna excepció conjuntural).

L'anàlisi de correlacions amb variables "ecològiques" ens aporta informació complementària sobre la implantació socialista:

QUADRE - S O - 26

PSC: Correlacions variables "ecològiques"

	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1982</u>
Immigració	0,51	0,58	0,64
Conreu de masoveria	0,58	0,52	0,63

Les correlacions no són gaire altes però indiquen una implantació preferent del PSC on hi un percentatge més elevat de població nascuda fora de Catalunya i, per altra banda, a on és més elevat el percentatge de terra conreada en règim de masoveria.

El primer aspecte es bastant "típic" en la implantació socialista i, ni pel nivell de la correlació ni pel nombre d'unitats analitzades, no es pot treure conclusions del fet que existeixi correlació relativament elevada amb el percentatge d'immigració i no, alhora, amb el d'obrers.

Pel que fa al segon aspecte, no se fins a quin punt és significatiu -però en tot cas és una dada a retenir- que els municipis on és més important la masoveria (Solsona, Olius, Riner, Llobera i Clariana) siguin aquells de la part "baixa" i de l'àrea d'influència de Solsona on té millor implantació el PSC. No s'ha d'oblidar que, amb l'excepció de Llobera, aquets són també els municipis més participatius. Podria ésser que una voluntad de transformació de les estructures que facilités el seu accés a la propietat de la terra, incidís sobre els masovers potenciant la seva participació electoral en favor dels socialistes. No deixa d'ésser, però, una hipòtesi -la "fal.làcia ecològica" és prou atractiva- impossible de verificar en el marc d'aquest estudi.

PSUC .

Es la comarca on el PSUC obté els resultats més baixos de tot Catalunya, amb un nivell d'implantació totalment marginal.

Tot al llarg de les diferents eleccions manté la típica característica de la relativa estabilitat en el nivell d'implantació; característica reforçada en aquest cas per la migradesa del seu electorat, que no és tan reduït, però, com per no presentar el corresponent retrocès l'any 82.

QUADRE - S O - 27PSUC: Resultats comarcals comparats

	<u>1977</u>		<u>1979</u>		<u>1980</u>		<u>1982</u>	
	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>	<u>% v.</u>	<u>% c.</u>
Solsonès	2,-	1,4	2,3	1,3	2,6	1,6	1,-	0,7
Circums.	12,-	9,5	10,5	6,9	10,6	6,3	2,8	2,-
Catalunya	18,2	14,4	17,1	11,7	18,7	11,6	4,6	3,9

Això no obstant presenta una estructura "d'implantació" relativament estable entre 1979 i 1980, centrada a Solsona (que irradia a alguns municipis del seu entorn com Olius i Clariana) i a S. Llorenç dels Morunys, és a dir, als municipis amb més percentatge de població

assalariada a la indústria o els serveis, com es característic d'aquest partit.

D R E T A .

En base a l'estabilitat observada en la seva estructura d'implantació territorial a partir de 1979, malgrat el continuant procés de regressió que experimenta, podem establir la següent tipologia municipal:

- Presenta la millor implantació, amb percentatges sempre molt superiors a la mitjana comarcal a : La Pedra i la Coma, on guanya a totes les eleccions i Pinós, Lladurs, Guixers, Pinell i Navés, on es la tendència dominant fins l'any 80 (inclusiu).

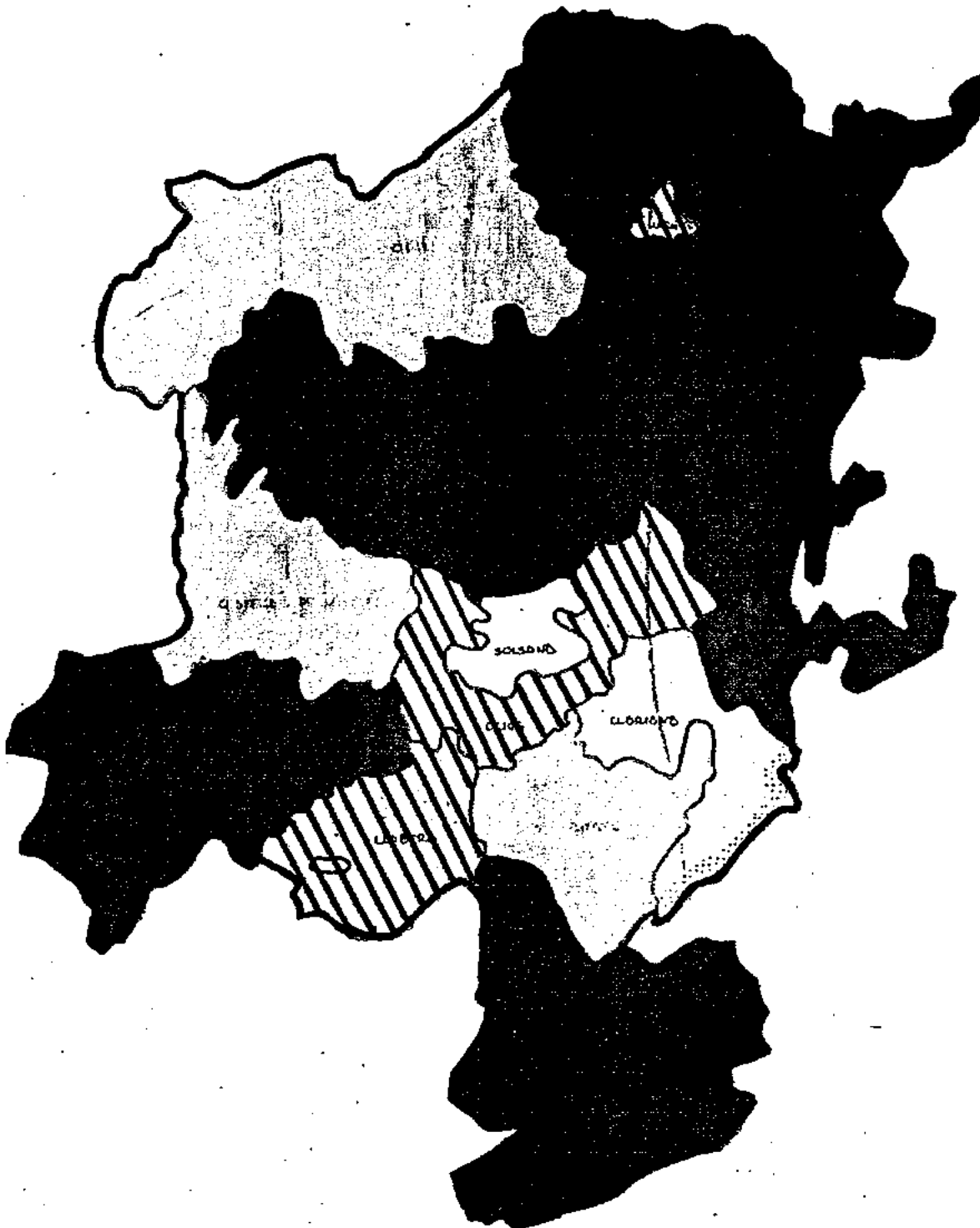
- A un nivell menor, també presenta una implantació sempre superior a la mitjana a : Olius, Llobera i S. Llorenç dels Morunys.

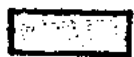
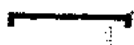
- Amb un nivell d'implantació lleugerament inferior a la mitjana se situen: Castellar de la Ribera, Riner i Oden.

- Finalment, els resultats més baixos els presenta sempre a Solsona i Clariana.

MAPA SO - 8

DRETA (1979-82)

- Nivell d'implantació més alt
- Nivell superior a la mitjana
- Lleugerament inferior a la mitjana
- Nivell inferior a la mitjana

CATALANISME DE CENTRE

(Veure l'estudi corresponent a PDC/CIU)

ESQUERRA .

En base al bon nivell d'estabilitat que presenta la seva estructura d'implantació territorial des de 1979, tot i l'important avenç de l'any 82, podem establir la següent tipologia municipal:

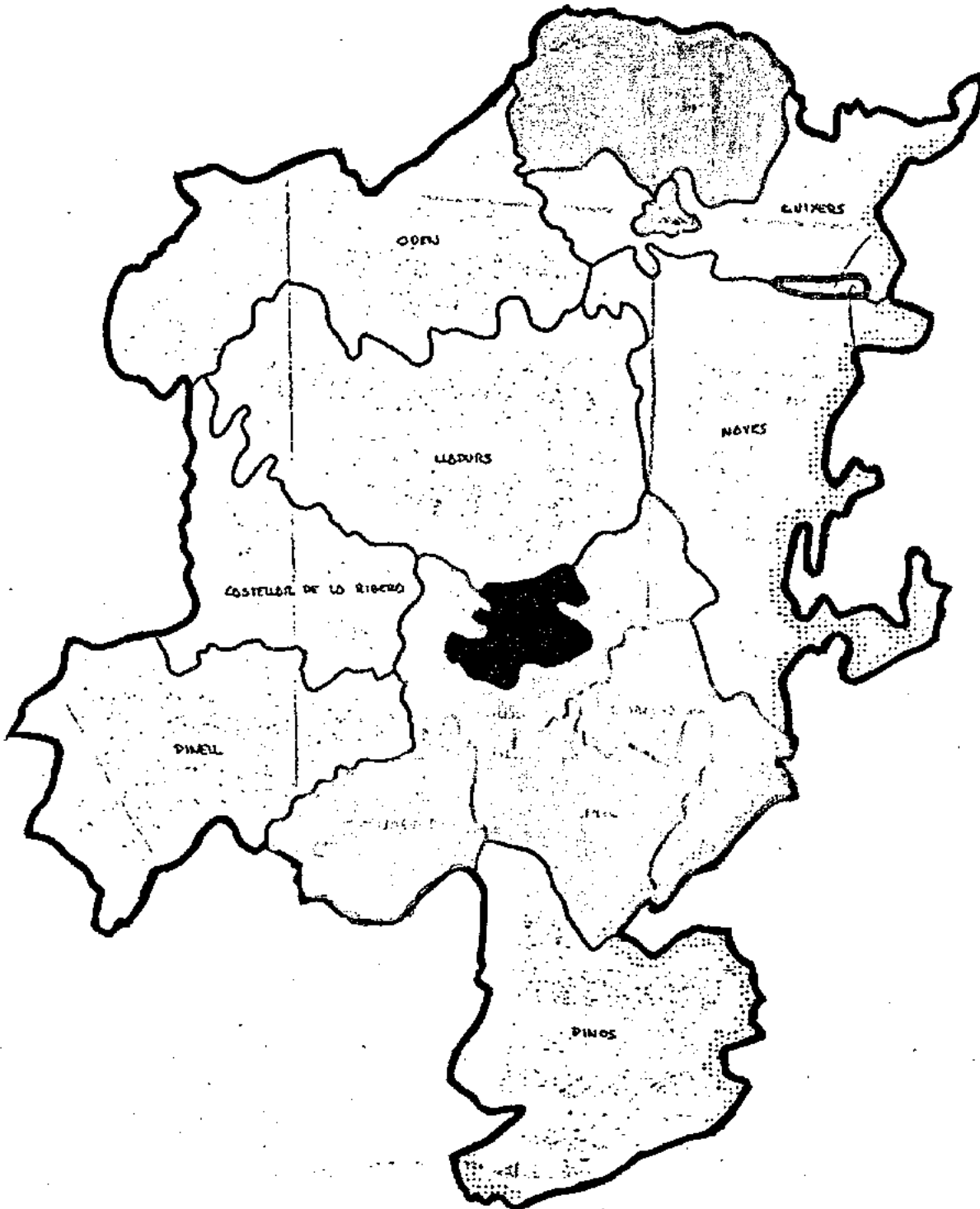
- Solsona és el municipi de màxima implantació de l'esquerra i l'únic on obté sempre percentatges superiors a la mitjana.

- A un segon nivell, però ja amb una implantació inferior a la mitjana se situen: S. Llorenç dels Morunys, La Pedra i la Coma, Olius, Clariana, Riner i Llobera.

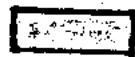
- Finalment, els municipis on sempre obté els pitjors resultats son: Oden, Lladurs, Guixers, Castellar de la Ribera, Navés, Pinós i Pinell.

S'ha de tenir en compte que l'any 82 s'aguditza l'esquizofrènia de la implantació de l'Esquerra al Solsonès: la diferència entre Solsona i la resta s'ha ampliat encara molt més, concentrant Solsona el 77% de l'electorat d'Esquerres.

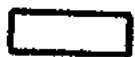
MAPA SO - 9

ESQUERRA (1979-82)

Nivell d'implantació més alt

Nivell lleugerament inferior a la mitjana

Nivell d'implantació més baix

7.3.4. Les relacions entre els espais electorals. Una anàlisi de conjunt.

7.3.4.1. Les estructures d'implantació

L'anàlisi factorial ens presenta un model relativament poc explicatiu, doncs, si bé els 2 primers factors expliquen el 40% de la varianza els següents ja presenten correlacions molt baixes amb les variables.

El factor-1 (23% de la varianza) es un eix Dreta-Esquerra "estatal". És a dir, oposa les estructures d'implantació d'UCD i AP, per un costat, i PSC i PSUC per l'altra, com a conseqüència del caracter fonamentalment "rural" de la implantació d'UCD i AP l'any 82 i el caracter urbà de la corresponent al PSUC i al PSC.

El Factor-2 (17% de la varianza) és l'expressió de l'espai "catalanista" sobre el qual competeixen CIU i l'ERC. La bona correlació amb el factor l'any 82 es va difuminant a mida que anem retrocedint en el temps, sobre tot en el cas de CIU. Això no obstant, és significatiu que UCDC se situï clarament en el camp de CIU.

Per tal d'obtenir factors millors correlacionats amb les variables, realitzen una rotació dels eixos, després de la qual obtenim un model que no ens aporta altra cosa que una major capacitat "operativa", ja que disminueix la capacitat "explicativa" dels principals factors.

El Factor-1 (18% de la varianza), es basa en el paral·lelisme d'implantació del PSC (especialment a

partir del 79) i del PSUC (especialment els anys 79 i 80), en oposició a UCD (excepte l'any 77) i AP82.

És, doncs, un eix de tipus Dreta-Esquerra com l'obtingut abans de la rotació, però que ha perdut capacitat d'explicació en general com a contrapartida de la millora en la seva capacitat de representació d'algunes variables.

El mateix succeeix amb el Factor-2 (13%), articulats fonamentalment entorn de la implantació de l'ERC a partir de 1979 enfront de la implantació de CiU-82 i UCDC-77. S'ha d'observar en aquest factor el paper "d'esquerra" que jugava el PDC l'any 77 en la competència sobre l'espai "catalanista" mentre que UCDC jugava el rol "conservador".

QUADRE SO - 28

PAGE 12 JNDP448 TUBES ELECTRONS-SECCIONS COMARCALS.

UNROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

FOR PRINCIPAL COMPONENTS

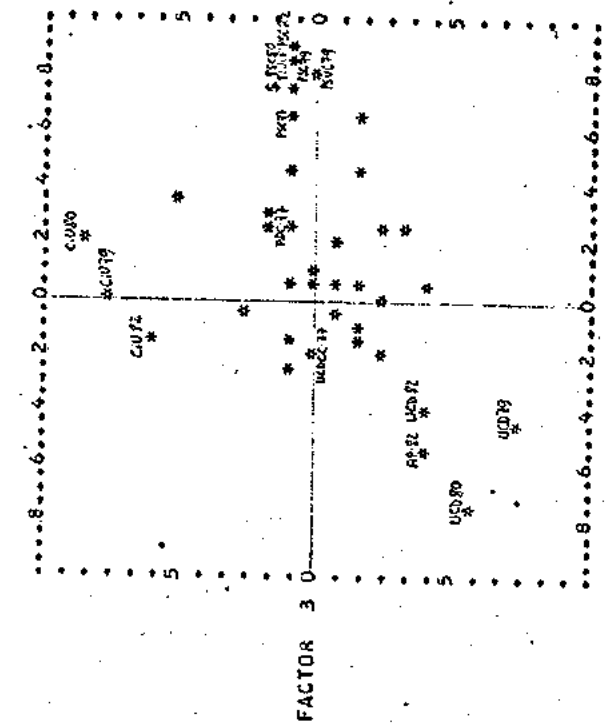
	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
APB2	-0.674	0.306	0.306	-0.191	0.001	-0.228	-0.049	0.216	-0.016	0.180
UCB32	-0.569	-0.310	-0.232	0.096	-0.096	0.441	-0.332	-0.113	-0.078	-0.185
CIU32	0.057	-0.839	-0.255	0.057	-0.102	-0.024	0.268	-0.339	0.027	-0.065
ERC62	0.132	0.797	-0.082	-0.335	-0.260	-0.116	0.304	0.038	0.109	-0.240
PSL42	0.850	0.032	0.039	0.322	0.023	0.114	-0.115	-0.044	0.031	0.028
PSUC92	0.700	-0.032	-0.427	0.039	-0.179	0.051	0.242	0.077	-0.248	-0.003
LOS42	-0.117	0.811	-0.189	0.196	-0.050	-0.072	0.370	0.087	-0.146	0.186
PLC32	0.545	0.273	0.217	-0.173	-0.073	0.046	0.064	0.281	-0.294	-0.267
NAL32	0.115	-0.087	-0.159	-0.162	0.781	-0.215	0.212	0.258	0.036	0.062
LAKR32	-0.213	-0.272	0.782	-0.145	-0.090	-0.094	0.344	0.109	0.115	-0.090
EXES32	0.030	0.186	0.702	0.015	-0.174	0.310	0.098	-0.016	-0.312	-0.123
UCD90	-0.802	0.175	-0.055	0.242	0.028	0.124	0.049	0.307	-0.021	0.031
CI900	0.449	-0.613	-0.010	-0.425	-0.041	-0.213	0.195	-0.319	0.066	0.130
ERC30	0.207	0.758	-0.131	-0.397	-0.277	-0.098	-0.166	-0.171	0.031	-0.168
PSL30	0.833	-0.018	-0.046	-0.219	0.150	-0.190	-0.155	0.075	-0.155	-0.193
PSUC30	0.741	0.200	0.171	-0.077	0.148	0.198	-0.353	0.227	0.152	0.100
EXDR30	-0.198	-0.360	0.139	0.304	-0.132	-0.123	-0.170	0.203	0.067	-0.005
EXES30	0.582	0.095	0.545	0.045	0.083	0.269	-0.135	0.175	0.123	0.022
NAL30	0.741	0.006	0.310	0.219	0.713	0.339	0.166	0.162	-0.053	-0.073
AL130	0.700	0.306	0.193	0.180	-0.213	0.019	0.112	-0.297	-0.140	-0.132
LS19	-0.305	0.327	0.402	0.172	-0.014	-0.008	0.097	-0.096	0.330	0.001
UCD79	-0.725	0.070	-0.071	0.102	0.095	0.467	-0.327	-0.041	-0.013	-0.229
CIJ79	0.455	-0.532	-0.355	-0.266	-0.110	-0.096	0.354	0.218	-0.169	0.142
ERC79	0.121	0.774	-0.310	-0.139	-0.003	-0.051	-0.157	0.125	0.429	-0.011
PSU79	0.680	-0.067	0.264	0.029	0.034	-0.303	-0.269	-0.250	-0.216	-0.089
PSUC79	0.174	0.079	0.079	-0.359	-0.017	0.082	-0.187	-0.076	0.272	0.248
EXDR79	0.182	-0.078	0.537	0.393	-0.109	0.316	0.475	0.409	0.055	-0.011
LKS79	0.193	0.299	-0.363	0.497	-0.047	0.092	0.309	0.196	-0.311	0.306
NACT9	-0.103	0.493	0.093	-0.187	0.221	0.553	0.134	-0.165	-0.170	0.299
AL179	-0.328	0.302	0.390	-0.149	0.267	0.226	0.115	0.403	0.238	0.377
AP17	-0.427	0.545	0.223	0.254	0.110	-0.449	0.220	-0.087	0.041	-0.091
UCJ77	-0.335	-0.224	0.323	-0.272	-0.383	-0.067	-0.395	-0.219	-0.019	0.251
PBC77	0.539	0.303	-0.338	-0.137	-0.005	0.265	0.050	0.228	-0.019	-0.084
EC77	0.152	-0.254	-0.170	0.197	-0.627	0.388	-0.045	0.017	0.316	-0.042
PSL77	0.710	-0.241	0.579	0.039	0.078	0.072	-0.012	0.264	0.043	0.011
PSUC77	0.506	0.027	-0.258	0.368	0.642	-0.107	0.324	-0.132	-0.164	0.040
UCDACT77	-0.218	-0.707	0.034	-0.097	0.304	0.260	0.107	-0.025	0.384	-0.181
RSU77	0.087	-0.113	0.163	0.735	-0.484	0.070	0.116	-0.068	0.103	-0.108
UL177	0.411	-0.275	0.220	-0.116	0.076	-0.266	-0.411	0.487	0.010	0.354

QUADRE SO - 29

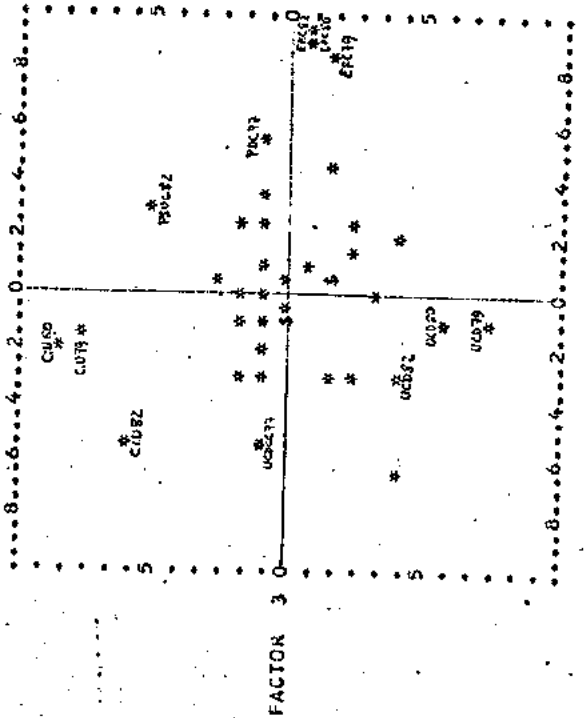
ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6	FACTOR 7	FACTOR 8	FACTOR 9	FACTOR 10
AP82	-0.565	0.216	-0.376	0.368	0.150	0.035	-0.095	0.196	0.197	0.222
UC092	-0.421	-0.291	-0.450	-0.297	-0.180	-0.310	0.010	-0.036	0.010	-0.027
LI082	-0.128	-0.539	0.596	-0.256	-0.160	-0.310	0.142	-0.058	0.015	-0.295
ERC02	0.037	0.930	-0.075	0.113	0.005	0.037	-0.019	-0.027	-0.058	-0.119
PS082	0.902	0.109	0.066	-0.075	0.005	0.244	0.083	-0.053	-0.170	0.054
CS082	0.350	0.289	0.533	-0.319	-0.033	0.096	0.204	-0.212	-0.414	-0.012
PC082	-0.138	0.448	-0.142	0.244	-0.037	0.752	-0.017	0.199	-0.138	-0.143
NAC82	0.346	-0.368	0.095	-0.051	0.478	0.182	-0.224	-0.229	0.080	0.029
EAK82	-0.158	-0.108	0.018	-0.037	-0.218	-0.094	-0.658	0.029	-0.279	0.505
EAL82	0.257	-0.287	0.057	0.368	0.747	-0.303	0.053	0.074	0.072	-0.040
UC060	-0.758	-0.112	-0.317	0.007	0.662	0.047	0.051	0.156	0.281	-0.254
CI030	0.191	-0.112	-0.567	0.131	-0.013	0.220	0.060	0.072	-0.030	0.012
ERC80	0.203	-0.213	0.239	-0.147	0.012	-0.367	-0.012	-0.001	0.037	0.011
PS050	0.763	0.910	-0.063	-0.011	-0.051	0.033	0.028	0.136	0.136	-0.167
PS060	0.851	0.234	0.061	-0.210	-0.048	0.122	-0.219	-0.408	-0.173	0.069
LC080	0.042	-0.033	0.582	-0.108	-0.022	-0.141	-0.031	0.251	0.007	0.175
EAL80	0.641	0.038	-0.174	-0.126	-0.100	0.114	0.348	-0.408	-0.053	0.089
NAL30	0.428	-0.508	-0.191	-0.126	0.489	-0.107	0.054	0.106	-0.144	0.221
AL130	0.444	-0.390	-0.159	0.037	0.196	0.639	-0.469	0.424	-0.312	-0.144
GB79	-0.058	0.082	-0.099	0.374	0.037	0.221	0.079	-0.041	0.057	-0.331
ES079	-0.444	-0.034	-0.762	0.959	0.037	-0.032	0.000	0.016	-0.024	0.044
ERC79	-0.016	-0.155	0.788	-0.181	-0.167	-0.199	0.033	0.138	-0.048	-0.218
PS079	0.060	0.830	-0.137	-0.402	0.102	-0.135	-0.008	-0.279	-0.039	0.157
LI079	0.745	-0.020	0.172	0.121	-0.236	0.036	0.040	0.127	0.217	0.197
PS079	0.802	0.023	-0.010	-0.013	-0.024	-0.113	-0.190	-0.206	0.338	0.019
EAK079	-0.034	0.041	0.209	0.074	-0.104	-0.041	0.306	0.082	-0.246	0.199
EX079	0.096	-0.039	-0.011	-0.130	0.932	0.371	0.058	0.124	-0.107	0.102
NAC79	-0.018	0.229	-0.213	-0.210	0.160	0.293	-0.114	-0.023	0.154	-0.037
AL179	-0.037	0.075	-0.191	0.317	0.046	-0.091	-0.016	0.744	0.055	-0.112
AP77	-0.104	0.192	0.227	0.224	-0.033	0.269	-0.204	0.467	0.004	-0.053
UC077	-0.179	-0.112	-0.096	-0.027	-0.026	-0.129	0.084	0.031	-0.031	-0.172
PDL77	0.234	0.541	0.164	-0.592	-0.026	-0.129	0.084	0.041	0.955	0.057
EG77	0.070	-0.087	0.108	-0.268	-0.039	0.308	-0.027	-0.095	-0.365	0.017
PS077	0.068	-0.212	0.154	-0.073	0.017	0.017	0.892	0.023	-0.023	0.077
PS077	0.255	-0.306	0.134	-0.001	-0.118	-0.118	-0.010	-0.118	-0.099	0.298
UC0077	-0.273	-0.535	0.008	-0.225	0.414	0.414	-0.472	0.086	-0.455	-0.149
RSC77	0.252	-0.317	-0.082	-0.225	-0.603	-0.603	-0.004	0.066	-0.377	-0.040
UTL77	0.307	-0.113	0.149	-0.051	0.074	0.189	0.614	-0.299	-0.096	-0.332
		12.7%	10.4%					-0.219	0.157	0.833

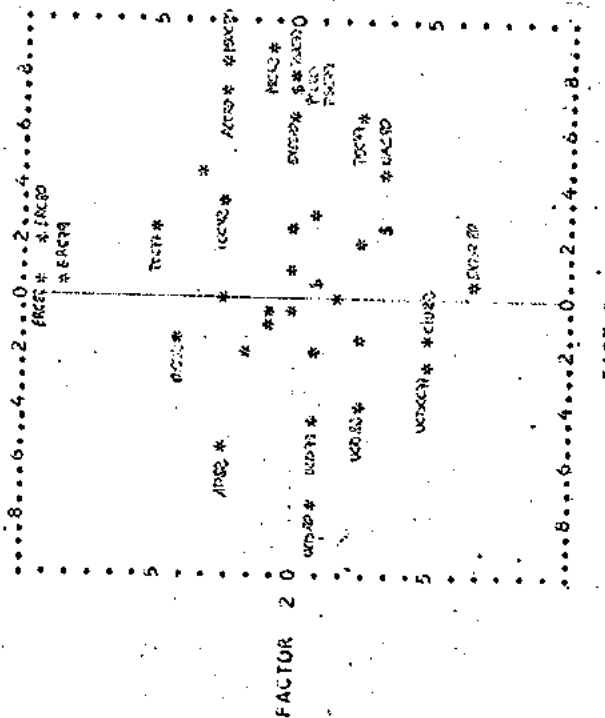
GRAFICA SO - 3

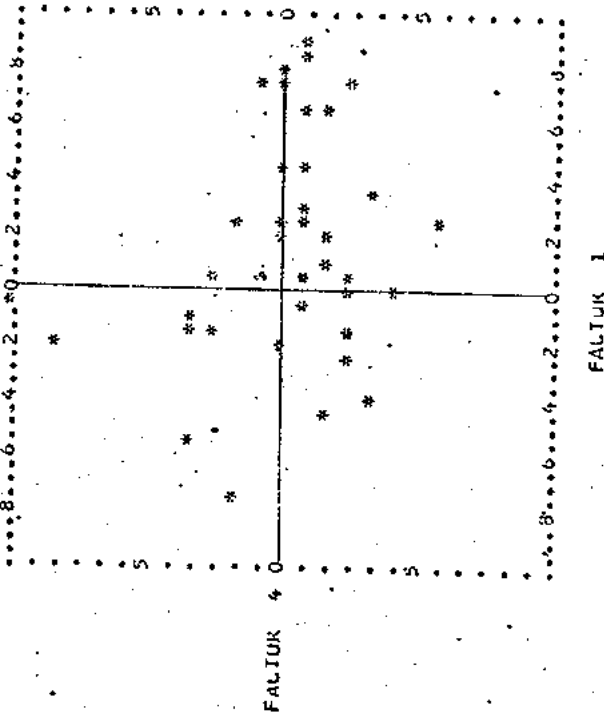
FACTOR 1

FACTOR 2

FACTOR 1

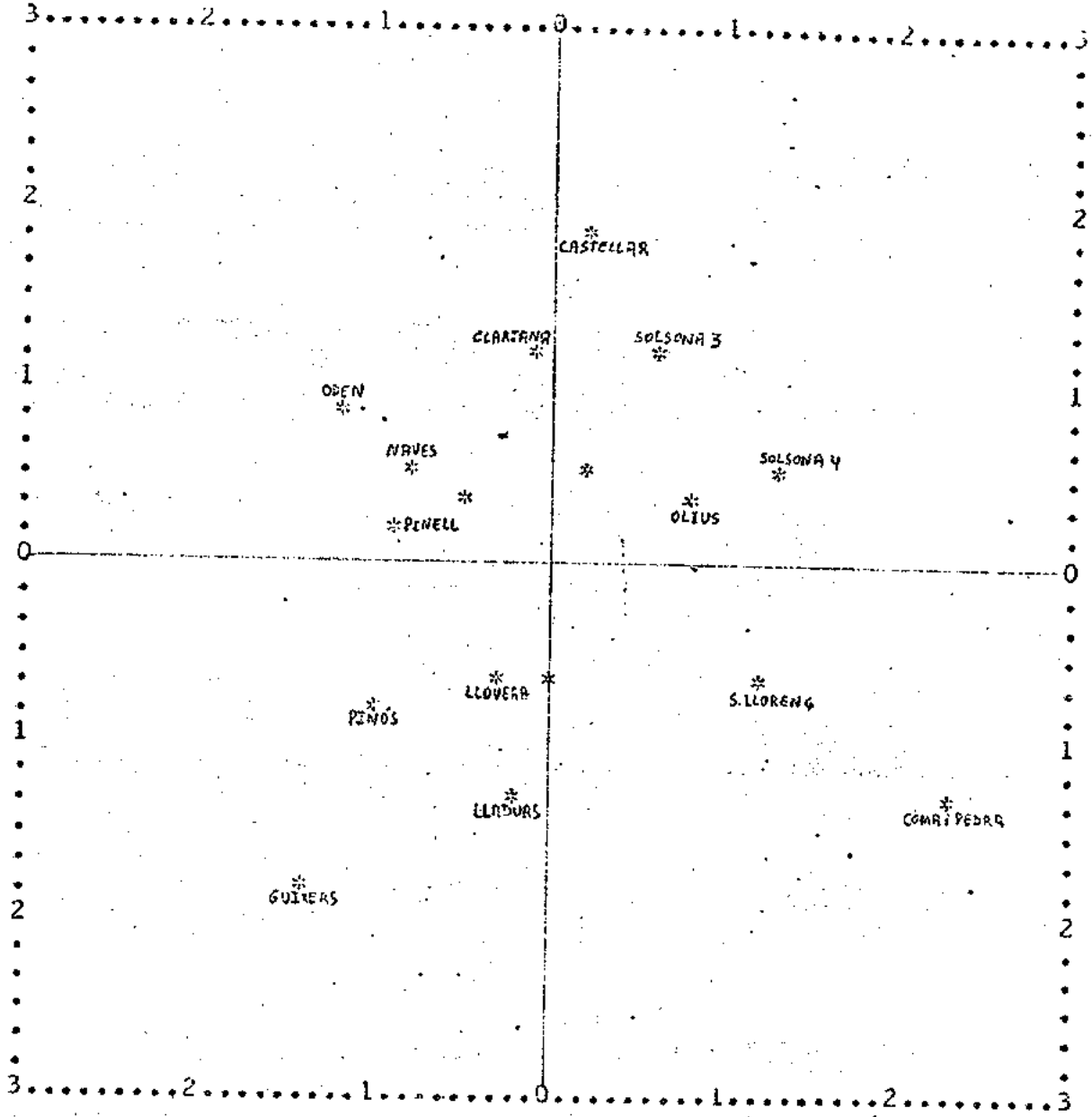

FACTOR 1

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -1 TO +1.

GRÀFICA 50 - 5
FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED . 21.236 SECONDS.

El Factor-3 (10%) expressa la implantació de CiU, a partir de 1979 (especialment els anys 79 i 80) en oposició a la UCD, especialment l'any 79 (difuminant-se després a poc a poc a mida que perd implantació, apareixent en la seva "funció" AP-82 però amb menys força).

Les gràfiques adjuntes, on hi ha representades les variables sobre aquest eixos, reflecteixen força bé tot el que hem dit.

Per altra banda les gràfiques de representació de les unitats territorials sobre aquest eixos, ens permeten precisar alguns aspectes del comportament de municipis i seccions. Les seccions 1-1 i 1-2 de Solsona, (32) especialment aquesta darrera, són les unitats territorials on PSC i PSUC obtenen millors resultats (primera gràfica), tot el contrari de La Coma i la Pedra on el "pes" d'aquestes opcions és irrellevant mentre que l'ERC arriba al seu "màxim".

A la gràfica sobre els eixos 1-3, Lladurs, Guixers i La Coma i la Pedra apareixen com els "bastions tradicionals" d'UCD, mentre que Castellar de la Ribera, sobretot, així com Clariana, Solsona (2-1) i Odén ho són de CiU.

S'observa clarament com l'eix CiU-UCD discrimina entre les seccions de Solsona, cosa que no feia l'eix de l'ERC. A la secció 2 de Solsona, on obtenen millors resultats PSC i PSUC, UCD hi troba un "terreny" relativament

més favorable que CiU. En canvi la secció 2-1 (nº3 en la gràfica), on la implantació de PSC i PSUC ja és molt més semblant a la del "municipi mig", és un "terreny" més favorable a CiU en relació a UCD. En conjunt aquest fenomen troba un eix d'articulació en relació a la presència de població immigrada, molt més abundant a la secció 2 (1-2) que a la 3 (2-1).

La gràfica sobre els eixos 2-3 no ens aporta nova informació.

L'anàlisi per tendències ens presenta un model sobre 3 Factors que expliquen conjuntament el 85% de la variança.

El Factor-1 (35% de la variança) expressa el contrast entre la implantació de l'Esquerra (especialment a partir de 1979) i la Dreta (a partir també del 79), l'espai de la qual comença a ocupar el CC l'any 82.

El Factor-2 (31%) expressa el contrast entre el CC i la Dreta a partir de 1979, mentre que les relacions entre els espais d'aquestes 2 tendències l'any 77, les expressa el Factor-3 (19,3%) a causa de la seva especificitat (les estructures d'implantació, ja ho sabem, són diferents).

La representació de les variables sobre els eixos és prou clara per no mereixer cap comentari ad.dicional.

En la representació de les unitats territorials sobre aquests eixos s'observa, a la gràfica 1-2 que Solsona

2 (1-2) és, com ja sabem, on l'Esquerra obté millors resultats; per altra banda, Clariana i Castellar de la Ribera per un costat i La Coma i la Pedra per un altre, són els extrems més favorables al CC i a la Dreta, respectivament, en la seva relació mútua a partir de 1979. La resta d'unitats territorials no mostra un comportament gaire allunyat del "municipi mig" tot i existir les lògiques diferències.

L'any 77 (eix-3), en canvi, són Riner i S. Llorenç per una banda, i Navés i Llobera per l'altra, els extrems més favorables al CC i a la Dreta, respectivament, en la seva relació mútua. Igualment varia la posició de la majoria de les unitats territorials en comparació a l'eix-2.

En ambdues gràfiques és pot observar que l'eix CC-Dreta discrimina molt més entre els municipis on l'Esquerra té una correlació de forces més desfavorable que entre aquells on és millor. Fenòmen explicable pel grau superior d'homogeneïtat en el comportament pel que fa a la relació de forces entre el CC i la Dreta, de les diferents seccions de Solsona -on l'Esquerra presenta millor implantació- en comparació als municipis rurals. Homogeneïtat de comportament que també s'observa, excepte a la secció 1-2, en relació a la implantació de l'Esquerra.

Finalment, la gràfica sobre els eixos 2-3 mostra una relativa homogeneïtat en el comportament de les unitats territorials, amb les excepcions dels "casos extrems" ja esmentats anteriorment. Aixó no obstant val la pena

remarcar que La Pedra i la Coma és el municipi on la implantació de la Dreta és més "sólida" des de 1977; que Clariana i Pinell són aquells on el CC va recuperant millor l'espai de la Dreta-77; mentre que a S. Llorenç, Guixers, Pinós i en menor grau, Lladurs és on la Dreta-79 "absorbeix" més espai del CC-77 (fonamentalment, sobre l'electorat democristià, com ja ho he dit més amunt).

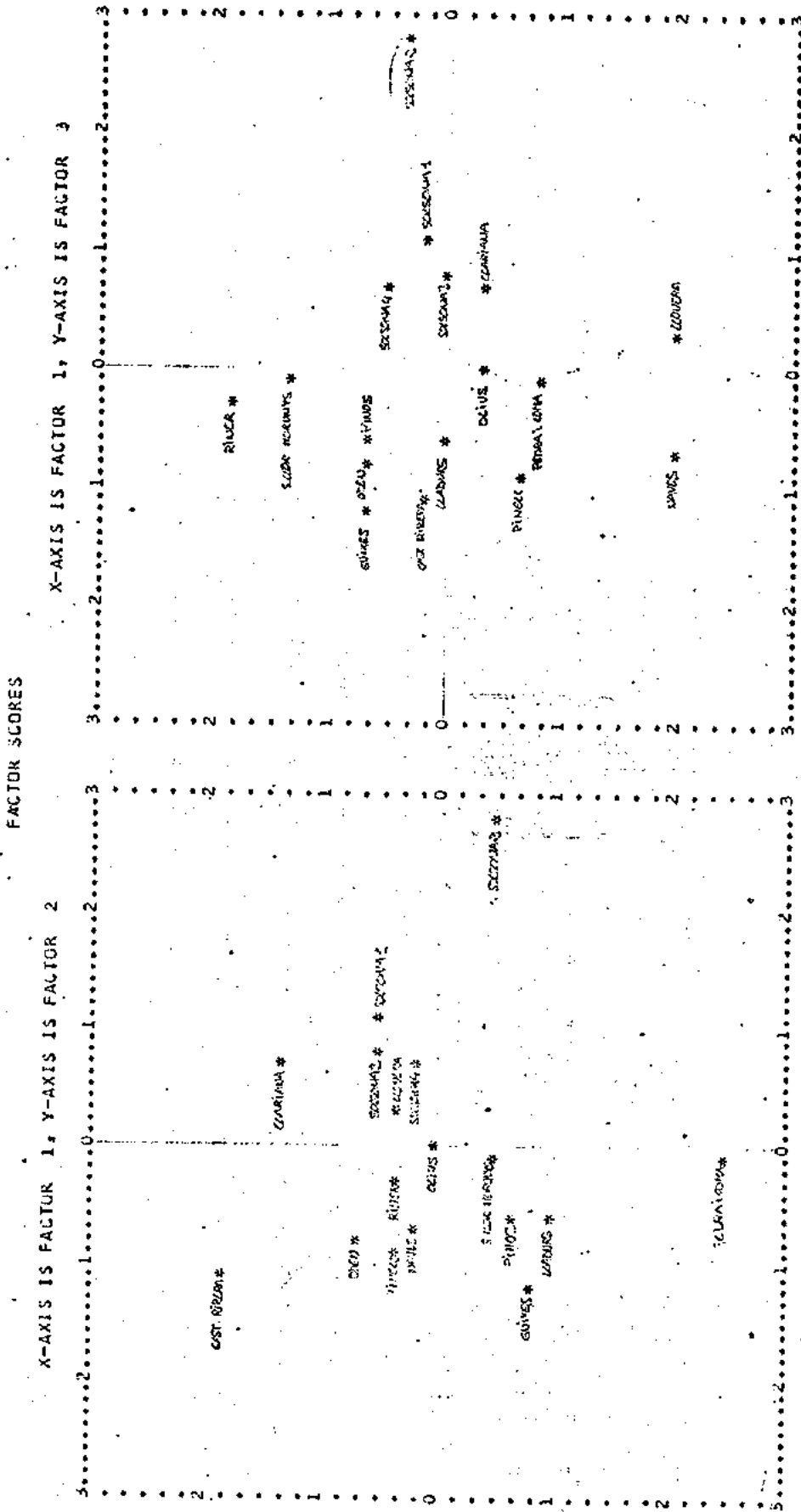
PAGE 12 GRUPO 41 TIPOS ELECCIONES. SECCIONES COMARCA. TENDENCIAS.

QUADRE SO - 30ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

		FACTOR <u>1</u>	FACTOR <u>2</u>	FACTOR <u>3</u>
DRETA77	57	-0.215	-0.228	-0.941
CATMOD77	58	0.058	0.144	0.940
ESQUE77	59	0.505	0.334	0.438
DRETA79	60	-0.538	-0.707	-0.234
CATMOD79	61	0.017	0.803	0.523
ESQUE79	62	0.917	0.015	-0.044
DRETA80	63	-0.709	-0.620	-0.106
CATMOD80	64	0.068	0.937	0.031
ESQUE80	65	0.953	-0.056	0.147
DRETA82	66	-0.600	-0.655	-0.300
CATMOD82	67	-0.300	0.841	0.135
ESQUE82	68	0.931	-0.041	0.241
VP		4.210	3.733	2.323

THE VP FOR EACH FACTOR IS THE SUM OF THE SQUARES OF THE ELEMENTS OF THE COLUMN OF THE FACTOR PATTERN MATRIX CORRESPONDING TO THAT FACTOR. WHEN THE ROTATION IS ORTHOGONAL, THE VP IS THE VARIANCE EXPLAINED BY THE FACTOR.

GRAFICA SO - 7

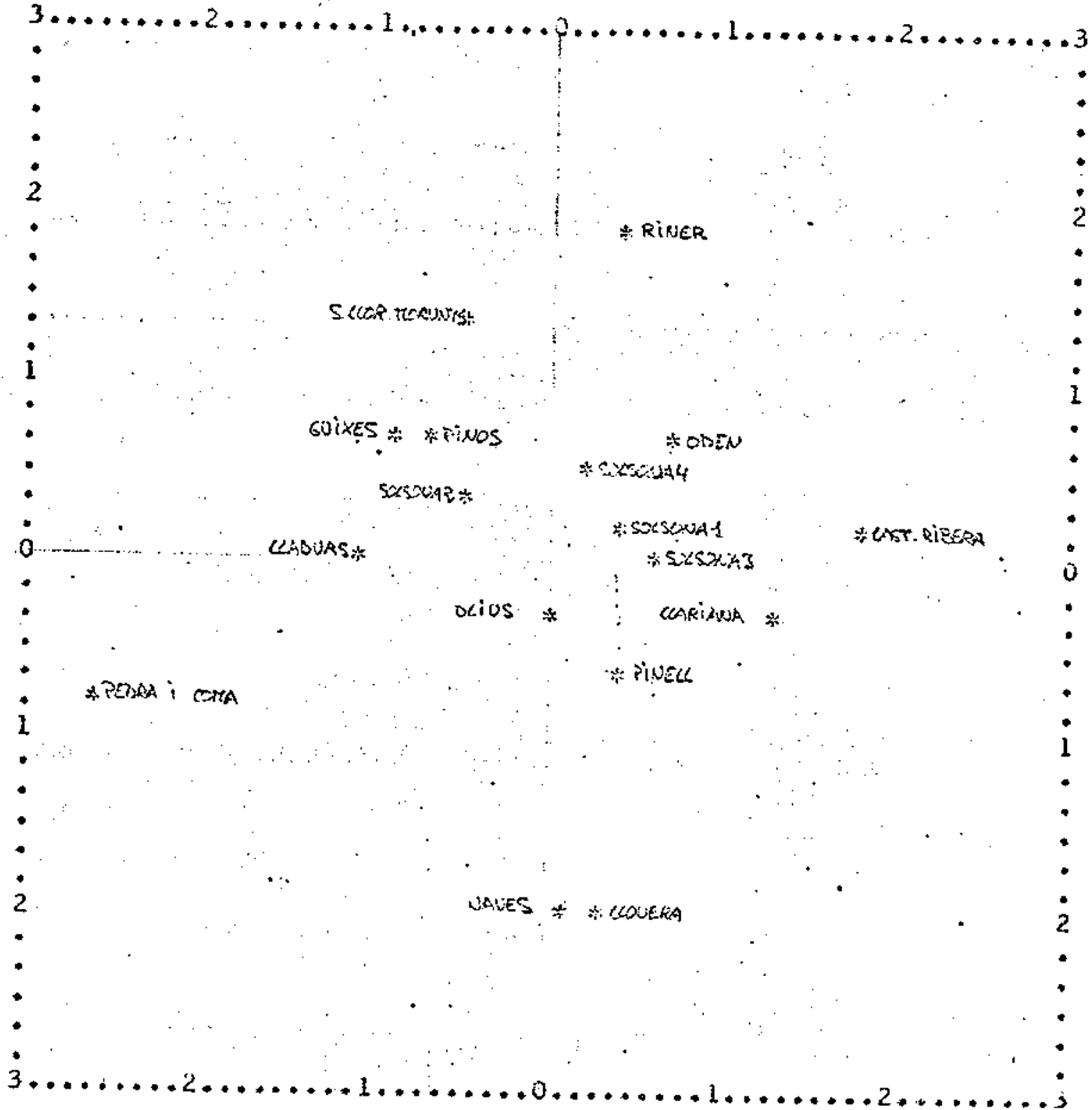

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

GRAFICA SO - 8

FACTOR SCORES

X-AXIS IS FACTOR 2, Y-AXIS IS FACTOR 3

OVERLAP IS INDICATED BY A DOLLAR SIGN. SCALE IS FROM -3 TO +3.
 FACTOR SCORES GREATER THAN 3 ARE PLOTTED AS 3.
 FACTOR SCORES LESS THAN -3 ARE PLOTTED AS -3.

CPU TIME USED 13.658 SECONDS

7.3.4.2. Les relacions de variació

El "model" que obtenim és bastant poc operatiu, articulat sobre bastants factors amb baixa, i semblant, capacitat explicativa. Es necessiten 6 factors per a explicar el 85% de la variança. Tot plegat indicaria que no existeixen unes estructures d'intercanvi preferents, ni unes relacions de variació entre varies variables (33), molt més importants i generals que d'altres.

En aquest marc, la interpretació dels factors és la següent:

El Factor-1 (16% de la variança) expressaria el desplaçament d'electorat centrista cap a AP-PDP l'any 82.

El Factor-2 (16%) indica que l'any 80 el PSC tendeix a retrocedir on més havia avançat l'any 79, retrocès que seria capitalitzat en part per CiU i en part per l'ERC.

El Factor-3 (15,3%) té una composició bastant aleatòria, i al límit expressaria la particularitat de l'avenç de CiU l'any 82, estructura de variació que mostra una relació inversa amb la del PSC que capitalitza les pèrdues de l'ERC i el PSUC.

El Factor-4 (14,7%) expressa la "típica" estructura d'intercanvi entre UCD-CiU els anys 79 i 80.

El Factor-5 (12%) es complementari del F-3 i expressaria una altra estructura de desplaçament de l'ERC i el PSUC cap al PSC l'any 82.

Finalment, el Factor-6 (11,3%), expressaria

l'estructura d'oscil·lació de l'ERC en el sentit que el seu retrocés l'any 82 tendeix a ésser més fort/suau on més fort/suau va ésser el seu avenç l'any 80.

La representació de les unitats territorials sobre els eixos 1-2 ens indica que La Coma i la Pedra seguit de Pinós i Navés són els municipis on seria més important (relativament, no s'ha d'oblidar) el desplaçament d'electorat centrista cap a AP l'any 82, en canvi a Castellar i a Solsona-2 és on seria més "suau".

Per altra banda Llobera i Clariana són els municipis on el PSC té un comportament més oscil·lant els anys 79 i 80, es a dir més fort increment-79 i retrocès-80, retrocès aquest que tendeix a ésser capitalitzat per CiU i l'ERC; en canvi Lladurs, Odén i Guixers són els municipis on el PSC és manté estable els anys 79 i 80 i a on menys avancen (àdhuc retrocedeixen) CiU i l'ERC.

A la gràfica 1-3 podem veure com és a les seccions 1 (1-1) 2 (1-2) i 4 (2-1) de Solsona on l'avenç del PSC82 és més important (alhora que CiU és manté estable o retrocedeix), mentre que a Odén, Llobera i Guixers es on el PSC avança menys i a on CiU presenta els màxims increments.

Finalment, a la gràfica 2-3 -centrada fonamentalment sobre les variacions del PSC- podem observar com Odén i Guixers són els municipis on el PSC és manté sempre més estable. En canvi a Llobera, després d'un fort increment

QUADRE 50 - 31

ROTATED FACTOR LOADINGS (PATTERN)

	FACTOR 1	FACTOR 2	FACTOR 3	FACTOR 4	FACTOR 5	FACTOR 6
U2	0.922	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
UC062	-0.845	-0.560	0.0	0.0	0.0	0.0
P5C80	0.0	0.950	0.0	0.0	0.0	0.0
P5C74	0.0	-0.841	0.0	0.0	0.0	0.0
CI082	0.0	0.266	0.822	0.0	-0.296	0.0
PS050	-0.395	0.0	-1.764	-0.275	0.0	0.0
PS079	0.404	0.0	-0.629	0.0	0.0	-0.455
PS082	0.293	0.0	0.592	0.275	-0.499	0.0
UC080	0.422	0.0	0.0	0.834	0.0	0.0
UC079	0.0	0.551	0.0	-0.729	0.0	0.0
CI030	0.0	-0.430	0.0	-0.719	0.0	0.0
CI079	-0.385	0.0	0.0	0.673	0.0	0.361
PS079	0.0	0.0	0.0	0.0	0.999	0.0
PS082	-0.419	0.0	-0.365	0.0	0.674	0.0
AP79	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.798
WRC80	0.0	-0.356	0.0	0.0	0.300	-0.650
ERC82	0.309	0.0	0.392	0.0	-0.379	0.635
VP	2.713 (46%)	2.700 (46%)	2.504 (5.3%)	2.497 (4.7%)	2.052 (12.7%)	1.927 (11.3%)

ABOVE FACTOR LOADING MATRIX HAS BEEN REARRANGED SO THAT THE COLUMNS APPEAR IN DECREASING ORDER OF VARIANCE LAINED BY FACTORS. THE ROWS HAVE BEEN REARRANGED THAT FOR EACH SUCCESSIVE FACTOR, LOADINGS GREATER THAN 0.5000 APPEAR FIRST. LOADINGS LESS THAN 0.2500 HAVE BEEN REPLACED BY ZERO.